

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

Warszawa, dnia 23 grudnia 2019 r.

Poz. 15708

UCHWAŁA NR 229/19 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

z dnia 17 grudnia 2019 r.

w sprawie ustanowienia Planu Ochrony dla Kozienickiego Parku Krajobrazowego

Na podstawie art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 512, 1571 i 1815), art. 19 ust. 6a oraz art. 20 ust. 1 i 4a pkt 2 i ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614, 2244 i 2340 oraz z 2019 r. poz. 1696 i 1815) – uchwała się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się na okres 20 lat Plan Ochrony dla Kozienickiego Parku Krajobrazowego, obejmujący:

- 1) część tekstową Planu Ochrony dla Kozienickiego Parku Krajobrazowego, w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 1 do uchwały;
- 2) wykaz obiektów o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym, w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 2 do uchwały;
- 3) mapę uwarunkowań ochrony, w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 3 do uchwały;
- 4) mapę działań ochronnych i rekomendacji, w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 4 do uchwały.

§ 2. W odniesieniu do przedmiotów ochrony specjalnych obszarów ochrony:

- 1) ptaków Ostoja Kozienicka – obowiązują ustalenia planu zadań ochronnych ustanowionego zarządzeniem nr 13 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Kozienicka PLB 140013 (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 3826 i 9974);
- 2) siedlisk Puszcza Kozienicka – obowiązują ustalenia planu zadań ochronnych ustanowionego zarządzeniem nr 16 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Kozienicka PLH 140035 (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 3829 i 9978).

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Mazowieckiego.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z wyjątkiem § 1 pkt 2, który wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia uchwały w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

Przewodniczący Sejmiku Województwa
Mazowieckiego

Ludwik Rakowski

Załącznik nr 1 do uchwały nr 229/19
Sejmiku Województwa Mazowieckiego
z dnia 17 grudnia 2019 r.

PLAN OCHRONY DLA KOZIENICKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO

Rozdział 1

Cele ochrony przyrody oraz przyrodnicze, społeczne i gospodarcze uwarunkowania ich realizacji

§ 1.1. Ogólnymi celami ochrony przyrody Koziennickiego Parku Krajobrazowego, zwanego dalej „Parkiem”, są:

- 1) zachowanie ekosystemów leśnych, lądowych ekosystemów nieleśnych oraz ekosystemów wodnych, wraz z całym bogactwem występujących w nich gatunków grzybów, roślin i zwierząt, w tym zwłaszcza chronionych, rzadkich, ginących i zagrożonych oraz zbiorowisk roślinnych i siedlisk przyrodniczych;
- 2) zachowanie i poprawa możliwości trwałego i stabilnego funkcjonowania ekosystemów, w tym utrzymanie powiązań w obrębie Parku oraz powiązań z zewnętrznymi układami przyrodniczymi;
- 3) stabilizowanie i przywracanie utraconej różnorodności biologicznej na poziomie ekosystemów, siedlisk oraz rodzimych i zdomowionych gatunków i genotypów grzybów, roślin i zwierząt;
- 4) zachowanie walorów kulturowych i krajobrazowych, w tym elementów charakterystycznego krajobrazu kulturowego;
- 5) sukcesywna poprawa stanu wszystkich komponentów środowiska;
- 6) zrównoważone użytkowanie zasobów przyrody;
- 7) ograniczenie negatywnych oddziaływań na zasoby przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe Parku;
- 8) udostępnianie Parku dla celów turystycznych, rekreacyjnych i edukacyjnych, przy zachowaniu jego walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych.

2. Do szczegółowych celów ochrony Parku należą:

- 1) w zakresie ochrony przyrody nieożywionej i gleb:
  - a) poprawa parametrów jakościowych powietrza atmosferycznego,
  - b) zachowanie naturalnych form ukształtowania terenu, w tym szczególnie zapewnienie ochrony i nienaruszalności naturalnej rzeźby terenu,
  - c) utrzymanie naturalnych procesów geomorfologicznych,
  - d) zachowanie struktury przestrzennej gleb, ze szczególnym uwzględnieniem gleb organicznych,
  - e) zachowanie gleb leśnych w dobrym stanie,
  - f) poprawa parametrów jakościowych i struktury gleb rolniczych,
  - g) ograniczanie antropogenicznych przekształceń powierzchni ziemi;
- 2) w zakresie ochrony zasobów wód powierzchniowych i podziemnych oraz ochrony ekosystemów wodnych:
  - a) poprawa parametrów jakościowych i ilościowych wód powierzchniowych,
  - b) gospodarowanie wodą prowadzące do utrzymania i ewentualnie zwiększenia zasobności wodnej terenu,
  - c) zachowanie lub poprawa parametrów jakościowych i ilościowych wód podziemnych,
  - d) zachowanie funkcji oraz naturalności siedlisk hydrogenicznych mających znaczenie dla funkcjonowania całych ekosystemów i wzmacniających różnorodność biologiczną,
  - e) powstrzymanie odwadniania i zwiększenie zasobności wodnej terenu oraz utrzymanie naturalnej struktury hydrograficznej,
  - f) zachowanie różnorodności cennych ekosystemów wód płynących i stojących charakterystycznych dla regionu oraz będących obszarami występowania chronionych i rzadkich gatunków;
- 3) w zakresie ochrony zbiorowisk roślinnych, w tym chronionych siedlisk przyrodniczych:
  - a) zachowanie różnorodności oraz utrzymanie lub poprawa stanu ochrony właściwych dla regionu siedlisk przyrodniczych objętych ochroną prawną, w szczególności:

- i) 2330 Wydmy śródlądowe z murawami napisakowymi¹,
  - ii) 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*,
  - iii) *6230 Bogate florystycznie górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* – płaty bogate florystycznie),
  - iv) 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*),
  - v) 7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji,
  - vi) 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea nigrae*),
  - vii) 7150 Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchosporion*,
  - viii) 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*),
  - ix) *91D0 Bory i lasy bagienne,
  - x) *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe,
  - xi) 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*),
  - xii) 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercetea robori-petraeae*),
  - xiii) *91I0 Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petreae*),
  - xiv) 91P0 Wyżynny jodłowy bór mieszany (*Abietetum polonicum*),
  - xv) 91T0 Śródlądowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum*),
- b) zachowanie różnorodności zbiorowisk roślinnych właściwych dla ekosystemów leśnych, nieleśnych oraz torfowiskowych i bagiennych regionu,
- c) utrzymanie i poprawa wysokich walorów przyrodniczych najcenniejszych ekosystemów leśnych i nieleśnych Parku chronionych w rezerwach przyrody;
- 4) w zakresie ochrony gatunków roślin i grzybów oraz ich siedlisk:
- a) zachowanie różnorodności gatunkowej roślin i grzybów na ich naturalnych stanowiskach, oraz poprawa warunków ich występowania poprzez kształtowanie i wzmacnianie naturalnych cech ekosystemów, a także utrzymywanie ekosystemów półnaturalnych i stosowanie odpowiednich metod gospodarczych,
  - b) zapewnienie warunków do utrzymania lub wzrostu liczebności populacji rzadkich, ginących, zagrożonych i innych cennych gatunków podawanych z terenu Parku, w tym:
    - i) grzybów: tarczówka bezkształtna *Aleurodiscus amorphus*, świecznik rozgałęziony *Artomyces pyxidatus*, kolcownica świerkowa *Bankera violascens*, łysiczka bagienna *Bogbodia uda*, pięknoróg dwuprzegrodowy *Calocera furcata*, stulka cynamonowa *Coltricia cinnamomea*, zasłonak morelowy *Cortinarius armeniacus*, kopułek łąkowy *Cuphophyllus pratensis*, dzwonkówka niebieskofioletowa *Entoloma placidum*, dzwonkówka ciemniejsza *Entoloma turci*, kisielnica trzyczekowa *Exidia truncata*, ozorek dębowy *Fistulina hepatica*, hełmówka błotna *Galerina paludosa*, hełmówka torfowcowa *Galerina sphagnorum*, hełmówka pniakowa *Galerina triscopa*, piestrzenica infułowata *Gyromitra infula*, piaskowiec kasztanowaty *Gyroporus castaneus*, soplówka jeżowata *Hericium erinaceum*, soplówka jodłowa *Hericium flagellum*, bocznianka białoszara *Hohenbuehelia fluxilis*, mokronóżka czerniejąca *Hydropus atramentosus*, szczeciniak jodłowy *Hymenochaete cruenta*, maślanka torfowcowa *Hypholoma elongatum*, maślanka płonnikowa *Hypholoma polytrichi*, błyskoporek rozpostarty *Inonotus hastifer*, porokolczak lśniący *Irpex nitidus*, smolucha bukowa *Ischnoderma resinosum*, mleczaj złocisty *Lactarius chrysorrheus*, pępóweczka pomarańczowa *Loreleia postii*, drobnoporek sproszkowany *Oligoporus ptychogaster*, pępówka rdzawoszara *Omphalina oniscus*, trwałoporka różnobarwna *Perenniporia medulla-panis*, ciemnotwardnik łuskowaty *Phaeomarasmium erinaceus*, korkoząb czarniawy *Phellodon niger*, żylak czerwonawy *Phlebia rufa*, bokówka biała *Pleurocybella porrigens*, boczniak rowkowanotrzonowy *Pleurotus cornucopiae*, boczniak łyżkowaty *Pleurotus pulmonarius*, drobnoluszczyk najmniejszy *Pluteus pusillulus*, czyreń sosnowy *Porodaedalea pini*, stroczniczek złotawy *Pseudomerulius aureus*, gołąbek ciemniejszący *Russula livescens*, sarniak dachówkowaty

---

¹ Kod cyfrowy podany przy nazwach siedlisk przyrodniczych oraz wybranych gatunków roślin i zwierząt zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014 r. poz. 1713). „*” oznacza siedliska priorytetowe

Sarcodon imbricatus, siedzuń sosnowy *Sparassis crispa*, skórnik wielobarwny *Stereum ostrea*, chropiatka lejkowata *Thelephora caryophyllea*, kordyceps główkowy *Tolypocladium capitatum*, trzęsak listkowy *Tremella foliacea*, niszczyk liściastodrzewny *Trichaptum biforme*, gaska czarnośluskowa *Tricholoma atrosquamosum*, gaska gołębia *Tricholoma columbetta*, gaska zielonka *Tricholoma equestre*, buławka sitowata *Typhula filiformis*, buławka rurkowata *Typhula fistulosa*,

- ii) grzybów zlichenizowanych (porostów): rzędnicza pospolita *Accrocordia gemmata*, szyfrzyk zmienny *Alyxoria varia*, obrotnica rzęsowata *Anaptychia ciliaris*, plamica plamista *Arthonia arthonioides*, plamica rozsiąta *Arthonia dispersa*, plamica pośrednia *Arthonia mediella*, plamica promienista *Arthonia radiata*, plamica kasztanowata *Arthonia spadicea*, plamiec jasny *Arthothelium ruanum*, kropnica nikła *Bacidia subincompta*, wyprószek główkowy *Biatora globulosa*, wyprószek oczkowy *Biatora ocelliformis*, grzybośliz ziarnisty *Bilimbia sabuletorum*, włostka brązowa *Bryoria fuscescens*, włostka spleciona *Bryoria implexa*, włostka ciemniejsza *Bryoria subcana*, brunatka Schaerera *Buelia schaeereri*, pałecznik jodłowy *Calicium adpersum*, pałecznik jasny *Calicium glaucellum*, pałecznik brązowy *Calicium salicinum*, pałecznik zielony *Calicium viride*, tocuż chrobotkowy *Carbonicola anthracophila*, krzyżak buławkowy *Catillaria nigroclavata*, płucnica islandzka *Cetraria islandica*, płucnica płotowa *Cetraria sepincola*, nibypłucnik okazały *Cetrelia cetrarioides*, nibypłucnik wątpliwy *Cetrelia olivetorum*, trzonecznica kartuska *Chaenoteca chlorella*, trzonecznica żółta *Chaenotheca chrysocephala*, trzonecznica rdzawa *Chaenotheca ferruginea*, trzonecznica otrębiasta *Chaenotheca furfuracea*, trzonecznica zielonawa *Chaenotheca phaeocephala*, trzonecznica proszkowata *Chaenotheca stemonea*, trzonecznica łusczkowata *Chaenotheca trichialis*, trzonecznica naga *Chaenotheca xyloxena*, złociszek jaskrawy *Chrysothrix candelaris*, chrobotek leśny *Cladonia arbuscula*, chrobotek koralkowy *Cladonia coccifera*, chrobotek rosochaty *Cladonia foliacea*, chrobotek zgrubiały *Cladonia incrassata*, chrobotek delikatny *Cladonia parasitica*, chrobotek mączysty *Cladonia pleurota*, chrobotek reniferowy *Cladonia rangiferina*, chrobotek kolczasty *Cladonia rangiformis*, chrobotek trocinowaty *Cladonia scabriuscula*, chrobotek łuskowaty *Cladonia squamosa*, chrobotek alpejski *Cladonia stellaris*, chrobotek rozdęty *Cladonia turgida*, jasenka Griffitha *Cliostomum griffithii*, mąkla tarniowa *Evernia prunastri*, smeraczek Vězdy *Felhaneropsis vezdae*, żółtlica chropowata *Flavoparmelia caperata*, literak właściwy *Graphis scripta*, pustulka rurkowata *Hypogymnia tubulosa*, popielak pylasty *Imshaugia aleurites*, zaskórniaczek filcowaty *Inoderma byssaceum*, promianek jodłowy *Lecanactis abietina*, misczniczka Naegela *Lecania naegeli*, misczniczka kasztanowata *Lecanora argentata*, granicznik płucnik *Lobaria pulmonaria*, przylepnik łuskawy *Melanelixia glabratula*, przylepnik brodawkowaty *Melanelixia subargentifera*, przylepniczka szorstka *Melanohalea elegantula*, tarczynka dziurkowana *Menegazzia terebrata*, picik żółtawy *Microcalicium disseminatum*, ochrost pyszny *Ochrolechia androgyna*, ochrost niepozorny *Ochrolechia arborea*, ochrost proszkowany *Ochrolechia microstictoides*, ochrost zielonkawy *Ochrolechia subviridis*, pismaczek błądy *Opegrapha niveoatra*, pismaczek pęcherzykowy *Opegrapha vermicellifera*, pawężnica rozłożysta *Peltigera horizontalis*, pawężnica łusczkowata *Peltigera praetextata*, otwornica szkarłatna *Pertusaria coccodes*, otwornica uwieńczona *Pertusaria coronata*, otwornica żółtawa *Pertusaria flavida*, soreniec dachówkowy *Physconia persidiosa*, przypróska ochrowa *Piccolia ochrophora*, płucnik modry *Platismatia glauca*, mąklik otrębiasty *Pseudoevernia furfuracea*, pawioczarka rudawa *Pseudoschismatomma rufescens*, biedronecznik zmienny *Punctelia subrudecta*, otocznicza lśniąca *Pyrenula nitida*, otocznicza drobna *Pyrenula nitidella*, odnożyca mączysta *Ramalina farinacea*, odnożyca kepkowa *Ramalina fastigiata*, odnożyca jesionowa *Ramalina fraxinea*, odnożyca opylona *Ramalina pollinaria*, krupczyk pałecznikowy *Thelomma ocellatum*, brązowniczką brązowa *Tuckermanopsis chlorophylla*, brodaczka rogowata *Usnea ceratina*, brodaczka zwyczajna *Usnea dasypoga*, brodaczka nadobna *Usnea florida*, brodaczka kępkowa *Usnea hirta*, brodaczka kędzierzawa *Usnea subfloridana*, ospowiec półkulisty *Varicellaria hemisphaerica*, złotlinka jaskrawa *Vulpicida pinastri*, bukwik zielonawy *Zwackhia viridis*,
- iii) mszaków: krzywoszyj korzeniowy *Amblystegium radicale*, zwiślik wiciowy *Anomodon viticulosus*, próchniczek błotny *Aulacomnium palustre*, bezlist zwyczajny *Buxbaumia aphylla*, mokradłoszka zaostzona *Calliigonella cuspidata*, drabik drzewkowy *Climacium dendroides*, widłoząb błotny *Dicranum bonjeanii*, dzióbkwiec Zetterstedta *Eurhynchium angustirete*, gładysz paprociowaty *Homalia trichomanoides*, limprichtia długokończysta *Limprichtia revolvens*, miechera spłaszczona *Neckera complanata*, borześląd torfowy *Pohlia sphagnicola*, płonnik cienki *Polytrichum strictum*, torfowiec *Sphagnum* sp., tujowiec szerokolistny *Thuidium recognitum*, tujowiec tamaryszkowaty *Thuidium tamariscinum*, biczyca trójwębna *Bazzania trilobata*, nowellia krzywolistna *Nowellia curvifolia*, natorfek nagi *Odontoschisma denudatum*, skosatka zanokcicowata *Plagiochila asplenioides*,
- iv) roślin naczyniowych: czosnek niedźwiedzi *Allium ursinum*, modrzewnica zwyczajna *Andromeda polifolia*, ukwap dwupienny *Antennaria dioica*, orlik pospolity *Aquilegia vulgaris*, łopian gajowy *Arctium nemorosum*, mącznica lekarska *Arctostaphylos uva-ursi*, parzydło leśne *Aruncus sylvestris*, marzanka barwierska *Asperula tinctoria*, traganek piaskowy *Astragalus arenarius*, podejźrzon księżycowy *Botrychium lunaria*, dzwonek szczeniasty *Campanula cervicaria*, dzwonek szerokolistny *Campanula latifolia*, turzyca strunowa *Carex chordorrhiza*, turzyca obła *Carex diandra*, turzyca bagienna *Carex limosa*, dziewięciśli bełtodygowy *Carlina acaulis*, centuria pospolita *Centaurium erythraea*, buławnik

czerwony *Cephalanthera rubra*, pomocnik baldaszkowy *Chimaphila umbellata*, pluskwica europejska *Cimicifuga europaea*, kukulka Fuchsa *Dactylorhiza fuchsii*, kukulka krwista *Dactylorhiza incarnata*, kukulka plamista *Dactylorhiza maculata*, kukulka szerokolistna *Dactylorhiza majalis*, wawrzynek wilczełyko *Daphne mezereum*, goździk piaskowy *Dianthus arenarius*, naparstnica zwyczajna *Digitalis grandiflora*, widłak spłaszczony *Diphasiastrum complanatum*, widłak cyprysowy *Diphasiastrum tristachyum*, widlicz Zeillera *Diphasiastrum zeilleri*, rosiczka okrągłolistna *Drosera rotundifolia*, kruszczyk rdzawoczerwony *Epipactis atrorubens*, kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine*, śnieżyczka przebiśnieg *Galanthus nivalis*, bodziszek leśny *Geranium sylvaticum*, tajeża jednostronna *Goodyera repens*, konitrut błotny *Gratiola officinalis*, widłak wroniec *Huperzia selago*, rojnik pospolity *Jovibarba sobolifera*, strzępica polska *Koeleria grandis*, okrzyń łąkowy *Laserpitium prutenicum*, groszek wschodniokarpacki *Lathyrus laevigatus*, bagno zwyczajne *Ledum palustre*, zamokrzyca ryżowa *Leersia oryzoides*, lilia złotogłów *Lilium martagon*, zimodziół północny *Linnaea borealis*, listera jajowata *Listera ovata*, miodownik melisowaty *Melittis melissophyllum*, bobrek trójlistkowy *Menyanthes trifoliata*, gruszycznik jednokwiatowy *Moneses uniflora*, gnieźnik leśny *Neottia nidus-avis*, grzybień północny *Nymphaea candida*, grzybieńczyk wodny *Nymphoides peltata*, dziewięciornik błotny *Parnassia palustris*, gridosz błotny *Pedicularis palustris*, podkolan biały *Plantanthera biflora*, miodunka wąskolistna *Pulmonaria angustifolia*, sasanka otwarta *Pulsatilla patens*, sasanka łąkowa *Pulsatilla pratensis*, gruszczyk zielonawy *Pyrola chlorantha*, gruszczyk mniejszy *Pyrola minor*, gruszczyk okrągłolistny *Pyrola rotundifolia*, jaskier wielki *Ranunculus lingua*, przygiętka biała *Rhynchospora alba*, bagnica torfowa *Scheuchzeria palustris*, tarczycza oszczepowata *Scutellaria hastifolia*, starzec wodny *Senecio aquaticus*, jeżogłówka najmniejsza *Sparganium minimum*, cis pospolity *Taxus baccata*, leniec pospolity *Thesium linophyllum*, pływacz zwyczajny *Utricularia vulgaris*, pływacz średni *Utricularia intermedia*, pływacz drobny *Utricularia minor*, pływacz krótkoostrogowy *Utricularia ochroleuca*, przetacznik lśniący *Veronica polita*, fiołek torfowy *Viola epipsila*, fiołek bagienny *Viola uliginosa*;

- 5) w zakresie ochrony gatunków zwierząt i ich siedlisk:
- zachowanie możliwie pełnej różnorodności i bogactwa zasobów faunistycznych siedlisk naturalnych o wysokim poziomie ochronnym stanowiących ostoje i rezerwuary różnorodności biologicznej terenu Parku poprzez umożliwienie przebiegu naturalnych procesów, gwarantujących utrzymanie i stwarzanie warunków dla spontanicznego zwiększania się różnorodności biologicznej (gatunkowej i genetycznej) zocoenoz charakterystycznych dla naturalnych lub zbliżonych do naturalnych ekosystemów leśnych i torfowiskowych,
  - zachowanie i poprawa warunków występowania zwierząt z różnych grup systematycznych w ekosystemach leśnych, w tym zachowanie walorów przyrodniczych ekosystemów leśnych oraz dalsze ich wzmacnianie poprzez zwiększanie ilości martwego drewna, stojącego i leżącego, w pełnej gamie faz i form rozkładu, a także wspomaganie spontanicznych procesów renaturalizacyjnych w ekosystemach leśnych zniekształconych dawną gospodarką,
  - zachowanie i poprawa warunków występowania zwierząt z różnych grup systematycznych w ekosystemach wodnych i torfowiskowych, w tym utrzymanie i/lub ewentualne odtwarzanie sprzyjających warunków środowiskowych poprzez zachowanie ciągłości ekologicznej oraz naturalnego charakteru cieków wodnych, utrzymanie zbiorników wodnych, zabezpieczenie trwania wartościowych, naturalnych ekosystemów torfowiskowych i bagiennych, a także przeciwdziałanie zmianom zachodzącym w składzie fizyko-chemicznym wód,
  - utrzymanie i odtwarzanie warunków występowania zwierząt z różnych grup systematycznych w nieleśnych ekosystemach lądowych poprzez utrzymanie cennych przyrodniczo nieleśnych ekosystemów naturalnych i półnaturalnych, a także poprzez podejmowanie działań z zakresu ochrony czynnej, których zadaniem jest powstrzymanie procesów sukcesyjnych,
  - zachowanie różnorodności gatunkowej zwierząt, właściwej dla regionu, a szczególnie chronionych, rzadkich, ginących, zagrożonych i innych cennych gatunków zidentyfikowanych na terenie Parku oraz naturalnych siedlisk ich występowania, w tym:
    - mięczaki: poczwarówka zwężona *Vertigo angustior*, poczwarówka jajowata *Vertigo moulinsiana*, zatoczek łamiwy *Anisus vorticulus*, szczeżuja wielka *Anodonta cygnea*, ślimak karpacki *Monachoides vicinus*,
    - owady: trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*, zalotka większa *Leucorrhinia pectoralis* (ważki), modliszka zwyczajna *Mantis religiosa* (modliszki), sinica *Aiolopus thalassinus*, siwoszek błękitny *Oedipoda caerulea*, napierśnik torfowiskowy *Stethophyma grossum*, długoskrzydłak *Phaneroptera falcata*, pasikonik długopokładelkowy *Tettigonia caudata*, świerszczyk szary *Modicogryllus frontalis*, świerszcz polny *Gryllus campestris* (prostoskrzydłe), *Rhadicleptus alpestris*, *Beraeodes minutus* (chruściki), *Ptinus calcaratus*, *Coraebus undatus*, *Agrilus mendax*, tęcznik mniejszy *Calosoma inquisitor*, biegacz skórzasty *Carabus coriaceus*, biegacz wypukły *Carabus convexus*, biegacz zielonozłoty *Carabus auronitens*, *Omophron limba tum*, *Oodes helopioides*, borodziej próchnik *Ergates faber*, *Axinopalpis gracilis*, *Leioderes kollari*, pasterek błądy

- Opilo pallidus*, *Dermestoides sanguinicollis*, zgniotek cynobrowy *Cucujus cinnaberinus*, tęgosz rdzawy *Elater ferrugineus*, *Stenagostus rufus*, *Stenagostus rhombeus*, *Ampedus hjorti*, *Ampedus cardinalis*, *Crepidophorus mutilatus*, *Atholus bimaculatus*, *Enochrus bicolor*, kałużnica czarna *Hydrophilus atterimus*, kałużnica czarnozielona *Hydrous piceus*, *Agathidium confusum*, *Liodopria serricornis*, *Platypsyllus castoris*, *Phryganophilus auritus*, *Osphya bipunctata*, *Mycetophagus ater*, *Trox cadaverinus*, żuk gnojowy *Geotrupes murator*, księżycoróg *Copris lunaris*, *Psammodytes asper*, wąż lipczyk *Polyphylla fullo*, *Chaetopteroptia segetum*, rohatyniec nosorożec *Oryctes nasicornis*, kwietnica okazała *Protaetia speciosissima*, Pachnica dębowa *Osmoderma barnabita*, Dębosz *Aesalus scarabaeoides*, ciotek matowy *Dorcus parallelipedus*, *Cerocomma schefferi*, *Pelecotoma fennica*, *Velleius dilatatus*, rabież włochaty *Emus hirtus*, *Mycetoma suturale* (chrząszcze), *Paranthrene insolita*, *Synanthedon mesiaeformis*, *Synanthedon stomoxyformis*, *Synanthedon flaviventris*, paż żeglarz *Iphiclides podalirius*, paż królowej *Papilio machaon*, czerwoczyk fioletek *Lycaena helle*, czerwoczyk nieparek *Lycaena dispar*, modraszek telejus *Phengaris teleius*, modraszek nausitous *Phengaris nausithous*, modraszek bagniczek *Plebeius opilete*, rusalka drzewoszek *Nymphalis xanthomelas*, pokłonnik osinowiec *Limenitis populi*, mieniak tęczowiec *Apatura iris*, strzępotek soplaczek *Coenonympha tullia*, strzępotek hero *Coenonympha hero*, *Idia calvaria*, *Hoplodrina respersa*, *Phyllodesma tremulifolia*, postojak wiesiołkowiec *Proserpinus proserpina*, *Nola cristatula*, sadzanka cesarka *Phragmatobia lucifera*, kraśnik pięcioplamek *Zygaena trifolii* (motyle), *Ctenophora ornata* (muchówki), trzmiel leśny *Bombus pratorum*, trzmiel gajowy *Bombus lucorum*, trzmiel rudy *Bombus pascuorum*, trzmiel tajgowy *Bombus jonellus*, trzmiel kamiennik *Bombus lapidarius*, trzmiel ziemny *Bombus terrestris*, sawczynka piaskowa *Parnopes grandior*, smukwa kosmata *Scolia hirta*, gliniarz naścienny *Sceliphron destillatorum*, nęk świerszczojad *Sphex funerarius*, czterokropek *Dolichoderus quadripunctatus* (blonkoskrzydłe),
- iii) raki: rak szlachetny *Astacus astacus*, rak błotny *Astacus leptodactylus*,
- iv) ryby i kręglouste: minóg strumieniowy *Lampetra planeri*, minóg ukraiński *Endontomyzon mariae*, śliz pospolity *Barbatula barbatula*, koza *Cobitis taenia*, różanka *Rhodeus sericeus*, piskorz *Misgurnus fossilis*,
- v) płazy: traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*, traszka zwyczajna *Lissotriton vulgaris*, grzebiuszka ziemna *Pelobates fuscus*, ropucha szara *Bufo bufo*, ropucha paskówka *Epidalea calamita*, ropucha zielona *Bufo viridis*, rzekotka *Hyla arborea*, kumak nizinny *Bombina bombina*, żaba moczarowa *Rana arvalis*, żaba trawna *Rana temporaria*, żaba śmieszka *Pelophylax ridibundus*, żaba jeziorkowa *Pelophylax lessonae*, żaba wodna *Pelophylax kl. esculentus*,
- vi) gady: żółw błotny *Emys orbicularis*, zaskroniec zwyczajny *Natrix natrix*, żmija zygzakowata *Vipera berus*, jaszczurka zwinka *Lacerta agilis*, jaszczurka żyworodna *Zootoca vivipara*, padalec zwyczajny *Anguis fragilis*,
- vii) ptaki: perkozek *Tachybaptus ruficollis*, bączek *Ixobrychus minutus*, bąk *Botaurus stellaris*, bocian czarny *Ciconia nigra*, łabędź niemy *Cygnus olor*, bielik *Haliaeetus albicilla*, błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, myszółw zwyczajny *Buteo buteo*, trzmielojad *Pernis apivorus*, jastrząb *Accipiter gentilis*, krogulec *Accipiter nisus*, pustulka *Falco tinnunculus*, kobuz *Falco subbuteo*, przepiórka *Coturnix coturnix*, derkacz *Crex crex*, wodnik *Rallus aquaticus*, kokoszka wodna *Gallinula chloropus*, żuraw *Grus grus*, samotnik *Tringa ochropus*, słonka *Scolopax rusticola*, kszyk *Gallinago gallinago*, siniak *Columba oenas*, puszczyk zwyczajny *Strix aluco*, uszatka *Asio otus*, lelek *Caprimulgus europaeus*, dudek *Upupa epops*, dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, dzięcioł zielony *Picus viridis*, dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*, dzięcioł duży *Dendrocopos major*, dzięcioł średni *Leipicus medius*, dzięciołek *Dryobates minor*, krętogłów *Jynx torquilla*, lerka *Lullula arborea*, podróżniczek *Luscinia svecica*, jarzębatka *Sylvia nisoria*, świerszczak *Locustella naevia*, strumieniówka *Locustella fluviatilis*, brzęczka *Locustella luscinioides*, trzcinniczek *Acrocephalus scirpaceus*, trzciniak *Acrocephalus arundinaceus*, zniczek *Regulus ignicapillus*, muchołówka mała *Ficedula parva*, muchołówka białoszysza *Ficedula albicollis*, gąsiorek *Lanius collurio*, srokosz *Lanius excubitor*, dziwonka *Carpodacus erythrinus*, ortolan *Emberiza hortulana*,
- viii) ssaki: ryjówka aksamitna *Sorex araneus*, ryjówka malutka *Sorex minutus*, rzęsorek rzeczek *Neomys fodiens*, zębiełek biały *Crocidura leucodon*, jeż wschodni *Erinaceus roumanicus*, nietoperze Chiroptera – wszystkie gatunki, bóbr europejski *Castor fiber*, karczownik ziemnowodny *Myodes glareolus*, badylarka *Micromys minutus*, myszarka zaroślowa *Apodemus sylvaticus*, smużka leśna *Sicista betulina*, popielica szara *Glis glis*, orzesznica leszczynowa *Muscardinus avellanarius*, wilk szary *Canis lupus*, wydra *Lutra lutra*, gronostaj *Mustela erminea*, łasica *Mustela nivalis*,
- f) eliminacja lub ograniczenie oddziaływań zewnętrznych i wewnętrznych wynikających z działalności człowieka, mogących mieć negatywny wpływ na faunę Parku (również w odniesieniu do łączności ekologicznej terenu Parku i innymi terenami),
- g) podejmowanie i kontynuacja działań ochrony czynnej dotyczących najcenniejszych gatunków zwierząt, w tym w szczególności projektów restytucji;

- 6) w zakresie ochrony walorów krajobrazowych:
  - a) zachowanie i ochrona krajobrazów leśnego i bagienno-łąkowego, stanowiących główny walor Puszczy Kozienickiej,
  - b) ochrona wyróżniających się wizualnie w środowisku form geomorfologicznych,
  - c) ochrona cennych wnętrz widokowych,
  - d) przeciwdziałanie wprowadzaniu obiektów dysharmonizujących krajobraz,
  - e) ochrona ciągów i punktów widokowych o szczególnych wartościach krajobrazowych,
  - f) ograniczanie zmian istniejącego ukształtowania terenu,
  - g) ograniczenie lokalizacji zabudowy do istniejących jednostek osadniczych,
  - h) przeciwdziałanie zanieczyszczeniu i zaśmiecaniu środowiska;
- 7) w zakresie ochrony walorów kulturowych:
  - a) ochrona, rewaloryzacja i renowacja istniejącego dziedzictwa kulturowego, w szczególności obiektów wpisanych do rejestru zabytków i gminnych ewidencji zabytków,
  - b) optymalne kształtowanie układów osadniczych wsi, w tym ograniczanie rozpraszania zabudowy,
  - c) wyeksponowanie obiektów dziedzictwa kulturowego,
  - d) ochrona i utrwalenie dziedzictwa i tożsamości kulturowych, w tym historycznego układu istniejącej wsi Augustów, stylu architektonicznego zabudowy wiejskiej oraz lokalnych tradycji,
  - e) renowacja budownictwa regionalnego zgodnie z lokalnym stylem,
  - f) przeciwdziałanie sytuowaniu tablic i urządzeń reklamowych, obiektów małej architektury oraz ogrodzeń dysharmonizujących istniejący krajobraz.

§ 2.1. Przyrodniczymi, społecznymi i gospodarczymi uwarunkowaniami realizacji celów ochrony przyrody Parku są:

- 1) uwarunkowania wynikające z zapisów rozporządzenia Nr 11 Wojewody Mazowieckiego z dnia 4 kwietnia 2005 r. w sprawie Kozienickiego Parku Krajobrazowego imienia Profesora Ryszarda Zaręby (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 75, poz. 1980), w tym zwłaszcza w odniesieniu do celów ochrony Parku oraz zakazów obowiązujących na jego obszarze;
- 2) uwarunkowania wynikające z obowiązujących przepisów, w tym planów zadań ochronnych, odnoszących się do obiektów i obszarów położonych w granicach Parku, a objętych innymi formami ochrony, w tym obszarów Natura 2000, rezerwatów przyrody i innych form ochrony, wynikających z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614, z późn. zm.) oraz ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2018 r., poz. 2067);
- 3) uwarunkowania wynikające z obowiązujących studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz innych obowiązujących na obszarze Parku dokumentów planistycznych i strategicznych gmin: Garbatka-Letnisko, Głowaczów, Sieciechów, Kozienice, Gózd, Jastrzębia, Jedlnia-Letnisko, Pionki, miasto Pionki, Policzna, Zwoleń, powiatów: radomskiego, kozienickiego i zwoleńskiego oraz województwa mazowieckiego;
- 4) uwarunkowania wynikające z planów urządzenia lasu Nadleśnictw: Kozienice, Radom i Zwoleń oraz dokumentów strategicznych Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu;
- 5) uwarunkowania wynikające z celów ochrony środowiska oraz celów ochrony przyrody przyjętych w międzynarodowych, krajowych, regionalnych, lokalnych i branżowych dokumentach strategicznych;
- 6) uwarunkowania wynikające z aktualnego stanu oraz naturalnych i antropogenicznych zmian środowiska, w tym zwłaszcza zasobów przyrody obszaru Parku i terenów otaczających;
- 7) uwarunkowania wynikające z aktualnego stanu oraz zmian zagospodarowania przestrzennego obszaru Parku i terenów otaczających;
- 8) uwarunkowania wynikające z przyjęcia następujących założeń rozwoju zrównoważonego obszaru Parku:
  - a) racjonalne zagospodarowanie przestrzeni z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju i konieczności pogodzenia funkcji społecznych i przyrodniczych,
  - b) zapewnienie ładu przestrzennego poprzez harmonijne kształtowanie przestrzeni, zgodnie z ustalonym dominującym przeznaczeniem,

- c) zachowanie walorów przyrodniczych i kulturowych oraz wzmacnianie pełnionych przez nie funkcji,
- d) ograniczanie możliwości wystąpienia negatywnych oddziaływań planów i przedsięwzięć na zasoby przyrodnicze i kulturowe,
- e) rozwój regionu w sposób zgodny z nadrzędnymi strategiami i politykami,
- f) preferowanie form działalności społeczno-gospodarczej gwarantujących utrzymanie wysokich wartości przyrodniczych, w tym krajobrazowych, to jest:
  - i) leśnictwa i gospodarki leśnej zgodnej z potrzebami ochrony przyrody,
  - ii) rolnictwa zrównoważonego i ekologicznego,
  - iii) obsługi turystyki krajoznawczej i kwalifikowanej oraz agroturystyki,
  - iv) nieuciążliwego dla środowiska przetwórstwa lokalnych zasobów przyrodniczych;
- g) włączenie problematyki ochrony walorów przyrodniczych i kulturowych w zakres strategii rozwoju województwa mazowieckiego, powiatów: radomskiego, kozienickiego i zwoleńskiego oraz gmin: Garbatka-Letnisko, Głowaczów, Sieciechów, Kozienice, Gózd, Jastrzębia, Jedlnia-Letnisko, Pionki, miasto Pionki, Policzna, Zwoleń, a także uwzględnienie jej w ich polityce przestrzennej,
- h) uwzględnienie, w planach gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły oraz warunkach korzystania z wód oraz regionu wodnego Środkowej Wisły, zaleceń związanych z ochroną wód Parku,
- i) zharmonizowanie planu urządzenia lasu Nadleśnictw: Kozienice, Radom i Zwoleń z potrzebami ochrony wartości przyrodniczych, w tym krajobrazowych, w formie przewidzianej przez obowiązujące przepisy prawa,
- j) kształtowanie przyjaznych postaw wobec przyrody, jako dziedzictwa i dobra wspólnego, w tym poprzez promocję i udostępnienie turystyczne Parku i prowadzenie działalności dydaktycznej,
- k) rozpowszechnianie informacji o najbardziej interesujących obiektach przyrodniczych i kulturowych w zakresie, w którym nie stanowi to zagrożenia dla stanu ich zachowania.

2. Wybrane uwarunkowania, mające szczególne znaczenie dla ochrony Parku, wskazano na mapie, stanowiącej załącznik nr 3 do uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Kozienickiego Parku Krajobrazowego.

Rozdział 2

Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków

§ 3.1. Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych oraz ich skutków:

Lp.	Identyfikacja zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń oraz ich skutków
1	2	3
Zagrożenia istniejące		
1.	Zanieczyszczenie powietrza na skutek emisji zanieczyszczeń z kotłowni opalanych tradycyjnymi paliwami.	<p>Promowanie urządzeń na paliwo ekologiczne, zmiana pieców na nowoczesne.</p> <p>Opracowanie i wdrożenie programów ograniczania „niskiej emisji”.</p> <p>Skuteczne egzekwowanie zakazu spalania odpadów poza instalacjami do tego przeznaczonymi.</p> <p>Stworzenie instrumentów finansowo-prawnych motywujących mieszkańców do budowy kolektorów słonecznych w domach mieszkalnych.</p> <p>Prowadzenie edukacji ekologicznej społeczeństwa dot. pomocy finansowo-technicznej w zakresie budowy kolektorów słonecznych oraz korzyści wynikających z pozyskiwania energii słonecznej.</p>
2.	Spalanie odpadów w piecach w gospodarstwach indywidualnych.	Skuteczne egzekwowanie zakazu spalania odpadów poza instalacjami do tego przeznaczonymi.

Lp.	Identyfikacja zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń oraz ich skutków
1	2	3
		Edukacja ekologiczna społeczeństwa.
3.	Przesuszenie siedlisk hydrogenicznych (zwłaszcza torfowisk) spowodowane dawnymi odwodnieniami; obniżenie poziomu wód gruntowych.	Niepodejmowanie nowych melioracji wodnych, pozostawienie dawnych melioracji bez odtwarzania/utrzymywania o ile nie występują przeciwwskazania związane z ochroną ekosystemów leśnych, siedlisk chronionych i innych wymogów ochrony przyrody oraz racjonalnej gospodarki łąkowo-rolnej i leśnej, w uzgodnieniu z Parkiem. Działania na rzecz ograniczenia wykorzystywania wód podziemnych dla innych potrzeb niż potrzeby socjalno-bytowe mieszkańców. Rozwój obiektów małej retencji. Wykorzystywanie warunków środowiskowych dla potrzeb zwiększenia retencji wodnej. Promowanie zachowań sprzyjających oszczędzaniu wody przez działania edukacyjno-promocyjne.
4.	Zarastanie zbiorowisk nieleśnych na skutek wzmoczonych procesów sukcesyjnych, w tym zarzucenia tradycyjnej gospodarki łąkowo-pasterskiej.	Monitoring procesów sukcesyjnych. Utrzymanie wskazanych w niniejszym Planie użytków zielonych; w miarę możliwości podejmowanie działań z zakresu ochrony czynnej polegających na ograniczaniu sukcesji wtórnej, odkrzaczanie.
5.	Zbyt małe ilości martwego drewna w pełnej gamie faz i form rozkładu w lasach gospodarczych na skutek dawnych praktyk gospodarki leśnej.	Dążenie do zwiększenia zasobów martwego drewna grubowymiarowego w lasach, zgodnie z zapisami planów zadań ochronnych obszarów Natura 2000, planów urzędzenia lasu nadleśnictw, a także w Zasadach hodowli lasu oraz innymi uregulowaniami wewnętrznymi Lasów Państwowych.
6.	Uproszczenie struktury gatunkowej i wiekowej drzewostanów na skutek dawnych praktyk gospodarki leśnej.	Dążenie do dalszego różnicowania struktury gatunkowej i wiekowej drzewostanów Parku. Prowadzenie sukcesywnej przebudowy drzewostanów niedostosowanych do siedliska, zgodnie z zapisami planów urzędzenia lasu nadleśnictw oraz uproszonych planów urzędzenia lasów.
7.	Usuwanie z części gospodarczej dębów szypułkowych.	Objęcie drzewostanów dębowych szczególną uwagą podczas tworzenia nowych planów urzędzenia lasu nadleśnictw, w tym zwłaszcza podczas opracowywania planów cieć w drzewostanach dębowych oraz pozostawianie starych dębów jako przestoje do ich naturalnej śmierci i rozkładu.
8.	Ograniczanie bazy rozwojowej owadów ksylofagicznych, w tym gatunków rzadkich, stenotopowych poprzez zabiegi chirurgii drzew pomnikowych.	Zaniechanie wykonywania zabiegów chirurgii (leczenia) pomnikowych drzew rosnących w głębi lasu, polegających na obcinaniu zamierających i martwych konarów oraz konserwacji powierzchni cięcia środkami chemicznymi.
9.	Utrata powierzchni cennych ekosystemów nieleśnych będąca skutkiem rozwoju zabudowy w Parku w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy.	Opracowywanie planów zagospodarowania przestrzennego uwzględniających konieczność zachowania walorów przyrodniczych Parku. Wdrożenie zapisów niniejszego Planu ochrony do dokumentów planistycznych gmin.
10.	Zakłócenie migracji zwierząt oraz kolizje w wyniku obecności w Parku dróg krajowych i wojewódzkich.	Wprowadzanie ograniczeń prędkości na drogach. Akcje ochrony czynnej dotyczące małych zwierząt (płazy).

Lp.	Identyfikacja zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń oraz ich skutków
1	2	3
11.	Lokalizacje linii elektroenergetycznych, powodujące zakłócenie panoram widokowych (wartości estetyczno-widokowych).	Zapobieganie budowie nowych obiektów. Trudne do wyegzekwowania, gdyż budowa linii elektroenergetycznych uzależniona jest od powstającego zagospodarowania wokół Parku.
12.	Lokalizacje masztów, powodujące zakłócenie panoram widokowych (wartości estetyczno-widokowych).	Zapobieganie budowie nowych obiektów. Trudne do wyegzekwowania, gdyż budowa masztów uzależniona jest od rozwoju sieci teleinformatycznych.
13.	Zakłócenie widoku na zabytki wpisane do rejestru zabytków (obniżanie ich walorów ekspozycyjnych).	Wyznaczenie strefy ochrony konserwatorskiej. Podjęcie systematycznych cięć pielęgnacyjnych oraz wycinka samosiewów. Wykluczenie lokalizacji nowej zabudowy zakłócającej ekspozycję.
14.	Ekspansja chaotycznej zabudowy, sprzyjająca powstawaniu nieładu przestrzennego.	Wyznaczenie stref terenów pod zainwestowanie. Opracowanie kodeksu dobrych praktyk (wytycznych architektonicznych i urbanistycznych lokalizacji nowych obiektów budowlanych). Sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
15.	Ekspansja współczesnej zabudowy, nienawiązującej stylem do krajobrazu ruralistycznego, degradacja wartości zabudowań zagrodowych.	Opracowanie kodeksu dobrych praktyk (wytycznych architektonicznych i urbanistycznych dla istniejącego budownictwa regionalnego). Sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Monitoring prowadzonych prac budowlanych w zabudowie zagrodowej.
16.	Zaśmiecanie terenu Parku, obniżające wartości estetyczne.	Likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci. Przestrzeganie gminnych regulaminów utrzymania czystości i porządku. Uzupełnienie oznakowań leśnych zakazujących wyrzucanie śmieci. Wprowadzenie brakującej ilości koszy na śmieci. Regularne przeprowadzanie akcji edukacyjnych wśród turystów.
17.	Sukcesja drzew i krzewów we wnętrzach widokowych, powodująca ich degradację.	Ograniczenie sukcesji.
18.	Dewastacja krajobrazu poprzez nielegalną eksploatację kopalni.	Zapobieganie nielegalnemu pozyskaniu surowców (monitoring). Rekultywacja istniejących wyrobisk poeksploatacyjnych.
19.	Dewastacja krajobrazu poprzez tablice i urządzenia reklamowe, obiekty małej architektury oraz ogrodzenia, w szczególności w krajobrazie ruralistycznym.	Wprowadzenie regulacji na podstawie przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
20.	Czasowe zaburzenie walorów krajobrazowych w wyniku zabiegów gospodarczych w lasach.	Uwzględnienie podczas tworzenia nowych planów urządzenia lasu nadleśnictw potrzeby ochrony walorów krajobrazowych w miejscach ekspozycji, w tym zwłaszcza wzdłuż szlaków turystycznych.

Lp.	Identyfikacja zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń oraz ich skutków
1	2	3
21.	Wprowadzanie elementów dysharmonijnych w pasach drogowych, degradujących wartości estetyczno-widokowe.	Opracowanie kodeksu dobrych praktyk (wytycznych architektonicznych i urbanistycznych dla infrastruktury technicznej). Podjęcie współpracy w zakresie inwestycji drogowych.
22.	Degradacja lasów związana z ruchem samochodów osobowych i quadów. Parkowanie w miejscach do tego niewyznaczonych, skutkujące płoszeniem zwierząt i niszczeniem ściółki leśnej oraz degradacją powierzchni ziemi.	Skuteczne egzekwowanie zapisów art. 29 ustawy z dnia 28 września 1991 r o lasach (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2129 z późn. zm.). Uzupełnienie oznakowań leśnych zakazujących ruchu pojazdów oraz parkowania.
23.	Ruch turystyczny poza wyznaczonymi szlakami. Skutkiem tego jest płoszenie zwierząt, wydeptywanie gruntu, wzrost zagrożenia pożarowego.	Przeprowadzanie systematycznych kontroli. Wprowadzenie monitoringu (np. w formie fotopułapek). Przeprowadzanie akcji edukacyjnych wśród turystów.
24.	Oslabienie drzewostanów na skutek oddziaływania czynników biotycznych – kornika ostrożnego, chrabąszczy oraz jemioly.	Podjęcie działań z zakresu gospodarki leśnej zgodnie z Instrukcją ochrony lasu oraz innymi uregulowaniami wewnętrznymi obowiązującymi w Lasach Państwowych.
Zagrożenia potencjalne		
25.	Przerwanie ciągłości ekologicznej cieków na skutek realizacji przedsięwzięć budowlanych.	Utrzymanie lub osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód, w tym również zachowanie i przywracanie ciągłości ekologicznej cieków.
26.	Zwabianie cennych gatunków owadów saproksylicznych i ich potencjalne niszczenie wraz z wywozem drewna na skutek lokalizowania składnic drewna w sąsiedztwie rezerwatów przyrody stanowiących obszary ich występowania.	Lokalizowanie składnic drewna w okresie od końca marca do końca sierpnia w odległości co najmniej 300 m od granic leśnych rezerwatów przyrody, zwłaszcza im. T. Zielińskiego, Ponty-Dęby, Zagożdżon i Brzeźniczka.

2. Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń zewnętrznych oraz ich skutków:

Lp.	Identyfikacja zagrożenia	Sposoby eliminacji lub ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń i jego skutków
1	2	3
Zagrożenia istniejące i potencjalne		
1.	Przesuszenie siedlisk, szczególnie hydrogenicznych, na skutek obniżania się poziomu wód gruntowych. Pogłębianie się deficytu wód powierzchniowych i gruntowych.	Sporządzenie opracowania geohydrologicznego. Uwzględnianie konieczności niepogarszania warunków hydrologicznych na terenie Parku w ramach wydawania pozwoleń wodnoprawnych w otulinie Parku. Wykorzystywanie warunków środowiskowych dla potrzeb zwiększenia retencji wodnej (poprawa struktury gleb, zwiększenie lesistości, zadrzewień i zakrzaczeń, ochrona mokradeł, renaturyzacja rzek i ich dolin). Rozwijanie programu małej retencji. Propagowanie zachowań sprzyjających oszczędzaniu wody przez działania edukacyjno-promocyjne (akcje, kampanie skierowane do wszystkich grup społecznych). Zachęcanie do racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi. Zachęcanie do oszczędnych form nawadniania

Lp.	Identyfikacja zagrożenia	Sposoby eliminacji lub ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń i jego skutków
1	2	3
		w rolnictwie.
2.	Zanieczyszczenie cieków wodnych przez awarie lub wycieki z oczyszczalni ścieków, a także spływ zanieczyszczeń z obszarów sąsiednich.	Stale monitorowanie stanu oczyszczalni ścieków w Pionkach. Ograniczenie powierzchniowych ognisk zanieczyszczeń. Prowadzenie edukacji rolników i rozpowszechnianie wśród nich zasad dobrej praktyki rolnej, zgodnych z zasadami rozwoju zrównoważonego.
3.	Zanieczyszczenie wierzchnich warstw gleby i wód w wyniku nielegalnego wylewania nieczystości przez pojazdy asenizacyjne do lasu.	Monitoring terenów leśnych i przyleśnych, nadzór odpowiednich służb, edukacja.
4.	Przekroczenia poziomu pyłów oraz benzo(α)pirenu i ozonu w powietrzu na skutek emisji różnorodnych zanieczyszczeń.	Skuteczne egzekwowanie zakazu spalania odpadów poza instalacjami do tego przeznaczonymi. Usprawnienie selektywnej zbiórki odpadów. Prowadzenie edukacji ekologicznej społeczeństwa dot. pomocy finansowo-technicznej w zakresie budowy kolektorów słonecznych oraz korzyści wynikających z pozyskiwania energii słonecznej.
5.	Penetracja przez ludzi cennych fragmentów Parku, wydeptywanie wierzchnich warstw gleby, możliwe niszczenie i zrywanie okazów rzadkich gatunków, płoszenie i niepokojenie wrażliwych gatunków, nielegalne wjazdy do lasu.	Właściwe planowanie udostępnienia turystycznego, promowanie kwalifikowanych form turystyki. Wzmoczony nadzór służb Parku i leśnych, edukacja społeczeństwa, tablice informacyjne.
6.	Zanieczyszczenia gazowe będące zagrożeniem dla zasobów porostów na skutek emisji przemysłowych o zasięgu regionalnym i globalnym.	Brak możliwości przeciwdziałania. W przypadku niskiej emisji lokalnej – wspieranie inicjatyw mających na celu zmianę struktury źródeł ogrzewania budynków.
7.	Pogorszenie warunków występowania porostów na skutek globalnej eutrofizacji siedlisk.	Brak możliwości przeciwdziałania. Skutki dla ustępującego z Puszczy Kozienickiej boru suchego można niwelować poprzez powstrzymanie naturalnej sukcesji boru chrobotkowego w kierunku boru świeżego lub mieszanego.
8.	Przerwanie ciągłości korytarzy migracyjnych łączących teren Parku z terenami sąsiednimi, które przebiegają wzdłuż dolin cieków na skutek nieuporządkowanego rozwoju zabudowy.	Niedopuszczenie do przerywania ciągłości ekologicznej cieków i ich otoczenia. Obszary te powinny być wyłączone z zabudowy, również hydrotechnicznej, a zieleń porastająca otoczenie cieków powinna być zachowywana i wzmocniana.
9.	Niekontrolowane, spontaniczne zabiegi zarybieniowe w zbiornikach retencyjnych Parku na terenie Nadleśnictwa Kozienice.	Działalność edukacyjna. Zaprzestanie tego rodzaju działań – współpraca z Nadleśnictwem Kozienice. Wzmoczony nadzór służb Parku i leśnych.
10.	Śmiertelność płazów w miejscach migracji rozrodczych na skutek rozjeżdżania przez pojazdy.	Zabezpieczanie miejsc migracji rozrodczych płazów.
11.	Zanieczyszczenie środowiska na skutek stosowania chemicznych środków ochrony roślin. Nie przestrzeganie warunków stosowania niektórych substancji (np. pory dnia).	Działalność edukacyjna polegająca na podkreślaniu znaczenia owadów zapylających w gospodarce (w rolnictwie, sadownictwie).
12.	Postępująca izolacja Parku będąca skutkiem rozwoju terenów zainwestowanych w miejscowościach sąsiadujących z Parkiem, w jego bezpośrednim sąsiedztwie.	Opracowywanie planów zagospodarowania przestrzennego uwzględniających konieczność zachowania walorów przyrodniczych Parku. Wdrożenie zapisów niniejszego Planu ochrony do dokumentów

Lp.	Identyfikacja zagrożenia	Sposoby eliminacji lub ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń i jego skutków
1	2	3
		planistycznych gmin.
13.	Przerwanie ciągłości ekologicznej pomiędzy Parkiem a obszarami sąsiednimi na skutek rozwoju terenów zainwestowanych, w tym infrastruktury komunikacyjnej (np. droga S12).	Uwzględnianie konieczności zachowania powiązań przyrodniczych na poziomie krajobrazowym poprzez właściwe planowanie inwestycji z uwzględnieniem wymogów Parku.
14.	Zaśmiecanie Parku zarówno na skutek presji turystycznej, jak również wywożenia śmieci do lasu.	Edukacja ekologiczna, wzmożony nadzór służb Parku, leśnych i innych.
15.	Nasilająca się ekspansja zabudowy na tereny otwarte wokół Parku, powodująca zakłócenie walorów ekspozycyjnych i estetycznych Parku.	Wyznaczenie stref ochrony krajobrazowej. Sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
16.	Linie elektroenergetyczne, maszty, siłownie wiatrowe, kominyl powodujące dysharmonię krajobrazu.	Zapobieganie budowie nowych obiektów. Trudne do wyegzekwowania, gdyż ich budowa uzależniona jest od powstającego zagospodarowania wokół Parku.

Rozdział 3

Obszary realizacji działań ochronnych

§ 4.1. W obrębie Parku wyznacza się następujące obszary realizacji działań ochronnych, zwane dalej strefami:

- 1) BS - strefy utrzymania istniejącego sposobu użytkowania terenu (ochrona stabilizująca):
  - a) BS_1 – strefy zachowania tradycyjnego krajobrazu rolniczego i innych terenów otwartych,
  - b) BS_2 – strefy zachowania krajobrazu leśnego,
  - c) BS_3 – strefy zachowania wód powierzchniowych, obszarów podmokłych i stref źródliskowych,
  - d) BS_4 – strefy zachowania tradycyjnego układu zabudowy,
  - e) BS_5 – strefy zachowania założeń parkowych, cmentarnych i innych terenów zieleni;
- 2) BK - strefy i miejsca zmiany istniejącego stanu środowiska przyrodniczego lub kulturowego poprzez wywołanie ukierunkowanych procesów (ochrona kreatywna):
  - a) BK_1 – strefy przeciwdziałania zmniejszaniu i fragmentacji terenów otwartych, w tym łąkowych i murawowych, w wyniku samoistnej sukcesji lasu lub celowego zalesiania,
  - b) BK_2 – strefy modyfikacji gospodarki leśnej,
  - c) BK_3 – strefy i miejsca poprawy stosunków wodnych,
  - d) BK_4 – strefy dopuszczalnego zainwestowania (obszary zainwestowane lub wskazane do zainwestowania), w tym: BK_4.2 – fragmenty położone w obrębie obowiązywania zakazu zabudowy w odległości 100 m od linii brzegów naturalnych rzek, jezior i innych zbiorników wodnych oraz BK_4.1 pozostałe fragmenty strefy,
- 3) BW – obszary wyłączone z ustaleń Planu ochrony ze względu na obowiązywanie przepisów odrębnych;
- 4) C - obszary i obiekty objęte rekomendacjami Planu ochrony:
  - a) C_1 – strefy ochrony krajobrazów w obrębie krajobrazów o cechach priorytetowych,
  - b) C_2 – obiekty lub obszary o najwyższych wartościach przyrodniczo-krajobrazowych, zasługujące na objęcie dodatkową formą ochrony prawnej,
  - c) C_3 – obiekty lub obszary o najwyższych wartościach kulturowych, zasługujące na objęcie dodatkową formą ochrony prawnej.

2. Lokalizację stref wskazano na mapie, stanowiącej załącznik nr 4 do uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Kozienickiego Parku Krajobrazowego.

Rozdział 4

Zakres prac związanych z ochroną przyrody i kształtowaniem krajobrazu

§ 5. Zaleca się następujący zakres prac w sferze prawnej związanych z ochroną przyrody i kształtowaniem krajobrazu:

- 1) objęcie, w celu pełniejszej i bardziej skutecznej ochrony ekosystemów Parku wraz z charakterystycznymi dla nich zbiorowiskami roślinnymi oraz gatunkami roślin, zwierząt i grzybów, dodatkowymi formami ochrony prawnej następujących obszarów o najwyższych wartościach przyrodniczo-krajobrazowych:

Lp.	Kod strefy	Zalecana forma ochrony i proponowana nazwa	Lokalizacja i orientacyjna powierzchnia [w ha]	Charakterystyka
1	2	3	4	5
1.	C_2.1	Proponowany rezerwat przyrody.	Obszar o powierzchni 10,85 ha zlokalizowany w Nadleśnictwie Zwoleń, obrębzie Zwoleń, w oddziałach leśnych: 142f, 143i, 144i wg Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Zwoleń na lata 2013-2022.	Liczne stanowiska gatunków chronionych i rzadkich oraz obecność siedlisk przyrodniczych; wysokie walory ekohydrologiczne i krajobrazowe.
2.	C_2.2	Proponowany użytek ekologiczny i włączenie w granice Parku.	Obszar o powierzchni ok. 5,0 ha zlokalizowany w gminie Pionki, obrębzie ewidencyjnym Helenów, na częściach działek ew. nr 52, 54, 56, 58/1, 58/2, 60, 62, 64, 66/1, 66/2, 68, 70, 75, 78, 80/1, 80/2, 359.	Dobrze zachowane torfowisko z obecnością rzadkich gatunków rośliczki okrągłolistnej <i>Drosera rotundifolia</i> i przygielki białej <i>Rhynchospora alba</i> .

- 2) objęcie, w celu pełniejszej i bardziej skutecznej ochrony krajobrazów kulturowych Parku, dodatkowymi formami ochrony prawnej lub planistycznej następujących obszarów i obiektów o najwyższych wartościach kulturowych:

Lp.	Kod strefy	Zalecana forma ochrony	Lokalizacja zgodnie z załącznikiem nr 4 do uchwały	Charakterystyka
1	2	3	4	5
1.	C_3.1	Wpis do rejestru zabytków	Cmentarz I wojenny, 1914-1915 (II) w Molendach	Cmentarz ten prezentuje wartość historyczną dla obszaru Parku i jest w dobrym stanie zachowania.
2.	C_3.2	Wpis do gminnej ewidencji zabytków	Cmentarz w pobliżu miejscowości Krasna Dąbrowa	Kurhan z trzema drewnianymi krzyżami oraz głazem z rytym: dwie skrzyżowane szable z datą 1914 r. Miejsce pochówku żołnierzy z 46 dywizji piechoty LANDWEHRY.
3.	C_3.3	Wpis do gminnej ewidencji zabytków	Cmentarz wojenny w Augustowie I	Mur z kamienia łamanego oraz krzyże. Wymiary cmentarza: 26x27 m. Cmentarz żołnierzy armii austro-węgierskiej i rosyjskiej, którzy polegli w 1914 r.
4.	C_3.4	Wpis do gminnej ewidencji zabytków	Cmentarz wojenny w Augustowie II	Kurhan żołnierski, 1914 r.

- 3) uwzględnienie w trakcie prac nad audytem krajobrazowym województwa mazowieckiego wykonywanym zgodnie art. 38a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1945) następujących stref ochrony krajobrazów w obrębie krajobrazów o cechach priorytetowych:

Lp.	Kod strefy	Proponowana nazwa	Lokalizacja zgodnie z załącznikiem nr 4 do uchwały	Charakterystyka
1	2	3	4	5
1.	C_1.1	„Krępiec”	W ramach jednostki krajobrazowej nr 58	Strefa ochrony krajobrazowej – widok na dolinę rzeki Krypianki wraz z zalewami oraz głębokim wcięciem erozyjnym. Widok rozciąga się z punktów widokowych znajdujących się na wydmie śródlądowej.

§ 6. Zaleca się następujący zakres prac związanych z ochroną zasobów abiotycznych i gleb Parku a także związanych z nimi ekosystemów:

- 1) ograniczenie zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego na obszarze całego Parku poprzez:
  - a) promowanie ekologicznych, alternatywnych metod ogrzewania budynków by ograniczyć i zredukować wolumen „niskoemisyjnych” źródeł zanieczyszczenia powietrza,
  - b) wdrożenie dofinansowań na poziomie funduszy gminnych do montażu kolektorów słonecznych i wsparcie logistyczno-organizacyjne takich inicjatyw,
  - c) skuteczne egzekwowanie zakazu spalania odpadów w instalacjach przydomowych,
  - d) kształtowanie strefy ekotonu na granicy ekosystemów leśnych i powierzchni w użytkowaniu rolnym, jak również dróg asfaltowych, szczególnie wyższych kategorii;
- 2) poprawa parametrów jakościowych i ilościowych wód powierzchniowych i podziemnych oraz ekosystemów wodnych na obszarze całego Parku poprzez:
  - a) zachowanie naturalnego charakteru cieków wodnych przepływających przez Park, niedopuszczalne jest podejmowanie prac utrzymaniowych i regulacyjnych naturalnych cieków wodnych w Parku, a także przerywanie ciągłości ekologicznej cieków wodnych,
  - b) wprowadzenie zasady wyłączenia z lokalizowania nowej zabudowy otoczenia cieków wodnych w Parku i jego otulinie (dotyczy w szczególności: Pacynki, Gzówki, Jastrzębianki, Kozłówki (Ruskiej Rzeki), Leniwki, Narutówki, Zagożdżonki, Strugi Polickiej, Zwolenki, Mireńki, Krypianki i doływu spod Molend), co ma na celu zachowanie istniejących korytarzy ekologicznych oraz zabezpieczenie przed zmianami ukształtowania terenu w dolinach cieków,
  - c) zapewnienie skutecznej egzekucji zakazu wynikającego z art. 232 ustawy Prawo wodne (Dz. U. z 2018 r. poz. 2268), zgodnie z którym, zakazuje się grodzienia nieruchomości przyległych do publicznych śródlądowych wód powierzchniowych w odległości mniejszej niż 1,5 m od linii brzegu w odniesieniu do wszystkich ww. cieków wodnych,
  - d) odstąpienie od modyfikowania istniejących stosunków wodnych, z wyłączeniem działań służących ochronie przyrody, przy założeniu obowiązku każdorazowego poddania ich szczegółowej ocenie pod kątem wpływu na środowisko, w tym cele ochrony Parku i obszarów Natura 2000,
  - e) zachowanie istniejących zbiorników wodnych na terenie Parku, z dopuszczeniem bieżącej konserwacji, remontu, przebudowy, odbudowy związanych z nimi urządzeń wodnych, budowa nowych zbiorników wodnych na naturalnych ciekach Parku powinna być ograniczona, a w przypadku zaistnienia takiej potrzeby, podlegać musi szczegółowej ocenie oddziaływania na przyrodę Parku, w tym na ciągłość ekologiczną cieków wodnych,
  - f) utrzymanie i konserwację urządzeń do retencji wód zbudowanych przez Lasy Państwowe w ramach projektu Małej Retencji Nizinnej, w tym zespoły zastawek oraz zbiorniki wodne, dotyczy to w szczególności Nadleśnictwa Zwoleń, gdzie realizowano tego rodzaju systemy retencyjne: obręb leśny Garbatka, leśnictwo Molendy, oddz. 52, dz. ew. 52/223 - zespół 7 zastawek, oddz. 49, dz. ew. 49/183 i oddz. 96, dz. ew. 96/201 - zespół 6 zastawek; obręb leśny Zwoleń, leśnictwo Podgóra, oddz. 157, dz. ew. 157 - zespół 2 zastawek; obręb leśny Garbatka, leśnictwo Słowiki, oddz. 46, dz. ew. 181 - zespół 3 zastawek; obręb leśny Zwoleń, leśnictwo Patków, oddz. 40, dz. ew. 40 - zespół 3 zastawek, oddz. 34, dz. ew. 34/1 - zbiornik wodny,
  - g) przeciwdziałanie zmianom zachodzącym w składzie fizyko-chemicznym wód Parku, w szczególności zabezpieczenie oczyszczalni ścieków w Pionkach przed niekontrolowanym dostaniem się nieoczyszczonych ścieków do wód Zagożdżonki,
  - h) prowadzenie edukacji społeczeństwa pod kątem ograniczenia zużycia wody bytowej we wszystkich gminach otaczających Park,

- i) wydawanie pozwoleń wodno-prawnych w otulinie Parku z uwzględnieniem konieczności utrzymania w niepogorszonym stanie warunków wodnych na terenie Parku,
  - j) pobór wód podziemnych i decyzje w tym zakresie uwzględniające kwestie związane z warunkami hydrologicznymi obszaru Parku, w tym wnioski wynikające z planowanej do sporządzenia ekspertyzy geohydrologicznej,
  - k) wdrożenie systemu monitoringu jakości najważniejszych cieków wodnych na terenie Parku (zagęszczenie punktów pomiarowych) i włączenie ich do systemu monitoringu wód powierzchniowych prowadzonego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie;
- 3) zachowanie funkcji oraz naturalności siedlisk hydrogenicznych mających znaczenie dla funkcjonowania całych ekosystemów i wzmacniających różnorodność biologiczną oraz ekosystemów torfowiskowych i bagiennych poprzez:
- a) zachowanie naturalnych zbiorowisk wodnych, torfowiskowych i bagiennych, śródleśnych oczek wodnych, bagien, podmokłych obniżen terenu, itp., również tych nie stanowiących wydzielenia leśnego, a więc występujących w ramach wydzielen leśnych, poprzez umożliwienie swobodnego przebiegu spontanicznych procesów ekologicznych (strefa BS_2, BS_3),
  - b) zaliczenie leśnych siedlisk bagiennych (bór bagieny, bór mieszany bagieny, las mieszany bagieny) do gospodarstwa specjalnego (§ 82 pkt 6 Instrukcji urządzania lasu, 2012) i wyłączenie z gospodarczego użytkowania,
  - c) pozostawienie strefy buforowej w postaci pasa starodrzewu od strony torfowiska o szerokości 30-50 m w przypadku wykonywania cięć w sąsiedztwie ekosystemów torfowiskowych i bagiennych. Przy wykonywaniu cięć zachowanie ostrożności, by nie naruszyć powierzchni torfowisk i nie doprowadzić do ich zanieczyszczenia, nie dopuszczanie do składowania odpadów pozbawionych (gałęzi) na obrzeżu torfowisk (strefa BS_2, strefa BS_3),
  - d) pozostawienie istniejących na terenach leśnych urządzeń melioracji wodnych szczegółowych (rowy ziemne) do samoistnego unieczynnienia i renaturalizacji, poza wyjątkowymi przypadkami, po zasięgnięciu opinii Parku; w miarę potrzeb, w przypadku gdy możliwości samoistnego unieczynnienia rowów okażą się niewystarczające, podejmowanie działań ograniczających ich drożność np. poprzez kilkupunktowe przytłamowanie (zasypanie) materiałem miejscowego pochodzenia w postaci kłoców drewna lub konarów drzew, gałęzi, kamieni uszczelnionych materiałem miejscowym (np. ziemnym); dopuszcza się również budowę urządzeń z regulacją odpływu (zastawek); konkretne działania zaleca się podjąć w następujących lokalizacjach w Nadleśnictwie Radom:
    - i) oddz. 16j – na rowie odwadniającym użytek ekologiczny (BK_3), a w miarę potrzeb również na rowach w oddz. 17, 18 system 2-3 zastawek lub przyhamowań,
    - ii) oddz. 150, 151 i 154 – okresowa konserwacja rowów zasilających od miejscowości Maryno i odprowadzających wodę do rzeki Gzówki ze zbiornika retencyjnego „Trzy Stawy”,
    - iii) oddz. 72 – konserwacja od strony drogi leśnej zbiornika bezodpływowego otoczonego groblą (pełniącemu również funkcję zbiornika przeciwpożarowego),
    - iv) oddz. 98 – regulacja i naprawa przepustu pod drogą Jedlnia – Wola Goryńska oraz urządzeń piętrzących na zbiorniku przeciwpożarowym na cieku Cwiertowa,
    - v) oddz. 113 – wykonanie urządzeń regulujących odpływ wody pochodzących z cieku Dobra na zmeliorowane tereny poza Lasami Państwowymi (ze względu na ochronę siedliska przyrodniczego 91E0 podlegającego osuszaniu w wyniku tych działań).
  - e) odstąpienie od udrażniania dawnych rowów melioracyjnych oraz budowania nowych w sąsiedztwie torfowisk i ekosystemów bagiennych, w miejscach, w których mogłoby to spowodować znacząco negatywne oddziaływania na cenne siedliska przyrodnicze oraz obszary bagienne i podmokłe; ograniczenie do niezbędnego minimum wszelkich innych działań o charakterze melioracji wodnych o ile nie występują przeciwwskazania związane z ochroną ekosystemów leśnych, siedlisk chronionych i innych wymogów ochrony przyrody oraz racjonalnej gospodarki łąkowo-rolnej i leśnej, w uzgodnieniu z Parkiem; w przypadku ewentualnej realizacji prac melioracyjnych (w tym jako projekty ochronne), muszą one podlegać szczegółowej analizie przyrodniczej i zostać wyposażone w systemy regulacji przepływu wód (zastawki, bystrza itp.) (strefa BS_2, strefa BS_3),
  - f) opracowanie ekspertyzy geohydrologicznej dla terenu Parku, zwłaszcza w odniesieniu do ekosystemów torfowiskowych;
- 4) zachowanie gleb leśnych w dobrym stanie na terenie całego Parku poprzez:
- a) zachowanie istniejących ekosystemów leśnych – pokrycie szatą leśną uznaje się za najlepszą ochronę struktury i jakości gleb na terenie Parku,

- b) prowadzenie gospodarki leśnej z uwzględnieniem funkcji ochronnych drzewostanów znajdujących się na siedliskach wilgotnych i bagiennych, na źródłiskach i w ich bezpośrednim otoczeniu, na wydmach zagrożonych erozją, na stromych zboczach,
  - c) wykonywanie, w miarę możliwości organizacyjnych, prac w obrębie siedlisk leśnych łągowych i bagiennych w okresie zimowym, przy pokrywie śnieżnej; w każdym czasie prowadzenie ścinki, zrywki i wywozu drewna w sposób zapewniający w maksymalnym stopniu ochronę pokrywy glebowej i runa, dołożenie starań by nie naruszać charakteru ochronnego i walorów estetycznych lasu,
  - d) niezależnie od sposobu zaplanowanego usunięcia drzewostanu (rodzaju rębni), niezwykle istotny na siedliskach łągowych i olsowych jest sposób przygotowania gleby pod odnowienie; zaleca się wykorzystywać możliwie w szerokim zakresie odnowienie naturalne, również jesionu wyniosłego; w przypadku odnowienia w sposób sztuczny przygotowanie gleby wykonywać w sposób nienaruszający mikroreliefu powierzchni, to znaczy nie wykonywać rabat, rabatowałków i kopczyków - wykonanie tego rodzaju przekształceń powoduje powstanie lokalnych wyniesień, na które wkraczają gatunki grądowe, jak również gatunki obce oraz lokalnych podtopień i zabagnień w brzdach; preferowanym sposobem przygotowania powierzchni powinny być zatem talerze lub pasy zruszonej darni, a najlepiej, aby odnowienie w miarę możliwości odbywało się bez przygotowania gleby; w przypadku braku możliwości skutecznego odnowienia bez wykonania przygotowania gleby w postaci naruszającej znacząco mikrorelief terenu, proponuje się odstąpić od odnowienia sztucznego i wykorzystać zdolności odroślowe olszy,
  - e) na obszarze lasów gospodarczych, wszędzie gdzie to możliwe, pozostawianie drzew martwych, w jak największej liczbie, w pełnej gamie faz i form rozkładu, dotyczy to zarówno drzew stojących, jak i leżących, rozkładających się na dnie lasu, zgodnie z zapisami planów zadań ochronnych obszarów Natura 2000, planów urządzenia lasu nadleśnictw, a także Zasad hodowli lasu oraz innych uregulowań wewnętrznych Lasów Państwowych;
- 5) poprawa parametrów jakościowych i struktury gleb rolniczych w całym Parku poprzez podjęcie współpracy z Mazowieckim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w celu upowszechnienia dobrych praktyk w zakresie prowadzenia gospodarki rolnej na obszarze chronionym;
- 6) zapewnienie ochrony i nienaruszalności naturalnej rzeźby terenu obszaru Parku poprzez:
- a) przeciwdziałanie przypadkom nielegalnego pozyskiwania piasku poprzez monitoring sytuacji na gruncie przez Służbę Parku (zwłaszcza okolice Augustowa), bieżące interwencje i akcje uświadamiające,
  - b) dążenie do ograniczania nielegalnych wjazdów pojazdami silnikowymi, quadami, motorami crossowymi itp. Na teren Parku, zwłaszcza w obszary wrażliwych siedlisk torfowiskowych oraz suchych – wydmowych - współpraca ze Strażą Leśną Nadleśnictw Kozienice, Radom i Zwoleń, oraz z organami ścigania,
  - c) prowadzenie gospodarki leśnej na wydmach śródlądowych w sposób ograniczający zjawiska erozyjne, w tym poprzez wytyczanie stałych szlaków zrywkowych na etapie cięć pielęgnacyjnych, punktowe przygotowanie gleby pod odnowienie.

§ 7. Zaleca się następujący zakres prac związanych z ochroną ekosystemów leśnych właściwych dla regionu, odnoszący się do obszarów Parku, w których ekosystemy te występują:

- 1) zachowanie różnorodności zbiorowisk roślinnych właściwych dla ekosystemów leśnych regionu poprzez:
  - a) zachowanie istniejących ekosystemów leśnych,
  - b) w ramach zabiegów gospodarczych wspieranie naturalnych procesów przyrodniczych zmierzających do spontanicznej renaturalizacji zniekształconych zbiorowisk leśnych, jednocześnie utrzymywanie wysokiego stopnia naturalności zbiorowisk niezniszczonych i kształtowanie zróżnicowanej struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanów, zwłaszcza na żywnych siedliskach,
  - c) utrzymywanie charakterystycznych dla danego typu siedliska składów drzewostanów, możliwie zróżnicowanych gatunkowo; wykorzystywanie w trakcie prac leśnych mikrozróżnicowania siedliskowego wydzieleń leśnych; pozostawianie w drzewostanach przewidzianych do użytkowania gatunków drzew (krzewów) rzadkich i cennych (wiązy, czereśnia ptasia, jabłoń dzika, głogi itp.); utrzymywanie w lesie śródleśnych oczek, bagienek, łąk, polan, luk itp.,
  - d) wykorzystywanie w miarę możliwości pojawiającego się odnowienia naturalnego; w przypadku odnawiania sztucznego wykorzystywanie w jak największym stopniu materiału odnowieniowego pochodzącego z możliwie dużej liczby osobników,
  - e) kształtowanie strefy ekotonu, aby zachowana lub zwiększona została różnorodność biologiczna zasiedlających je gatunków - odnosi się to także do wykonywania odnowień na granicy z powierzchnią otwartą (zapewnienie bogactwa gatunkowego, kształtowanie zróżnicowania przestrzennego i gatunkowego roślinności, wprowadzanie gatunków liściastych, owocodajnych itp.); w przypadku

- kształtowania strefy ekotonu z wykorzystaniem podsadzeń sztucznych, wykorzystywanie jedynie rodzimych gatunków drzew i krzewów,
- f) w zakresie pozostawiania w ramach cięć rębnych przestojów drzew oraz biogrup kontynuowanie dotychczasowych rozwiązań wg zapisów planów urzędzenia lasu oraz planów zadań ochronnych obszarów Natura 2000; szczególną uwagę należy zwrócić na pozostawianie w ramach wykonywanych zabiegów pojedynczych sztuk okazałych drzew wraz z otoczeniem, jako np. przestojów w rębniach złożonych i rębniach zupełnych, czy w postaci biogrup i kęp na zrębach zupełnych (w szczególności w otoczeniu stanowisk chronionych gatunków roślin, dla których otwarta powierzchnia nie jest siedliskiem optymalnym),
  - g) zachowywanie w drzewostanie wszelkich domieszek, zarówno drzew jak i krzewów, zgodnych z typem siedliskowym lasu, nieuwzględnionych w składach gatunkowych upraw, a więc pojawiających się naturalnie; w trakcie wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych pozostawianie w drzewostanach pewnej liczby osobników drzew o ciekawych kształtach (mogą to być także drzewa zazwyczaj traktowane jako „szkodliwe” w gospodarce leśnej, a więc przestoje, rozpieracze, „dwójki” itp.); w trzebieżach pozostawianie do naturalnej śmierci pojedynczych, wybranych drzew lub ich grup cechujących się znacznymi rozmiarami (powyżej 40 cm pierśnicy) lub wiekiem przewyższającym znacznie wiek wydzielenia, w tym gatunków wczesnosukcesyjnych, w szczególności brzozy, osiki, topole,
  - h) odstąpienie od zakładania gniazd oraz wykonywania cięć zupełnych lub uprzątających w miejscach występowania znanych stanowisk chronionych gatunków (nie dotyczy gatunków objętych odstępstwem określonym w § 8 pkt 1 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin, przy zachowaniu możliwie największej ochrony stanowisk podczas wykonywania prac leśnych); należy pozostawiać kępy drzewostanu o wielkości min. 6 arów wokół stanowisk gatunków chronionych - dotyczy to zarówno gatunków cienioznośnych, w przypadku których drzewa w tych kępach wraz z dolnymi warstwami drzewostanu powinny być utrzymane do ich biologicznej śmierci, jak i światłożądnych, gdzie drzewa w kępach powinny być również utrzymane do ich biologicznej śmierci, natomiast jeżeli pokrycie dolnych warstw drzewostanu (drugie piętro, podszyt itp.) przekracza 50%, to w okresie zimowym należy to pokrycie zredukować do maksymalnie 30%,
  - i) w odniesieniu do zabezpieczenia stanowisk chronionych gatunków roślin kontynuowanie dotychczasowych rozwiązań wg zapisów planów urzędzenia lasu oraz planów zadań ochronnych obszarów Natura 2000; przede wszystkim w miarę możliwości organizacyjnych ważne jest wykonywanie prac w obrębie stanowisk roślin chronionych w okresie zimowym, przy pokrywie śnieżnej oraz nie lokalizowanie w pobliżu stanowisk szlaków zrywkowych – zaleca się projektować oraz wykorzystywać stałe szlaki zrywkowe; w czasie wykonywania prac konieczna jest ochrona stanowisk poprzez ich oznakowanie oraz zapewnienie nadzoru nad prowadzonymi pracami,
  - j) pozostawianie na obszarze lasów gospodarczych, wszędzie gdzie to możliwe, drzew dziuplastych, zamierających i martwych, w jak największej liczbie, w pełnej gamie faz i form rozkładu (dotyczy to zarówno drzew stojących, jak i leżących, rozkładających się na dnie lasu, które nie stwarzają zagrożenia dla drzewostanu, a wręcz przeciwnie - sprzyjają zwiększeniu liczebności wielu organizmów); w szczególności pozostawiać należy martwe lub obumierające drzewa grube o pierśnicy ponad 40 cm, w miarę możliwości, należy pozostawiać przestoje, aż do ich biologicznej śmierci,
  - k) pozostawiane martwe drzewa nie powinny być fragmentowane na wiele kawałków gdyż przyspiesza to proces rozkładu drewna, zwiększa wahania mikroklimatu oraz właściwości fizykochemiczne kłody w kontekście cennego podłoża preferowanego przez stenotopowe gatunki epifitów i epiksyli porostowych; zachowywanie stojących martwych drzew ważnych dla porostów, szczególnie dębów szypułkowych *Quercus robur*,
  - l) w ramach zabiegów pielęgnacyjnych drzewostanów gospodarczych eliminowanie gatunków obcego pochodzenia ze wszystkich warstw drzewostanów,
  - m) prowadzenie ścinki, zrywki i wywozu drewna w sposób zapewniający w maksymalnym stopniu ochronę gleby, istniejących odnowień oraz drzew pozostających na pniu, a szlaki zrywkowe powinny być projektowane w sposób nienaruszający charakteru ochronnego i walorów estetycznych lasu;
- 2) utrzymanie i poprawa wysokich walorów przyrodniczych najcenniejszych ekosystemów leśnych Parku chronionych w rezerwach przyrody oraz poza nimi poprzez:
- a) nie planowanie zabiegów gospodarczych w wydzieleniu 114b w obrębie Pionki, Nadleśnictwa Kozienice, z uwagi na ponadprzeciętne wartości przyrodnicze, w tym obecność kilku gatunków roślin chronionych; przy najbliższej rewizji Planu urzędzenia lasu wydzielenie to włączyć do gospodarstwa specjalnego na podstawie § 82 pkt 6 ppkt 11 Instrukcji urządzania lasu (2012),
  - b) w przypadku rzadkich w Puszczy Kozienickiej zbiorowisk leśnych o charakterze ekstrazonalnym lub występujących na skraju zasięgu i reprezentujących odmienne strefy klimatyczne, do których należą subborealny wilgotny bór mieszany (jegiel) *Querco-Piceetum* oraz środkowoeuropejska dębina

trzcinnikowa *Calamagrostio-Quercetum*, wybrane, najlepiej zachowane płaty zaleca się przy najbliższej rewizji planów urządzenia lasu włączyć do gospodarstwa specjalnego - ma to na celu ich zachowanie w warunkach Puszczy Kozienickiej, a także umożliwienie obserwacji naturalnych procesów przyrodniczych kształtujących te zbiorowiska oraz tendencji w ich rozwoju.

§ 8. Zaleca się następujący zakres prac związanych z ochroną nieleśnych ekosystemów lądowych, mający na celu zachowanie różnorodności tych ekosystemów oraz ekstensywnego użytkowania terenu, odnoszący się do obszarów Parku, w których ekosystemy te występują:

- 1) kontynuowanie dotychczasowych rozwiązań wg zapisów planów urządzenia lasu oraz planów zadań ochronnych obszarów Natura 2000;
- 2) zachowanie istniejących nieleśnych ekosystemów lądowych, m.in. poprzez utrzymanie ich ekstensywnego użytkowania, w tym powierzchni objętych planem działalności rolno-środowiskowo-klimatycznej (Nadleśnictwo Zwoleń, obręb leśny Garbatka, leśnictwo Molendy, oddz. 49a, 50b, 51l, 52c, 96c, leśnictwo Słowiki, oddz. 95d; obręb leśny Zwoleń, leśnictwo Motorzyny, oddz. 119d, 120a, 120b, 153o, 155h, leśnictwo Sucha, oddz. 177o, leśnictwo Podgóra, oddz. 169d, 174k) (strefa BS_1);
- 3) niezalesianie wykazanych w Planie ochrony zbiorowisk nieleśnych, w szczególności łąk i muraw psammofilnych, a także bagien, torfowisk i in. (strefa BS_1, strefa BS_3);
- 4) wdrożenie działań z zakresu ochrony czynnej w zbiorowiskach otwartych w dolinie Leniwiki (oddz.: 4g, 4i, 5b, 5c, 5d, 5i, 5j, 5k, 5m, 5n, 5o, 5p, 11d, 12f, 12g, 12i, 12m, 12x, 12w, 13a, 13f, 13k, obręb Pionki, Nadleśnictwo Kozienice; stanowiących użytki ekologiczne) - działania, jakie postuluje się wdrożyć w tym obszarze to jednorazowe odkrzaczenie i usunięcie gatunków drzewiastych - karczowanie drzew i krzewów z wywiezieniem biomasy, a następnie wykaszanie realizowane corocznie zbiorowiska szuwarowe należy wykaszac w okresie letnim (zwykle sierpień) lub alternatywnie zimą (od grudnia do lutego), pozostawiając każdorazowo ok. 20% powierzchni nieskoszonej, co umożliwi przestrzenne zróżnicowanie struktury zbiorowisk oraz zapewni zachowanie miejsc lęgowych gatunków ptaków związanych z szuwarami (strefa BK_1).

§ 9. Zaleca się następujący zakres prac związanych z ochroną gatunków roślin, grzybów i zwierząt dziko występujących oraz ich siedlisk, odnoszący się do obszarów Parku, w których gatunki te lub ich siedliska występują:

- 1) utrzymanie i wzmacnianie różnorodności gatunków roślin, grzybów i zwierząt na ich naturalnych stanowiskach oraz w typowych dla nich fitocenozach - w niniejszym planie zastosowano podejście ekosystemowe, tj. ochronę stanowisk rzadkich i cennych gatunków poprzez kompleksową ochronę ekosystemów, w których występują;
- 2) przeciwdziałanie bezpośredniemu niszczeniu stanowisk rzadkich gatunków roślin i grzybów (wykopywanie, zrywanie) m.in. poprzez nie rozpowszechnianie informacji o lokalizacji stanowisk najrzadszych gatunków oraz szeroko pojętą edukację ekologiczną;
- 3) odstąpienie od zabiegów tzw. chirurgii (leczenia) drzew pomnikowych w lasach, wyjątkiem jest lokalizacja tychże drzew przy drogach, traktach leśnych;
- 4) w przypadku stwierdzenia, przed przystąpieniem do wykonania zabiegów leśnych, lęgów któregośkolwiek z niżej wymienionych gatunków, należy prace leśne odłożyć w czasie do momentu zakończenia okresu lęgowego - dotyczy to takich gatunków, jak: bocian czarny, ptaki szponiaste, sowy, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, muchołówka mała, samotnik, żuraw;
- 5) wykonanie i rozwieszenie skrzynek lęgowych typu D, E i półotwartych;
- 6) wdrożenie projektu badawczo-ochronnego popielicy szarej *Glis glis*;
- 7) propagowanie ochrony owadów zapylających, polegającą m.in. na wykonywaniu i instalowaniu prostych budowli opartych na naturalnych materiałach, tzw. hoteli dla pszczół;
- 8) nie wprowadzanie do zbiorników wodnych Parku gatunków ryb przywożonych spoza jego terenu, w szczególności wprowadzać obcych geograficznie gatunków ryb;
- 9) zapobieganie rozprzestrzenianiu się wodnych gatunków inwazyjnych, w szczególności raka pręgowanego *Orconectes limosus*, ale także ograniczać działalność wędkarską polegającą na wprowadzaniu ryb drapieżnych (w tym nierodzimych) do cieków wodnych i zbiorników gdzie występuje rak szlachetny *Astacus astacus* (rzeka Krypianka);
- 10) zabezpieczenie wykorzystywanych przez płazy i gady biotopów i miejsca schronienia - można to realizować np. poprzez niewykonywanie w odległości do 30 m od zbiornika wodnego lub bagienka, w których lęgną się płazy działań przekształcających znacząco powierzchnię ziemi, które mogłyby stanowić barierę w przemieszczaniu się płazów lub powodować śmierć osobników (np. głębokie rowy), oraz w sąsiadujących pododdziałach leśnych) leżących kłód, karpiny, stert głązów itp. jako miejsc zimowania

plazów i gadów; w przypadku wykonywania cięć rębnych należy pozostawić strefę buforową w postaci pasa starodrzewu o szerokości 30-50 m od zbiorników i cieków wodnych (nie dotyczy urządzeń wpisanych do ewidencji melioracji wodnych w rozumieniu ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne);

- 11) o ile jest to możliwe, nieskładowanie pozyskanego drewna w sąsiedztwie (w odległości co najmniej 300 m) od rezerwatów przyrody Ponty im. T. Zielińskiego, Ponty-Dęby, Zagożdżon, Brzeźniczka w okresie od końca marca do końca sierpnia - istnieje niebezpieczeństwo „drenowania” rzadkich gatunków z terenów chronionych na skutek wykorzystywania przez nie ściętego drewna (pułapka ekologiczna);
- 12) kontynuowanie projektu ochrony różanki *Rhodeus sericeus* i raków oraz wdrożenie do realizacji projektu ochrony strzebli błotnej *Rhynchocypris percnnurus*;
- 13) kontynuowanie projektu ochrony nietoperzy (Chiroptera);
- 14) kontynuowanie projektu ochrony żółwia błotnego *Emys orbicularis*.

§ 10. Zaleca się następujący zakres prac związanych z ochroną wartości krajobrazowych, w tym krajobrazu kulturowego oraz ochrony obiektów dziedzictwa kulturowego, odnoszący się do całego obszaru Parku:

- 1) utrzymanie istniejącego typu krajobrazu oraz jego fizjonomii;
- 2) utrzymanie wewnątrz widokowych, które nie powinny ulegać zarastaniu, dlatego drzewa i krzewy pochodzące z samosiewów powinny być na bieżąco usuwane w ramach ochrony czynnej;
- 3) ochrona wewnątrz, punktów i ciągów widokowych poprzez ograniczanie lokalizacji obiektów budowlanych oraz zalesień;
- 4) ograniczanie lokalizacji elementów dysharmonizujących krajobraz (np. masztów telekomunikacyjnych), degradujących walory widokowe Parku;
- 5) ograniczanie zmian ukształtowania powierzchni terenu, związanej z eksploatacją kopalini; istniejące tereny poeksploatacyjne powinny zostać wskazane pod rekultywację w kierunku rolniczym, leśnym, przyrodniczym i/lub dydaktycznym;
- 6) zachowanie i ochrona obiektów małej architektury (kapliczek, krzyży itd.);
- 7) ochrona obiektów kultury powinna odbywać się na zasadzie bieżącej renowacji i konserwacji. Należy zinwentaryzować szczegółowo dobra kultury w tym zakresie;
- 8) miejsca pamięci historycznych powinny zostać zachowane i na bieżąco odnawiane; opieka nad nimi powinna polegać także na wyeksponowaniu, odpowiednim oznaczeniu informacyjnym i włączeniu w system szlaków turystycznych;
- 9) podjęcie działań mających na celu uporządkowanie gospodarki odpadami m.in. likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci, wprowadzenie niezbędnej infrastruktury itd.;
- 10) dążenie, przy wyznaczaniu nowych terenów pod zabudowę, do nierozpraszania zabudowy – nowe tereny powinny zostać wyznaczone wśród istniejącej zabudowy poprzez jej dogęszczenie, z zachowaniem istniejących linii zabudowy;
- 11) dla obiektów wpisanych do rejestru zabytków (wyluszcarnia nasion - bez dobudówki i magazyn – suszarnia szyszek) zabezpieczenie ekspozycji na zabytek z przyległej drogi wojewódzkiej między innymi poprzez: wykluczenie lokalizacji nowej zabudowy zakłócającej ekspozycję, usunięcie samosiewów zasłaniających widok, renowację ogrodzenia, strefa ta powinna wynosić co najmniej 40 m;
- 12) w celu ochrony budownictwa regionalnego w Augustowie, opracowanie szczegółowej inwentaryzacji budynków, określenie ich stylu i detali architektonicznych, stanu technicznego, ze wskazaniem budynków, które ze względu na walory architektoniczno-krajobrazowe powinny zostać zachowane; zabudowa powinna podlegać bieżącej renowacji, rewaloryzacji i konserwacji z dopuszczeniem do pełnienia nowych funkcji;
- 13) opracowanie kodeksu dobrych praktyk (np. wzornik architektoniczny), w którym określone byłyby elementy detalu architektonicznego do zachowania, reguły przeprowadzania remontów, nadbudów, rozbudów i przebudów istniejących zabudowań wiejskich oraz wytyczne dotyczące lokalizacji nowych obiektów budowlanych (w porozumieniu z właścicielami obiektów);
- 14) dostosowanie nowej zabudowy do rozwiązań architektonicznych nawiązujących do regionalnej zabudowy; nowa zabudowa nie powinna wprowadzać do krajobrazu obcych elementów, detali, materiałów i kolorystyki;
- 15) dostosowanie wielkości i wyglądu tablic i urządzeń reklamowych, obiektów małej architektury oraz ogrodzeń do lokalnych uwarunkowań krajobrazowych – obiekty nie powinny zakłócać i dysharmonizować istniejącego krajobrazu; wprowadzenie w tym celu regulacji na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. 2018 poz. 1945);
- 16) niebudowanie ogrodzeń z betonowych elementów prefabrykowanych, preferowanie ogrodzeń drewnianych w tym ze sztachet, desek lub z lokalnego kamienia, przy ogrodzeniach metalowych wprowadzanie zieleni –

żywoptotów lub pnączy, z wykorzystaniem gatunków rodzimych; stosowanie ogrodzeń o harmonijnym charakterze w obrębie miejscowości (kolor, wysokość, materiał); konstrukcja ogrodzeń z prześwitami umożliwiającymi przejścia dla drobnych ssaków, płazów i gadów;

- 17) niebudowanie ogrodzeń w odległości mniejszej niż 10 m od górnej krawędzi skarpy brzegowej cieków wodnych.

Rozdział 5

Obszary udostępniane dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, amatorskiego połowu ryb i dla innych form gospodarowania oraz sposoby korzystania z tych obszarów

§ 11.1. Dla celów naukowych udostępnia się cały obszar Parku, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej oraz określa się następujące sposoby korzystania:

- 1) powiadomienie i tam gdzie jest to wymagane przepisami odrębnymi, uzyskanie zgody właściciela lub zarządzającego danym obiektem lub terenem w przypadku prowadzenia badań na obszarze Parku;
- 2) współdziałanie instytucji i osób prowadzących badania naukowe z dyrektorem Parku oraz innymi jednostkami zarządzającymi lub sprawującymi nadzór nad obszarem badań, w tym udostępnianie im uzyskanych wyników badań oraz wynikających z nich wniosków końcowych, za zgodą autorów oraz zachowaniem i poszanowaniem praw autorskich wynikających z przepisów odrębnych.

2. Dla celów edukacyjnych udostępnia się cały obszar Parku, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej oraz określa się następujące sposoby korzystania:

- 1) tworzenie infrastruktury takiej jak czatownie i wieże, umożliwiającej prowadzenie obserwacji przyrodniczych, zwłaszcza ptaków, uzupełnionej tablicami dydaktycznymi, po uzyskaniu zgody właściciela, zarządcy lub sprawującego nadzór nad danym obszarem;
- 2) prowadzenie edukacji związanej z ochroną przyrody i krajobrazu, polegającej na włączaniu uczestników w działania na rzecz przywracania lub utrzymania walorów przyrodniczych, kulturowych, turystycznych, w tym m.in. w inwentaryzacje przyrodnicze, projektowanie, wykonywanie i konserwowanie ścieżek dydaktycznych i szlaków turystycznych;
- 3) prowadzenie aktywnej edukacji historyczno-kulturowej polegającej m.in. na uczestniczeniu w rekonstrukcji ważnych wydarzeń historycznych oraz spotkaniach ze świadkami tych wydarzeń, pokazywanie i promowanie folkloru oraz kultury ludowej ze wszelkimi jej charakterystycznymi elementami właściwymi dla obszaru Parku.

3. Dla celów turystycznych i rekreacyjnych oraz amatorskiego połowu ryb udostępnia się cały obszar Parku, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej oraz określa się następujące sposoby korzystania:

- 1) zaleca się na terenie Parku rozwijanie następujących rodzajów turystyki:
  - a) turystyka poznawcza: ekoturystyka, krajoznawcza, ornitologiczna, geoturystyka, w tym realizowana z wykorzystaniem zasobów Parku, Lasów Państwowych i innych podmiotów zajmujących się organizacją tego rodzaju turystyki,
  - b) turystyka kwalifikowana: piesza, rowerowa i konna, realizowana głównie w oparciu o sieć wyznaczonych szlaków,
  - c) turystyka wypoczynkowa: pobytowa, weekendowa, agroturystyka, realizowana w oparciu o istniejącą i sukcesywnie rozwijaną i modernizowaną bazę noclegową i żywieniową, poprzez rozbudowę, nadbudowę, przebudowę, odbudowę istniejących oraz budowę nowych obiektów,
- 2) dopuszcza się do amatorskiego połowu ryb wszystkie zbiorniki i cieki wodne Parku należące do Skarbu Państwa, po uzyskaniu zgody zarządzającego terenem, z wyjątkiem akwenów wyłączonych z użytkowania rybackiego na podstawie przepisów odrębnych;
- 3) dopuszcza się biwakowanie jedynie w miejscach do tego wyznaczonych lub innych miejscach po uzyskaniu zgody właściciela lub zarządzającego terenem, przy przestrzeganiu przepisów odrębnych;
- 4) co do zasady utrzymuje się przebieg istniejących szlaków turystycznych jednocześnie zalecając następujące działania mające na celu ich dostosowanie do obecnego ruchu turystycznego, likwidację przeszkód i dostosowanie ich do wymogów ochrony przyrody oraz walorów krajobrazowych i kulturowych:
  - a) szlaki piesze:
    - i) wyznaczenie nowego szlaku pomiędzy Bartodziejami a Mąkosami Starymi,
    - ii) wyznaczenie jednego szlaku pomiędzy Lesiowem a Świerżami Górnymi,
    - iii) wyznaczenie wspólnego szlaku pieszego i rowerowego pomiędzy Czarnolasem a Garbatką-Letnisko,

- iv) likwidacja szlaku czarnego (Lewaszówka, PKS – Jedlnia-Letnisko, PKP) na odcinku Stoki – Lewaszówka,
  - v) wyznaczenie nowego szlaku pomiędzy Jastrzębią a Rajcem,
  - vi) wyznaczenie nowego szlaku pomiędzy Policzną a Żytkowicami,
  - vii) wyznaczenie nowego szlaku pomiędzy Jedlnią a Jastrzębią,
- b) szlaki rowerowe:
- i) przegląd wszystkich szlaków oraz ich modyfikacja, wyznaczenie nowych szlaków powinno nastąpić jedynie w przypadku potrzeb ruchu turystycznego,
  - ii) modyfikacja przebiegu szlaku czerwonego (Lisów, PKP – Czarnolas) w miejscu kolidującym z ruchem kołowym – od Augustowa do rezerwatu przyrody „Źródło Królewskie”,
  - iii) wyznaczenie nowego szlaku pomiędzy Policzną a Żytkowicami,
  - iv) wyznaczenie wspólnego szlaku pieszego i rowerowego pomiędzy Czarnolasem a Garbatką-Letnisko,
- c) szlaki konne, Nordic Walking, narciarstwa biegowego – rozwój w zależności od potrzeb ruchu turystycznego:
- i) rozwój szlaków konnych dopuszczalny jest jedynie w pobliżu ośrodków jeździeckich,
  - ii) rozwój szlaków Nordic Walking i narciarstwa biegowego powinien nastąpić w pobliżu większych miejscowości;
- 5) zaleca się rozwój elementów zagospodarowania turystycznego, w tym niezbędnych oznakowań, obiektów zagospodarowania turystycznego w postaci wiat, miejsc odpoczynku i postoju (ławki, stoły, kosze na śmieci), tablic informacyjnych zarówno dotyczących edukacji ekologicznej, jak i opisujących wartości przyrodnicze i kulturowe; w miejscach węzłowych szlaków zaleca się lokalizować sanitariaty oraz miejsca naprawy rowerów;
- 6) zaleca się wyeksponowanie głązu narzutowego pod nazwą „Cygańska Bryczka” znajdującego się na gruntach Nadleśnictwa Kozienice.
4. Do celów gospodarki rolnej udostępnia się szczególnie strefy BS_1 oraz pozostałe obszary Parku, gdzie istnieją odpowiednie warunki do jej prowadzenia, a realizacja nie zagraża celom ochrony Parku oraz o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.
5. Do celów gospodarki leśnej udostępnia się szczególnie strefę BS_2 oraz pozostałe obszary Parku, gdzie istnieją odpowiednie warunki do jej prowadzenia, a realizacja nie zagraża celom ochrony Parku oraz o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.
6. Dla celów rozwoju zainwestowania udostępnia się szczególnie strefy BS_4 i BK_4.1.

Rozdział 6

Ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów Parku położonych w granicach gmin Garbatka-Letnisko, Głowaczów, Sieciechów, Kozienice, Gózd, Jastrzębia, Jedlnia-Letnisko, Pionki, miasto Pionki, Policzna, Zwoleń oraz do planu przestrzennego zagospodarowania województwa mazowieckiego dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych

§ 12.1. Ustala się następujące zasady do uwzględnienia w nowych studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, dotyczące eliminacji zagrożeń wewnętrznych, obowiązujące na terenie całego Parku:

- 1) zasady i kierunki prowadzenia gospodarki rolnej:
  - a) utrzymanie istniejącej struktury terenów otwartych,
  - b) odstąpienie od ewentualnych melioracji wodnych, również prowadzonych w sąsiedztwie tych ekosystemów, które mogłyby potencjalnie wpłynąć negatywnie na ich warunki wodne,
  - c) utrzymanie otwartego charakteru ekosystemów, a w razie potrzeb dopuszcza się podejmowanie działań z zakresu ochrony czynnej, polegających m.in. na usuwaniu pojawiającej się spontanicznie roślinności drzewiastej i krzewiastej,
  - d) odstąpienie od wznoszenia budynków i budowli oraz innych obiektów zmieniających charakter tych terenów,
  - e) odstąpienie od przeznaczania gruntów rolnych na cele nierolnicze,

- f) utrzymanie użytkowania gruntów rolnych, z wykluczeniem zabudowy, w tym także zabudowy zagrodowej i budynków rolniczych,
  - g) w przypadku użytków zielonych, odstąpienie od przekształcania ich w grunty orne oraz zalesiania,
  - h) w przypadku użytków zielonych, utrzymanie ekstensywnego użytkowania kośno-pastwiskowego,
  - i) w przypadku gruntów ornyc, promowanie rolnictwa ekologicznego i integrowanego;
- 2) zasady i kierunki prowadzenia gospodarki leśnej:
- a) utrzymanie istniejących kompleksów leśnych; niedopuszczalna jest zmiana przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne,
  - b) prowadzenie gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych w oparciu o plany urządzenia lasu poddane strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko,
  - c) wprowadzenie zasady niedopuszczania do realizacji nowych obiektów budowlanych, innych niż związane z gospodarką leśną, ochroną przyrody lub działalnością dydaktyczną,
  - d) adaptuje się istniejącą zabudowę zrealizowaną zgodnie z przepisami odrębnymi z dopuszczeniem jej rozbudowy, podnoszenia standardu użytkowego oraz wymiany przy zachowaniu następujących zasad zabudowy i zagospodarowania terenu:
    - i) zachowanie istniejącego sposobu zagospodarowania, w tym funkcji zabudowy, maksymalnego współczynnika intensywności zabudowy terenu i minimalnego współczynnika udziału powierzchni biologicznie czynnej,
    - ii) zachowanie istniejących warunków architektoniczno-urbanistycznych, w tym przede wszystkim wielkości działki oraz linii i wysokości zabudowy, szerokości elewacji frontowej oraz geometrii dachu,
  - e) na terenach leśnych dopuszcza się obiekty budowlane związane z:
    - i) funkcjami ochronnymi Parku, w tym ochroną czynną,
    - ii) edukacją ekologiczną Parku,
    - iii) gospodarką leśną,
    - iv) retencją wód,
    - v) ochroną przeciwpożarową i innymi funkcjami dotyczącymi bezpieczeństwa publicznego,
    - vi) realizacją małej architektury na potrzeby turystyki (np. wiaty, ławki itp.),
    - vii) niezbędne dla realizacji celów publicznych określonych w art. 6 ustawy o gospodarce nieruchomościami;
- 3) zasady i kierunki prowadzenia gospodarki rybackiej:
- a) odstąpienie od wprowadzania obcych gatunków ryb i innych organizmów do zbiorników i cieków przepływających przez Park,
  - b) odstąpienie od przenoszenia ryb (również rodzimych) spoza Parku do zbiorników wodnych – dotyczy to niekontrolowanych, spontanicznych zabiegów zarybieniowych w zbiornikach retencyjnych Parku,
  - c) wprowadzenie praktyki konsultowania z Parkiem działań dotyczących rybostanu wód, w których prowadzone są działania restytucji rzadkich ryb i raków;
- 4) zasady i kierunki zagospodarowania przestrzennego – dla obszarów zainwestowanych lub wskazanych do zainwestowania (strefy BS_4 i BK_4):
- a) zainwestowanie związane z dopuszczonym przeznaczeniem terenu może być realizowane wyłącznie w granicach obszarów wyznaczonych w obowiązujących dokumentach planistycznych,
  - b) adaptuje się istniejącą zabudowę zrealizowaną zgodnie z przepisami odrębnymi z dopuszczeniem jej rozbudowy, podnoszenia standardu użytkowego oraz wymiany przy zachowaniu następujących zasad zabudowy i zagospodarowania terenu:
    - i) zachowanie istniejącego sposobu zagospodarowania, w tym funkcji zabudowy, maksymalnego współczynnika intensywności zabudowy terenu i minimalnego współczynnika udziału powierzchni biologicznie czynnej,
    - ii) zachowanie istniejących warunków architektoniczno-urbanistycznych, w tym przede wszystkim wielkości działki oraz linii i wysokości zabudowy, szerokości elewacji frontowej oraz geometrii dachu, z dopuszczeniem planowanej rozbudowy budynku głównego na terenie ośrodka

- wypoczynkowego „Polanka”, wykraczającej poza standardy i rozwiązania architektoniczne występującym w tym rejonie gminy Garbatka-Letnisko,
- c) dopuszcza się rozwój zabudowy jedynie uzupełniającej istniejące układy osadnicze,
  - d) na terenie Parku dopuszcza się następujące przeznaczenie terenów zainwestowanych:
    - i) budynki rekreacji indywidualnej,
    - ii) budynki usług agroturystycznych,
    - iii) budynki użyteczności publicznej, w tym budynki, w których prowadzona jest działalność handlowa, gastronomiczna i usługowa, z wyłączeniem wielkopowierzchniowych obiektów handlowych w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 11 maja 2007 r. o tworzeniu i działaniu wielkopowierzchniowych obiektów handlowych (Dz. U. z 2007 r. Nr 127, poz. 880),
    - iv) budynki związane z edukacją, w tym edukacją przyrodniczą,
    - v) adaptację i rozwój funkcji wypoczynkowej istniejącego ośrodka wypoczynkowego „Polanka” przy zachowaniu jego dotychczasowego charakteru, w tym rozbudowę, nadbudowę, przebudowę, odbudowę, remont, konserwację istniejących obiektów oraz budowę nowych,
    - vi) na terenie ośrodka wypoczynkowego „Polanka” dopuszcza się realizację terenowych urządzeń sportowych i rekreacyjnych oraz obiektów małej architektury,
  - e) utrzymuje się określoną w istniejących dokumentach planistycznych dotychczasową intensywność zainwestowania, tj.:
    - i) wielkość działki budowlanej,
    - ii) minimalną powierzchnię terenu biologicznie czynnego,
    - iii) wysokość zabudowy,
  - f) wprowadza się następujące zasady:
    - i) niedopuszczania do realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 59 ustawy 15 listopada 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2081), z wyłączeniem przedsięwzięć wymienionych w art. 17 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 142, z późn. zm.);
    - ii) uwzględnienie dla obszarów zainwestowanych lub wskazanych do zainwestowania uwarunkowań wynikających z obowiązywania zakazu zabudowy w odległości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych (strefa BK_4.2);
    - iii) w terenach wskazanych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin jako tereny produkcji rolnej, lokalizowanie wyłącznie zabudowy związanej z gospodarką rolną, o ile lokalizacja nie jest sprzeczna z przepisami odrębnymi, przy zachowaniu linii nowej zabudowy, poza obrysem istniejącej zabudowy zagrodowej, w odległości co najmniej 50 m od granicy lasów.

2. Zasady, o których mowa w ust. 1, obowiązują także w przypadku dokonywania zmian studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, obowiązujących w dniu wejścia w życie uchwały.

§ 13. Ustala się następujące zasady do uwzględnienia w nowych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gmin obejmujących teren Parku:

Lp.	Kategoria	Przeznaczenie terenu	Zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego	Zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego	Warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu
1	2	3	4	5	7
1	Tereny zabudowy jednorodzinnej i jednorodzinnej z usługami.	<p>Przeznaczenie podstawowe – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.</p> <p>Przeznaczenie uzupełniające – usługi publiczne, tereny zieleni.</p> <p>Przeznaczenie dopuszczalne – usługi komercyjne, komunikacja, infrastruktura techniczna.</p>	<p>Ograniczenie przestrzennego rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej.</p> <p>Dopuszczenie rozwoju zabudowy jedynie uzupełniającej istniejące układy osadnicze,</p> <p>Wyposażenie terenu w podstawowe usługi publiczne.</p> <p>Stworzenie ciągów drobnoprzestrzennych, ogólnodostępnych terenów zieleni (zieleńce, ogrody zabaw dla dzieci) urządzonej oraz terenów otwartych pól, pastwisk, sadów, łąk.</p> <p>Wykluczenie lokalizacji zabudowy wielorodzinnej.</p> <p>Wykluczenie lokalizacji funkcji uciążliwych dla zabudowy mieszkaniowej oraz biogazowni i siłowni wiatrowych.</p>	<p>Nierealizowanie wzdłuż cieków wodnych, kanałów i rowów melioracyjnych przedsięwzięć, które mogą mieć wpływ na ich obudowę biologiczną lub utrudniałyby do nich dostęp w ramach powszechnego korzystania z wód, w szczególności utrudniałyby prace remontowe i konserwacyjne prowadzone przez administratorów cieków.</p> <p>Przyjęcie strefy wolnej od realizacji nowej zabudowy o szerokości 100 m od rzek, cieków i zbiorników wodnych, przy jednoczesnym dopuszczeniu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przebudowę istniejących budynków, • lokalizację obiektów związanych z energetyką wodną, gospodarką rybacką. <p>Niewprowadzanie ścieków nieoczyszczonych bezpośrednio do ziemi i wód powierzchniowych oraz składowania odpadów komunalnych i przemysłowych.</p> <p>Ochrona zadrzewień i zakrzewień śródpolnych oraz</p>	<p>Wykluczenie dalszego rozwoju zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, uciążliwych usług, funkcji przemysłowej oraz magazynowo-składowiskowej.</p> <p>Preferowanie uzupełniania i przekształcania istniejących układów osadniczych poprzez zabudowę mieszkaniową jednorodzinna, usługi publiczne, usługi komercyjne dla mieszkańców i tereny zieleni.</p> <p>Dopuszczenie przekształcenia zabudowy zagrodowej i adaptacji do funkcji mieszkalnictwa jednorodzinnego z usługami i agroturystyki.</p> <p>Preferowanie dla obiektów budowlanych kolorów naturalnych, tj. brązów, zieleni oraz neutralnych kolorów bieli, czerni, szarości i beżów.</p> <p>Przyjęcie dla zabudowy jednorodzinnej i jednorodzinnej z usługami następujących wskaźników i parametrów urbanistyczno-architektonicznych jako wyjściowych, z dopuszczeniem modyfikacji wynikających z uwarunkowań lokalnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dopuszczenie realizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej jedynie w formie wolnostojących budynków, • minimalna wielkość działek dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,

				<p>przywodnych i przydrożnych z dopuszczeniem niezbędnych dla bezpieczeństwa osób i mienia cięć pielęgnacyjnych oraz działań ochronnych przewidzianych Planem.</p>	<p>wolnostojącej – 1500 m²,</p> <ul style="list-style-type: none"> • maksymalny wskaźnik powierzchni zabudowy – 20%, • maksymalna wysokość budynków – 10 m, • dachy głównej bryły budynków – dwuspadowe symetryczne, lub wielospadowe o kącie nachylenia do 45°. • minimalny udział terenu biologicznie czynnego – 70%. <p>Przyjęcie dla zabudowy zagrodowej następujących wskaźników i parametrów urbanistyczno-architektonicznych jako wyjściowych, z dopuszczeniem modyfikacji wynikających z uwarunkowań lokalnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • maksymalny wskaźnik powierzchni zabudowy – 40%, • maksymalna wysokość budynków mieszkalnych – 10 m, • maksymalna wysokość budynków gospodarczych – 12 m, • dopuszczenie lokalizacji obiektów budowlanych o wyższej wysokości w wypadkach uzasadnionych wymogami technologicznymi, • dachy głównej bryły budynków mieszkalnych – dwuspadowe symetryczne, lub wielospadowe o kącie nachylenia do 45°, • dachy głównej bryły nowoprojektowanych budynków innych niż mieszkalne – dwuspadowe lub wielospadowe, w nawiązaniu do charakteru sąsiedniej zabudowy o kącie nachylenia maksymalnie do 45°; w
--	--	--	--	--	--

					wypadkach uzasadnionych wymogami technologicznymi jednorodnymi, <ul style="list-style-type: none"> • minimalny udział terenu biologicznie czynnego – 50%.
2	Tereny zabudowy usługowej.	Przeznaczenie podstawowe – usługi publiczne i komercyjne sportu i rekreacji, edukacji, kultury i rozrywki. Przeznaczenie uzupełniające : mieszkalnictwo czasowe, nieuciążliwe, infrastruktura techniczna i komunikacyjna, usługi gastronomii, usługi turystyki i handlu związane z obsługą ruchu rekreacyjnego i turystycznego.	Tworzenie obszarów atrakcyjnych dla różnych form rekreacji i sportu wyposażonych w obiekty terenowe np.: boiska sportowe, polany piknikowe, ścieżki rekreacyjne piesze i rowerowe, ścieżki sportowe, kubaturowe obiekty sportowe oraz w miarę potrzeb obiekty gastronomii i noclegowe oraz parkingi. Uwzględnianie walorów krajobrazowych i nawiązywanie do lokalnych tradycji budownictwa w przypadku realizacji nowych obiektów.	Nierealizowanie wzdłuż cieków wodnych, kanałów i rowów melioracyjnych przedsięwzięć, które mogą mieć wpływ na ich obudowę biologiczną lub utrudniałyby do nich dostęp w ramach powszechnego korzystania z wód, w szczególności utrudniałyby prace remontowe i konserwacyjne prowadzone przez administratorów cieków. Przyjęcie strefy wolnej od realizacji nowej zabudowy o szerokości 100 m od rzek, cieków i zbiorników wodnych, przy jednoczesnym dopuszczeniu: <ul style="list-style-type: none"> • przebudowę istniejących budynków, • lokalizację obiektów związanych z energetyką wodną, gospodarką rybacką. Niewprowadzanie ścieków nieoczyszczonych bezpośrednio do ziemi i wód powierzchniowych oraz składowania odpadów komunalnych i przemysłowych. Ochrona zadrzewień i zakrzewień śródpolnych oraz przywodnych i przydrożnych z dopuszczeniem niezbędnych dla bezpieczeństwa osób	Zachowanie wysokiego udziału powierzchni pokrytych roślinnością. Zachowanie istniejących zadrzewień wysokich, w tym grup drzew, alej i szpalerów oraz okazałych soliterów. Zachowanie terenów podmokłych, bagien, torfowisk oraz stawów wraz z ich bezpośrednim otoczeniem., Zachowanie istniejących elementów tradycyjnego budownictwa. Zapewnienie właściwej liczby miejsc parkingowych/postojowych. Preferowanie stosowania nowoczesnych technologii ograniczających zapotrzebowanie na energię elektryczną i ciepło

				i mienia cięć pielęgnacyjnych oraz działań ochronnych przewidzianych Planem.	
3	Tereny lasów.	Przeznaczenie podstawowe – tereny lasów. Przeznaczenie uzupełniające – nie dopuszcza się.	Nie określa się.	<p>Ochrona terenów lasów oraz stopniowe przekształcanie monokultur sosnowych w lasy wielogatunkowe dostosowane do wymogów siedliskowych poprzez właściwą gospodarkę leśną.</p> <p>Dla ochrony strefy ekotonowej (brzegowej lasów), która charakteryzuje się największym bogactwem przyrodniczym, ograniczenie przekształcenia w sąsiedztwie lasów w odległości 50 m od linii brzegowej lasu. Ograniczenia przekształceń powinno obejmować wprowadzenie zasady niezmienności przeznaczenia sąsiadujących z lasami terenów otwartych (rolnych) na tereny budownictwa, ograniczenia lokalizacji obiektów budowlanych w tym dróg, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, elektrowni słonecznych, elektrowni wiatrowych, biogazowni.</p> <p>Wyłączenie z zagospodarowania i odstąpienie od zmiany stosunków wodnych, w tym zwłaszcza melioracji, terenów podmokłych, bagien, torfowisk i oczek wodnych. Dawne przekształcenia nie powinny być odtwarzane i należy pozostawić je do stopniowej</p>	<p>Odstąpienie od wprowadzania nowej zabudowy, z wyjątkiem obiektów związanych z:</p> <ul style="list-style-type: none"> • funkcjami ochronnymi Parku, w tym ochroną czynną, • edukacją ekologiczną Parku, • gospodarką leśną, • retencją wód, • ochroną przeciwpożarową i innymi funkcjami dotyczącymi bezpieczeństwa publicznego, • realizacją małej architektury na potrzeby turystyki (np. wiaty, ławki itp.), <p>Ograniczenie do niezbędnego minimum budowy nowych dróg kołowych oraz infrastruktury technicznej, z wyjątkiem inwestycji służących gospodarce leśnej i ochronie przyrody.</p> <p>Odstąpienie od lokalizację reklam.</p> <p>Pozostawienie strefy buforowej wyłączzonej z cięć w otoczeniu bagien, torfowisk oraz oczek śródleśnych.</p> <p>W obszarach leśnych, gdzie dopuszcza się rozwój rekreacji, dopuszczenie adaptacji istniejących dróg i duktów leśnych do funkcji ścieżek turystycznych, w tym lokalizacji tablic informacyjnych, punktów obserwacji przyrody, punktów widokowych, miejsc piknikowych wyposażonych w wiaty.</p> <p>Stosowanie naturalnych, ziemnych nawierzchni ścieżek pieszych</p>

				<p>renaturalizacji. Jednocześnie dopuszczenie tworzenia w lessach oczek wodnych i zbiorników. poprawiających retencjonowanie wody.</p> <p>Odstąpienie od zrzutów ścieków do wód powierzchniowych i gruntu oraz od tymczasowego składowania i magazynowania odpadów.</p> <p>Zachowanie obiektów i obszarów o znaczeniu kulturowym tj. miejsc pamięci, krzyży przydrożnych, pomników, stanowisk archeologicznych o własnej formie krajobrazowej, budynków zabytkowych lub o walorach zabytkowych i wyeksponowanie ich w krajobrazie poprzez ograniczenie zmian i właściwe zagospodarowanie sąsiedztwa.</p>	<p>i rowerowych, a w przypadku mostów drewna i /lub kamienia.</p>
4	<p>Tereny rolne -użytki zielone.</p>	<p>Przeznaczenie podstawowe – tereny rolne - pastwisk i łąk.</p> <p>Przeznaczenie uzupełniające – nie dopuszcza się.</p> <p>Przeznaczenie dopuszczalne – rekreacja, komunikacja, infrastruktura techniczna, retencja wody.</p>	<p>Ograniczenie realizacji inwestycji wymagających zmiany przeznaczenia lub zmiany użytkowania gruntów, szczególnie dotyczy to najwrażliwszych na zmiany dolin cieków i obszarów gleb piaszczystych.</p> <p>Wykluczenie przekształcenia pastwisk i łąk w grunty orne lub sady oraz ich zalesienia.</p> <p>Dopuszczenie budowy</p>	<p>Ochrona istniejących terenów łąk i pastwisk oraz utrzymanie ich ekstensywnego użytkowania.</p> <p>Odstąpienie od zrzutów ścieków do wód powierzchniowych i gruntu oraz od tymczasowego składowania i magazynowania odpadów.</p>	<p>Wyłączenie istniejących terenów łąk i pastwisk z zabudowy.</p> <p>Ograniczenie do niezbędnego minimum budowy nowych dróg oraz infrastruktury technicznej, z wyjątkiem inwestycji służących gospodarce leśnej, rolnej i ochronie przyrody.</p> <p>W przypadku konieczności lokalizacji ciągów infrastruktury technicznej wykorzystywanie istniejących pasów drogowych lub ich bezpośredniego sąsiedztwa.</p> <p>Odstąpienie od lokalizacji reklam.</p> <p>W przypadku budowy nowych lub modernizacji istniejących dróg oraz</p>

			<p>oczek wodnych i niewielkich zbiorników wodnych.</p> <p>Podjęcie działań z zakresu ochrony czynnej, w celu przeciwdziałania sukcesji wtórnej, polegających na usuwaniu pojawiających się spontanicznie drzew i krzewów.</p>		<p>infrastruktury technicznej ochrona terenów bagien, torfowisk i oczek wodnych.</p> <p>Dla dróg niższych klas spowalnianie ruchu poprzez właściwe kształtowanie przebiegu drogi i zasad organizacji ruchu.</p> <p>Odstąpienie od lokalizacji w pasach drogowych miejsc obsługi podróżnych, parkingów, miejsc obsługi technicznej dróg.</p> <p>Odstąpienie od odprowadzania wód opadowych i roztopowych z terenów dróg do systemów wód powierzchniowych.</p> <p>Wprowadzanie wzdłuż dróg szpalerów drzew, a w przypadku wyższych klas także zakrzewień ochronnych.</p>
5	Tereny rolne – role.	<p>Przeznaczenie podstawowe – tereny rolne.</p> <p>Przeznaczenie uzupełniające – nie dopuszcza się.</p> <p>Przeznaczenie dopuszczalne – rekreacja, komunikacja, infrastruktura techniczna, obiekty energii odnawialnej, tereny retencji wody.</p>	<p>Zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego i innych terenów otwartych, z wykluczeniem zabudowy innej niż bezpośrednio związanej z prowadzoną gospodarką rolną.</p> <p>Odstąpienie od realizacji inwestycji wymagających zmiany przeznaczenia gruntów, za wyjątkiem terenowych urządzeń sportu np.: boisk sportowych oraz obiektów służących obsłudze ruchu rekreacyjnego np.: parkingów – z wyłączeniem terenów</p>	<p>Zachowanie istniejącego układu pól, wraz z miedzami.</p> <p>Ochroną przed wycinką należy objąć znajdujące się w terenach pól zadrzewienia i zakrzewienia (na terenie miedz, przydrożne, przywodne), jeżeli nie kolidują z utrzymaniem systemu wodnego w obrębie pól lub nie stanowią zagrożenia bezpieczeństwa.</p> <p>Ewentualne nowe nasadzenia należy wprowadzać w tradycyjnych miejscach, tj. na miedzach, przy wodach, przy wjazdach do wsi, przy kapliczkach i krzyżach, na rozstajach i skrzyżowaniach dróg, w punktach naturalnie wyeksponowanych w krajobrazie oraz innych</p>	<p>Wyłączenie z zabudowy kubaturowej, z wyjątkiem budynków bezpośrednio związanych z prowadzoną gospodarką rolną.</p> <p>Dopuszczenie lokalizacji urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych, z wyjątkiem dominant krajobrazowych.</p> <p>Odstąpienie od lokalizacji reklam.</p> <p>Wprowadzanie wzdłuż dróg szpalerów drzew, a w przypadku wyższych klas także zakrzewień ochronnych.</p>

			<p>podmokłych, bagien, torfowisk, stawów oraz ich bezpośredniego otoczenia.</p> <p>Dopuszczenie przekształcania pól w pastwiska lub łąki oraz zakładania sadów przydomowych.</p> <p>Dla gruntów niższych klas bonitacyjnych V-VIz dopuszczenie zalesienia.</p>	<p>miejscach określonych lokalną tradycją.</p> <p>Szczególną ochroną obejmuje się tereny podmokłe, bagna, torfowiska i stawy wraz z przyległymi pasami terenu o szerokości 50-100 m, gdzie wyklucza się realizację nowych melioracji, zalesień, obiektów komunikacji, infrastruktury technicznej oraz obiektów związanych z gospodarką rolną.</p>	
6	<p>Tereny wód powierzchniowych śródlądowych.</p>	<p>Przeznaczenie podstawowe – wody śródlądowe, rowy.</p> <p>Przeznaczenie uzupełniające – tereny rekreacyjne.</p>	<p>Odstąpienie od regulacji cieków naturalnych.</p> <p>Wyłączenie z zabudowy z dopuszczeniem lokalizacji obiektów obsługi rekreacji.</p> <p>Zachowanie powierzchni lustra wody zbiorników wodnych.</p> <p>Ograniczenie do 30% zagospodarowania lub przekształcenia linii brzegowej zbiorników wodnych.</p>	<p>Zachowanie zadrzewień i zakrzewień nadwodnych, za wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu mienia lub osób.</p> <p>Zachowanie płatów roślinności wodnej i przywodnej.</p> <p>Odstąpienie od wprowadzania do wód ścieków nieoczyszczonych oraz składowania odpadów na brzegach.</p>	<p>Odstąpienie od prac regulacyjnych naturalnych cieków wodnych, a także prac utrzymaniowych skutkujących ich znaczącym przekształceniem.</p> <p>Odstąpienie od lokalizacji obiektów hydrotechnicznych skutkujących przerywaniem ciągłości ekologicznej i drożności cieków dla gatunków migrujących.</p> <p>Zapewnienie skutecznej egzekucji zakazu wynikającego z art. 232 ustawy Prawo wodne, zgodnie z którym, zakazuje się grodzenia nieruchomości przyległych do publicznych śródlądowych wód powierzchniowych w odległości mniejszej niż 1,5 m od linii brzegu.</p> <p>Odstąpienie od modyfikacji stosunków wodnych, z wyłączeniem działań służących ochronie przyrody.</p> <p>Zachowanie istniejących zbiorników wodnych, z dopuszczeniem bieżącej konserwacji i remontu związanych z nimi urządzeń wodnych.</p>
7	Tereny dróg i kolei.	Przeznaczenie	Ograniczenie	Zachowanie alei, szpalerów	Dopuszczenie lokalizacji zabudowy usług

		<p>podstawowe – tereny komunikacji (drogi, koleje).</p> <p>Przeznaczenie uzupełniające – usługi gastronomii, usługi noclegowe, usługi obsługi transportu.</p>	<p>negatywnych oddziaływań krajobrazowych i środowiskowych dróg lub kolei.</p>	<p>drzew i grupy krzewów położonych w pasach drogowych, za wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu mienia lub osób i pod warunkiem wprowadzenia nasadzeń kompensujących.</p> <p>W przypadku braku alternatywnych rozwiązań w zakresie przebiegu, wyposażenie nowych dróg takich klas jak: drogi ekspresowe, główne ruchu przyspieszonego, główne o przekroju dwujezdniowym oraz modernizowanych linii kolejowych w przejścia dla zwierząt.</p>	<p>służących obsłudze ruchu komunikacyjnego tj.: stacji benzynowych, warsztatów napraw pojazdów, usług gastronomii, usług noclegowych, przystanków kolejowych i stacji kolejowych, a także obiektów infrastruktury technicznej.</p> <p>Stosowanie dla zabudowy stacji benzynowych, warsztatów napraw pojazdów, usług gastronomii, usług noclegowych, stacji kolejowych następujących zasad zagospodarowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wielkość zabudowy: wysokość i wymiary poziome budynków powinny być dostosowane do charakteru wnętrza krajobrazowego, w którym są lokalizowane, • zachowanie minimum 30% udziału terenu biologicznie czynnego, • zabezpieczenie urządzeń magazynowania substancji ropopochodnych przed wyciekami do gruntu i wód podziemnych, • stosowanie pasów roślinności izolacyjnej o szerokości minimum 5 m w przypadkach, gdy w sąsiedztwie znajdują się budynki mieszkalne lub usług publicznych.
--	--	---	--	--	---

§ 14. Ustala się następujące zasady do uwzględniania w nowym planie zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych obowiązujące w granicach otuliny Parku:

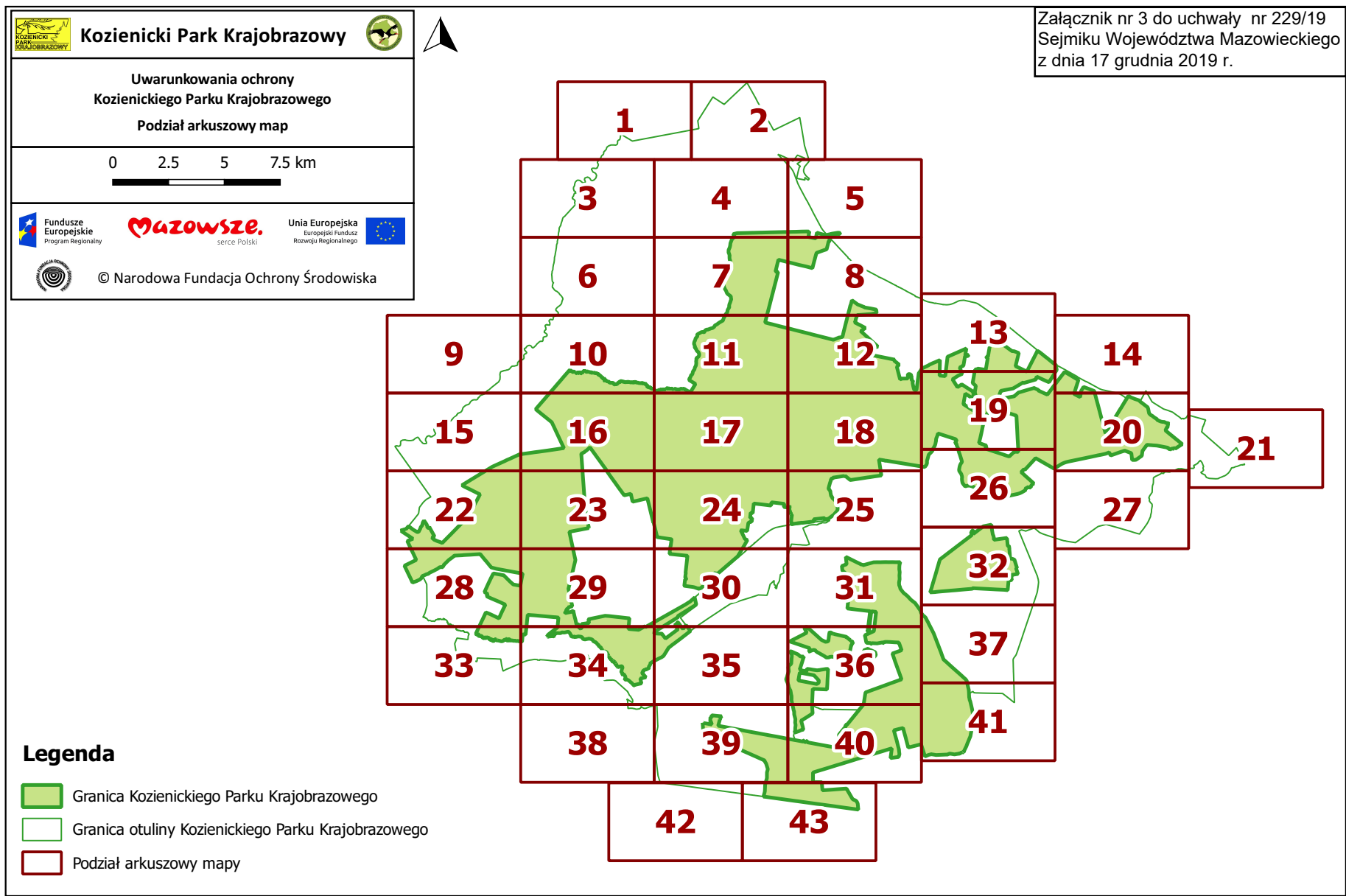
- 1) dla budowy drogi ekspresowej S12 Radom – Lublin, niezależnie od wybranego wariantu - droga ta przebiega poza granicami Parku, ale okala go od południa i stanowi istotną barierę w ciągłości powiązań przyrodniczych pomiędzy Parkiem i obszarami położonymi na południe od niego:
  - a) należy dokonać wyboru takiego wariantu przebiegu drogi, który w jak najmniejszym stopniu będzie naruszał integralność Parku oraz obszarów Natura 2000, a także system powiązań z innymi obszarami;
  - b) należy zastosować wszelkie rozwiązania minimalizujące i kompensujące możliwe oddziaływania, w tym realizację możliwie dużej liczby przejść dla zwierząt, m.in. co najmniej dwóch przejść górnych – mostów krajobrazowych o szerokości co najmniej 60 m;
  - c) przejście przez dolinę Zwolenki należy zrealizować estakadą, tak aby nie naruszyć systemu hydrologicznego rzeki i jej otoczenia oraz siedlisk przyrodniczych.

Załącznik nr 2 do uchwały nr 229/19
Sejmiku Województwa Mazowieckiego
z dnia 17 grudnia 2019 r.

WYKAZ OBIEKTÓW O ISTOTNYM ZNACZENIU HISTORYCZNYM I KULTUROWYM

W Kozienickim Parku Krajobrazowym wskazuje się następujące obiekty o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym:

Lp.	Gmina	Miejscowość	Opis obiektu
1	2	3	4
Lista obiektów wpisanych do rejestru zabytków			
1.	Pionki	Augustów	Budynki drewniane: wyłuszczenia nasion (bez dobudówki) i magazyn – suszarnia szyszek z lat 30 XX w. wraz z elementami ciągu techniczno-technologicznego magazynowania i pozyskiwania nasion z szyszek
Lista obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków			
2.	Pionki	Augustów	Dom mieszkalny drewniany I ćw. XX w.
3.	Pionki	Augustów – nadleśnictwo 120	Magazyn na szyszki, drewniany I ćw. XX w.
4.	Pionki	Augustów – nadleśnictwo 120	Magazyn drewniany, I ćw. XX w.
6.	Garbatka-Letnisko	Molendy	Cmentarz I wojenny, 1914-1915 (I)
7.	Garbatka-Letnisko	Molendy	Cmentarz I wojenny, 1914-1915 (II)
9.	Garbatka-Letnisko	Garbatka-Letnisko, droga leśna od ul. Jaworskiego	Mogiła nieznanego żołnierza polskiego, 1944 r.
10.	Garbatka-Letnisko	Molendy, przy cmentarzu I wojennym	Kapliczka "Błogosław Nam Boże", 1938 r.
11.	Garbatka-Letnisko	Garbatka-Letnisko, ul. Płażowa	Pomnik upamiętniający kpt. Romana Bielawskiego, 1945 r.
12.	Garbatka-Letnisko	Molendy, skraj wsi	Krzyż Powstańców Styczniowych 1863 r.
13.	Kozienice	Kociołki	Cmentarz żołnierski - I wojna światowa
14.	Kozienice	Aleksandrówka	Cmentarz - I wojna światowa
15.	Kozienice	Stanisławice	Cmentarz wojenny - I wojna światowa
16.	Jedlnia-Letnisko	Siczki	Leśniczówka, drewniana XIX/XX w.
Lista obiektów lub obszarów o najwyższych wartościach kulturowych, zasługujących na objęcie dodatkową formą ochrony prawnej			
17.	Garbatka-Letnisko	Molendy	Cmentarz I wojenny, 1914-1915 (II) - cmentarz ten prezentuje wartość historyczną dla obszaru Parku i jest w dobrym stanie zachowania.
18.	Pionki	Cmentarz w pobliżu miejscowości Krasna Dąbrowa	Kurhan z trzema drewnianymi krzyżami oraz głazem z rytem: dwie skrzyżowane szable i data 1914. Miejsce pochówku żołnierzy z 46 dywizji piechoty LANDWEHRY.
19.	Pionki	Cmentarz wojenny w Augustowie I	Mur z kamienia łamanego oraz krzyże. Wymiary cmentarza: 26x27 m. Cmentarz żołnierzy armii austro-węgierskiej i rosyjskiej, którzy polegali w 1914 r.
20.	Pionki	Cmentarz wojenny w Augustowie II	Kurhan żołnierski, 1914 r.

Legenda

- Granica Kozienickiego Parku Krajobrazowego
- Granica otuliny Kozienickiego Parku Krajobrazowego
- Granice gmin

Obszary i obiekty objęte przyrodniczą ochroną z mocy ustawy o ochronie przyrody (AP)

- AP_1 - rezerваты przyrody
- AP_1 - otuliny rezerwatów przyrody
- AP_4 - użytki ekologiczne
- AP_6 - pomniki przyrody
- AP_7 - obszary Natura 2000

Obszary i obiekty kulturowe objęte ochroną z mocy ustawy o ochronie zabytków (AK)

- AK_1 - obiekty wpisane do rejestru zabytków
- AK_2 - obiekty wpisane do ewidencji zabytków

Obszary i obiekty objęte ochroną z mocy innych aktów prawnych (AI)

- AI_1 - lasy ochronne
- AI_3 - strefy zagrożenia powodziowego

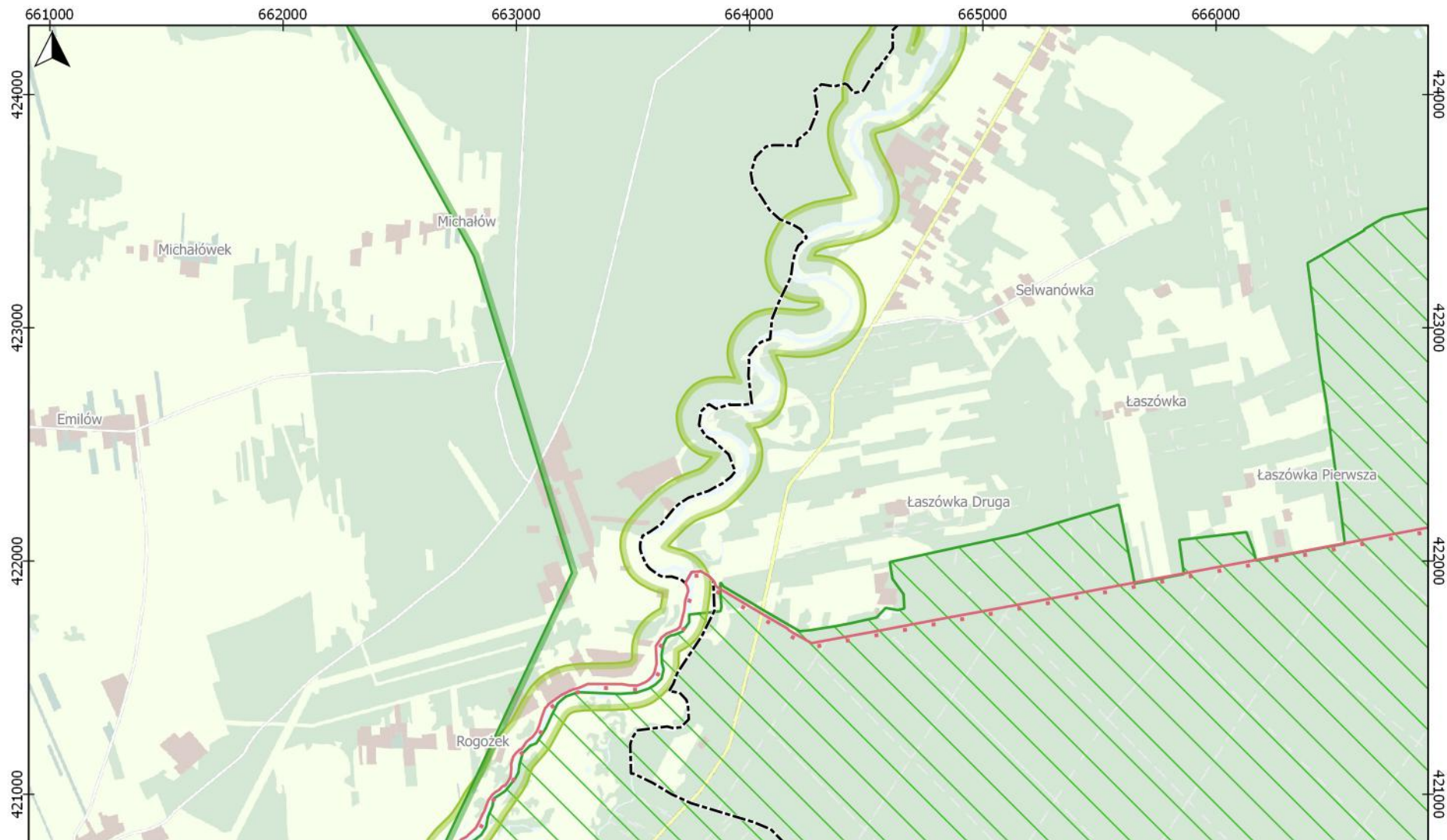
Inne uwarunkowania przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe (AA)

- AA_1 - krajobrazy o cechach priorytetowych
- AA_2 - krajowe korytarze ekologiczne
- AA_3 - lokalne korytarze ekologiczne
- AA_4 - obszary występowania szczególnie cennych siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków objętych ochroną prawną
- AA_5 - inne szczególnie cenne obiekty przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe zasługujące na zachowanie
- AA_5 - inne szczególnie cenne obiekty przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe zasługujące na zachowanie (wnętrza widokowe)

Inne uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego (AZ)

- AZ_1 - obszary przeznaczone do zainwestowania w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obowiązujących na dzień sporządzenia Planu Ochrony
- AZ_2 - obszary wyłączone z zabudowy na mocy zapisów § 3 ust. 1 pkt 7 Rozporządzenia nr 11 Wojewody Mazowieckiego z dnia 4 kwietnia 2005 r. w sprawie Kozienickiego Parku Krajobrazowego imienia Profesora Ryszarda Zaręby
- Istniejąca zabudowa
- Infrastruktura drogowa

W podkładzie mapa pokrycia terenu wygenerowana na podstawie danych z Bazy Danych Obiektów Topograficznych 10k

	Kozienicki Park Krajobrazowy		Arkusz	Skala				
Uwarunkowania ochrony Kozienickiego Parku Krajobrazowego		1/43	0 0.5 1 km 					© Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska

661000

662000

663000

664000

665000

666000

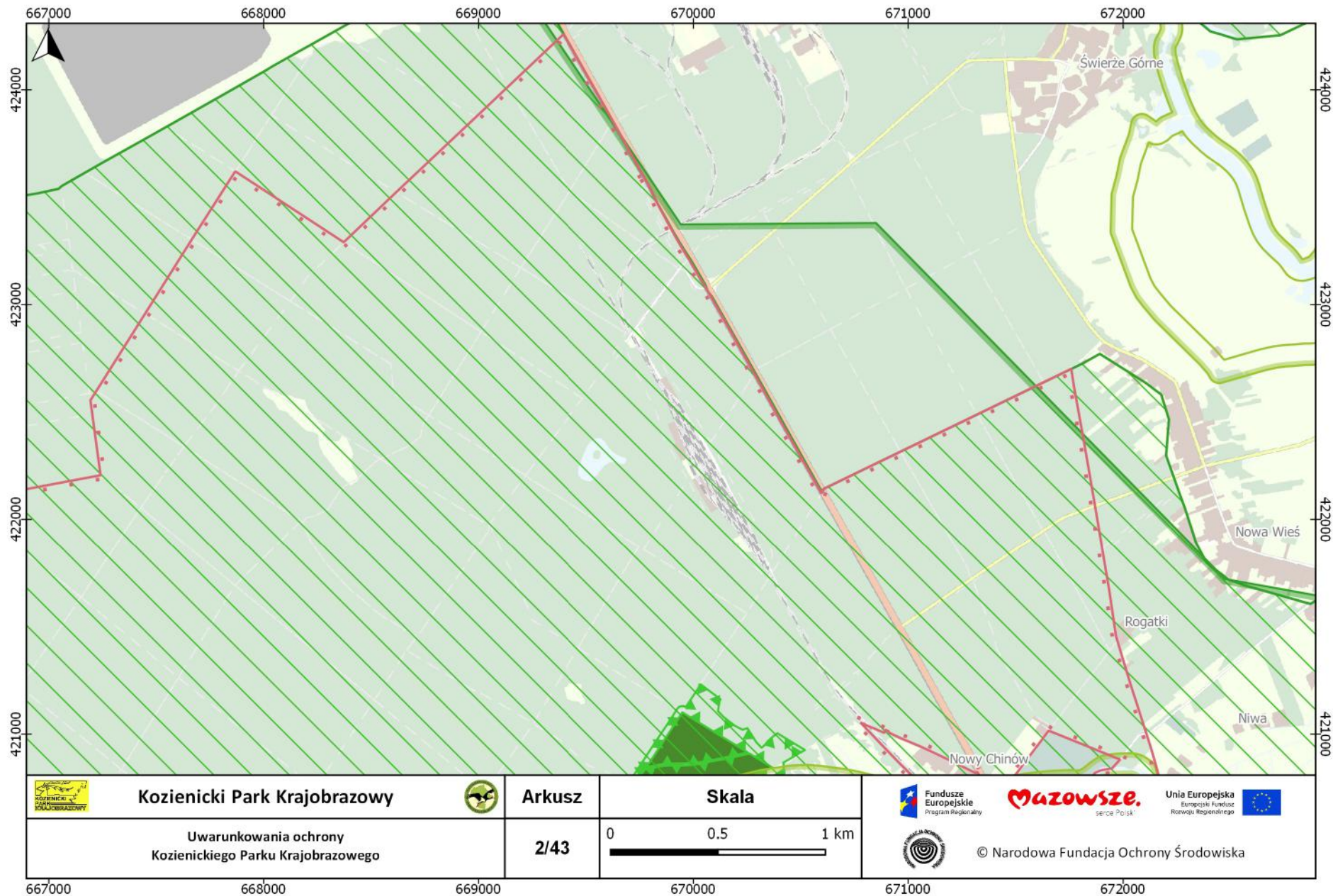
421000

422000

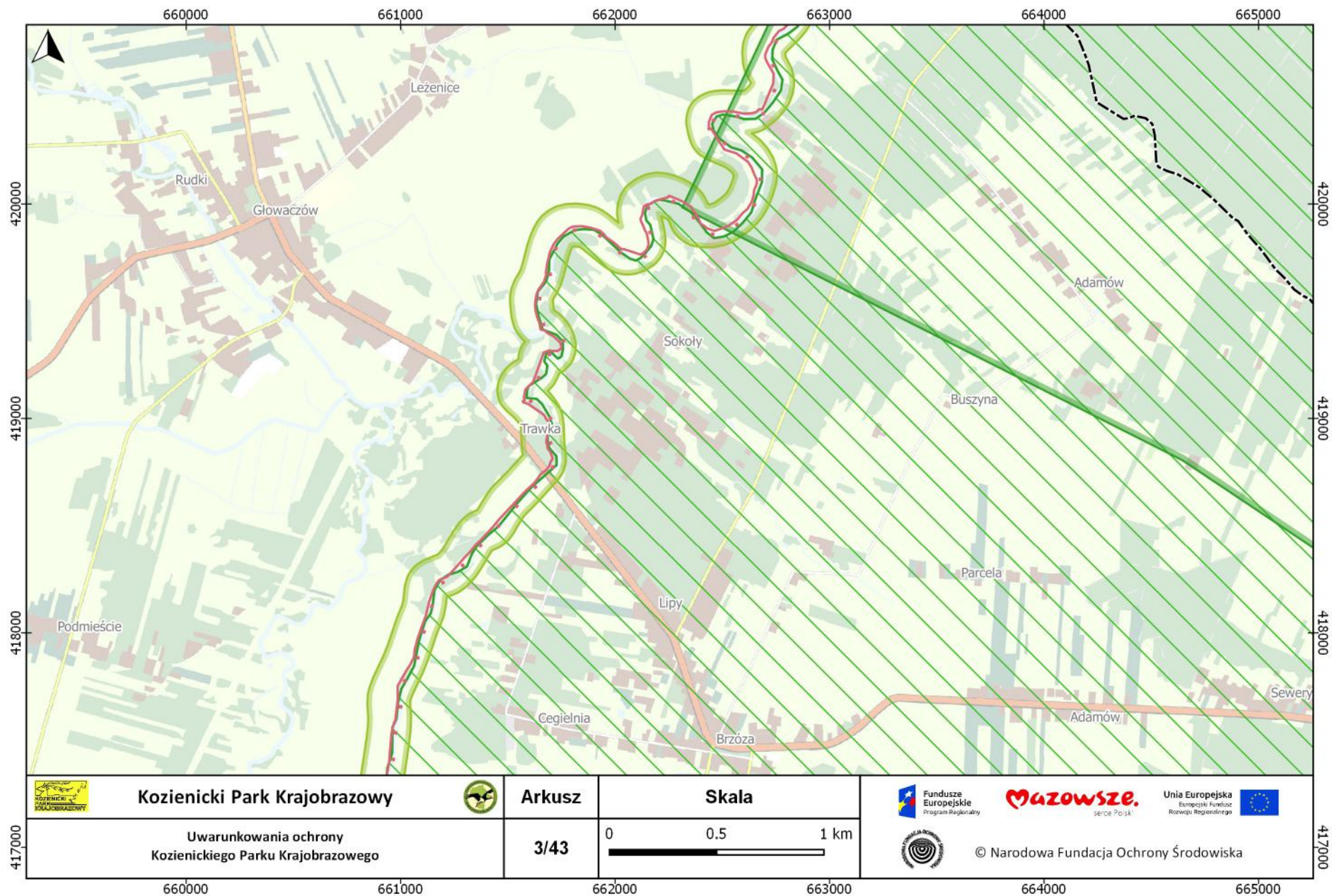
423000

424000

Kozienski Park Krajobrazowy

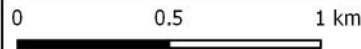
Arkusz

Skala

**Uwarunkowania ochrony
Kozienskiego Parku Krajobrazowego**

3/43

© Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska

417000

417000

660000

661000

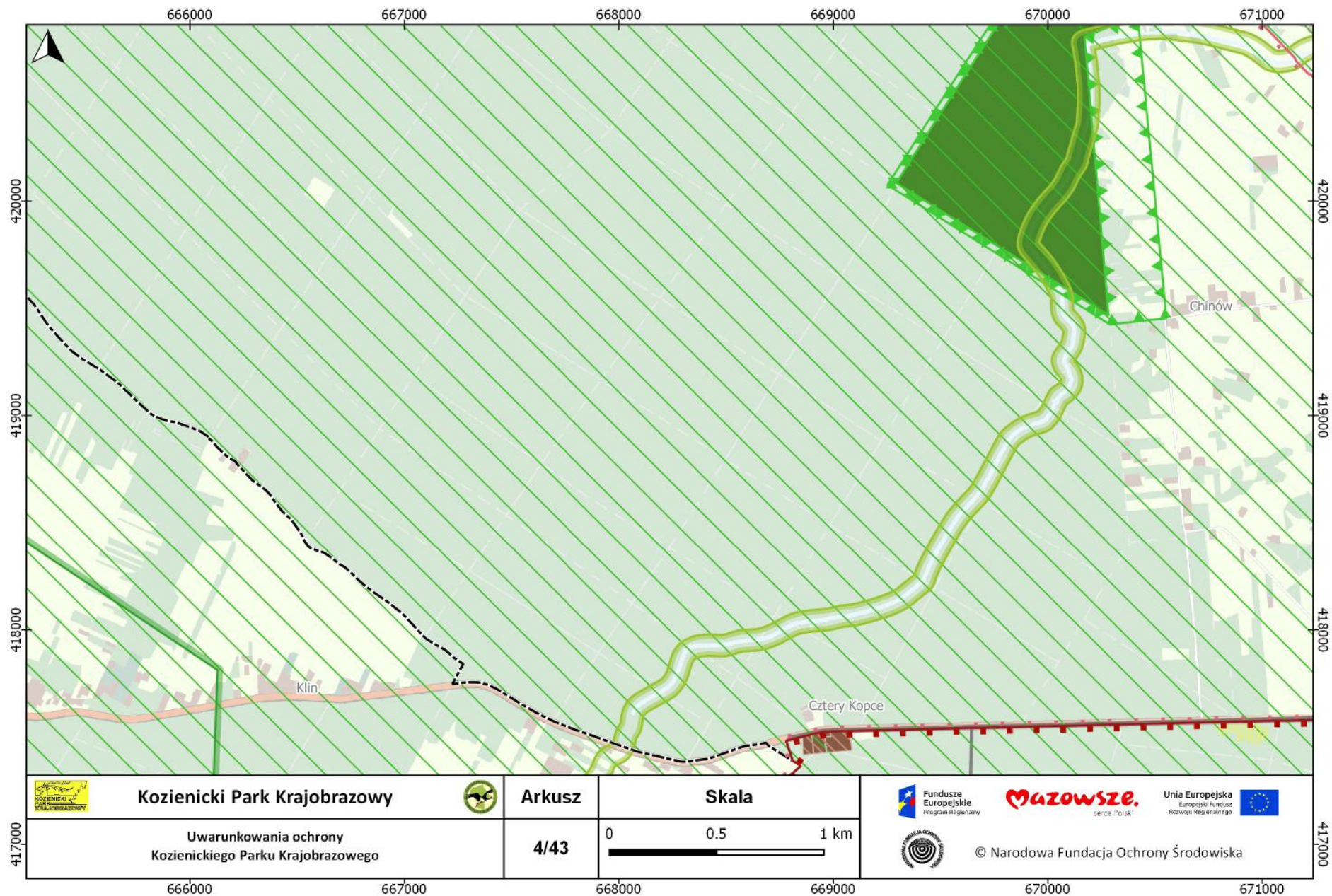
662000

663000

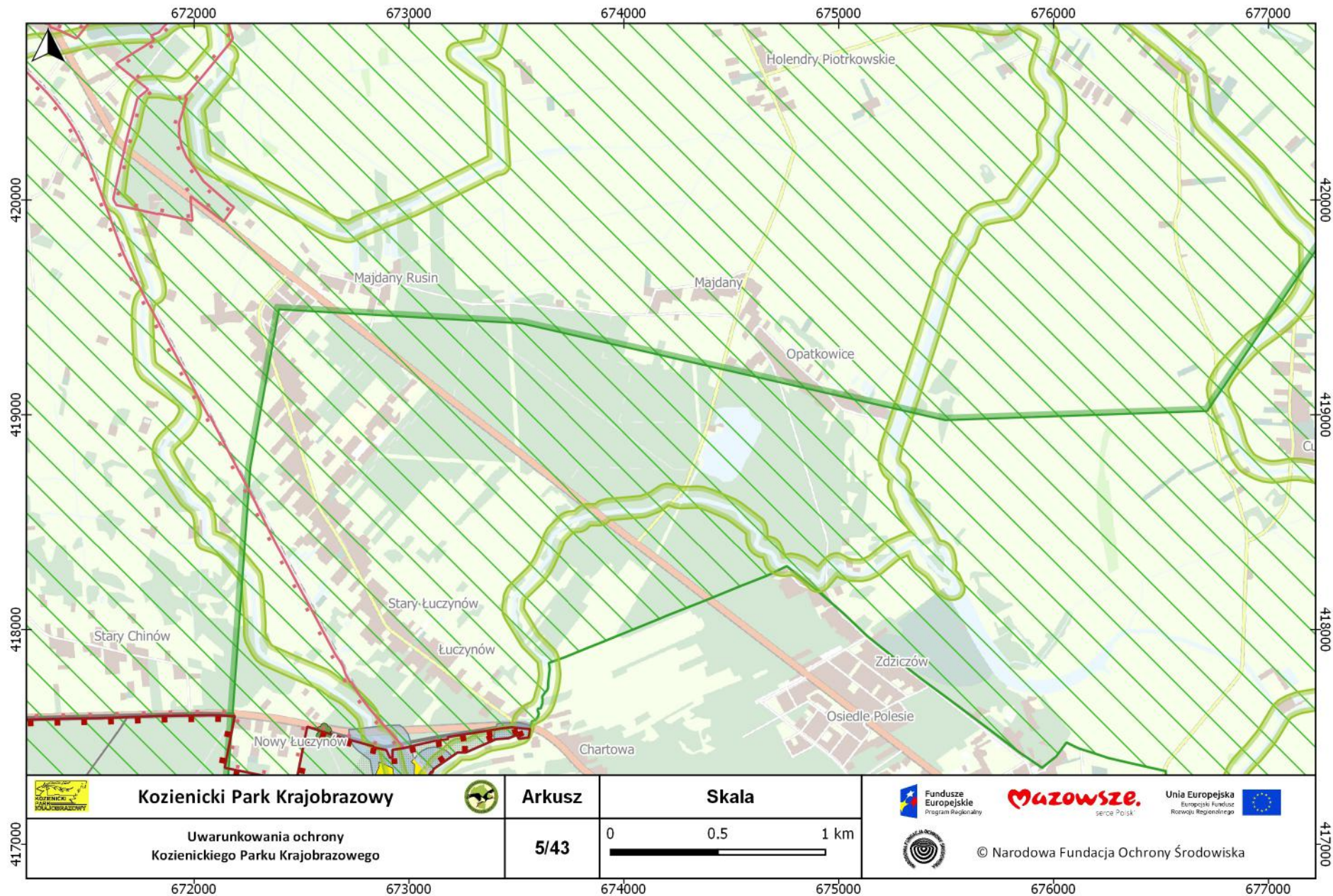
664000

665000

 Kozienski Park Krajobrazowy

Uwarunkowania ochrony Kozienskiego Parku Krajobrazowego

Arkusz **Skala**

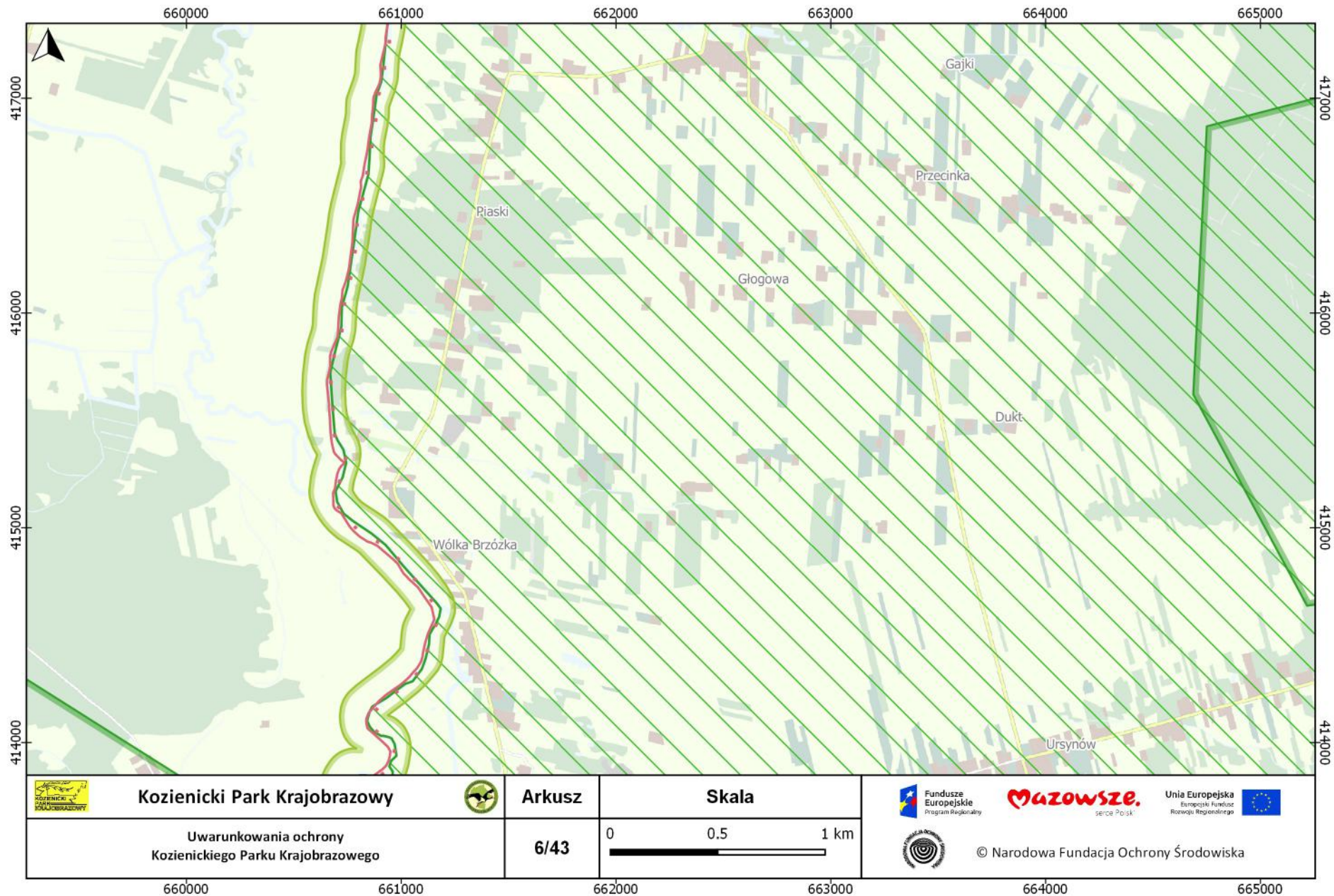
5/43 0 0.5 1 km

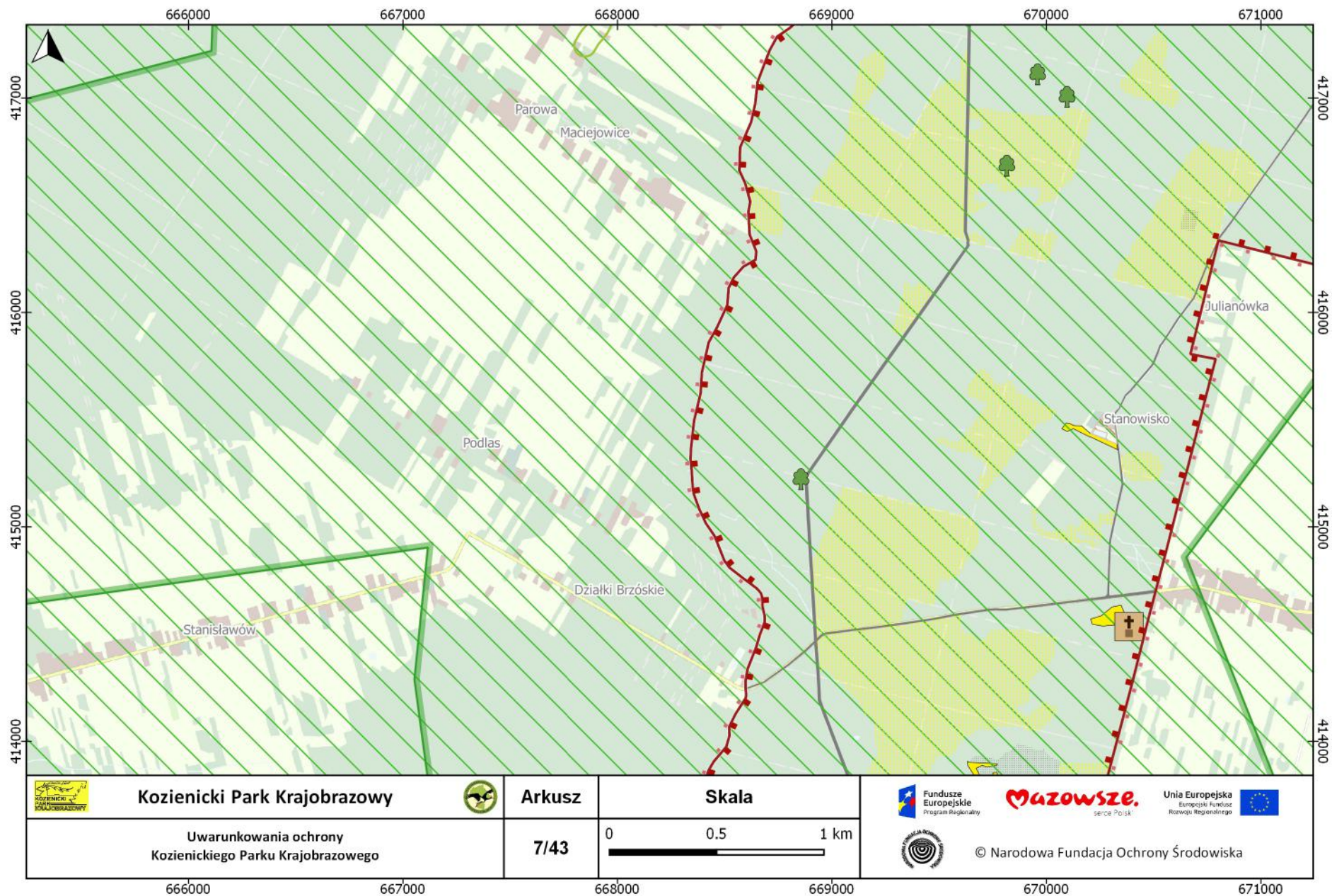

 © Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska

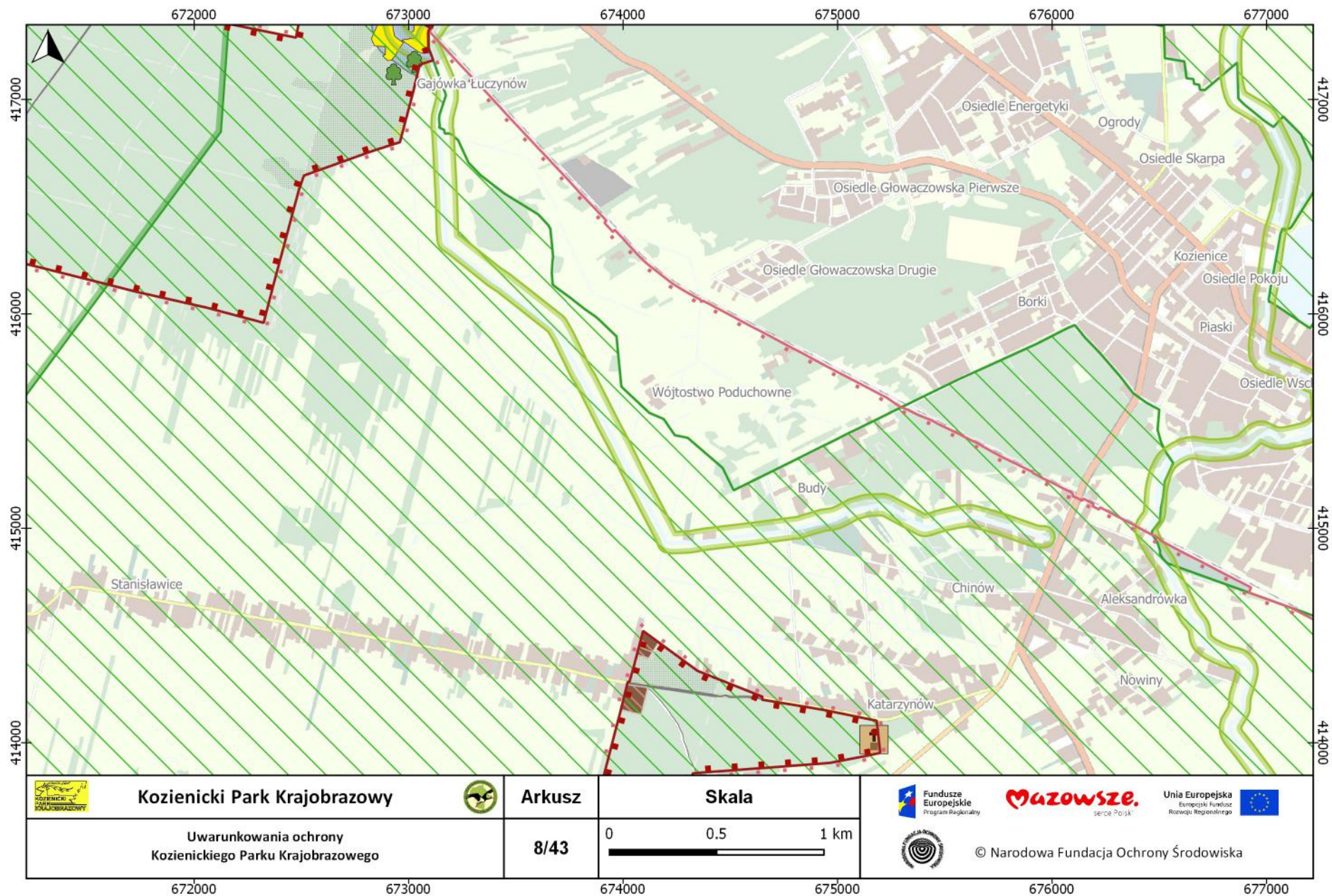

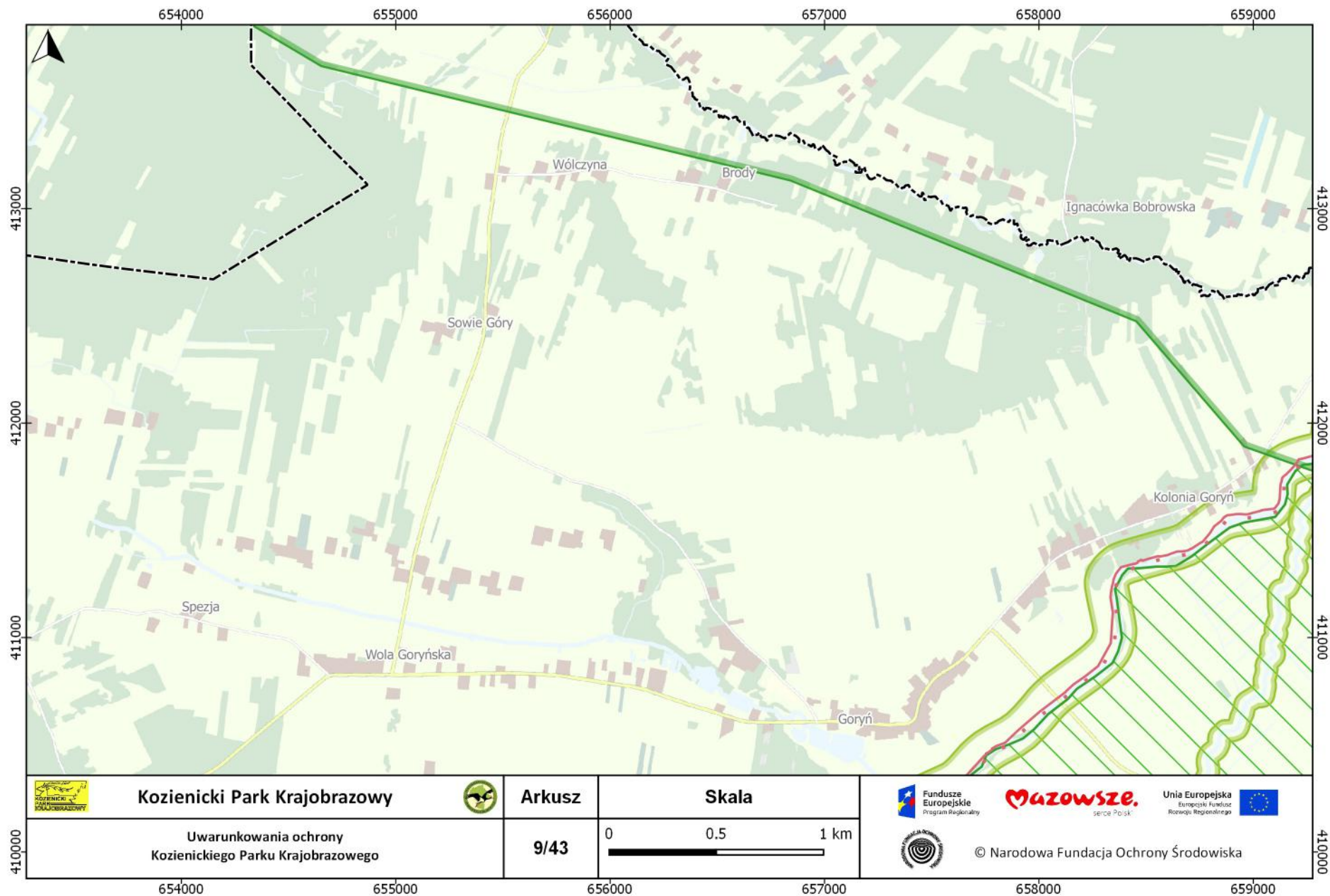

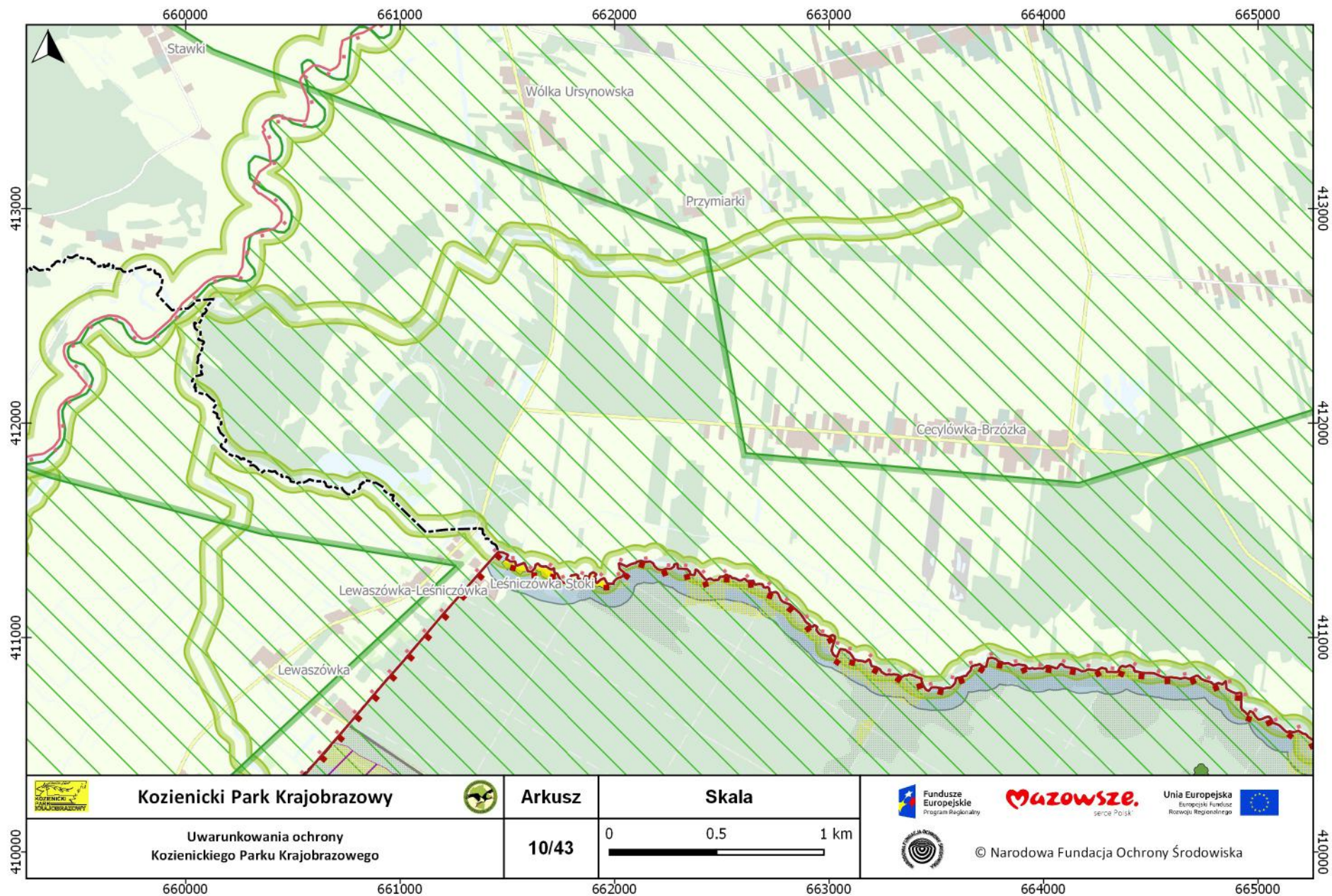

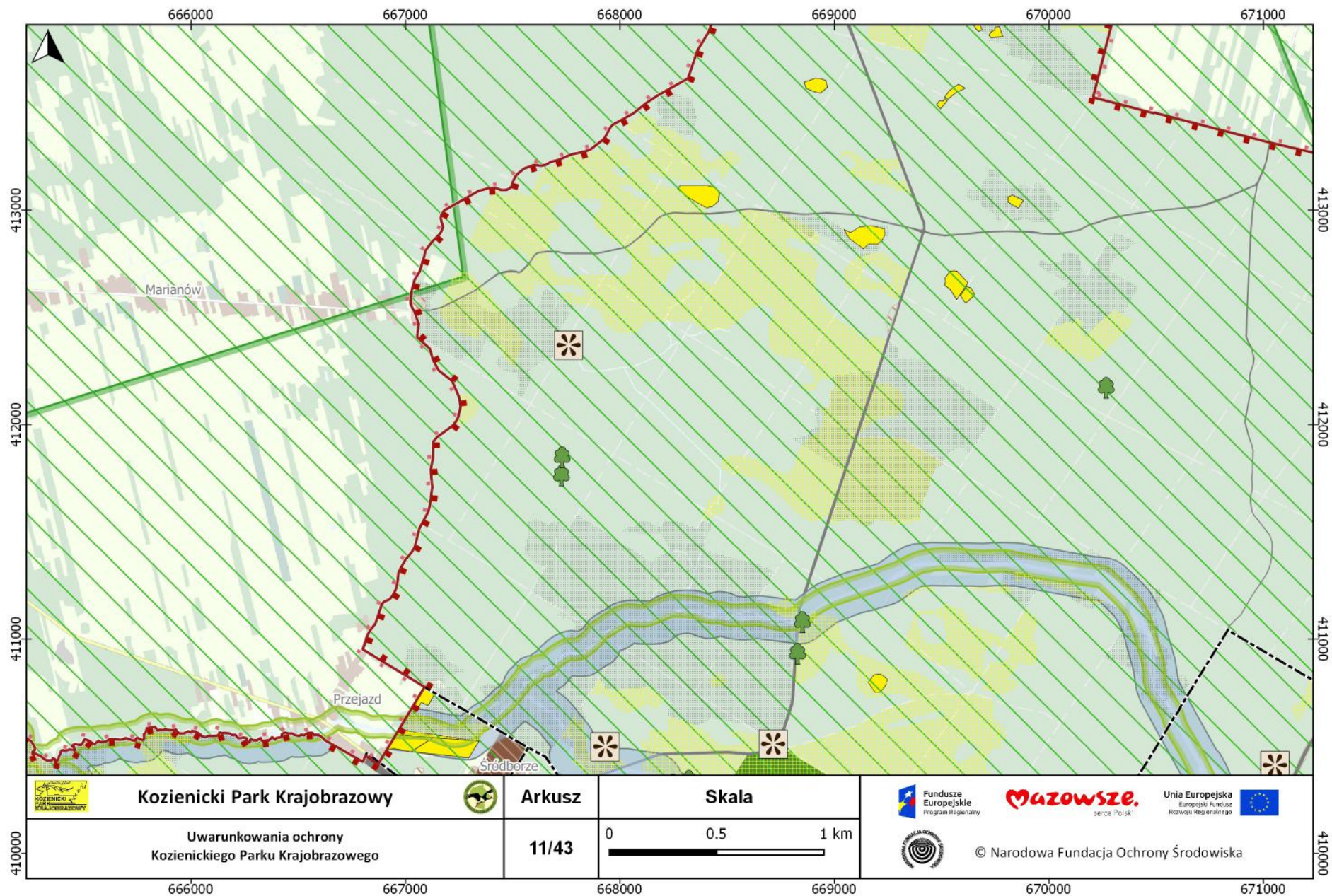

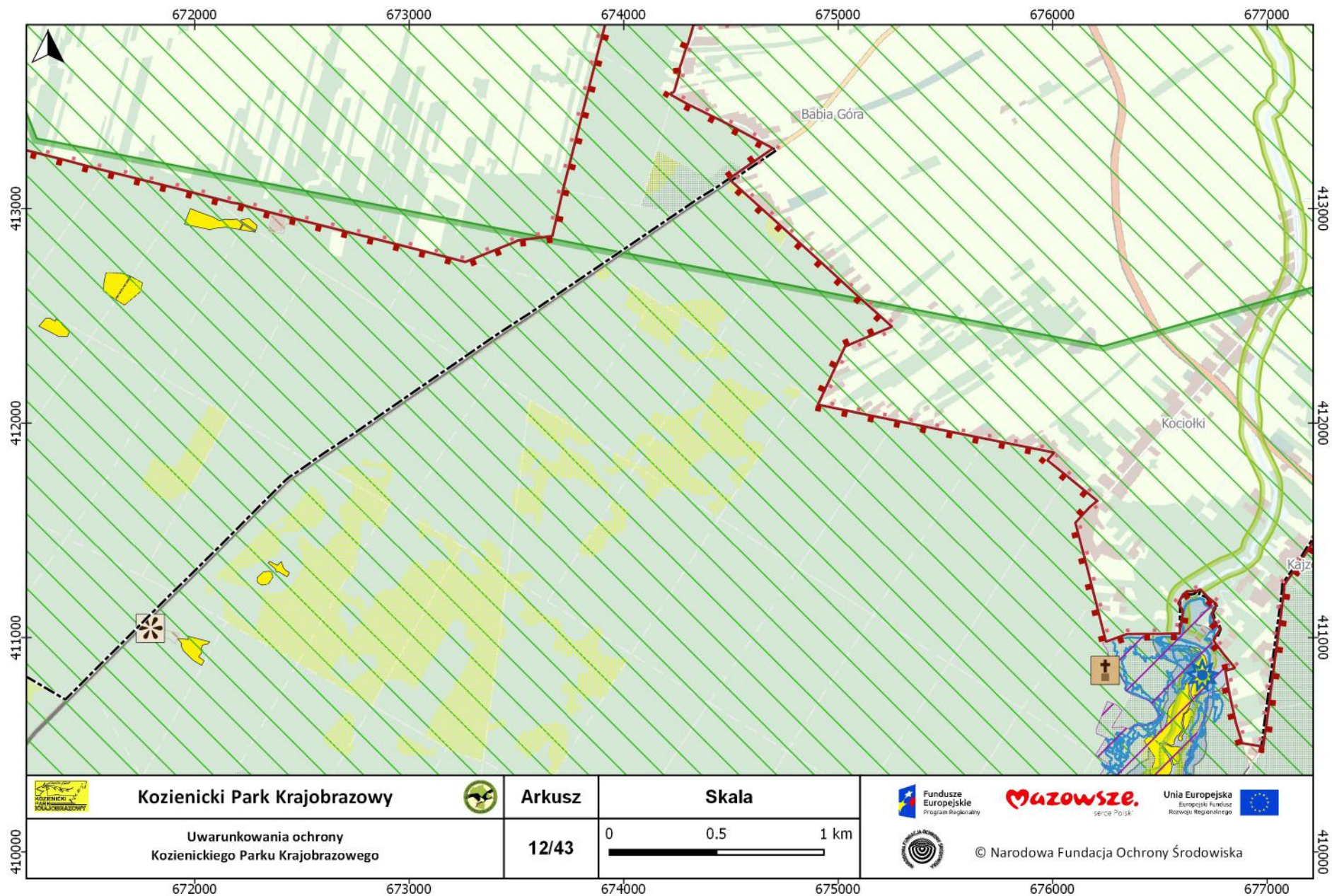

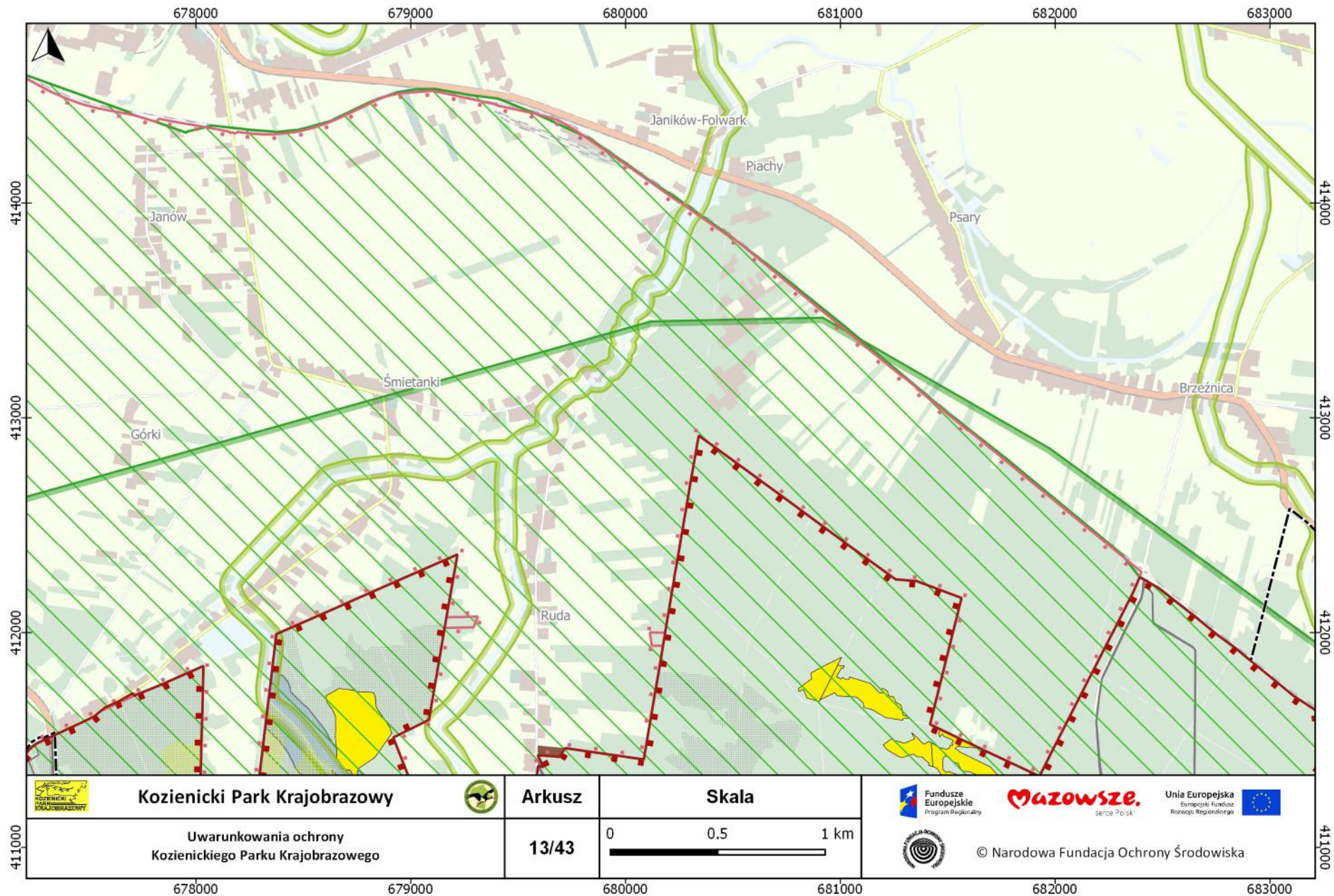

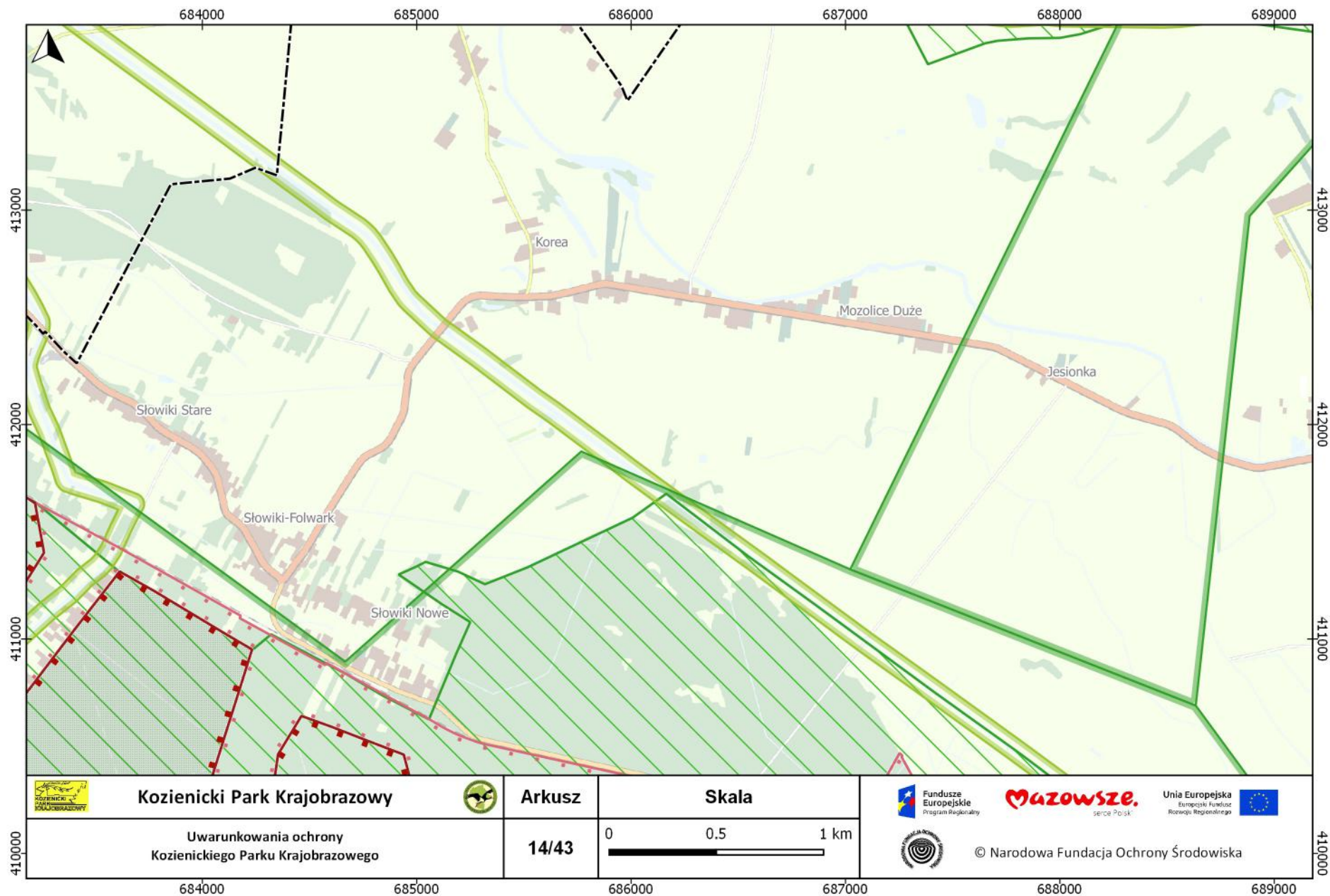

Kozienski Park Krajobrazowy

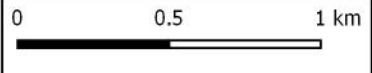
Arkusz

Skala

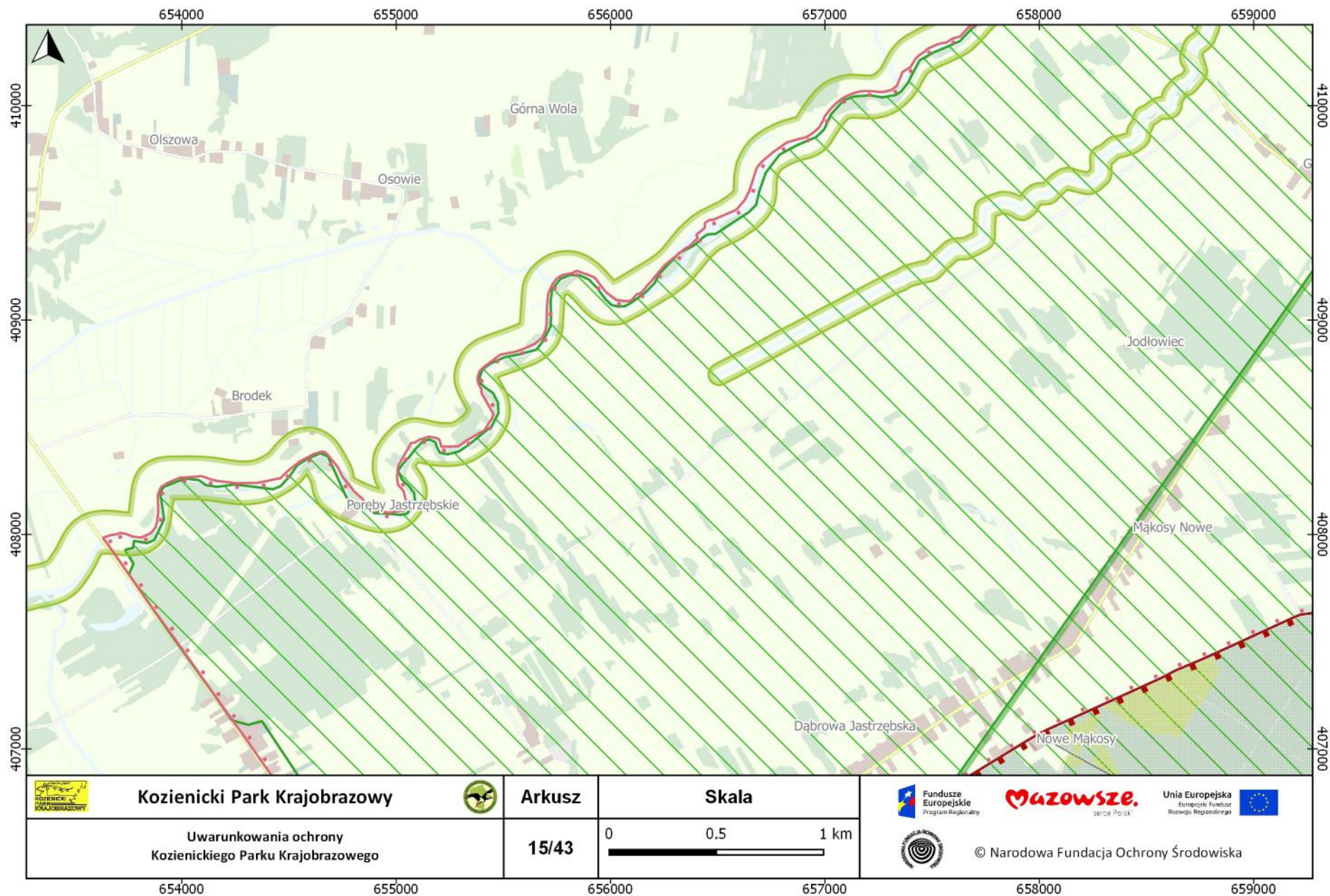
Uwarunkowania ochrony
Kozienskiego Parku Krajobrazowego

14/43

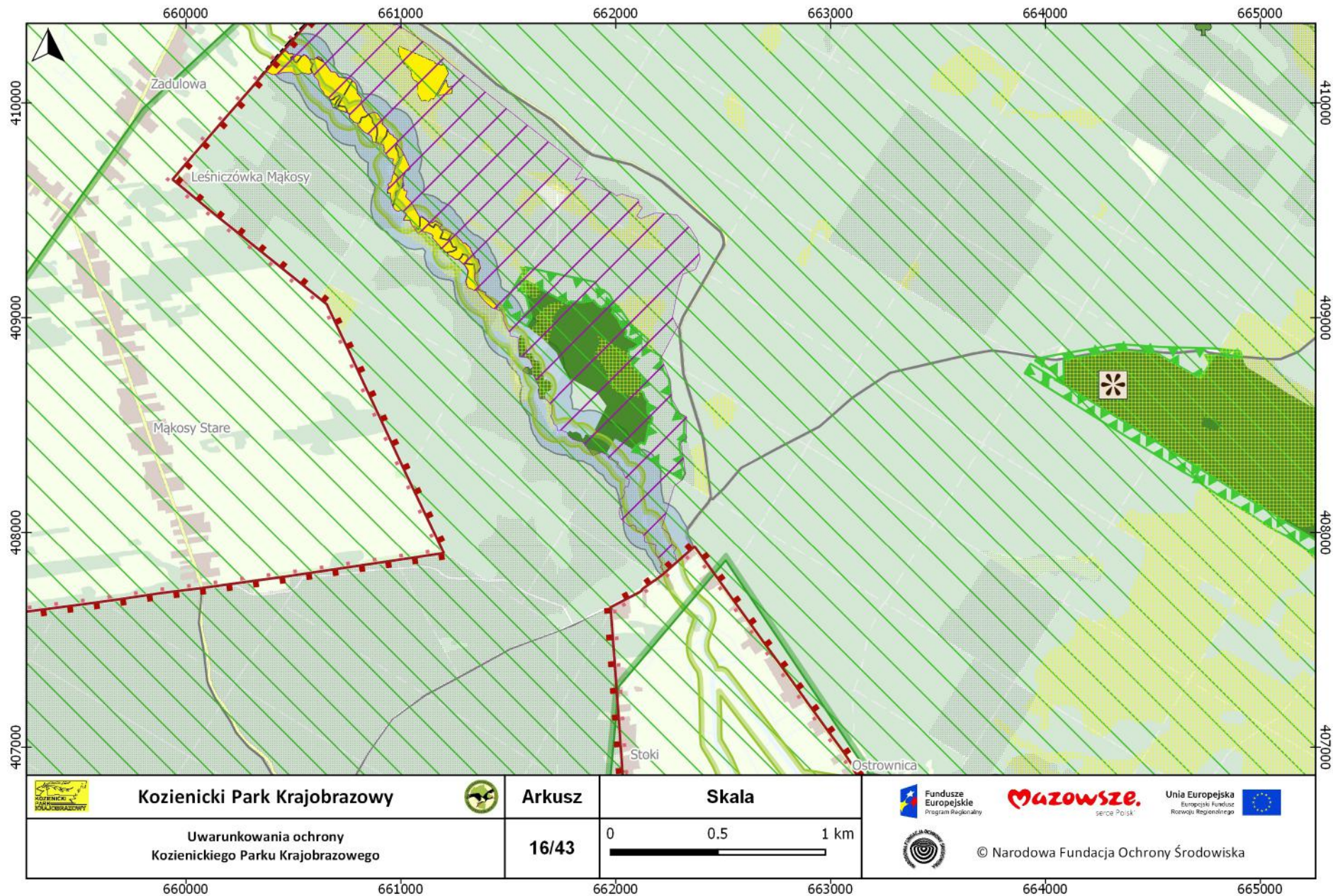

© Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska

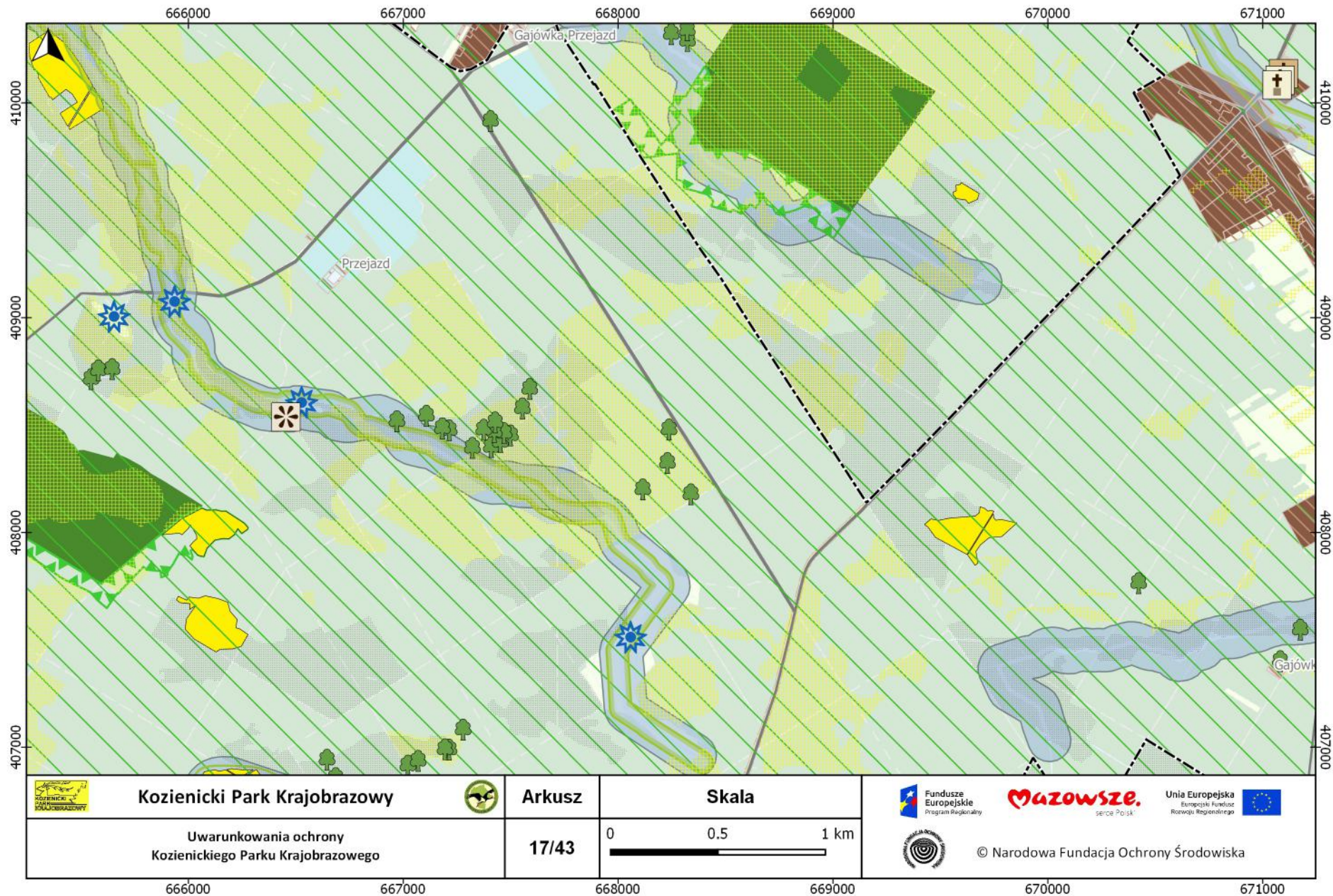

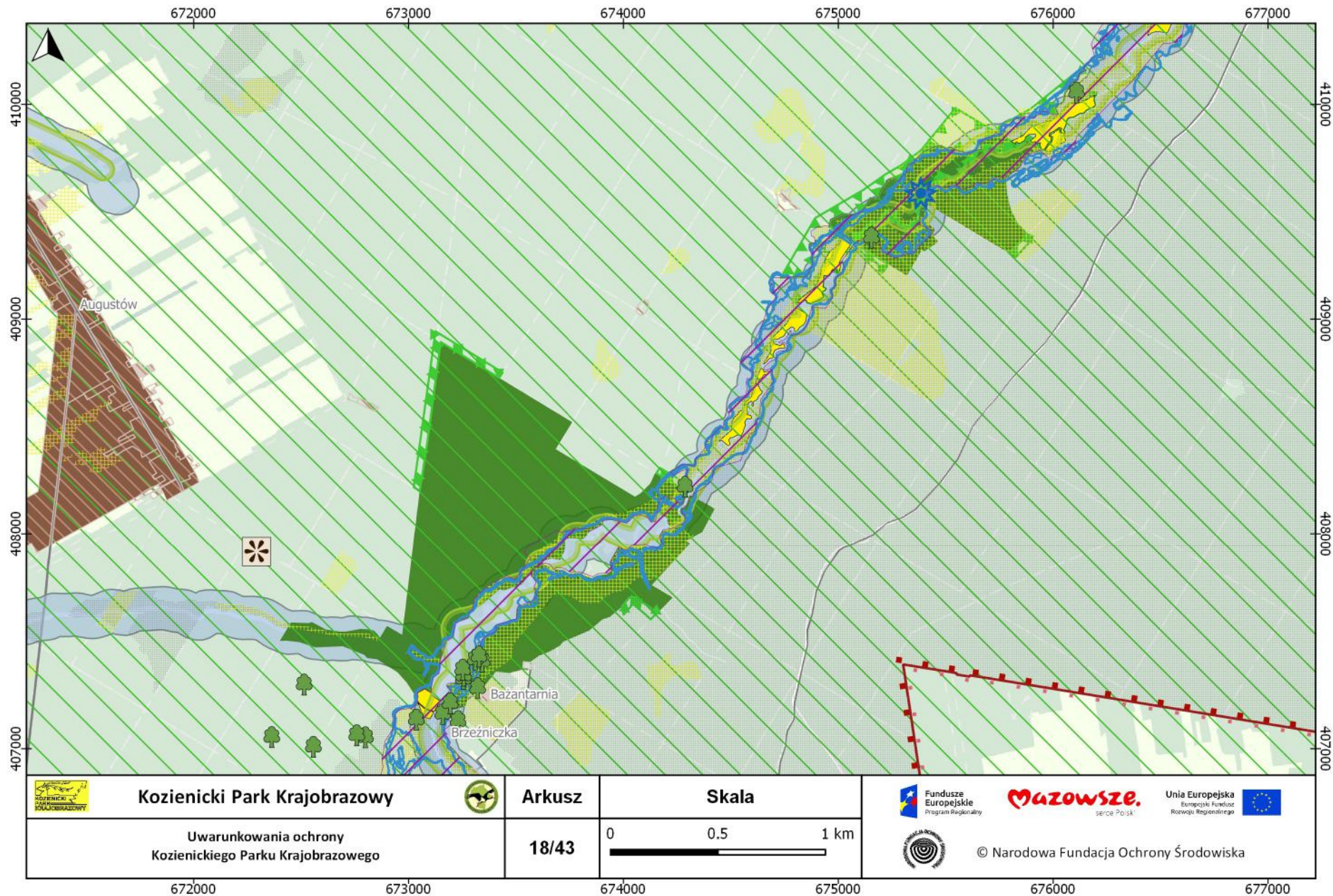

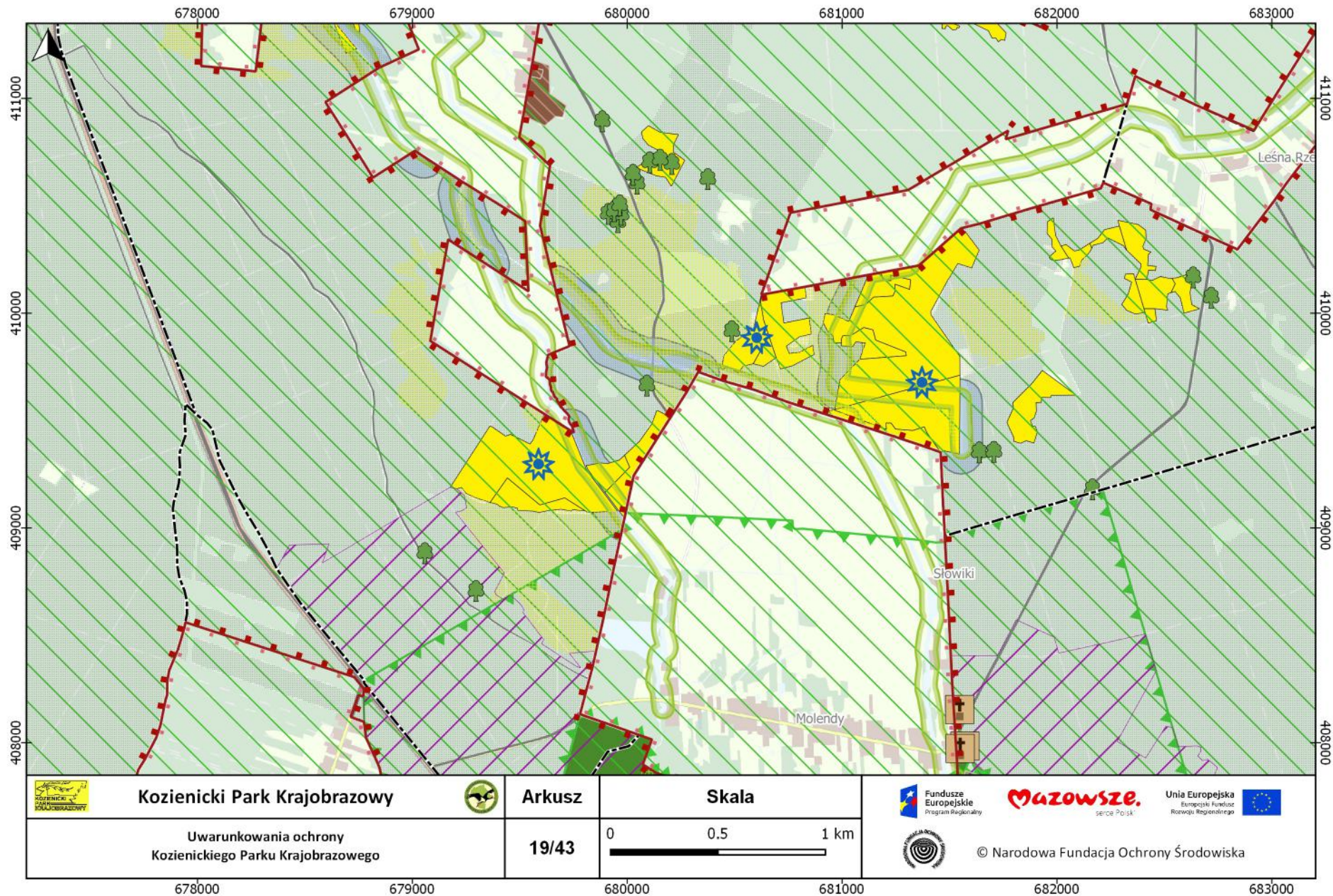

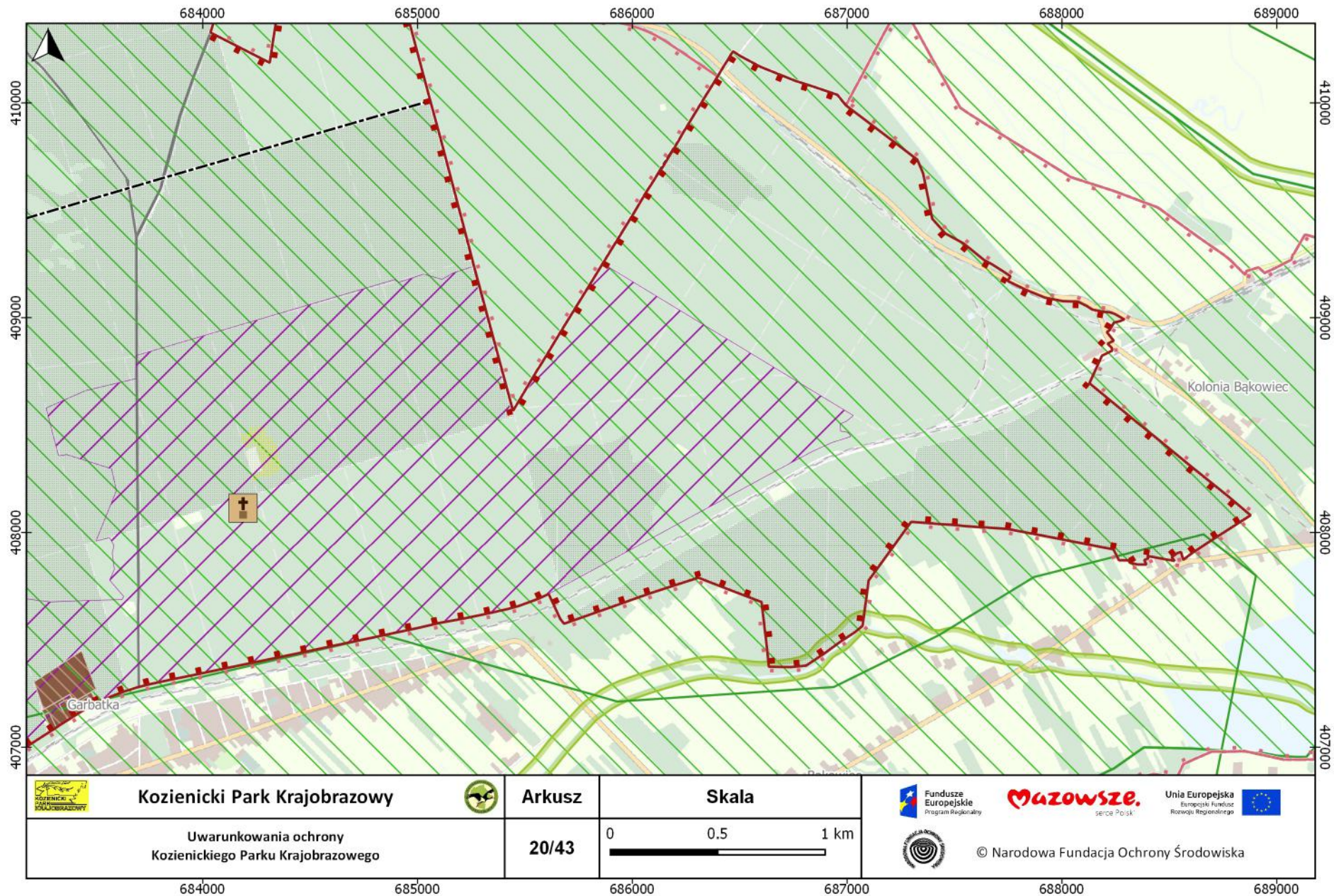
	<p>Kozienski Park Krajobrazowy</p>	<p>Arkusz</p>	<p>Skala</p>	
<p>Uwarunkowania ochrony Kozienskiego Parku Krajobrazowego</p>		<p>18/43</p>	<p>0 0.5 1 km</p>	<p>© Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska</p>

672000 673000 674000 675000 676000 677000

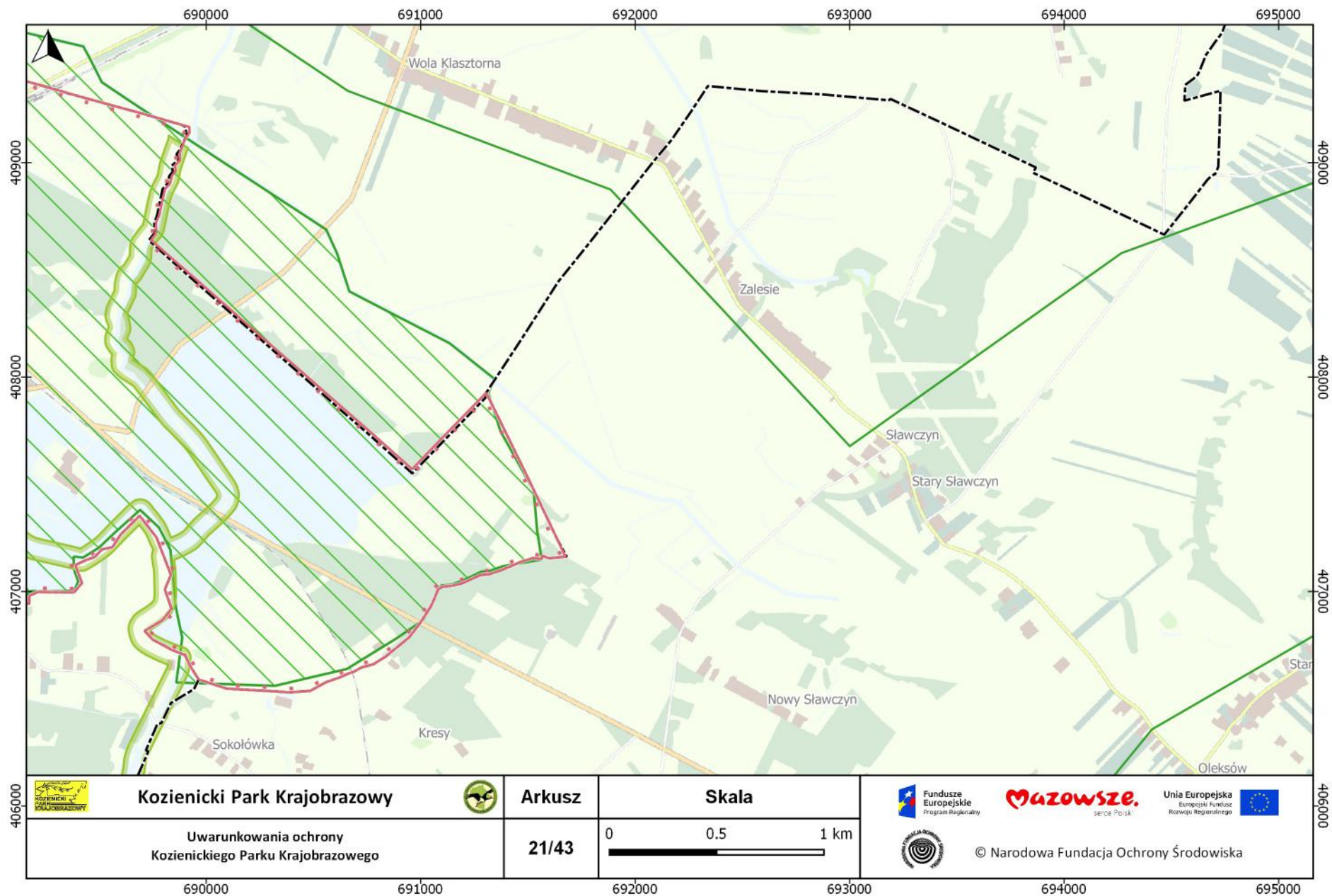

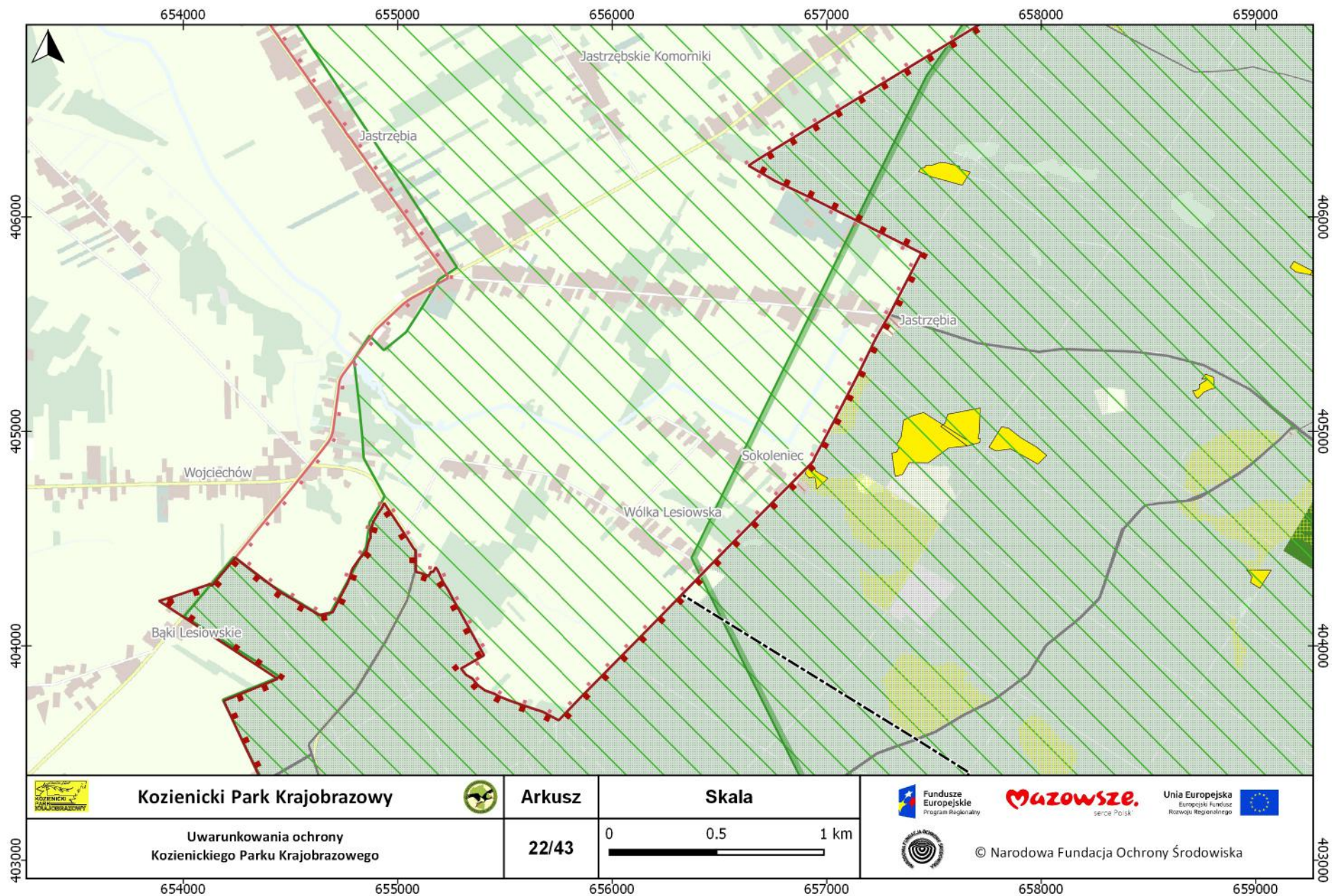

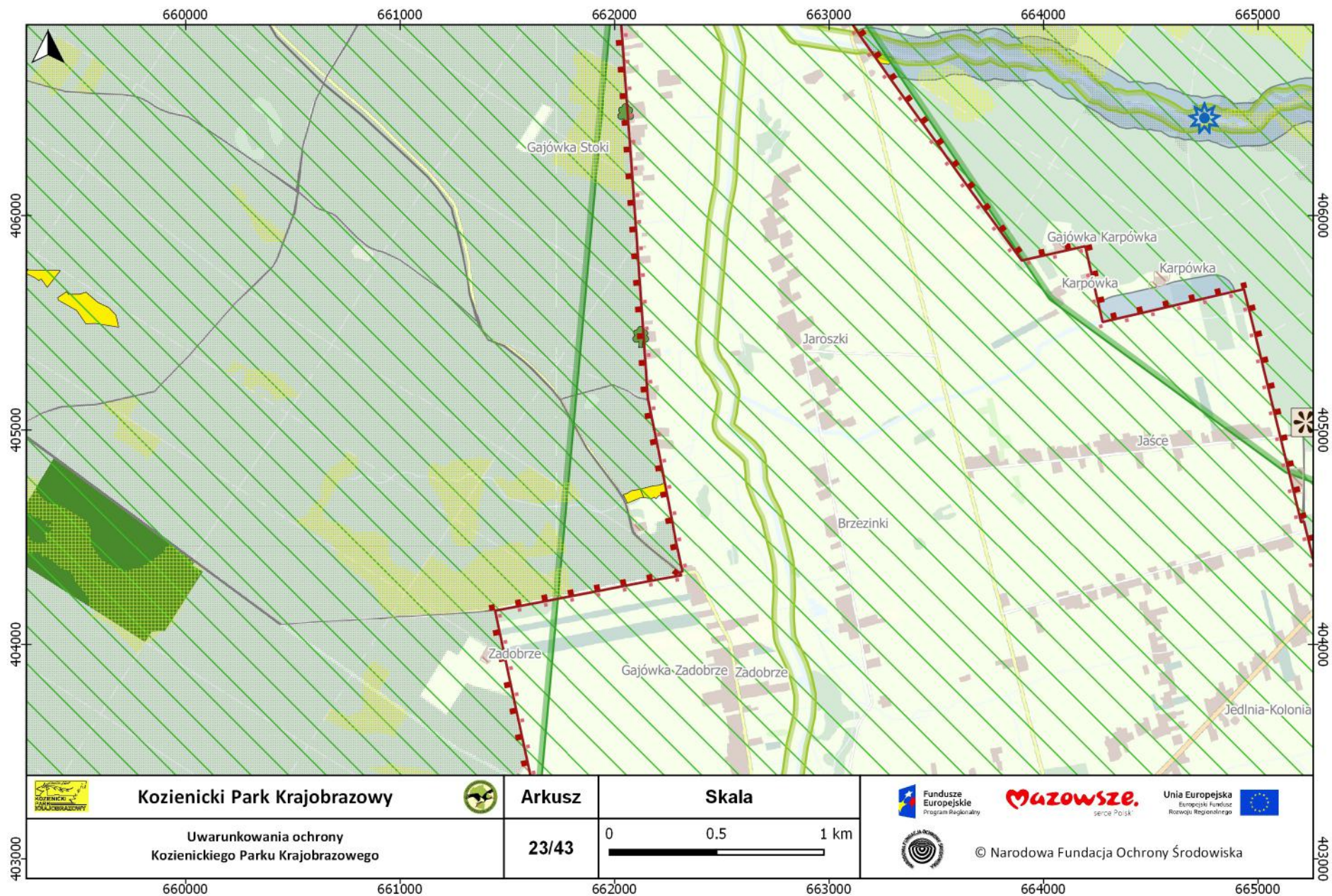

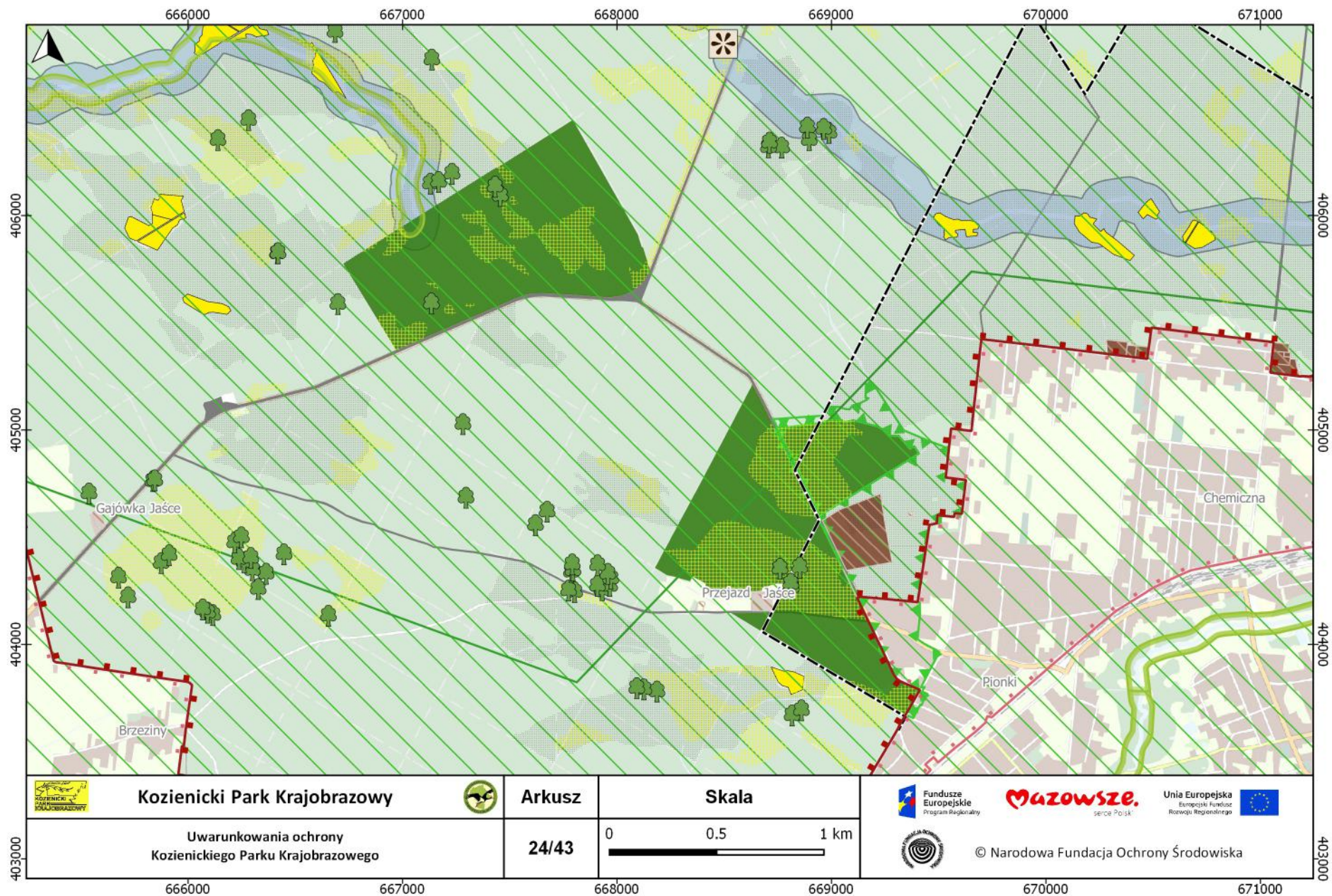

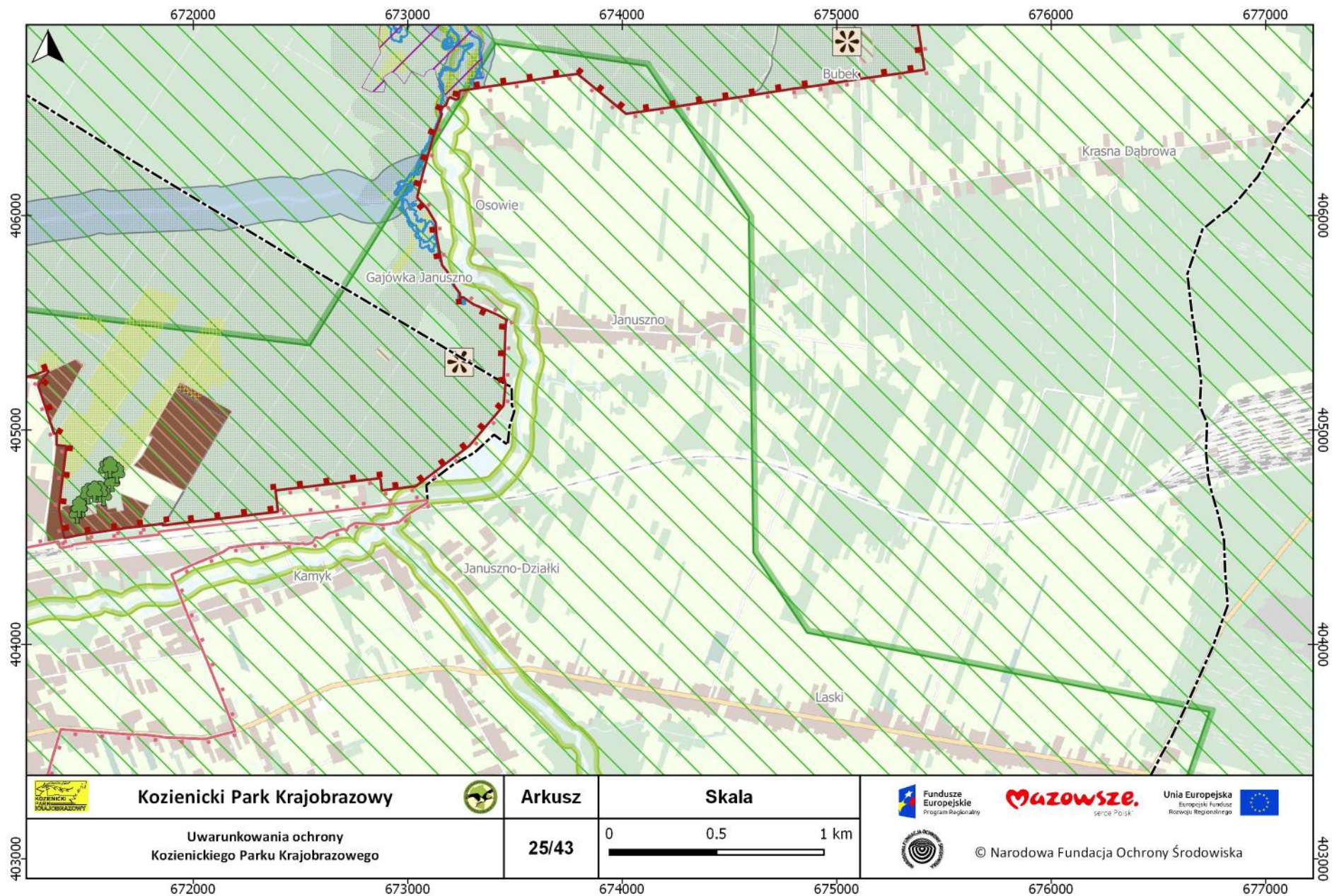

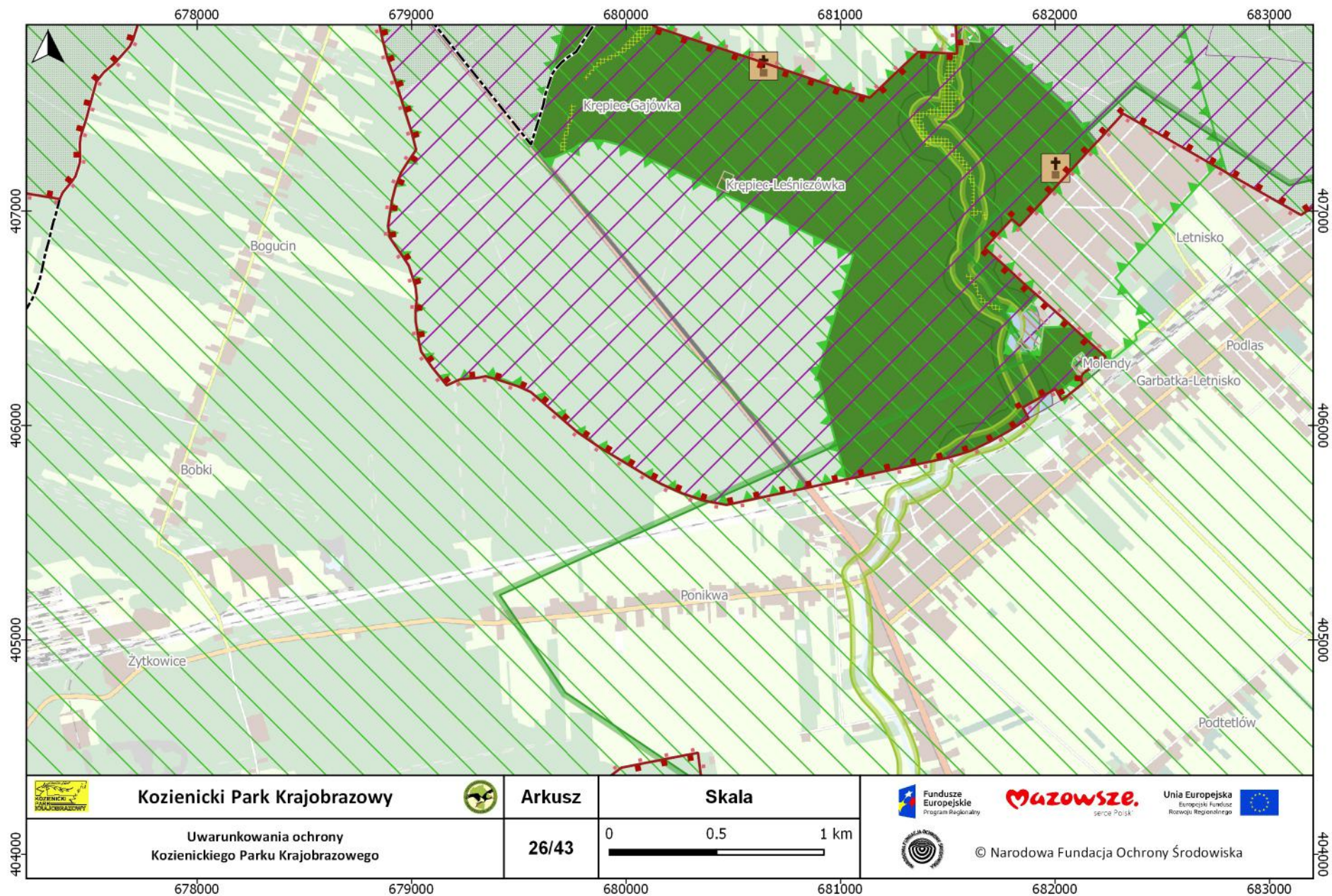

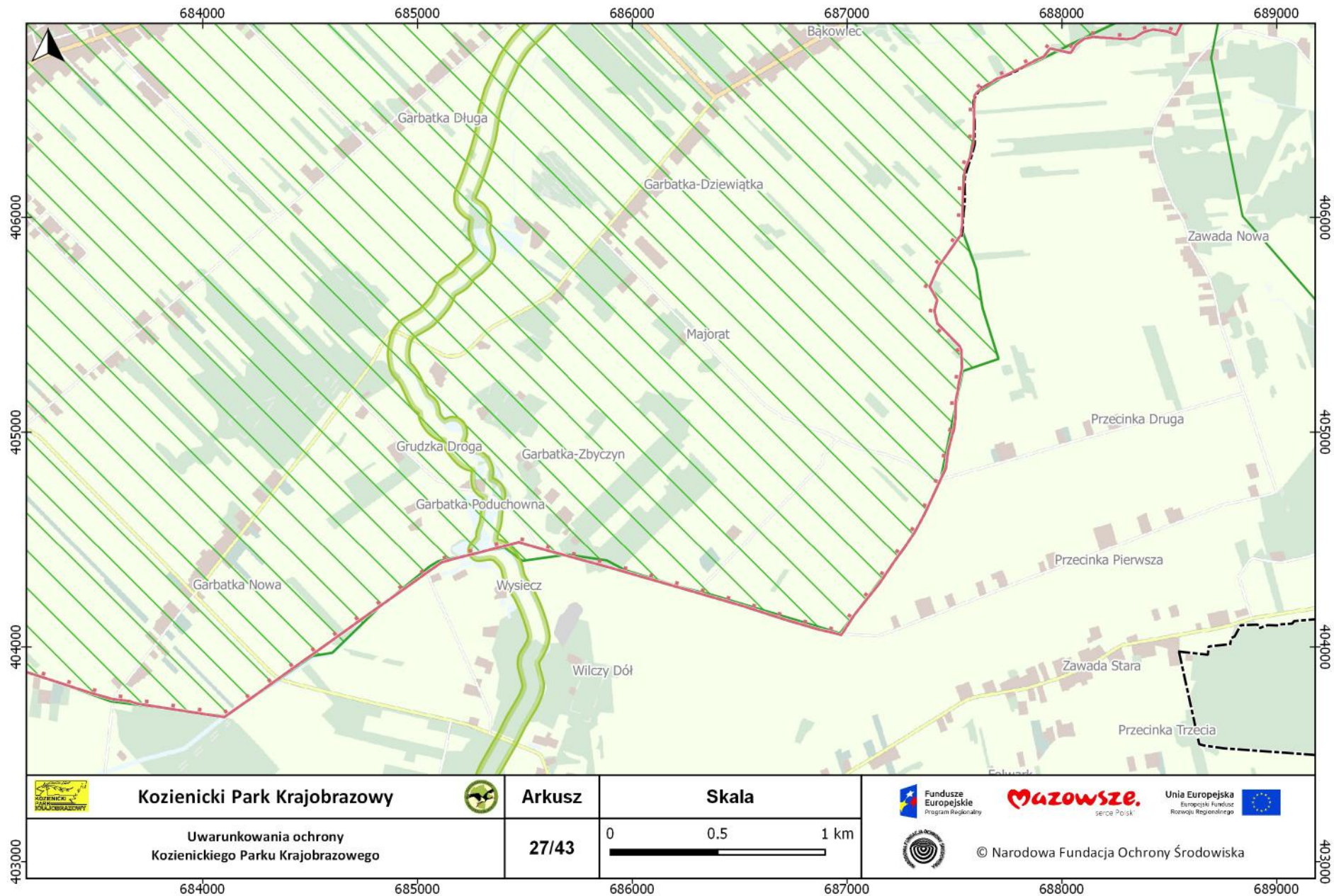

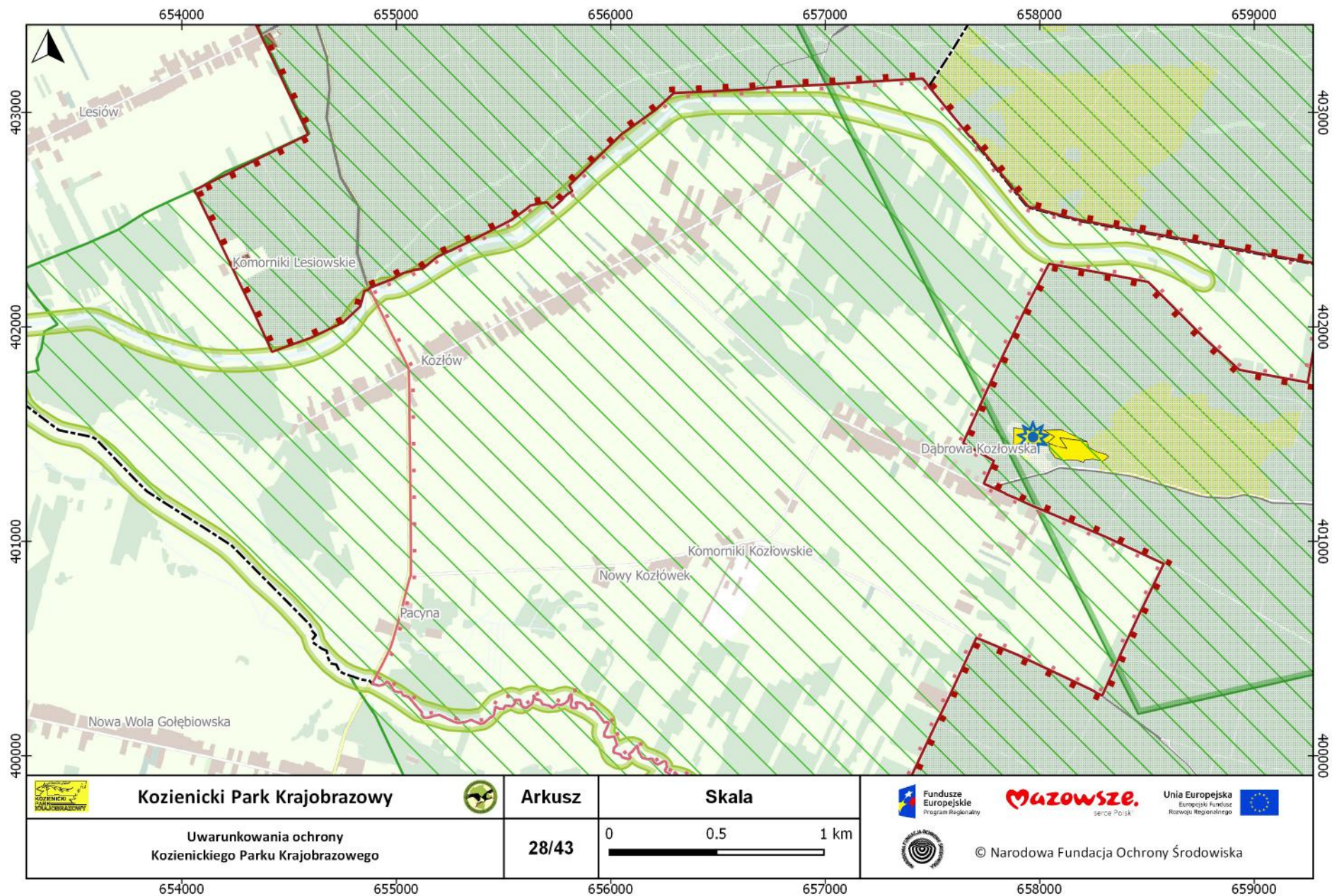

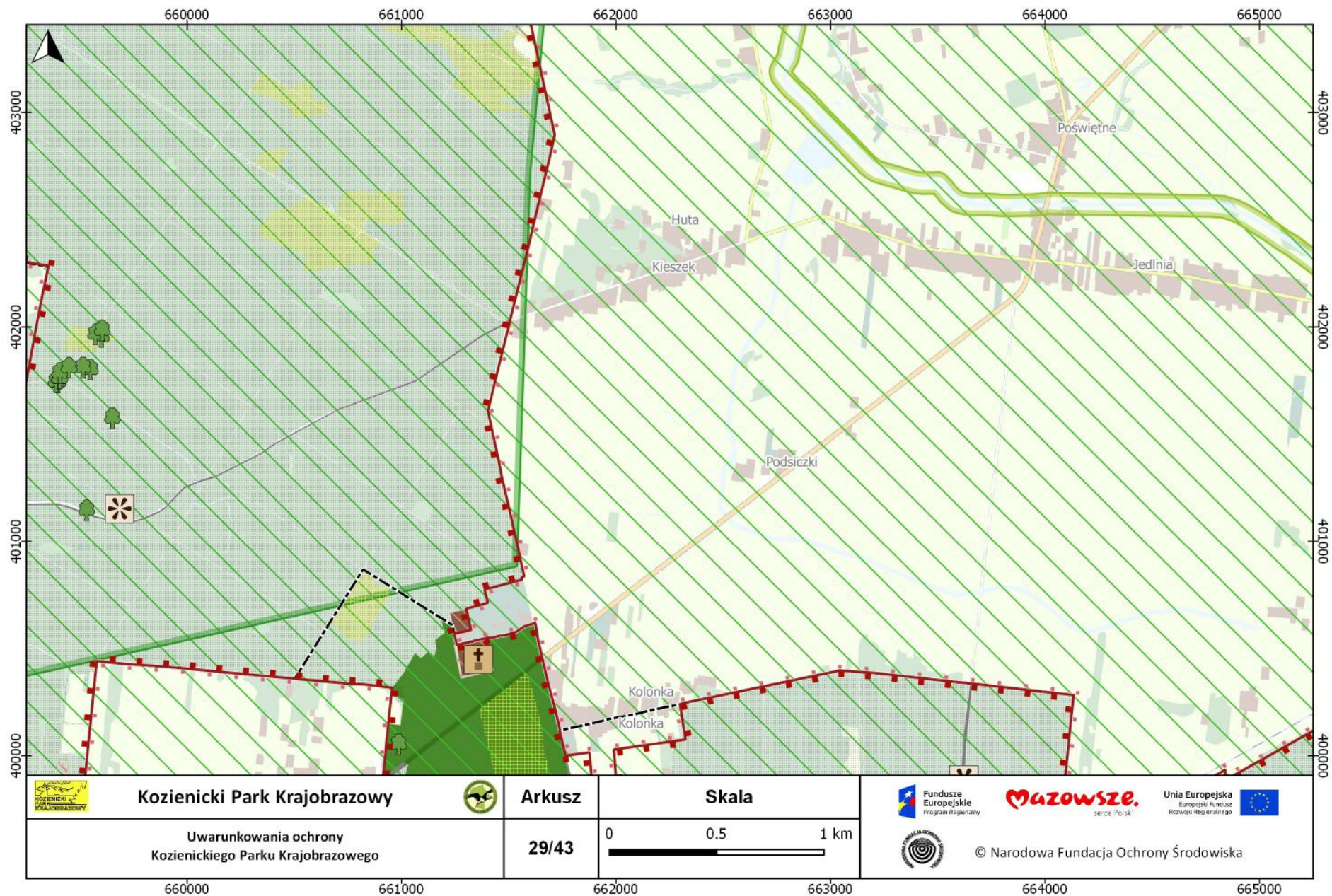

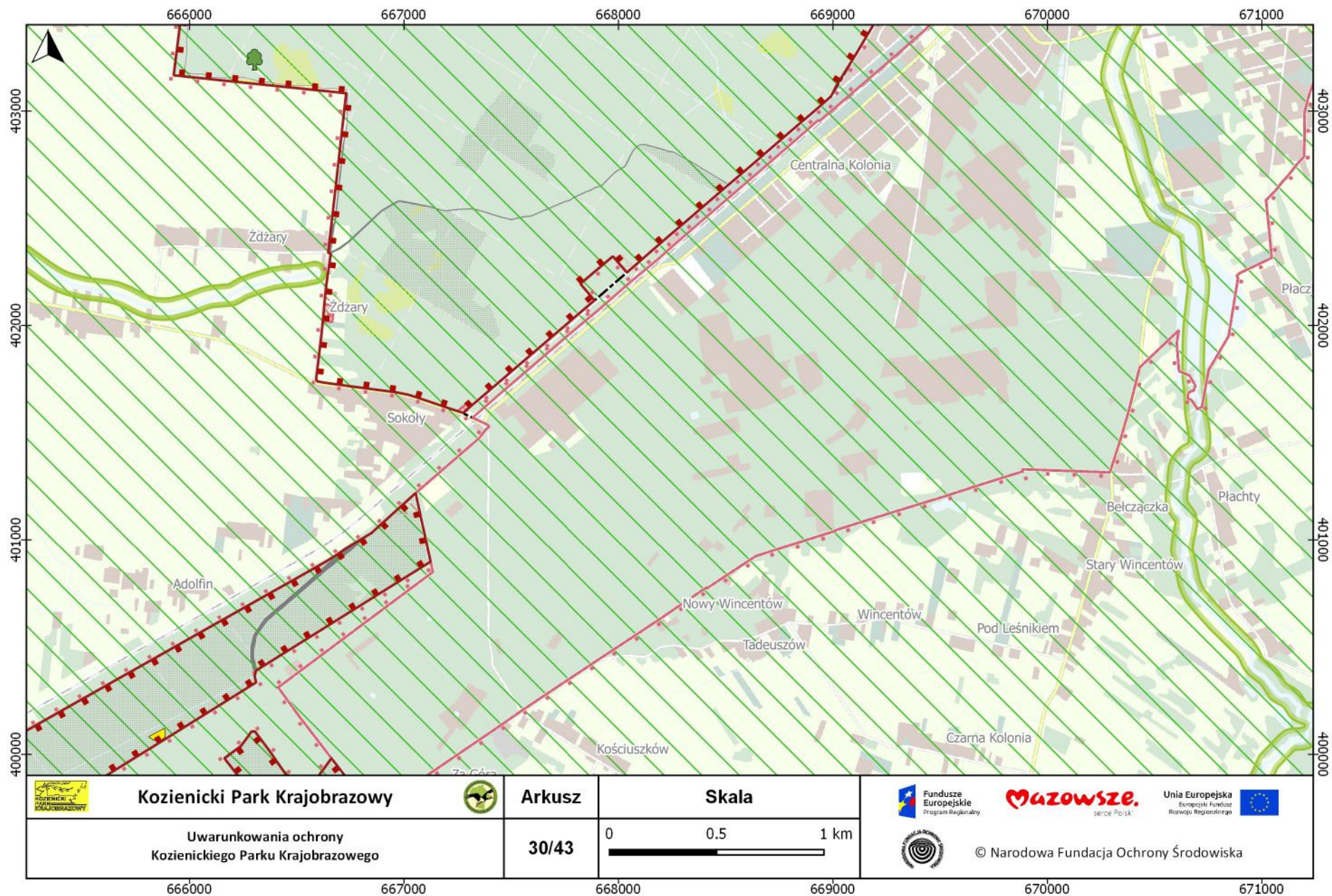

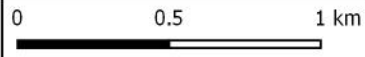
Koziński Park Krajobrazowy

Uwarunkowania ochrony
Kozińskiego Parku Krajobrazowego

Arkusz

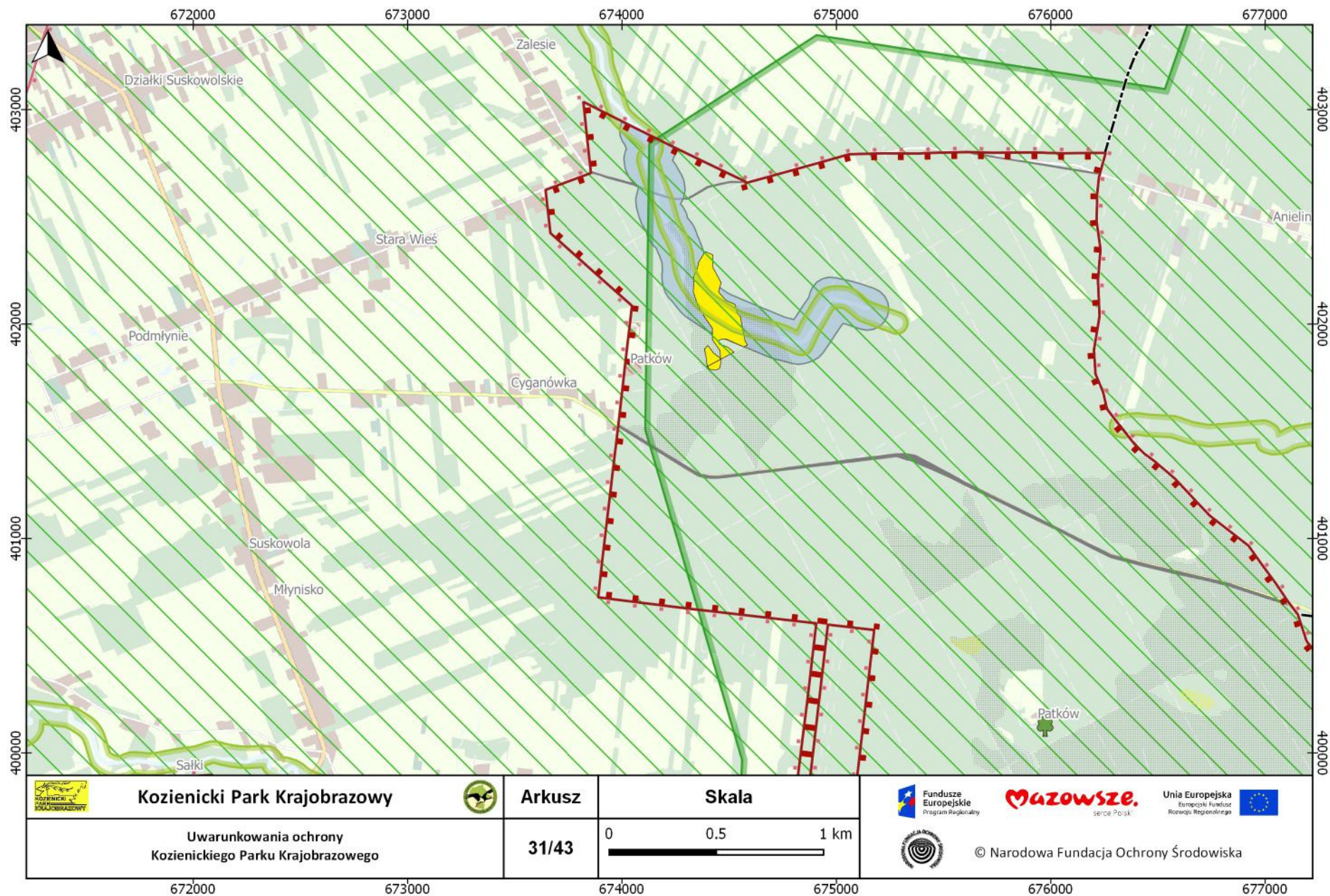
30/43

Skala

© Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska

 Koziński Park Krajobrazowy

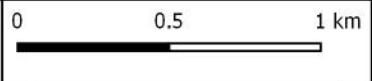
Arkusz

Skala

Uwarunkowania ochrony Kozińskiego Parku Krajobrazowego

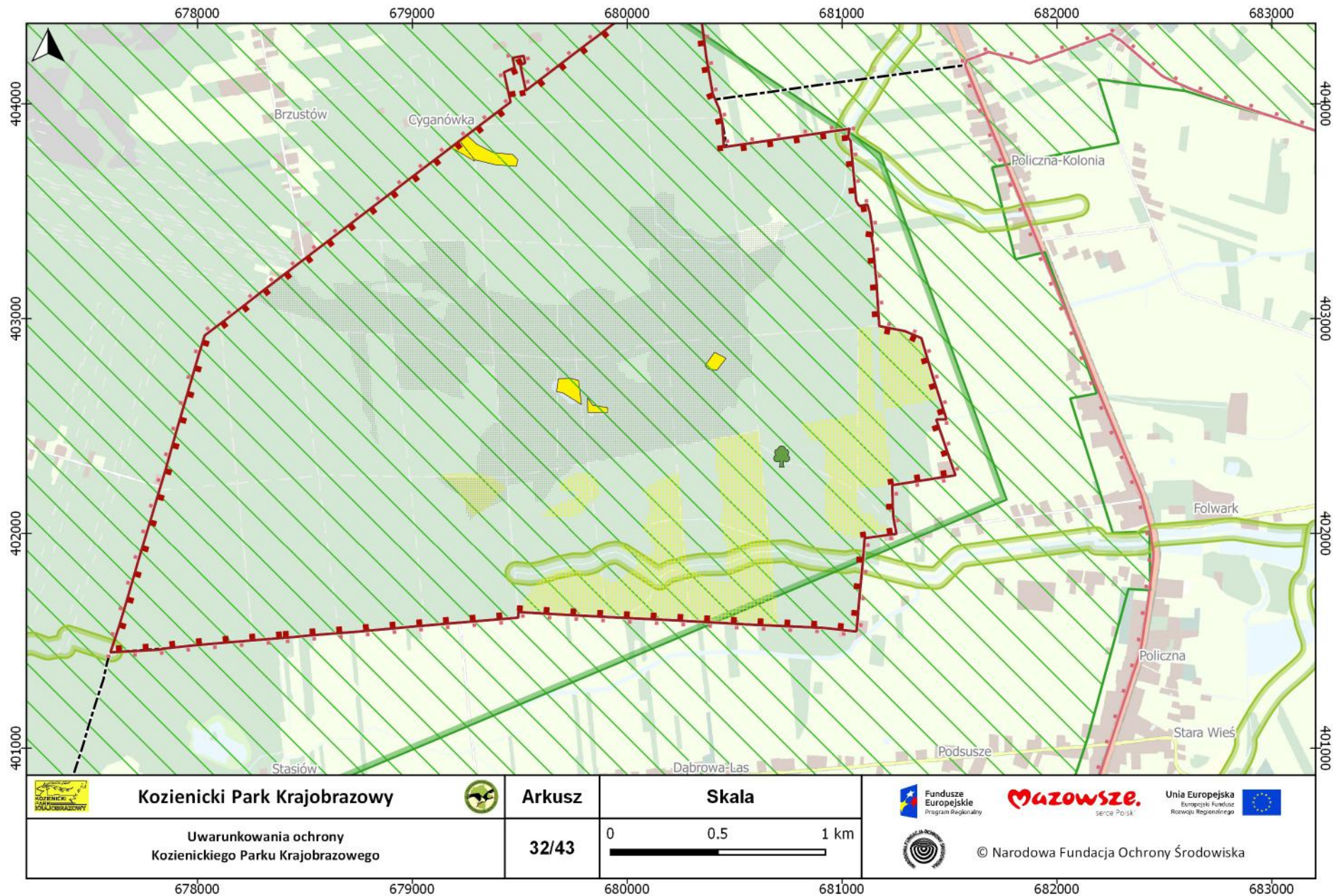
31/43

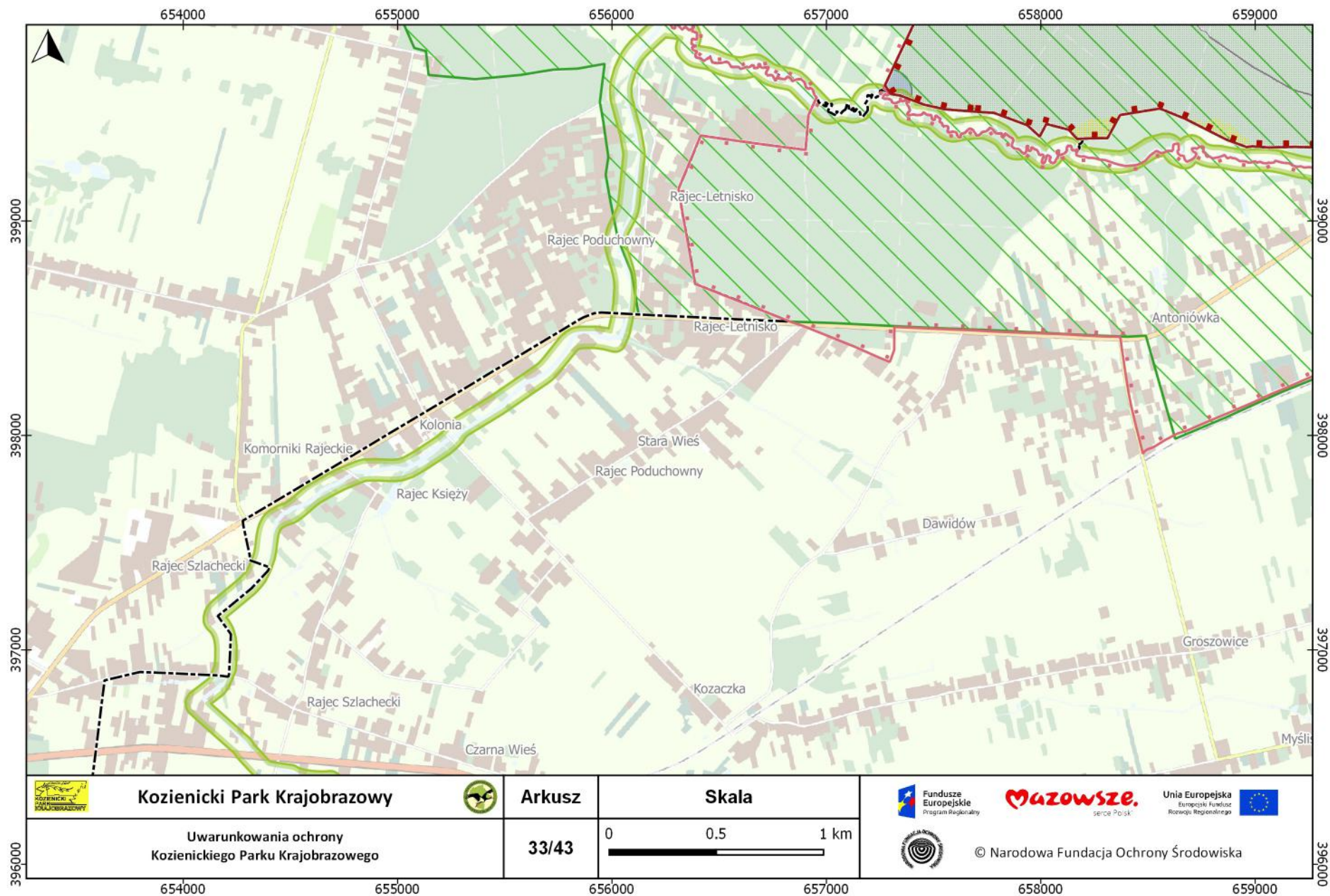
 © Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska

672000 673000 674000 675000 676000 677000

 Kozienski Park Krajobrazowy

Arkusz **Skala**

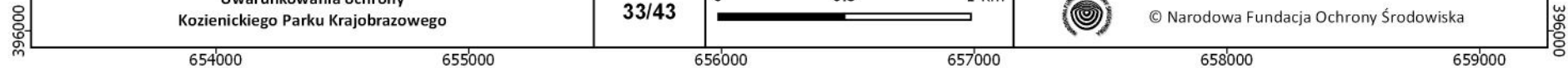

Uwarunkowania ochrony Kozienskiego Parku Krajobrazowego

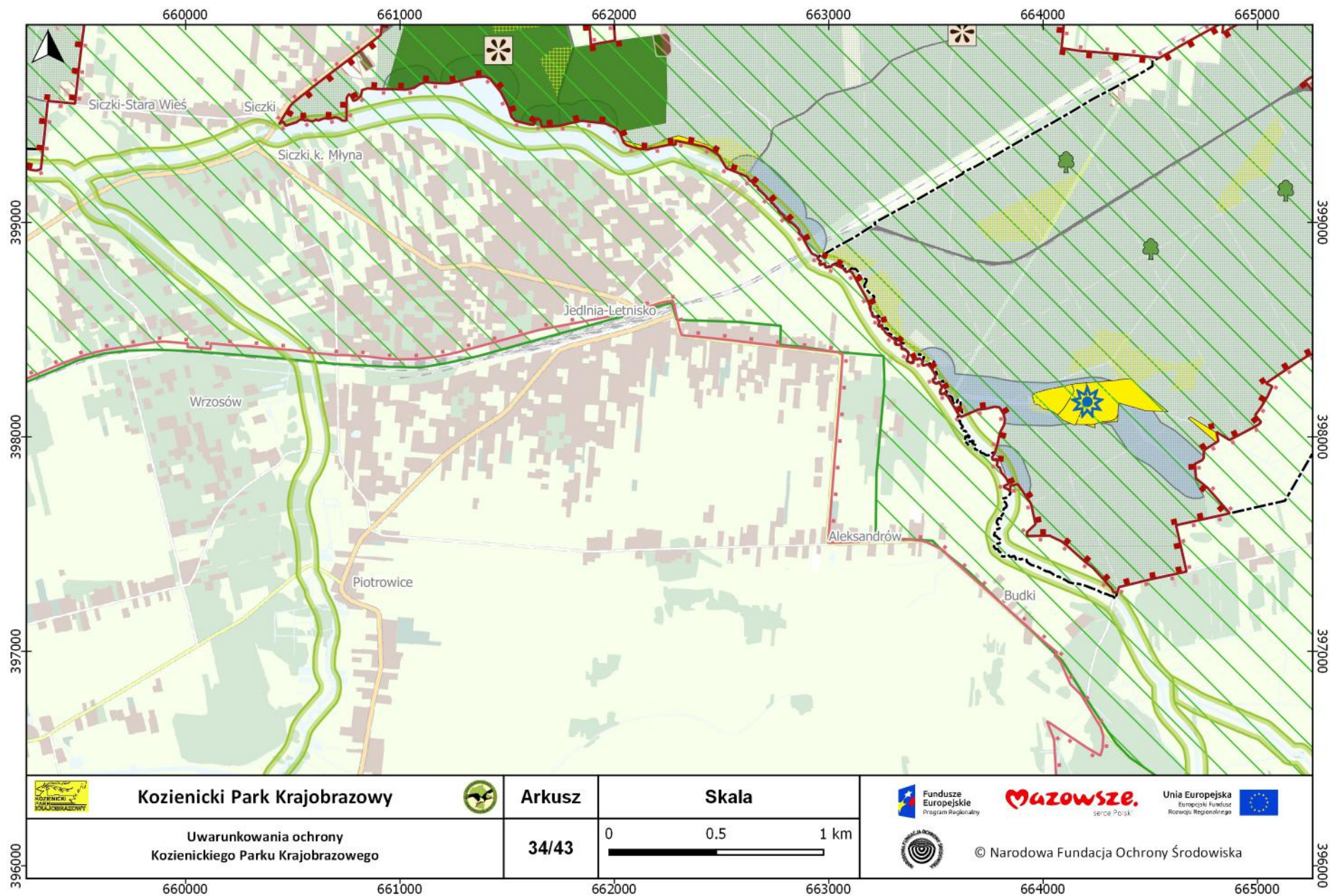
33/43 0 0.5 1 km

 © Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska

 Koziński Park Krajobrazowy

Arkusz **Skala**

Uwarunkowania ochrony Kozińskiego Parku Krajobrazowego

34/43 0 0.5 1 km

 © Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska

396000

396000

660000

661000

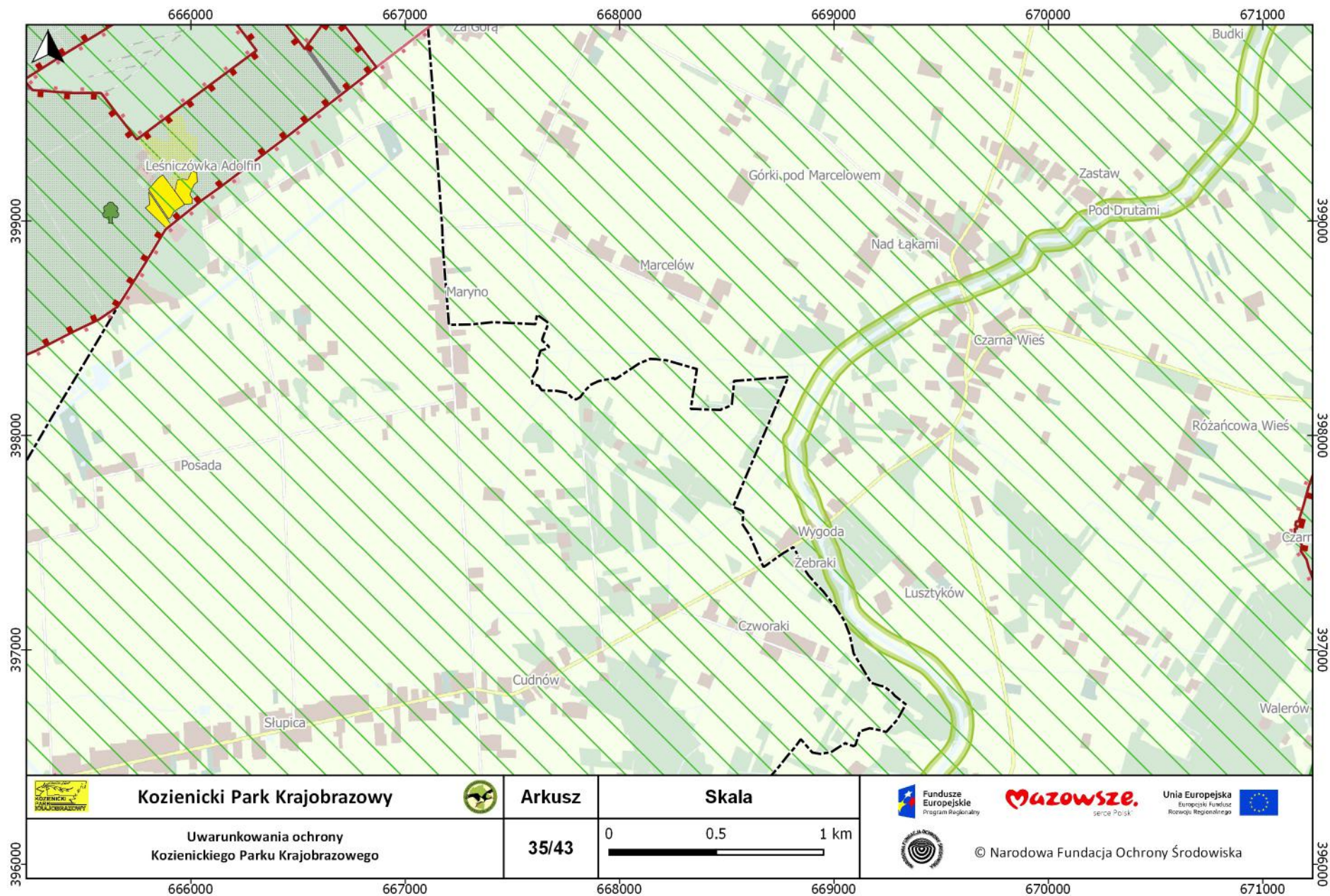
662000

663000

664000

665000

Kozienicki Park Krajobrazowy

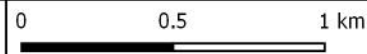
Arkusz

Skala

**Uwarunkowania ochrony
Kozienickiego Parku Krajobrazowego**

35/43

© Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska

396000

666000

667000

668000

669000

670000

671000

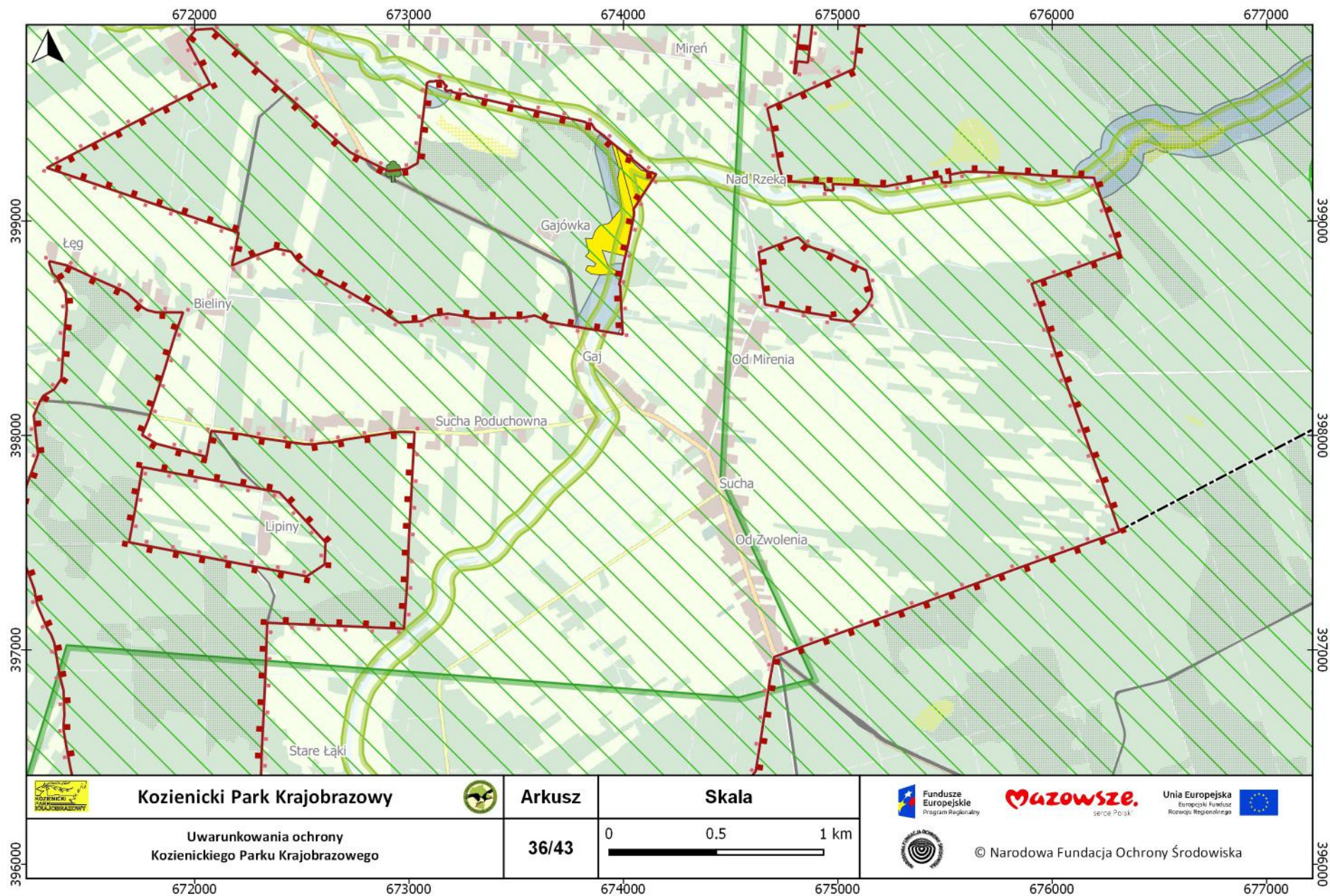
396000

397000

398000

399000

Kozienski Park Krajobrazowy

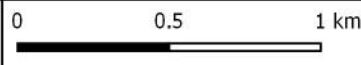
Arkusz

Skala

Uwarunkowania ochrony
Kozienskiego Parku Krajobrazowego

36/43

© Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska

396000

672000

673000

674000

675000

676000

677000

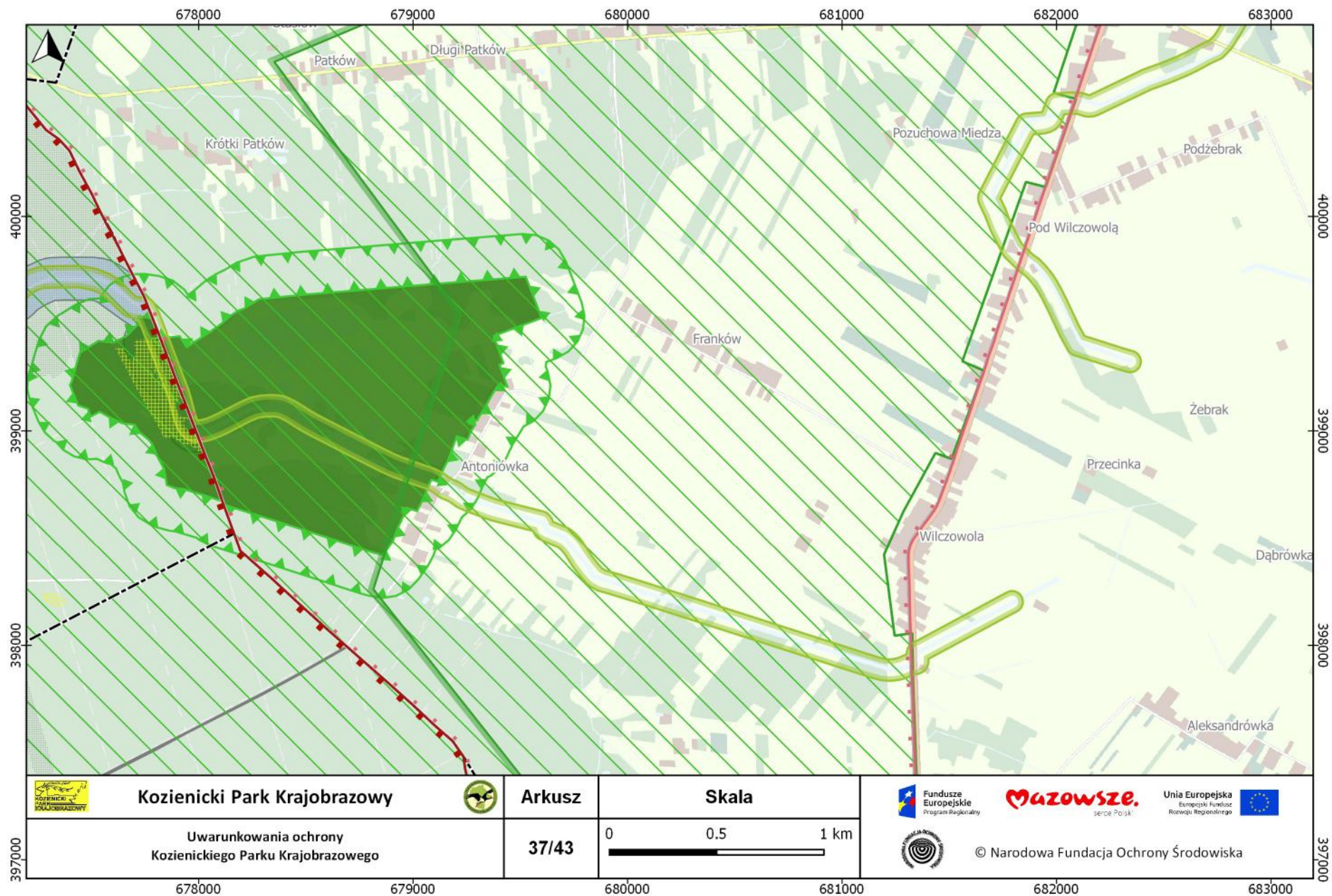
396000

397000

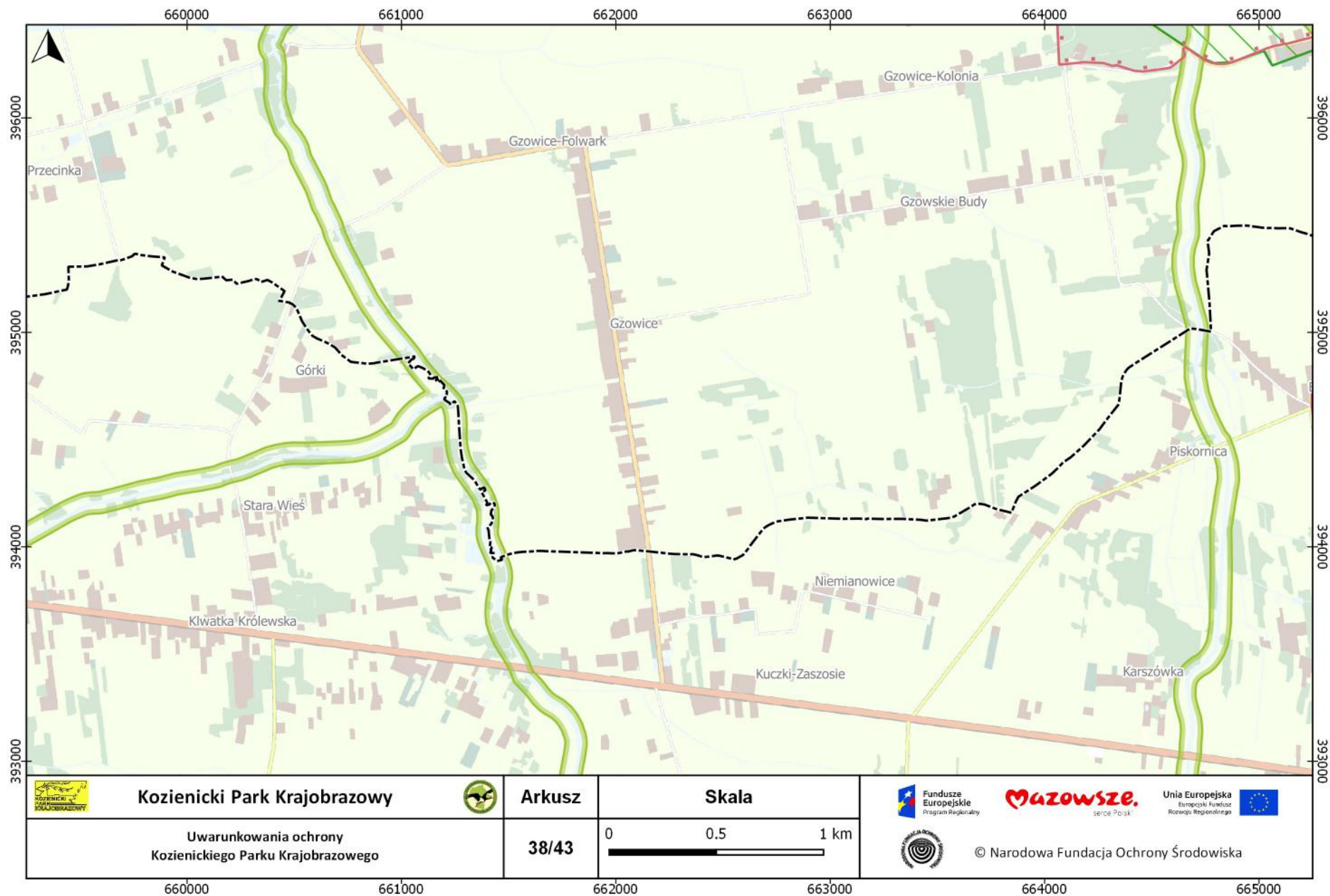
398000

399000

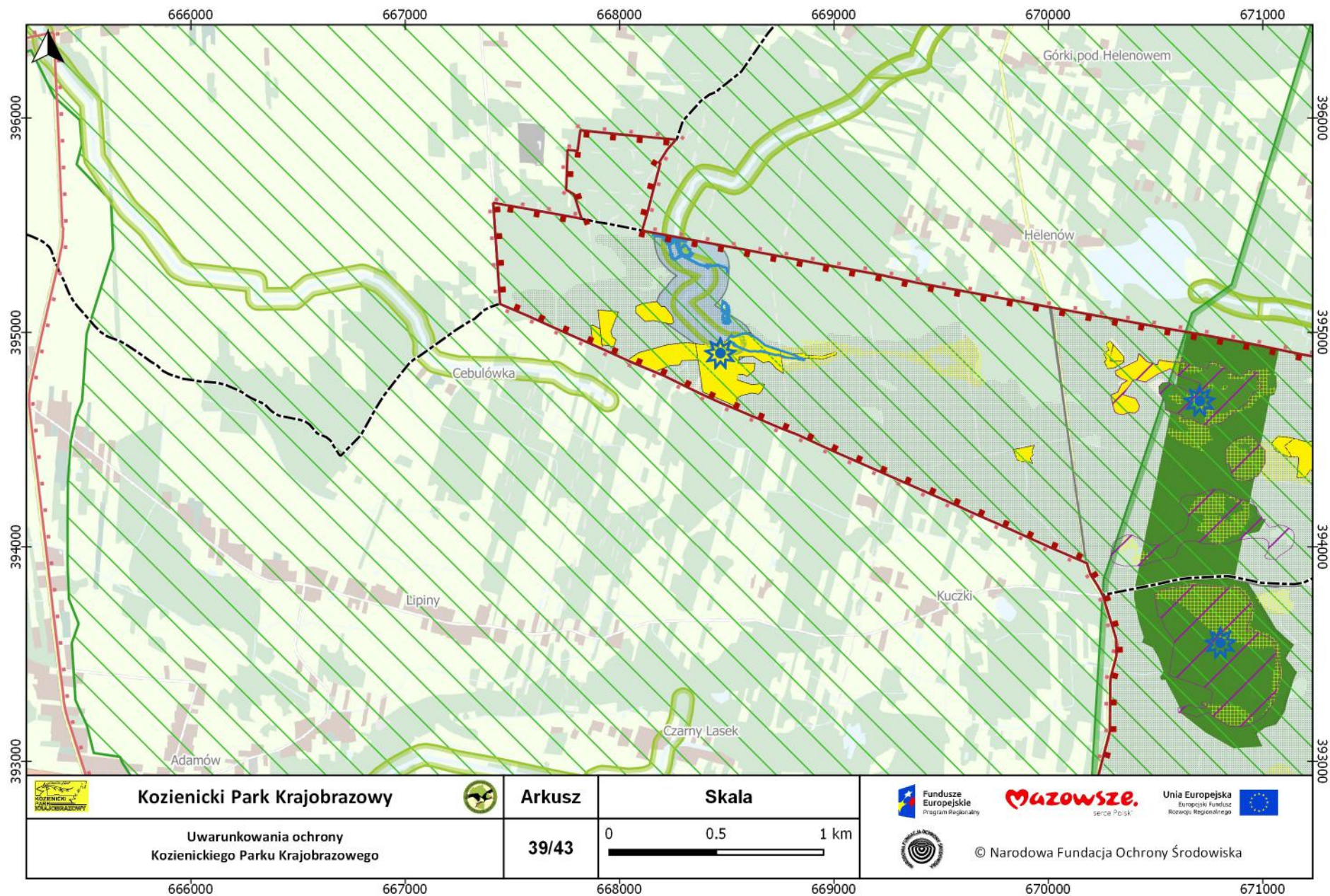

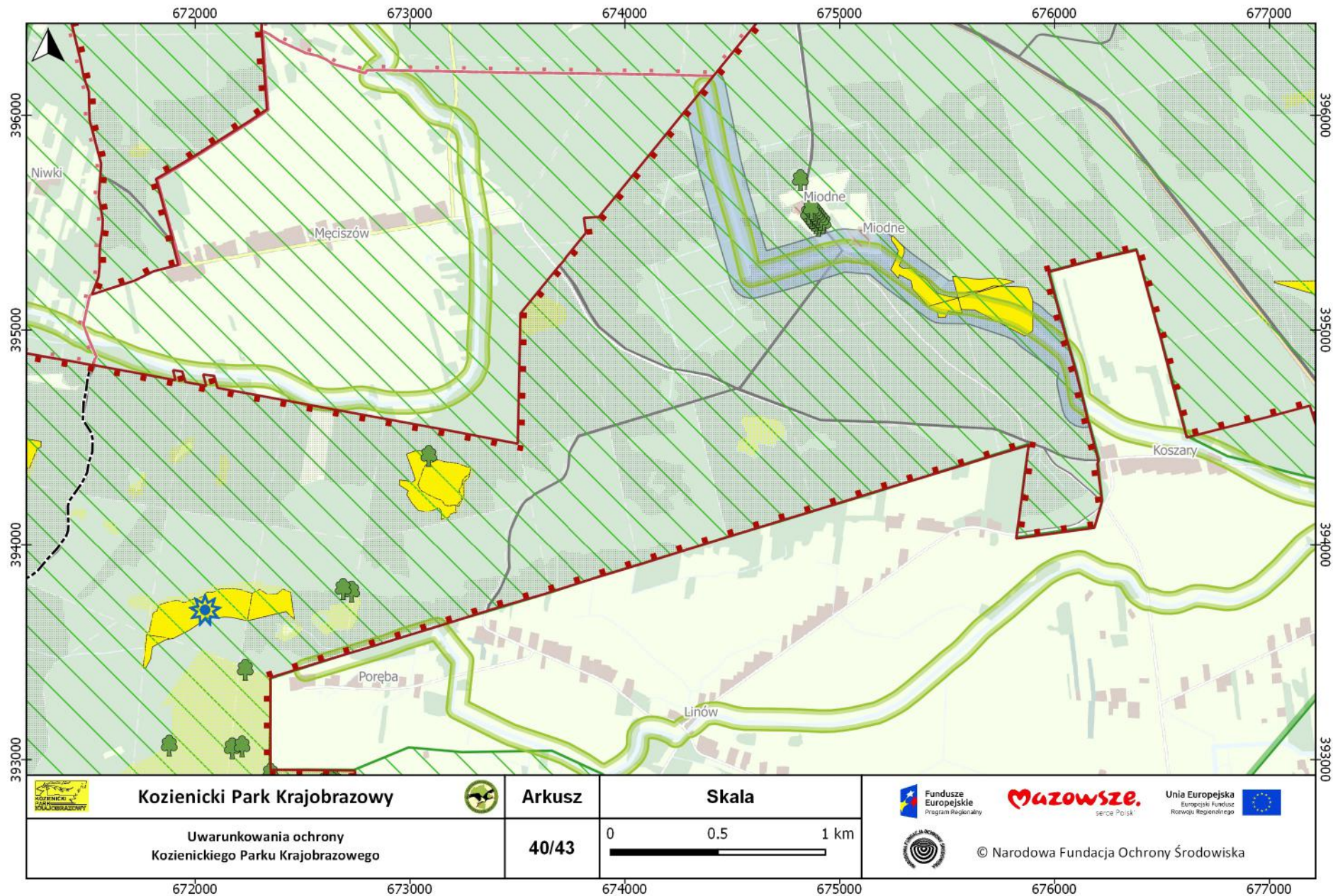

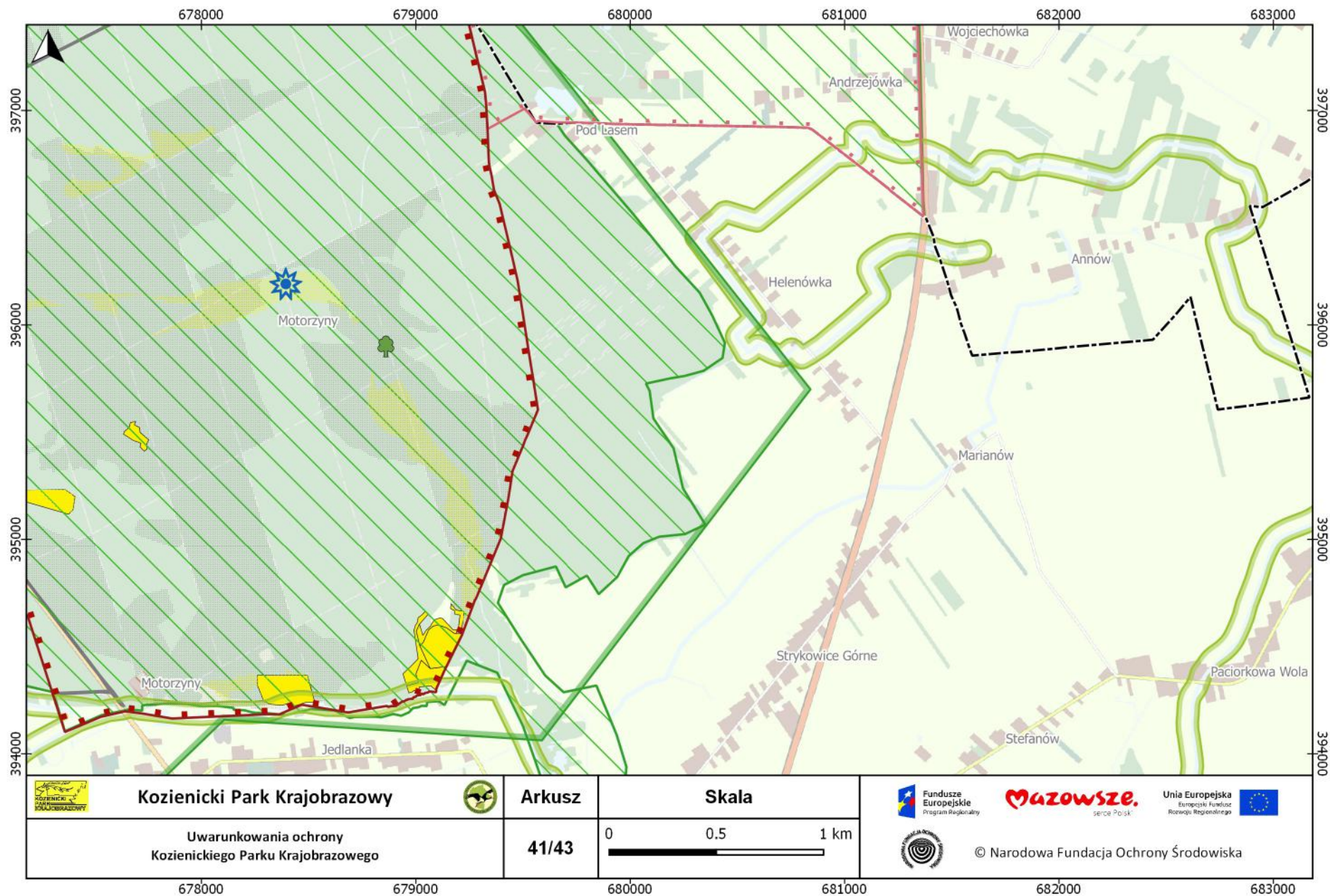

	<p>Kozienski Park Krajobrazowy</p>		<p>Arkusz</p>			
<p>Uwarunkowania ochrony Kozienskiego Parku Krajobrazowego</p>		<p>40/43</p>	<p>Skala</p> <p>0 0.5 1 km</p>	<p>© Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska</p>		

672000   673000   674000   675000   676000   677000

393000   394000   395000   396000

 Koziński Park Krajobrazowy

Uwarunkowania ochrony Kozińskiego Parku Krajobrazowego

Arkusz

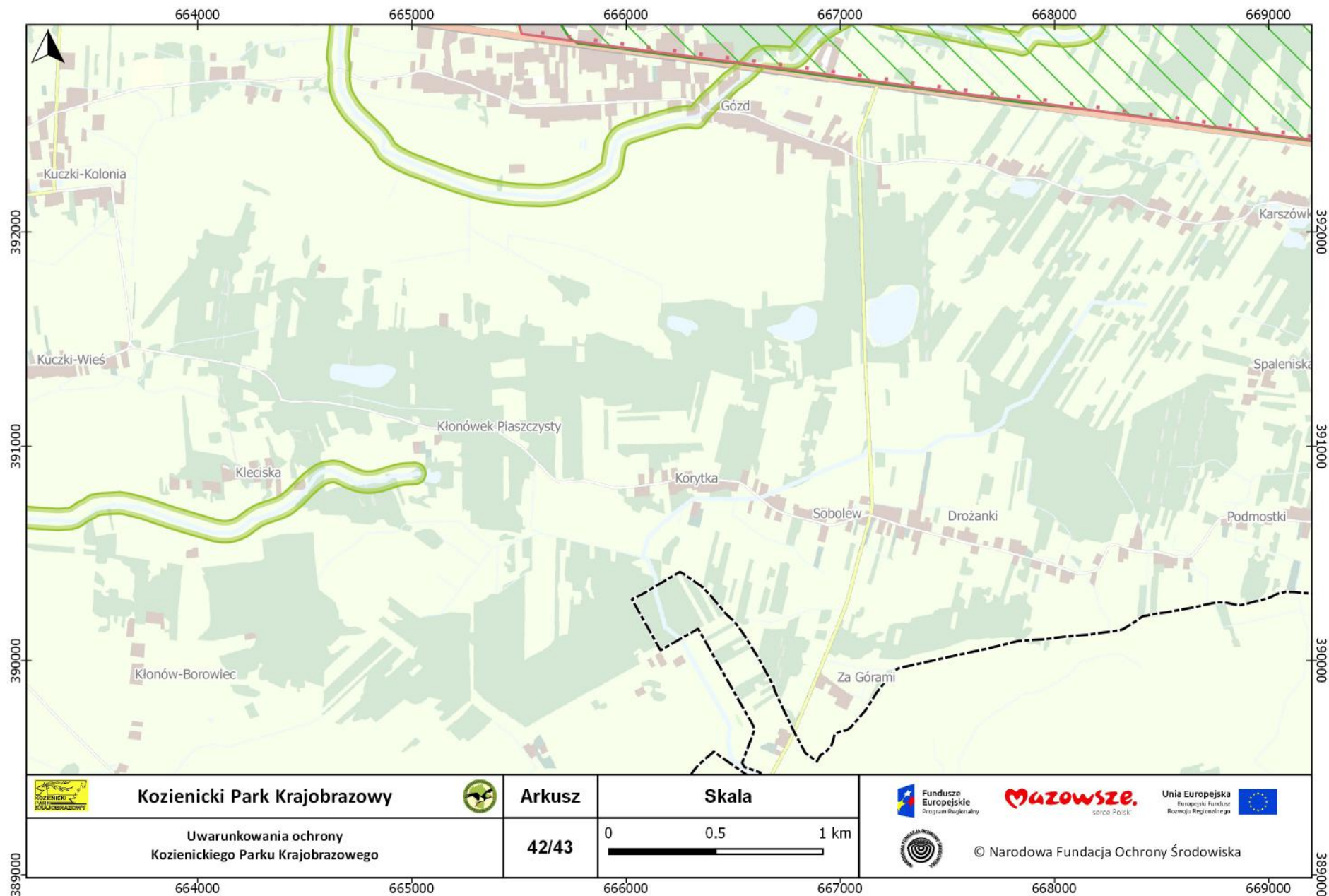
41/43

 Fundusze Europejskie Program Regionalny **Mazowsze** serce Polski **Unia Europejska** Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

 © Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska

678000 679000 680000 681000 682000 683000

Kozienski Park Krajobrazowy

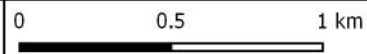
Arkusz

Skala

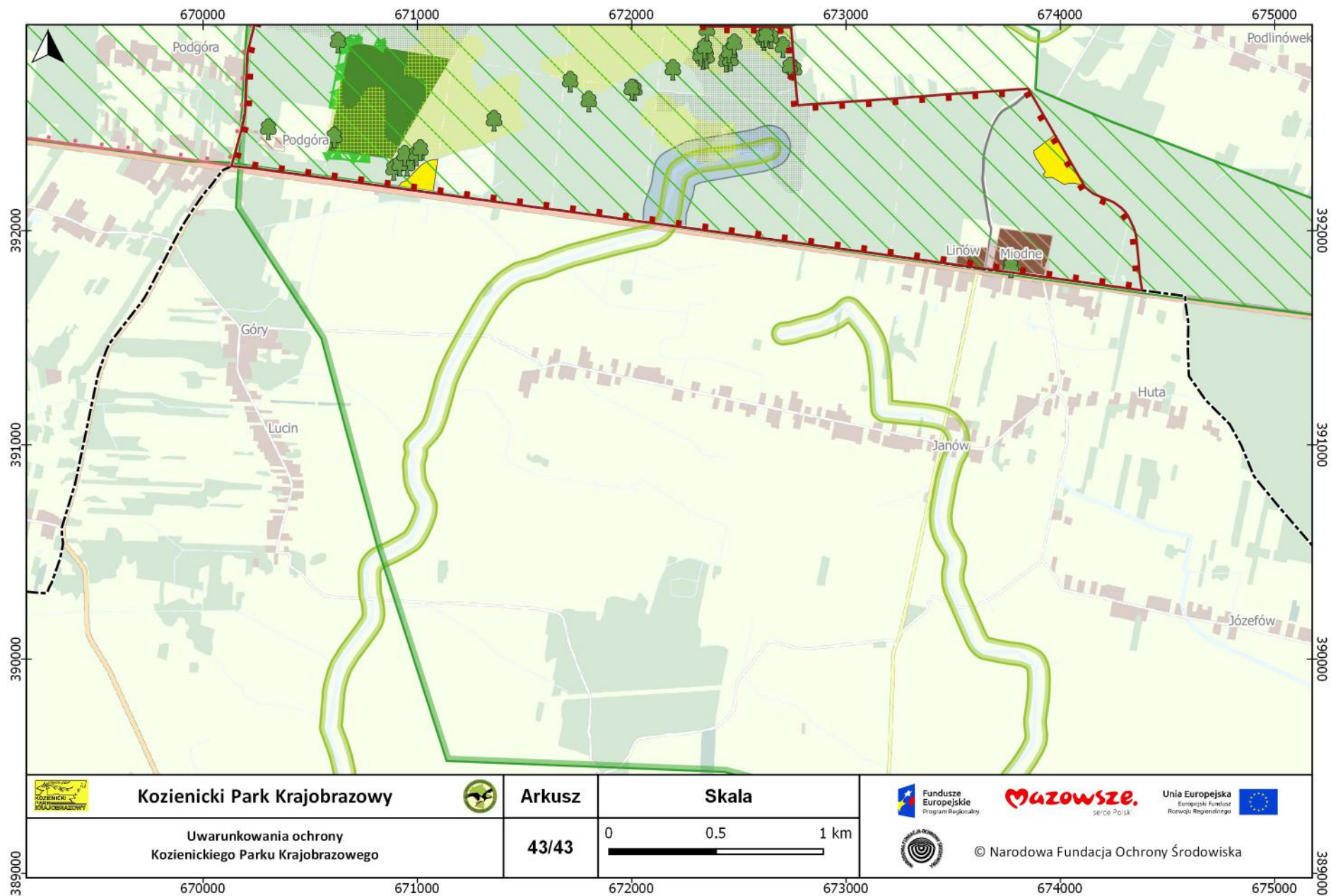

Uwarunkowania ochrony
Kozienskiego Parku Krajobrazowego

42/43

© Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska

Koziński Park Krajobrazowy

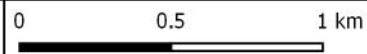
Arkusz

Skala

Uwarunkowania ochrony
Kozińskiego Parku Krajobrazowego

43/43

© Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska

389000

670000

671000

672000

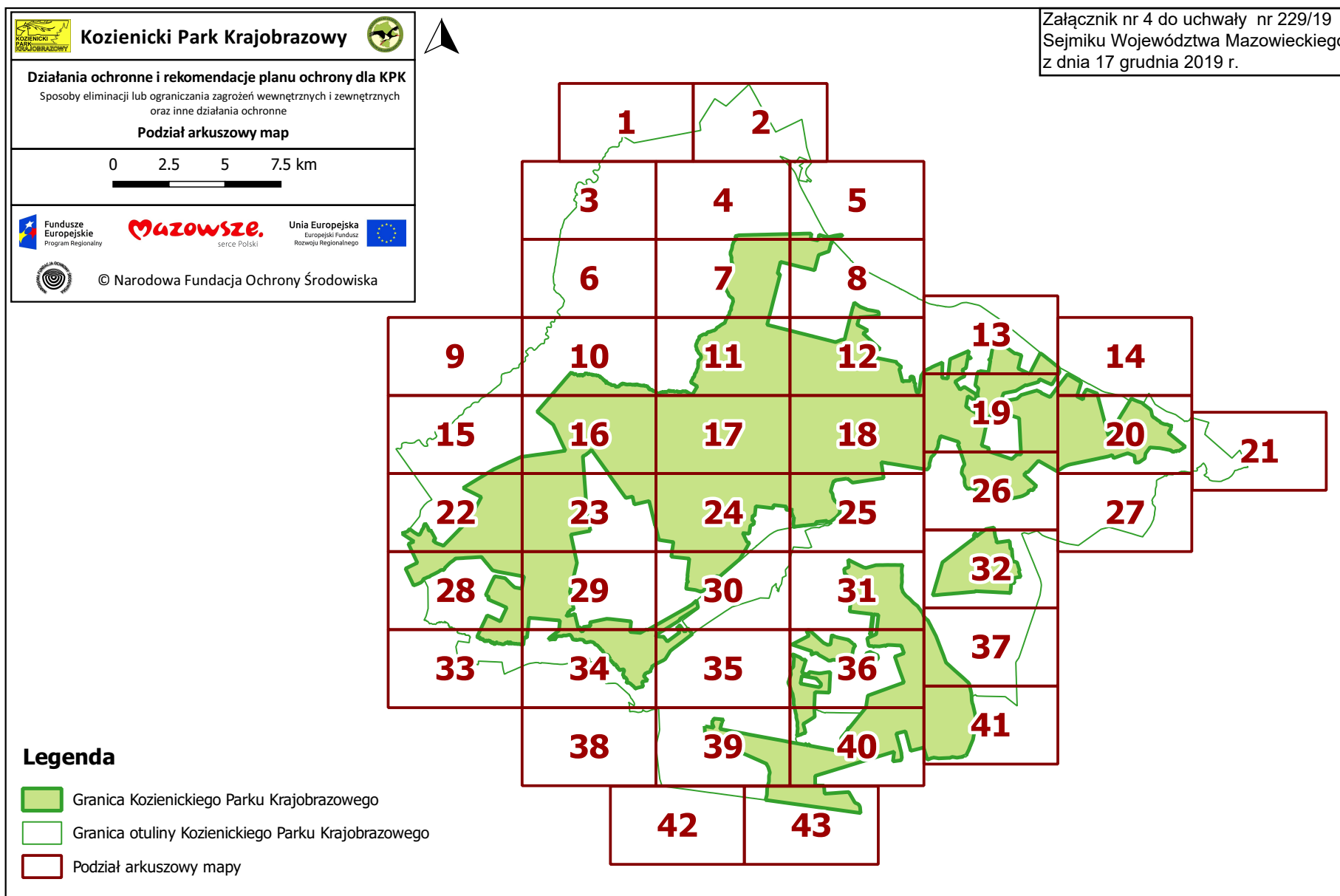
673000

674000

675000

389000

Legenda

- Granica Kozińskiego Parku Krajobrazowego
- Granica otuliny Kozińskiego Parku Krajobrazowego
- Granice gmin

Strefy działań ochronnych

Strefy utrzymania istniejącego sposobu użytkowania terenu (ochrona stabilizująca - BS)

- BS_1 - strefy zachowania tradycyjnego krajobrazu rolniczego i innych terenów otwartych
- BS_2 - strefy zachowania krajobrazu leśnego
- BS_3 - strefy zachowania wód powierzchniowych, obszarów podmokłych i stref źródliskowych
- BS_4 - strefy zachowania tradycyjnego układu zabudowy
- BS_5 - strefy zachowania założeń parkowych, cmentarnych i innych terenów zieleni

Strefy i miejsca zmiany istniejącego stanu środowiska przyrodniczego lub kulturowego poprzez wywołanie ukierunkowanych procesów (ochrona kreatywna - BK)

- BK_1 - strefy przeciwdziałania zmniejszaniu i fragmentacji terenów otwartych, w tym łąkowych, torfowiskowych i murawowych, w wyniku samoistnej sukcesji lasu lub celowego zalesiania
- BK_3 - strefy i miejsca poprawy stosunków wodnych
- BK_4 - strefy dopuszczalnego zainwestowania (obszary zainwestowane lub wskazane do zainwestowania), obejmująca BK_4.2 - fragmenty położone w obrębie obowiązywania zakazu zabudowy w odległości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych oraz BK_4.1 - pozostałe fragmenty strefy
- BW - obszary wyłączone z ustaleń Planu ochrony ze względu na obowiązywanie przepisów odrębnych
- BK_3 - miejsca poprawy stosunków wodnych

Obszary i obiekty objęte rekomendacjami Planu ochrony

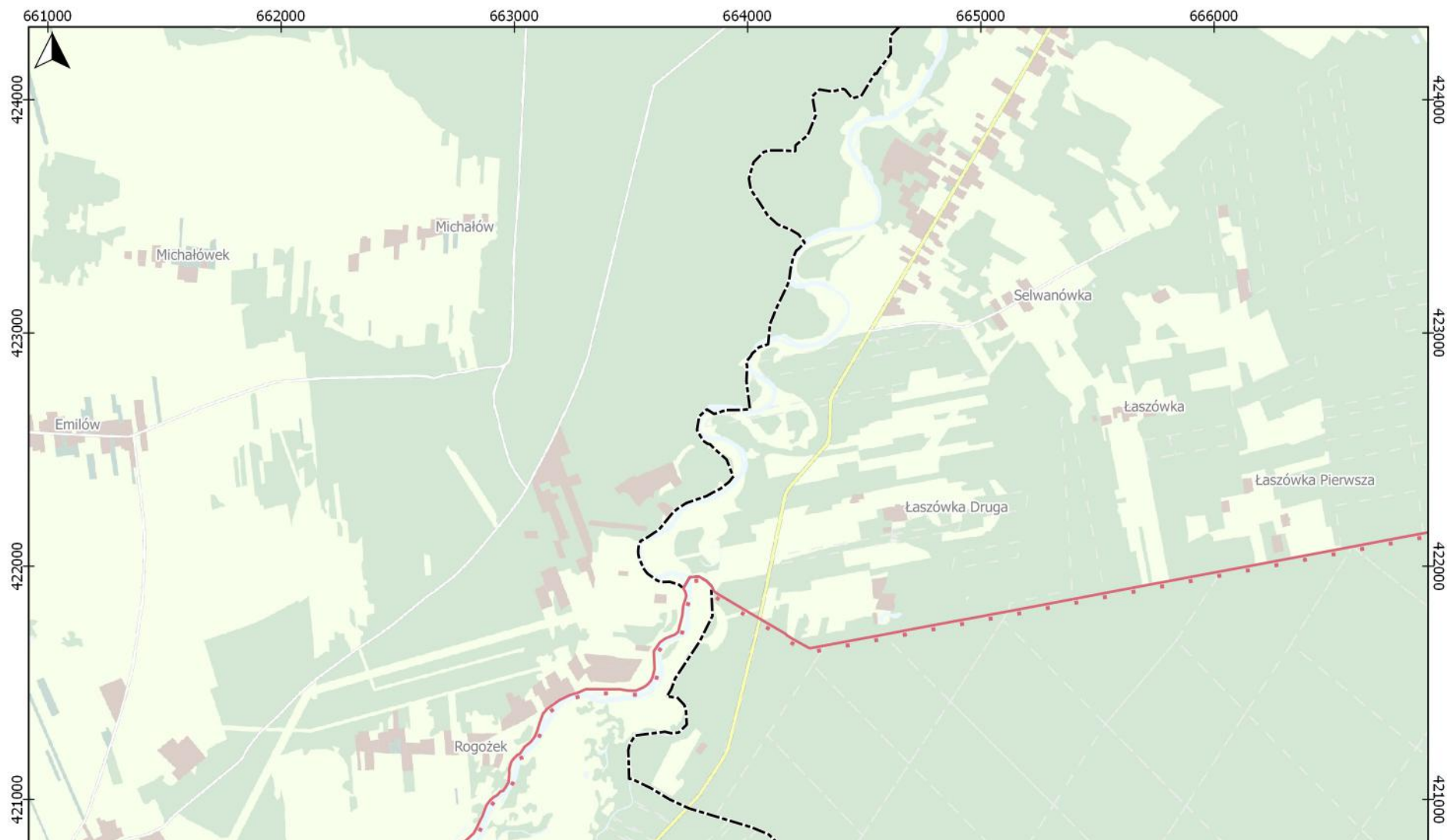
- C_1 - strefy ochrony krajobrazów w obrębie krajobrazów o cechach priorytetowych do uwzględnienia w ramach audytów krajobrazowych
- C_2 - obszary o najwyższych wartościach przyrodniczo-krajobrazowych, zasługujące na objęcie dodatkową formą ochrony prawnej
- C_3 - obiekty o najwyższych wartościach przyrodniczo-krajobrazowych, zasługujące na objęcie dodatkową formą ochrony prawnej
- C_3 - obszary o najwyższych wartościach kulturowych, zasługujące na objęcie dodatkową formą ochrony prawnej
- Istniejąca zabudowa
- Infrastruktura drogowa

Informacje dodatkowe:

Do lokalizacji zagospodarowania turystycznego, rekreacyjnego i edukacyjnego udostępnia się cały obszar Parku, z uwzględnieniem obowiązujących w tym zakresie przepisów odrębnych. Projektowane formy ochrony przyrody oznaczono jako strefy C_2. Jako grunty, które nie powinny zostać zalesione wskazuje się w szczególności strefy BS_1 i BK_1. Chronione przed zabudową powinny być w szczególności strefy BS_1 i BK_1, BS_2 i BK_2 oraz BS_3 i BK_3, z uwzględnieniem obowiązujących w tym zakresie przepisów odrębnych. Przed lokalizacją elementów niekorzystnie wpływających na krajobraz powinny być w szczególności chronione strefy C_1.

W podkładzie mapa pokrycia terenu wygenerowana na podstawie danych z Bazy Danych Obiektów Topograficznych 10k

	<p>Kozienicki Park Krajobrazowy</p>	<p>Arkusz</p>	<p>Skala</p>			
<p>Działania ochronne i rekomendacje planu ochrony dla KPK Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz inne działania ochronne</p>		<p>1/43</p>	<p>0 0.5 1 km</p>	<p>© Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska</p>		

661000

662000

663000

664000

665000

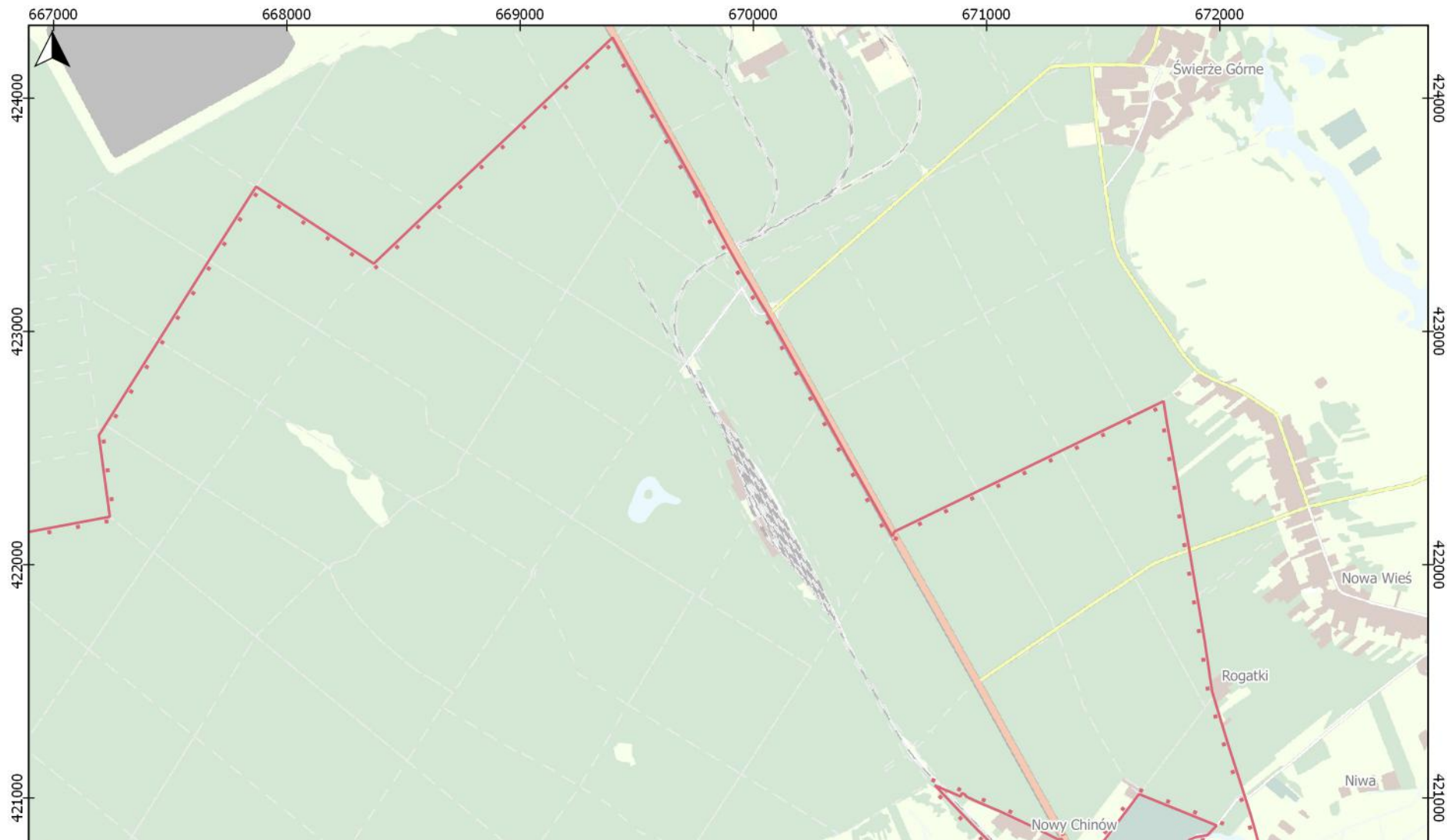
666000

421000

422000

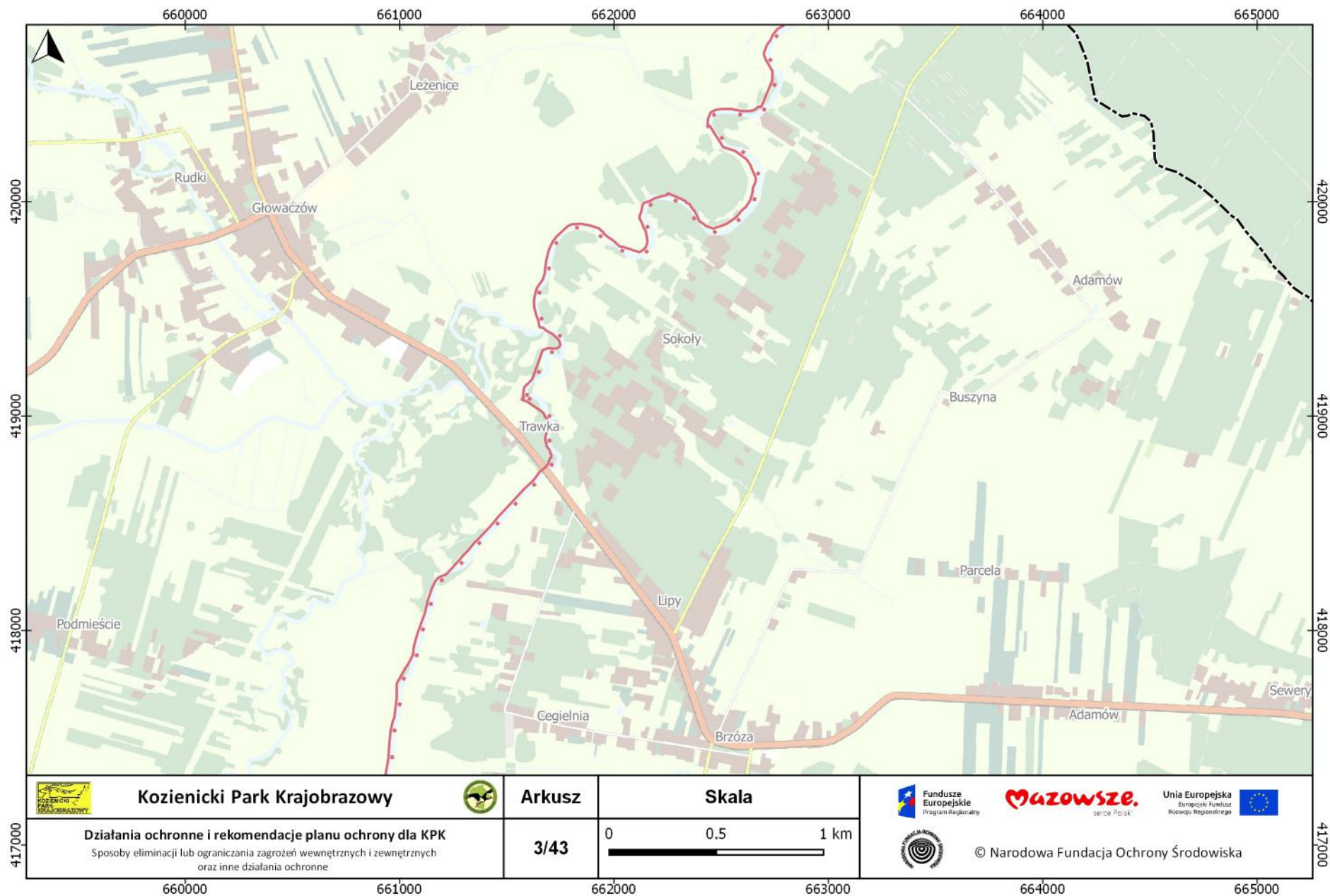
423000

424000

	<p>Kozienski Park Krajobrazowy</p>		<p>Arkusz</p>			
<p>Działania ochronne i rekomendacje planu ochrony dla KPK Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz inne działania ochronne</p>		<p>2/43</p>	<p>Skala</p> <p>0 0.5 1 km</p>	<p>© Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska</p>		

Koziński Park Krajobrazowy

Działania ochronne i rekomendacje planu ochrony dla KPK
 Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz inne działania ochronne

Arkusz

3/43

Skala

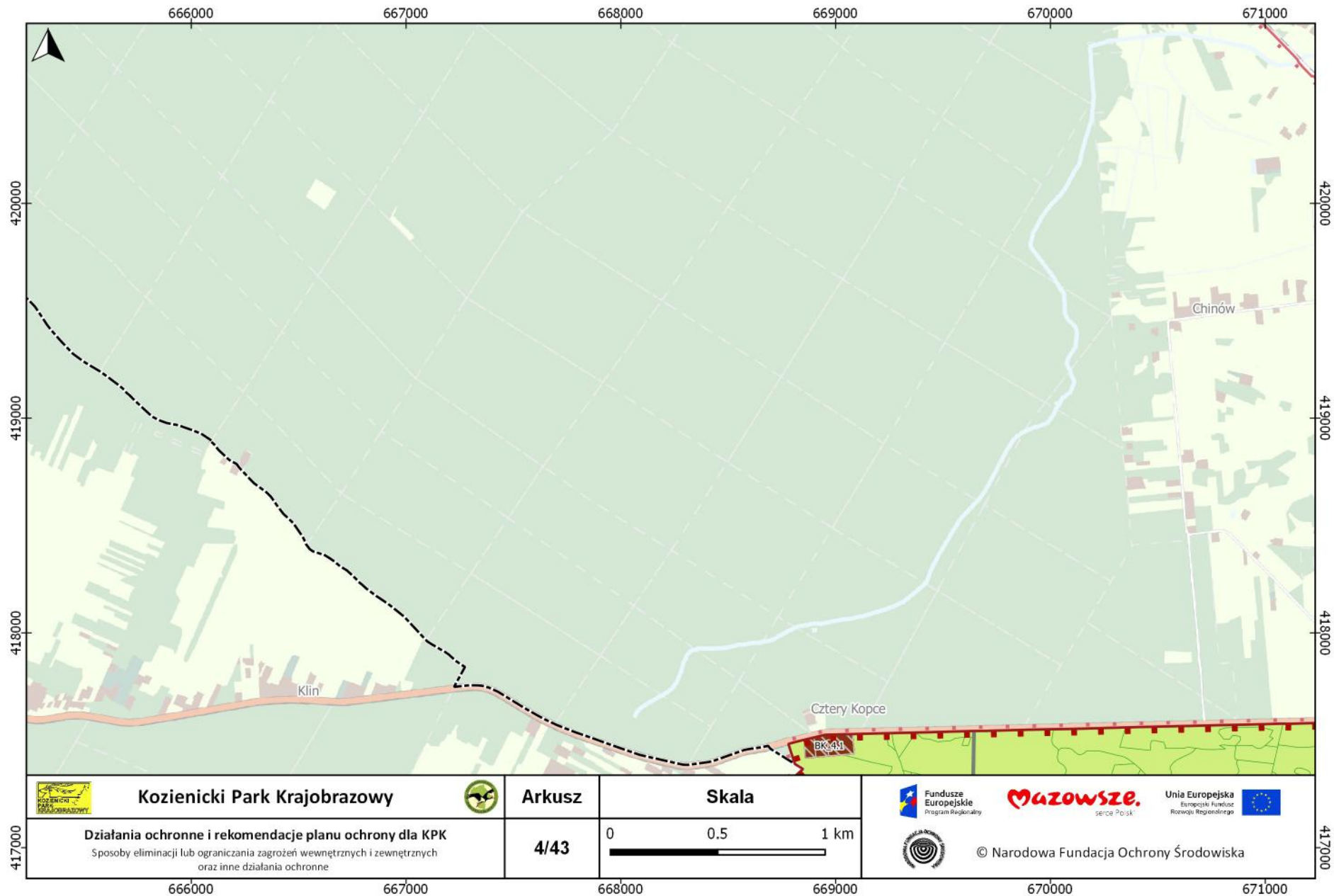
0 0.5 1 km

Fundusze Europejskie Program Regionalny

Mazowsze serce Polski

Unia Europejska Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

© Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska

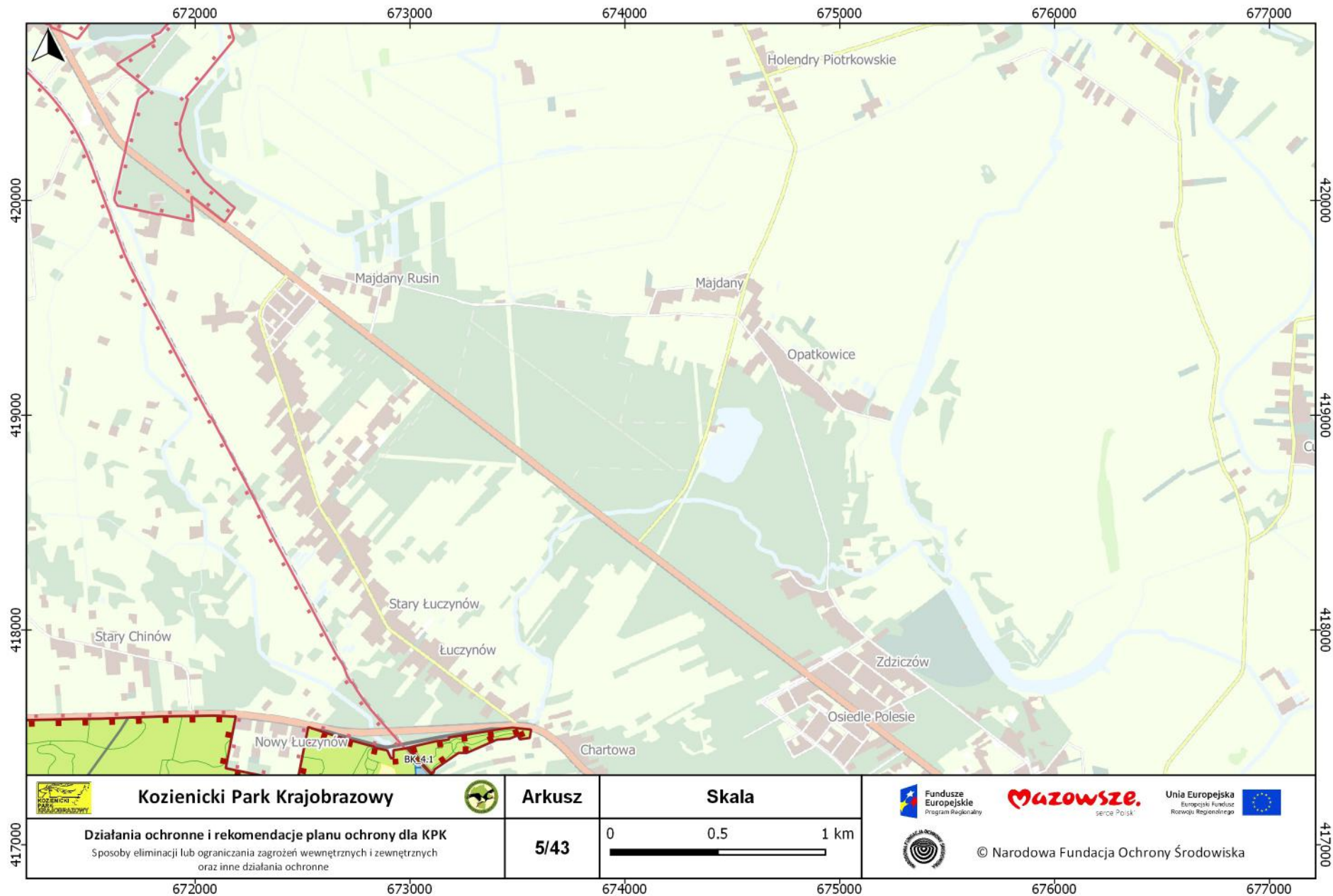

	<p>Kozienski Park Krajobrazowy</p>
<p>Działania ochronne i rekomendacje planu ochrony dla KPK Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz inne działania ochronne</p>	

	<p>Arkusz</p>
<p>4/43</p>	

		
<p>© Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska</p>		

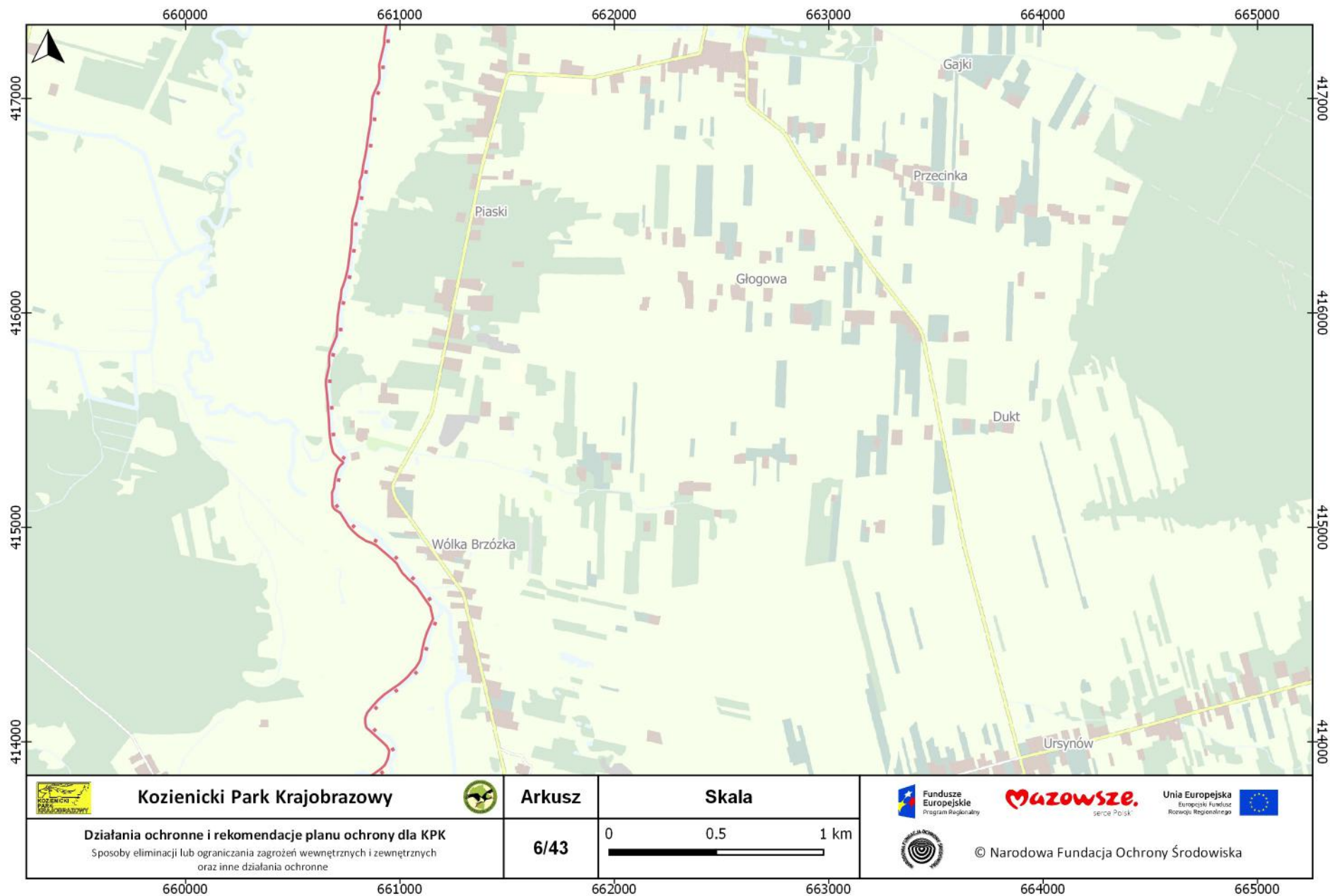

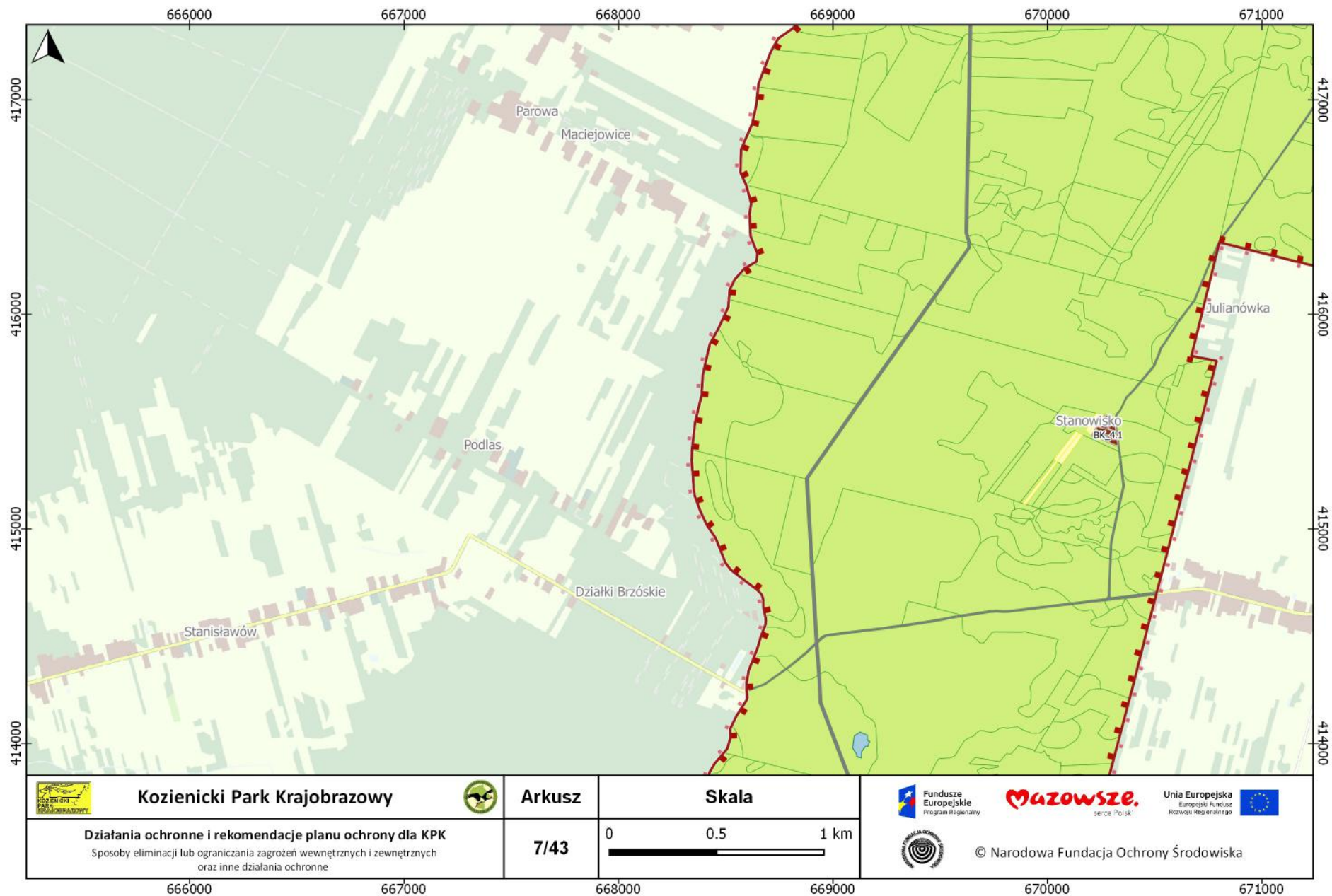
	<p>Koziński Park Krajobrazowy</p>
<p>Działania ochronne i rekomendacje planu ochrony dla KPK Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz inne działania ochronne</p>	

	<p>Arkusz</p>
<p>5/43</p>	

<p>© Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska</p>		

	<p>Koziński Park Krajobrazowy</p>	<p>Arkusz</p>	<p>Skala</p> <p>0 0.5 1 km</p>	
<p>Działania ochronne i rekomendacje planu ochrony dla KPK Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz inne działania ochronne</p>		<p>7/43</p>	<p>© Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska</p>	

666000

667000

668000

669000

670000

671000

417000

416000

415000

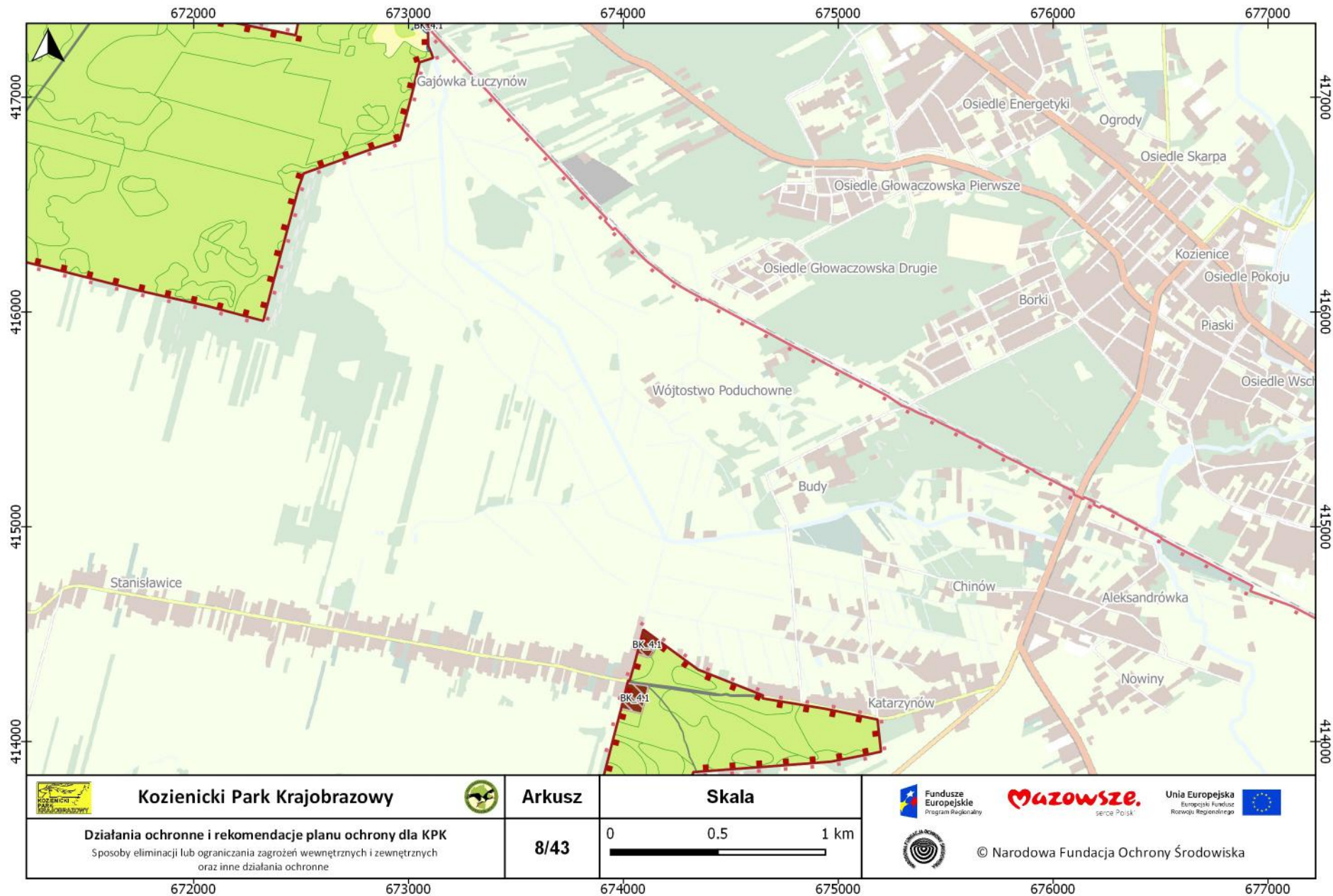
414000

417000

416000

415000

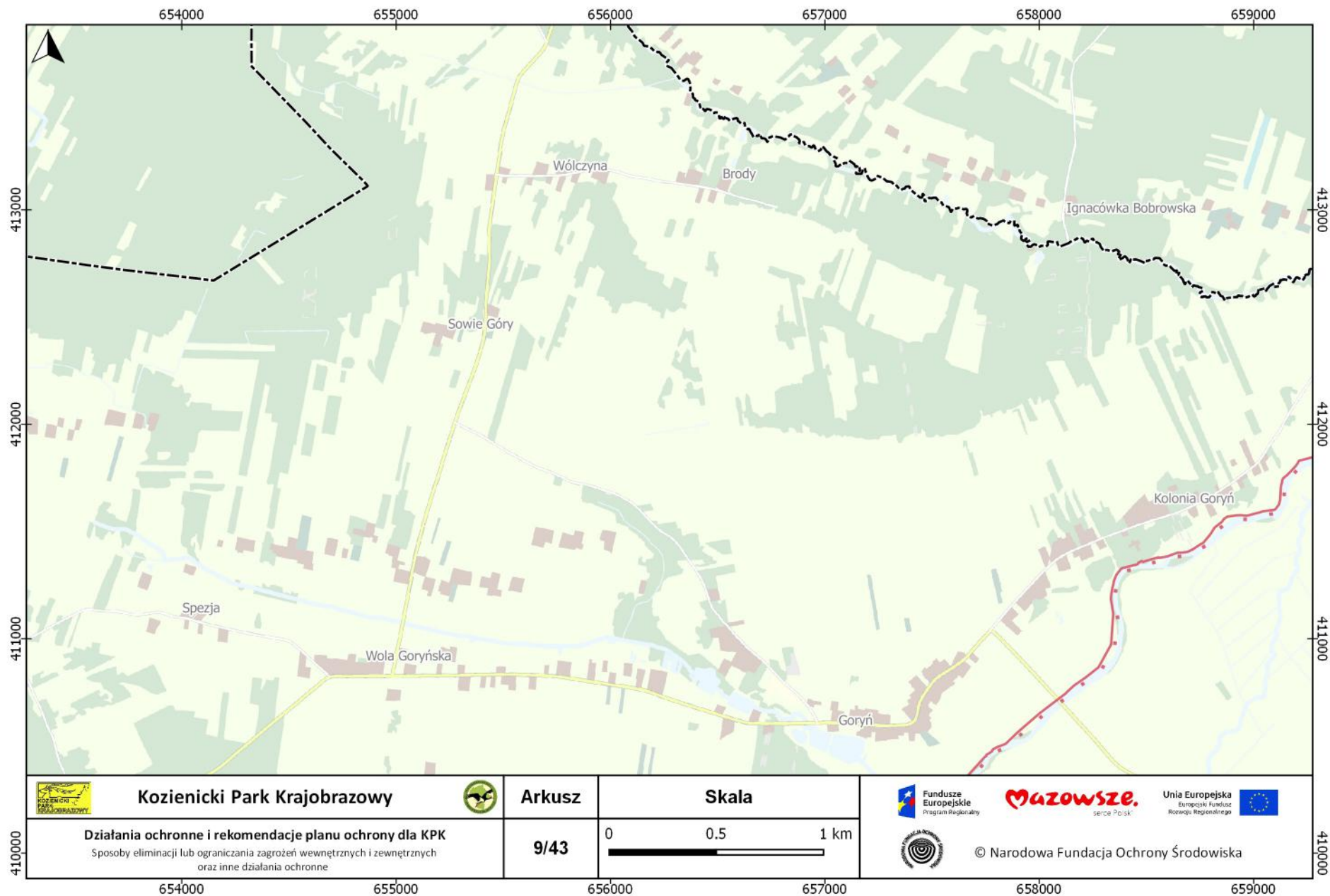
414000

	<p>Koziennicki Park Krajobrazowy</p>	<p>Arkusz</p>	<p>Skala</p> <p>0 0.5 1 km</p>	
<p>Działania ochronne i rekomendacje planu ochrony dla KPK Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz inne działania ochronne</p>		<p>8/43</p>	<p>© Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska</p>	

672000   673000   674000   675000   676000   677000

 Kozienski Park Krajobrazowy

Arkusz **Skala**

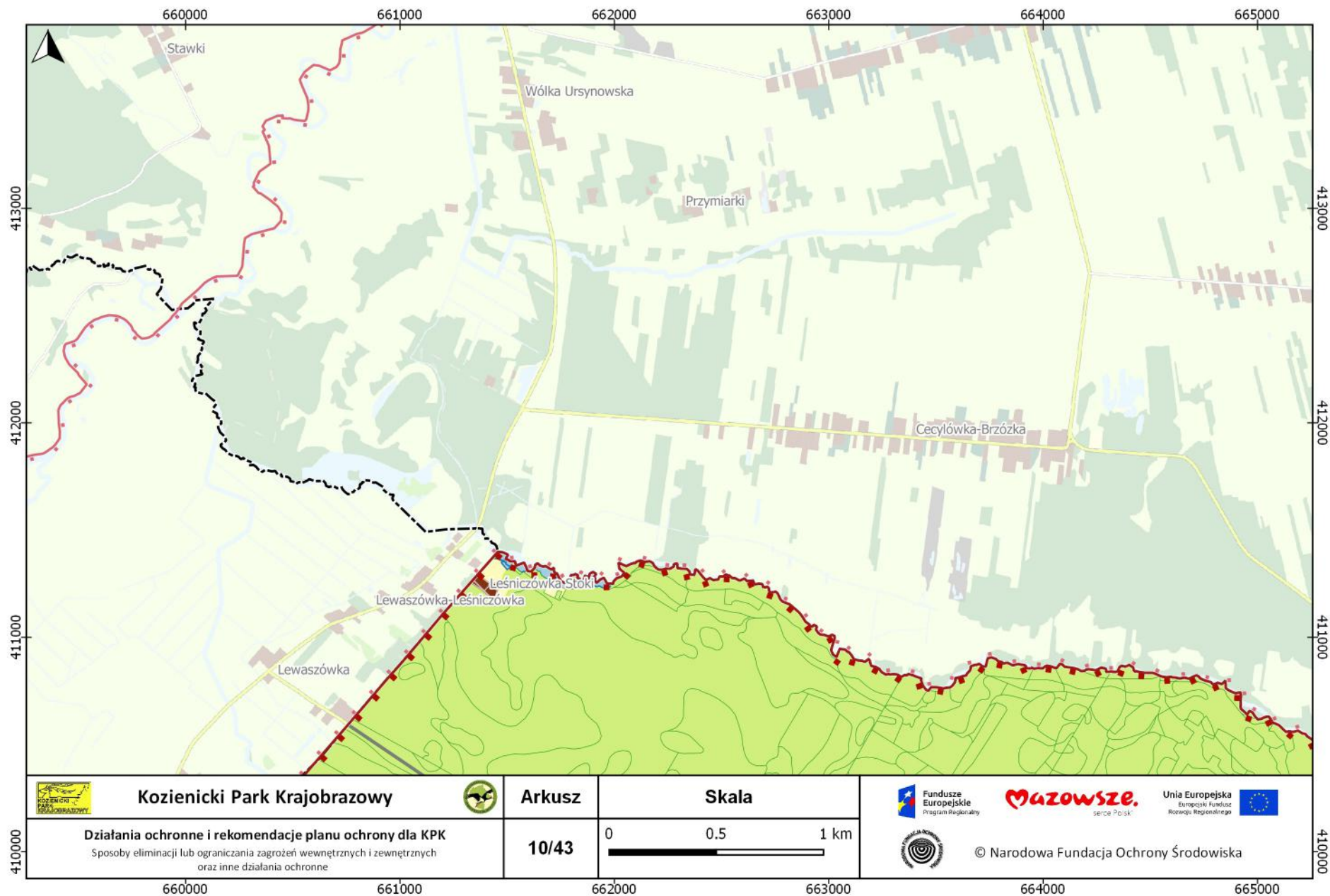

Działania ochronne i rekomendacje planu ochrony dla KPK
Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz inne działania ochronne

9/43 0 0.5 1 km

 © Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska

Kozienski Park Krajobrazowy

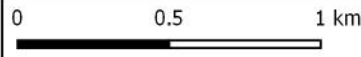
Arkusz

Skala

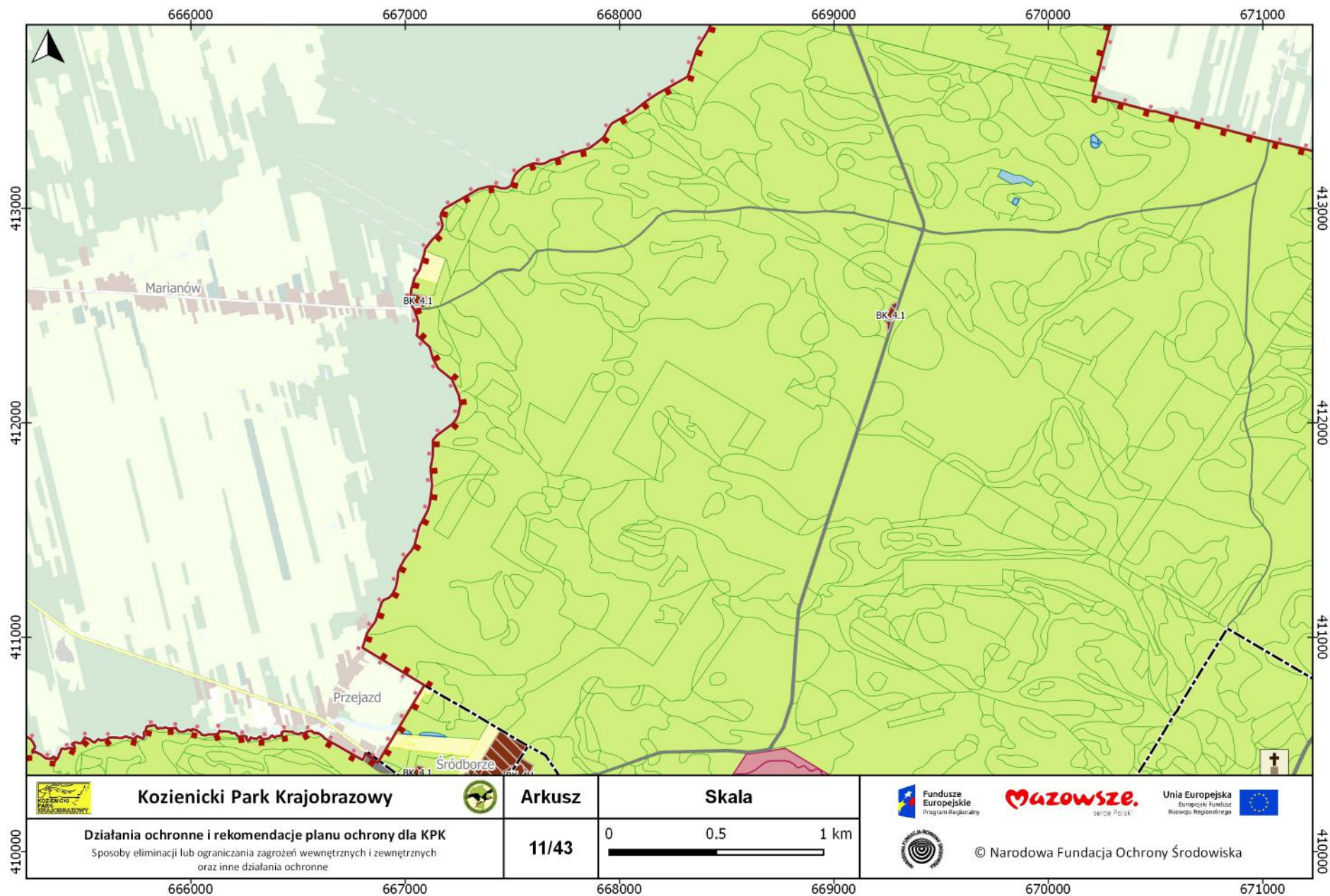
Działania ochronne i rekomendacje planu ochrony dla KPK
 Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz inne działania ochronne

10/43

© Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska

Koziński Park Krajobrazowy

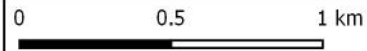
Arkusz

Skala

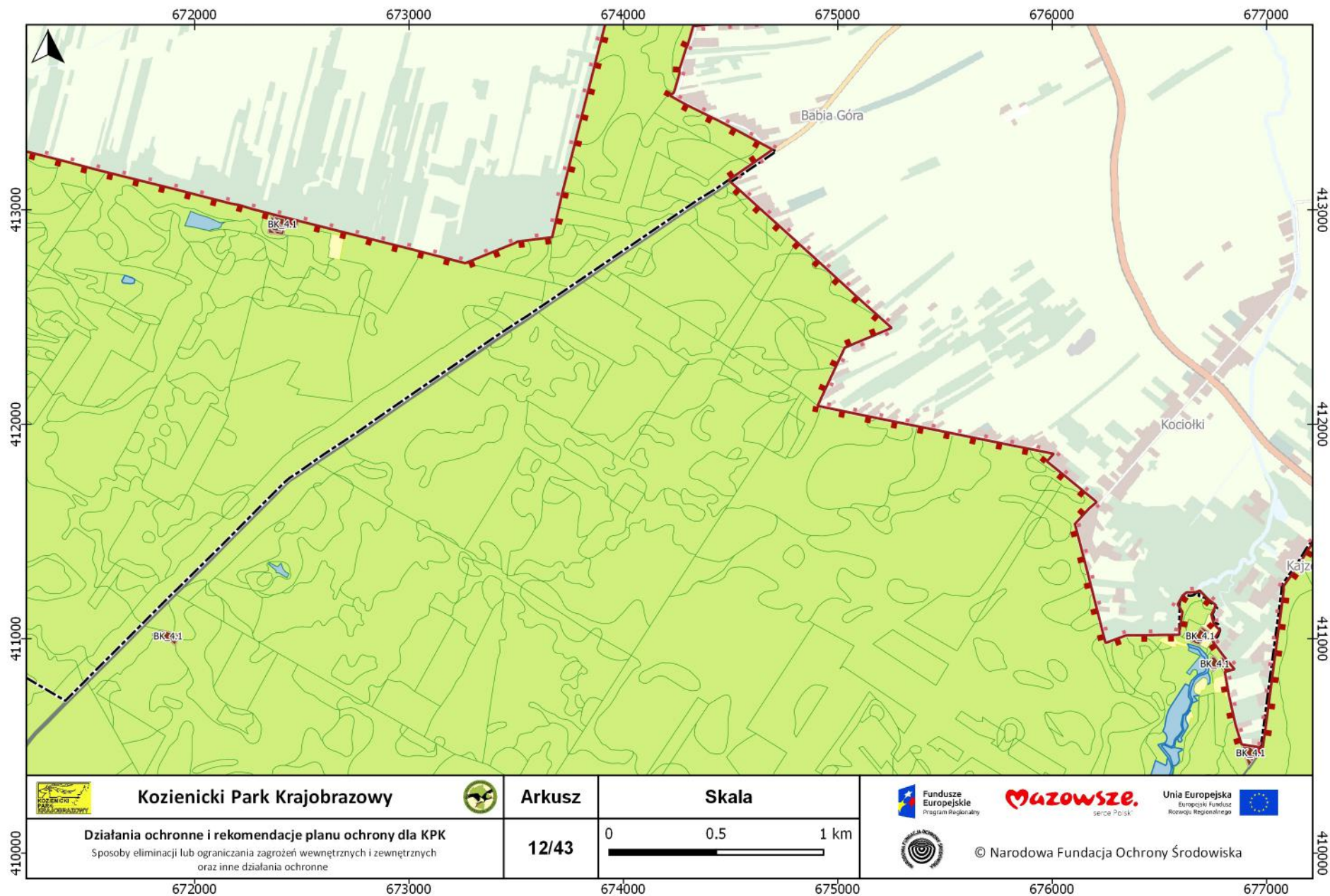
Działania ochronne i rekomendacje planu ochrony dla KPK
Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz inne działania ochronne

11/43

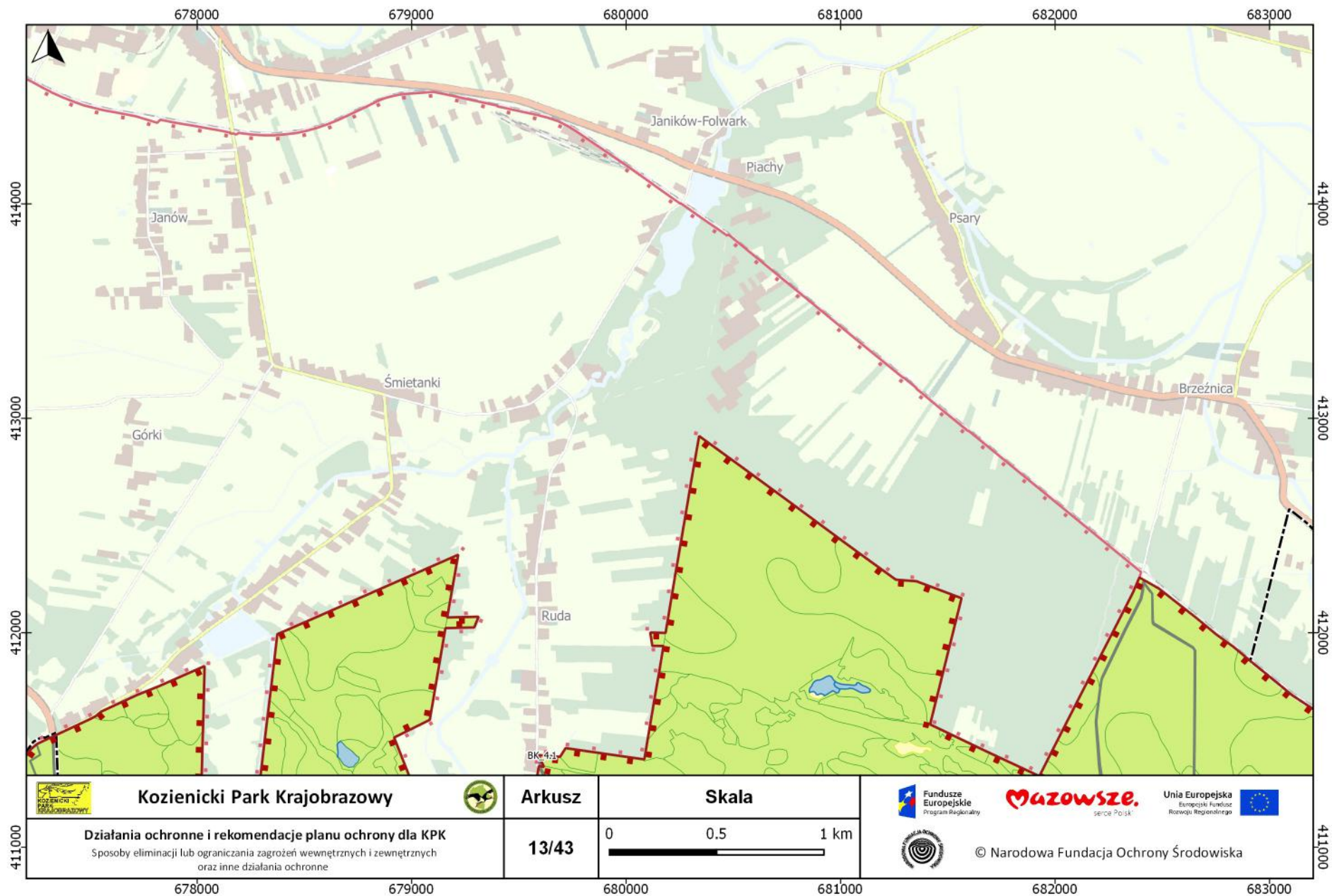

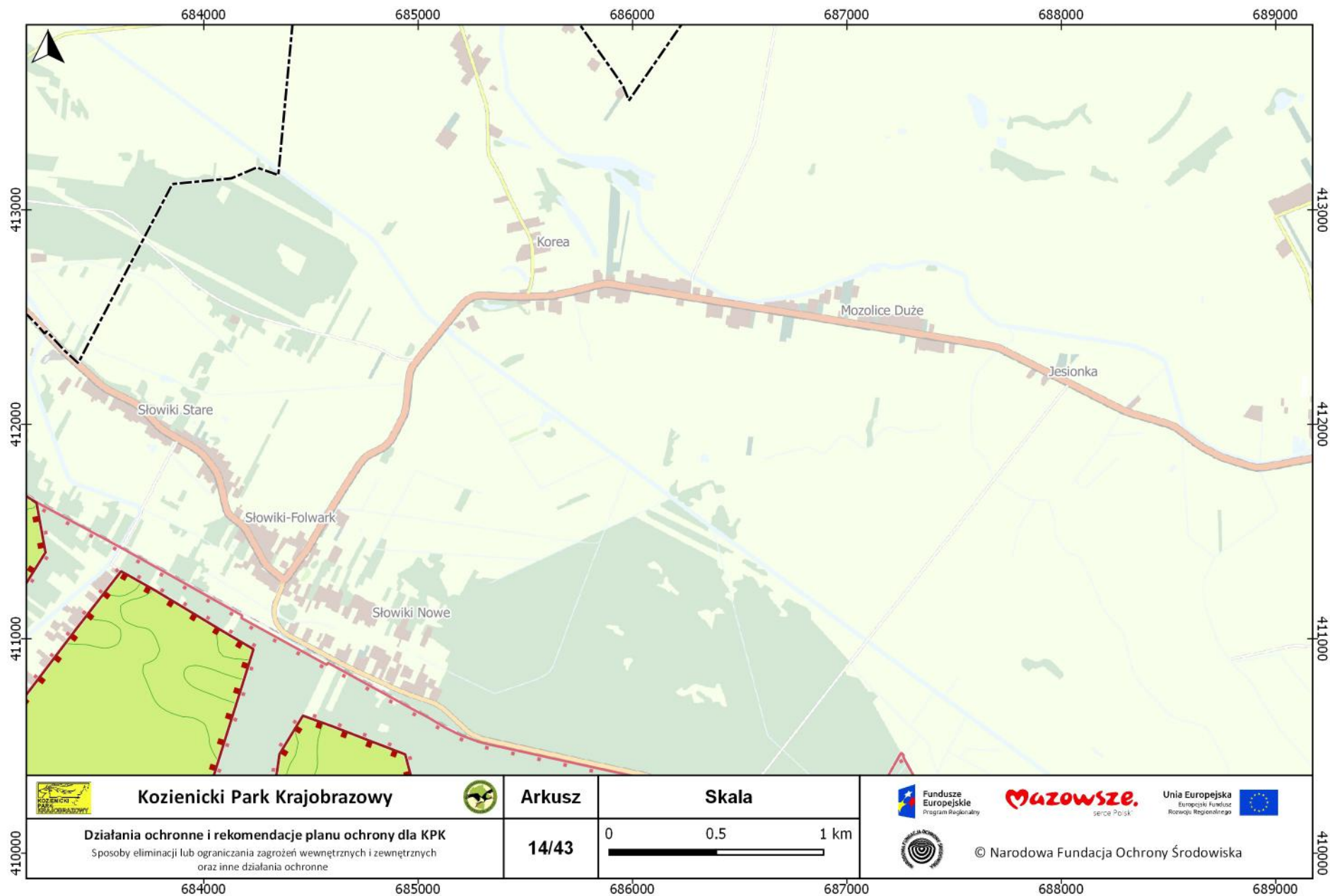
© Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska

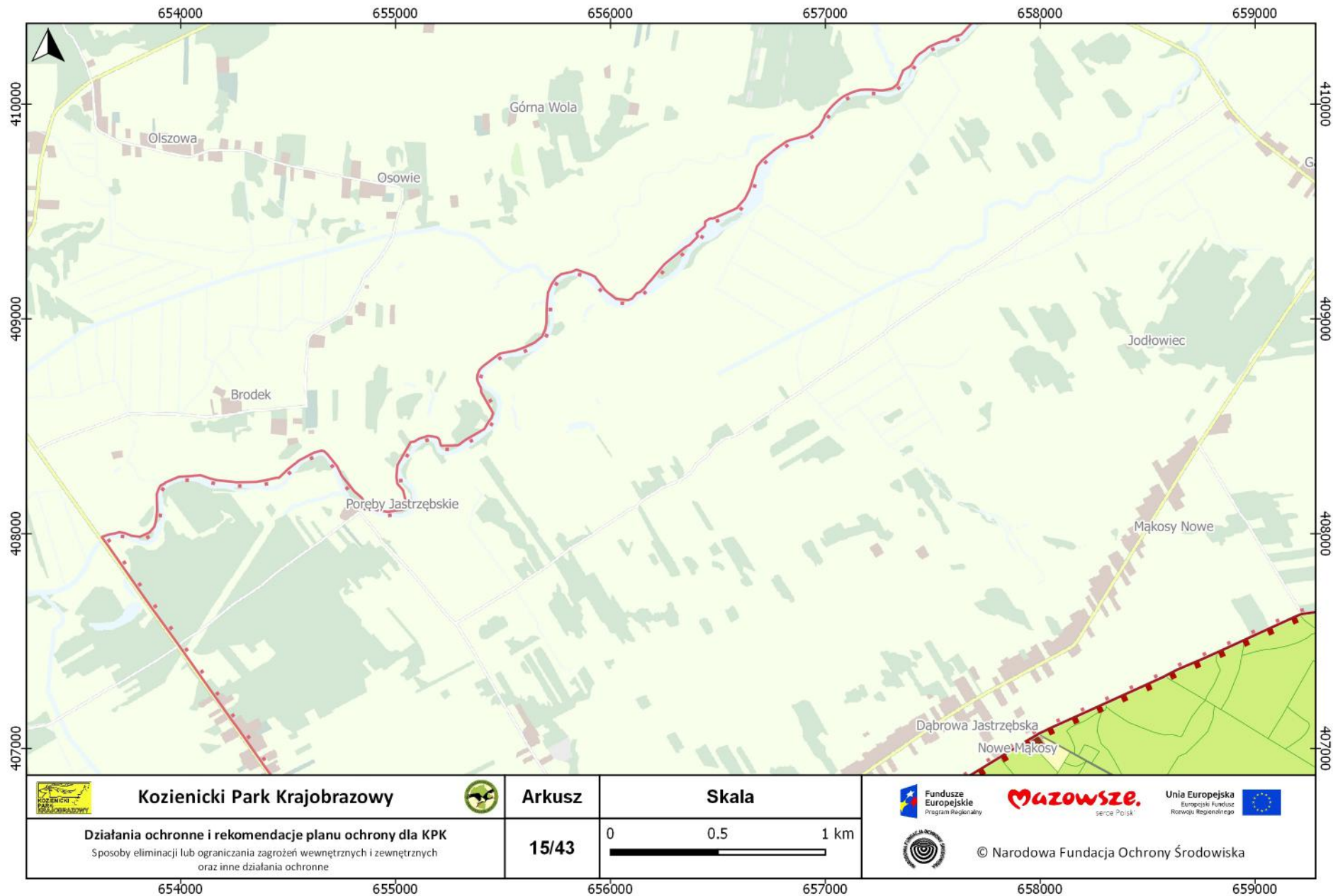

Kozienski Park Krajobrazowy

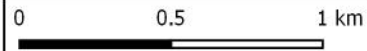
Arkusz

Skala

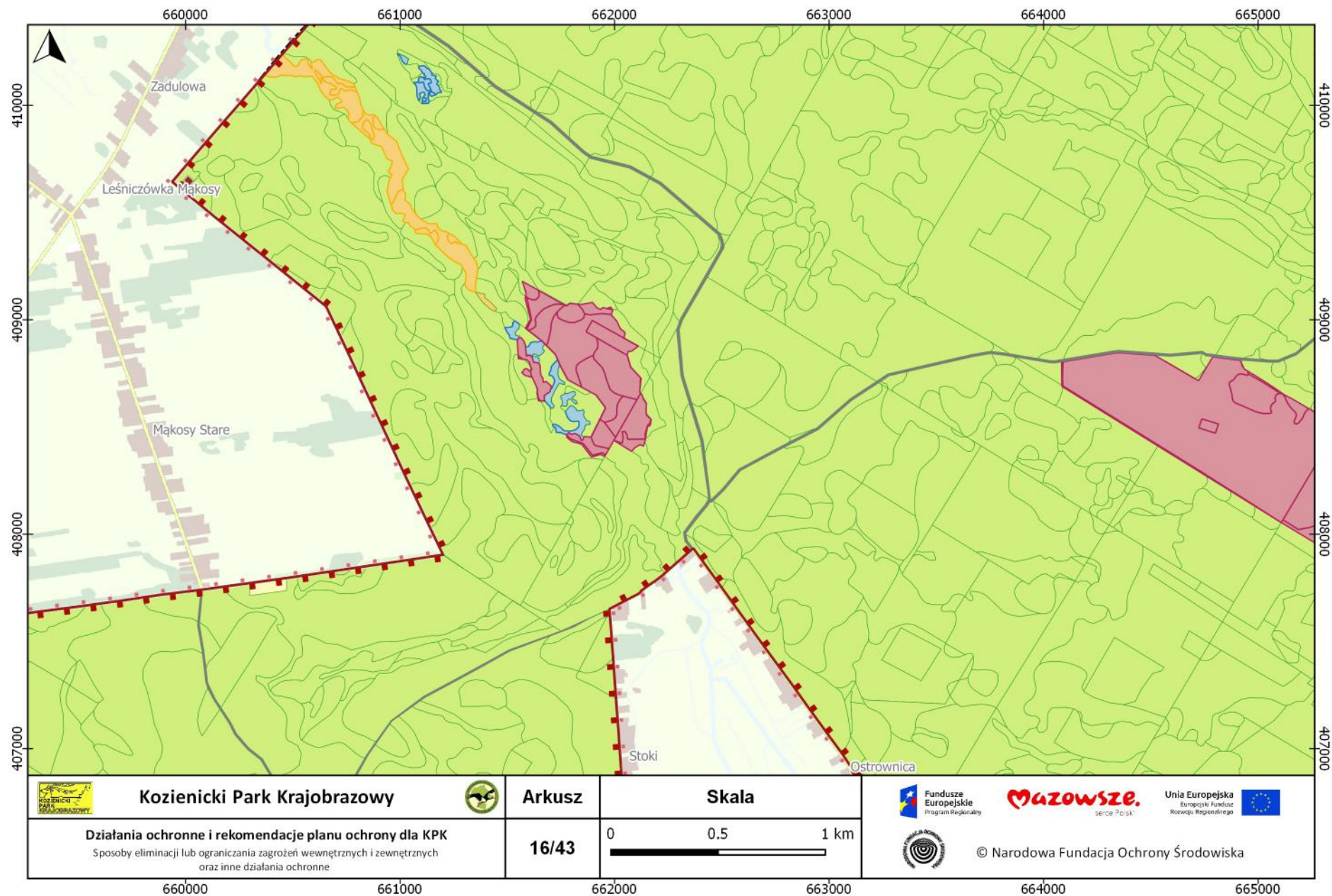

Działania ochronne i rekomendacje planu ochrony dla KPK
Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz inne działania ochronne

15/43

© Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska

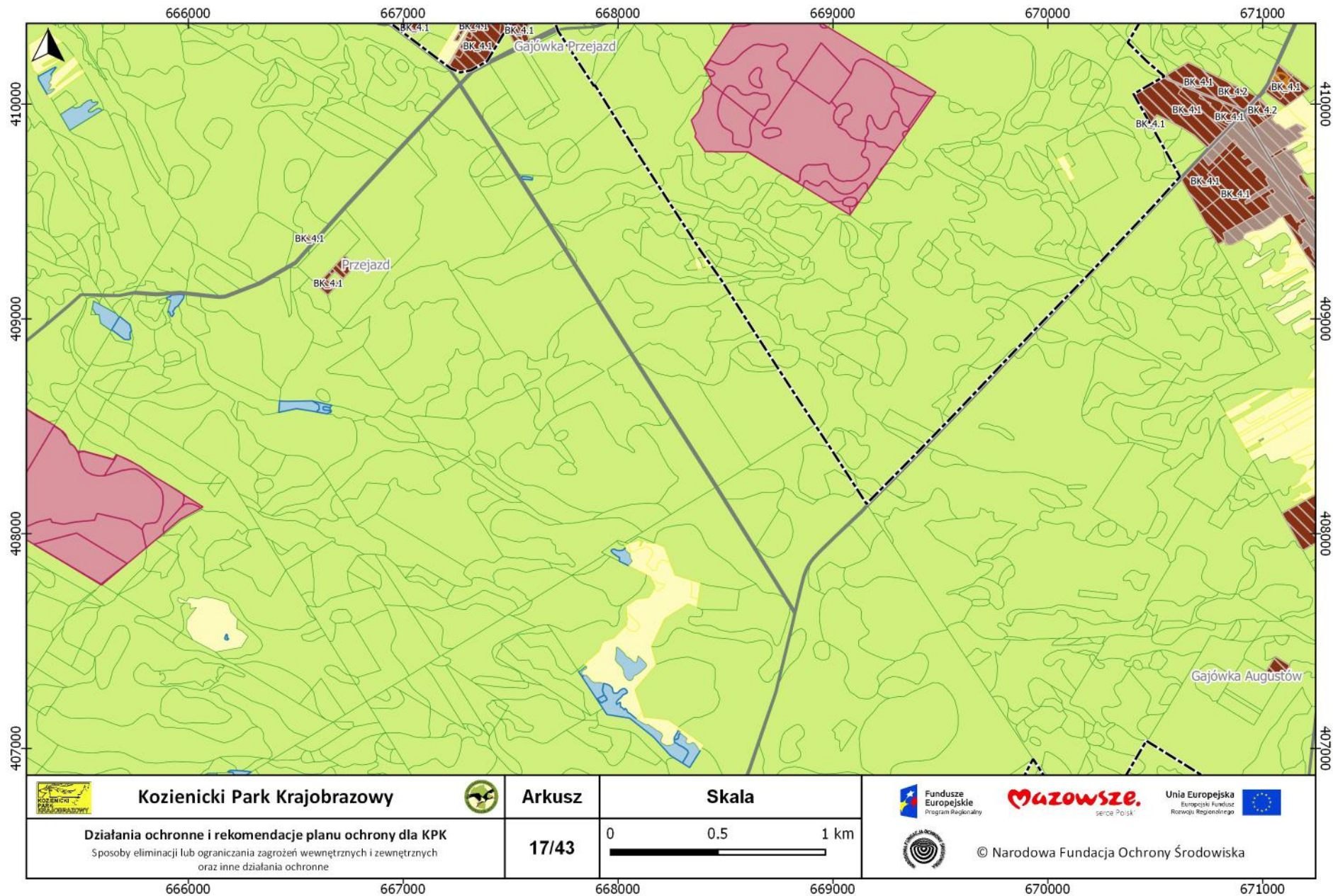
Fundusze Europejskie Program Regionalny

Mazowsze serce Polski

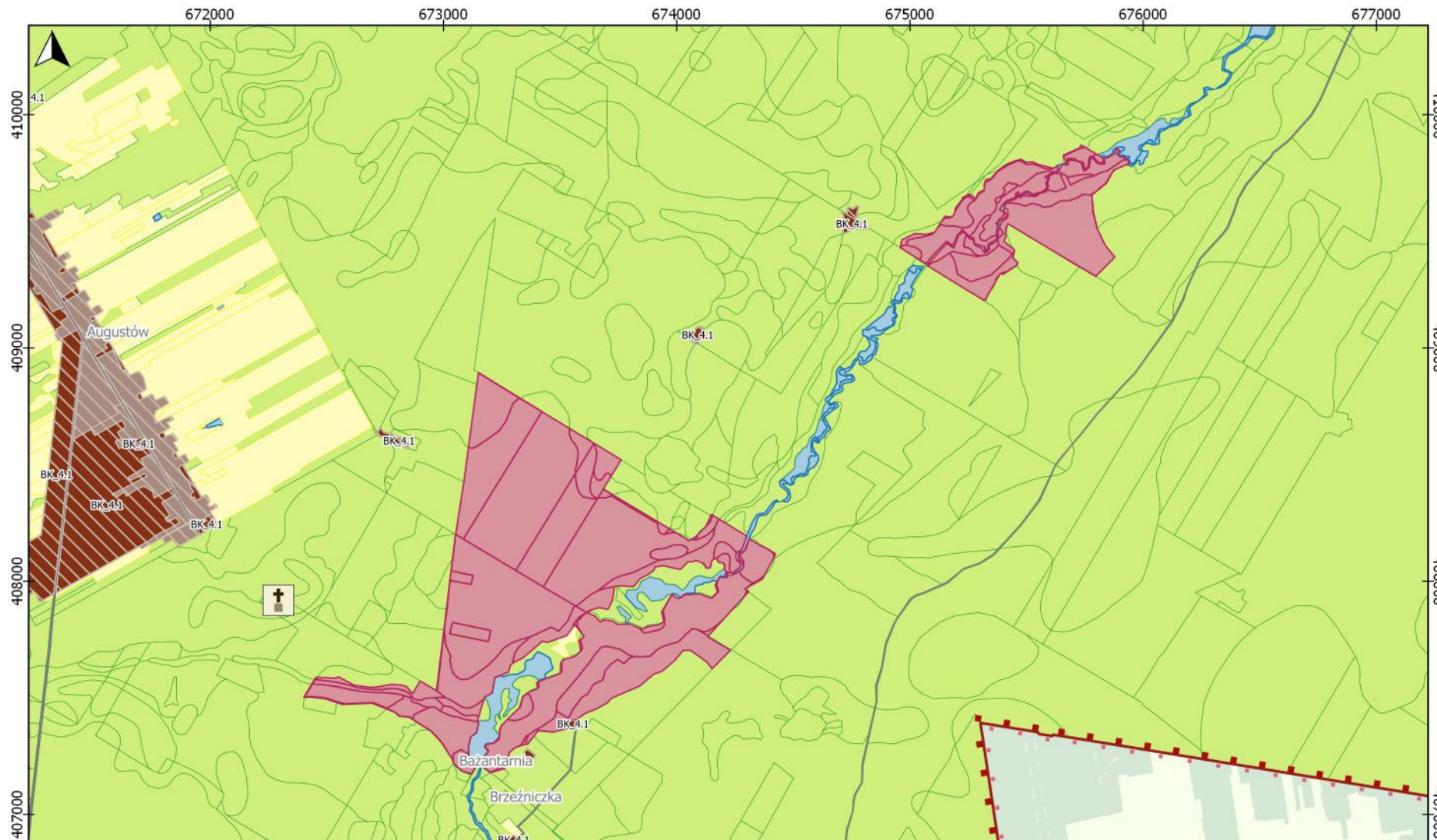
Unia Europejska Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

© Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska

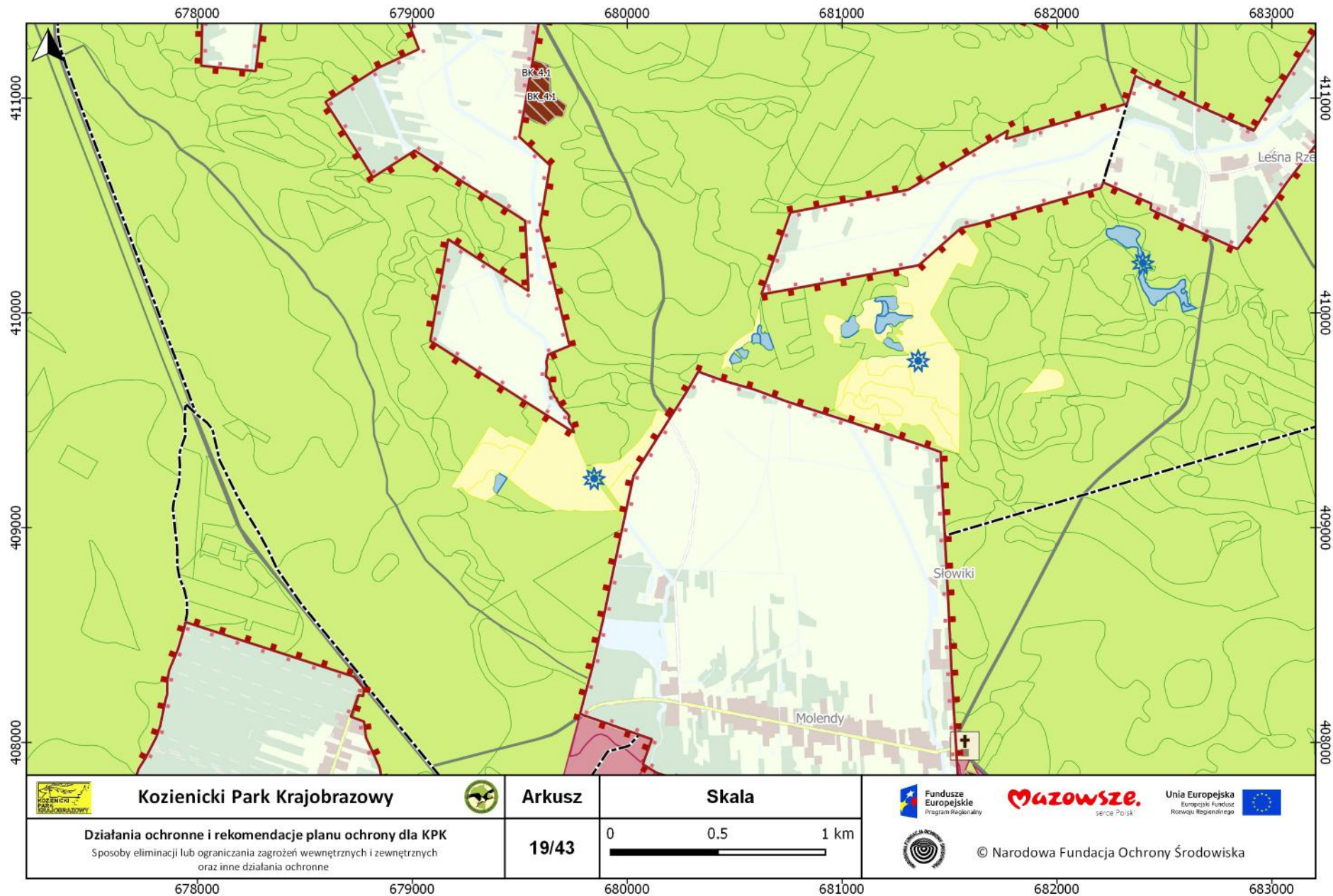

	Koziński Park Krajobrazowy	Arkusz	Skala	Fundusze Europejskie Program Regionalny	Mazowsze Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Unia Europejska Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
Działania ochronne i rekomendacje planu ochrony dla KPK Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz inne działania ochronne		18/43	0 0.5 1 km 	© Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska		

672000 673000 674000 675000 676000 677000

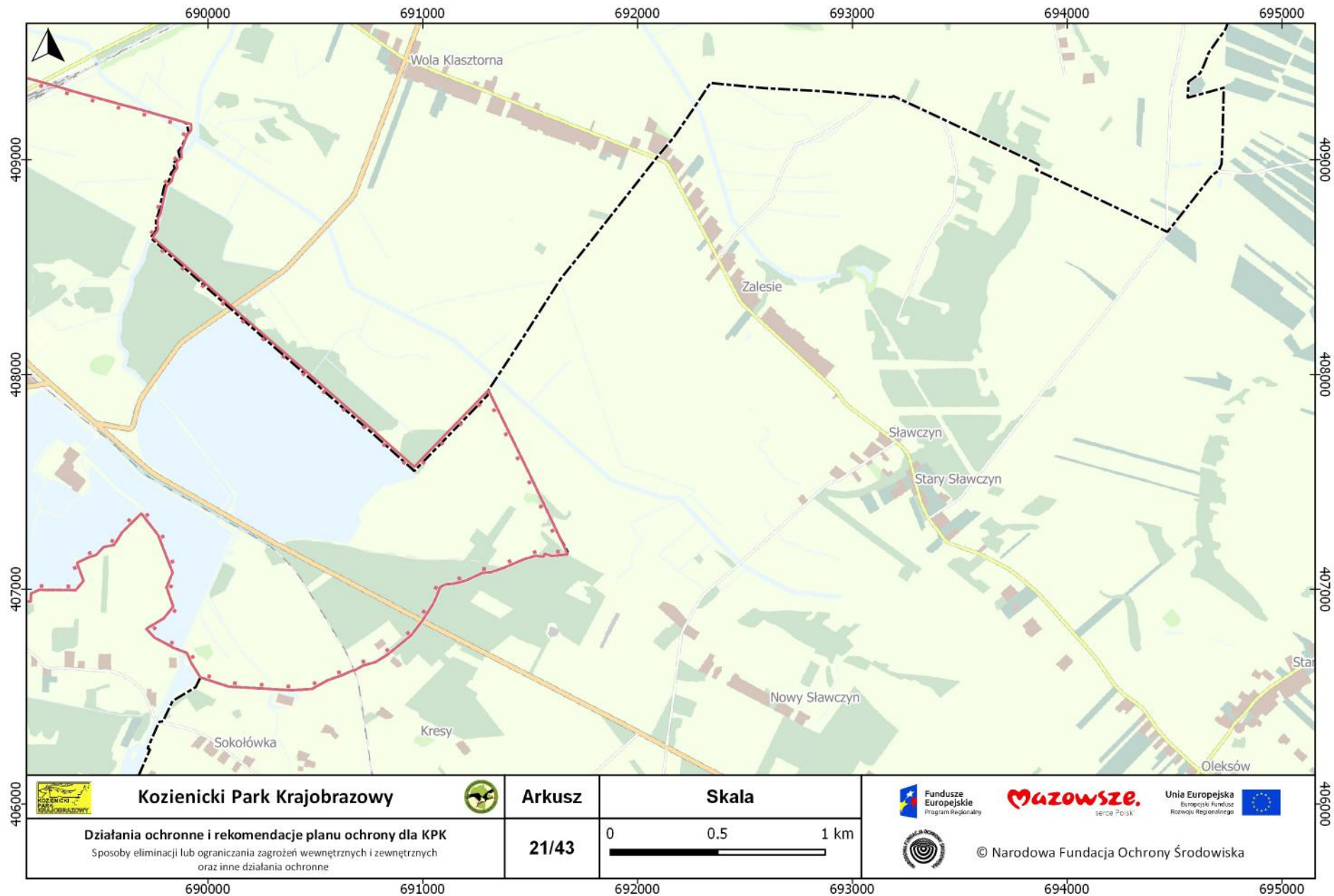

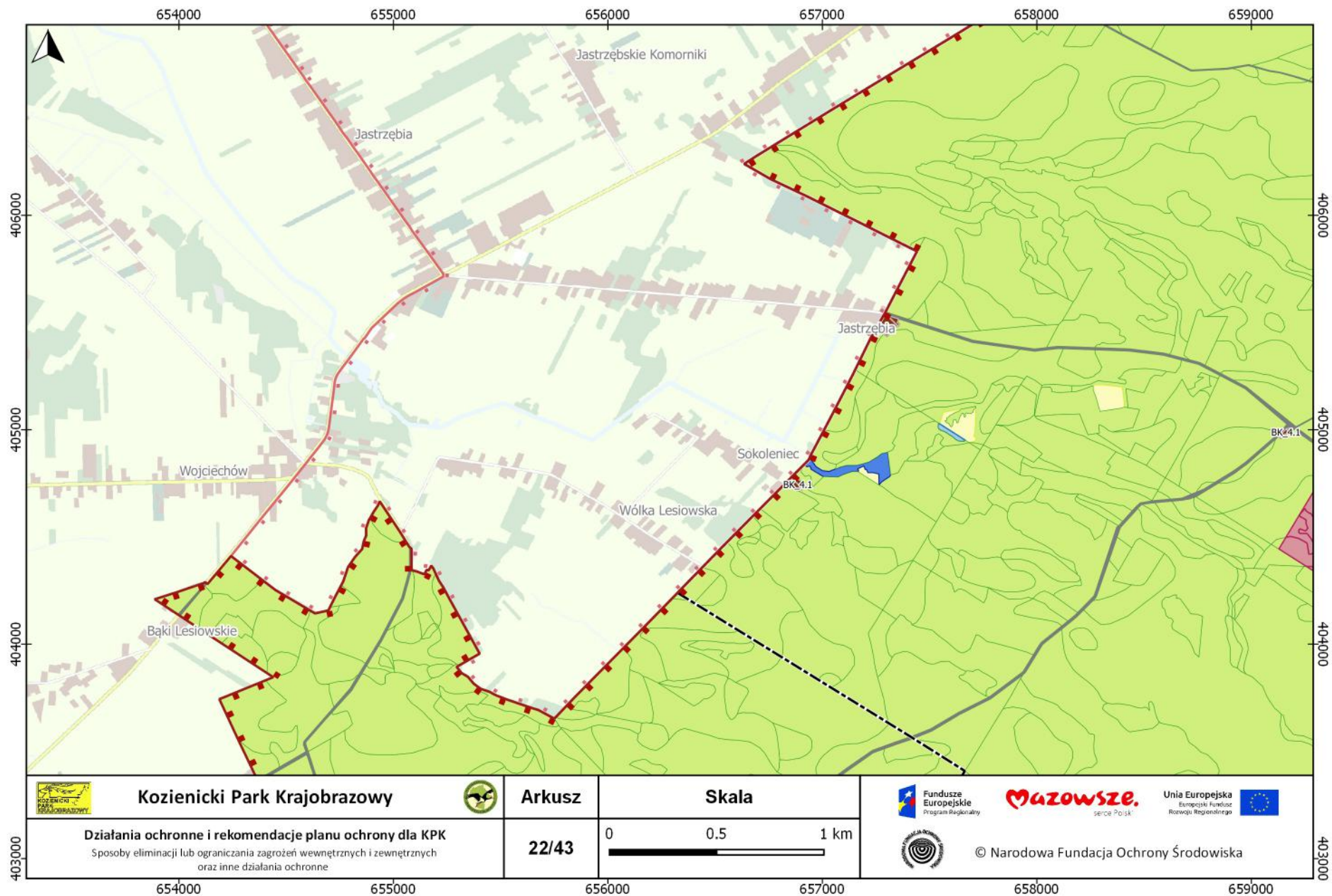

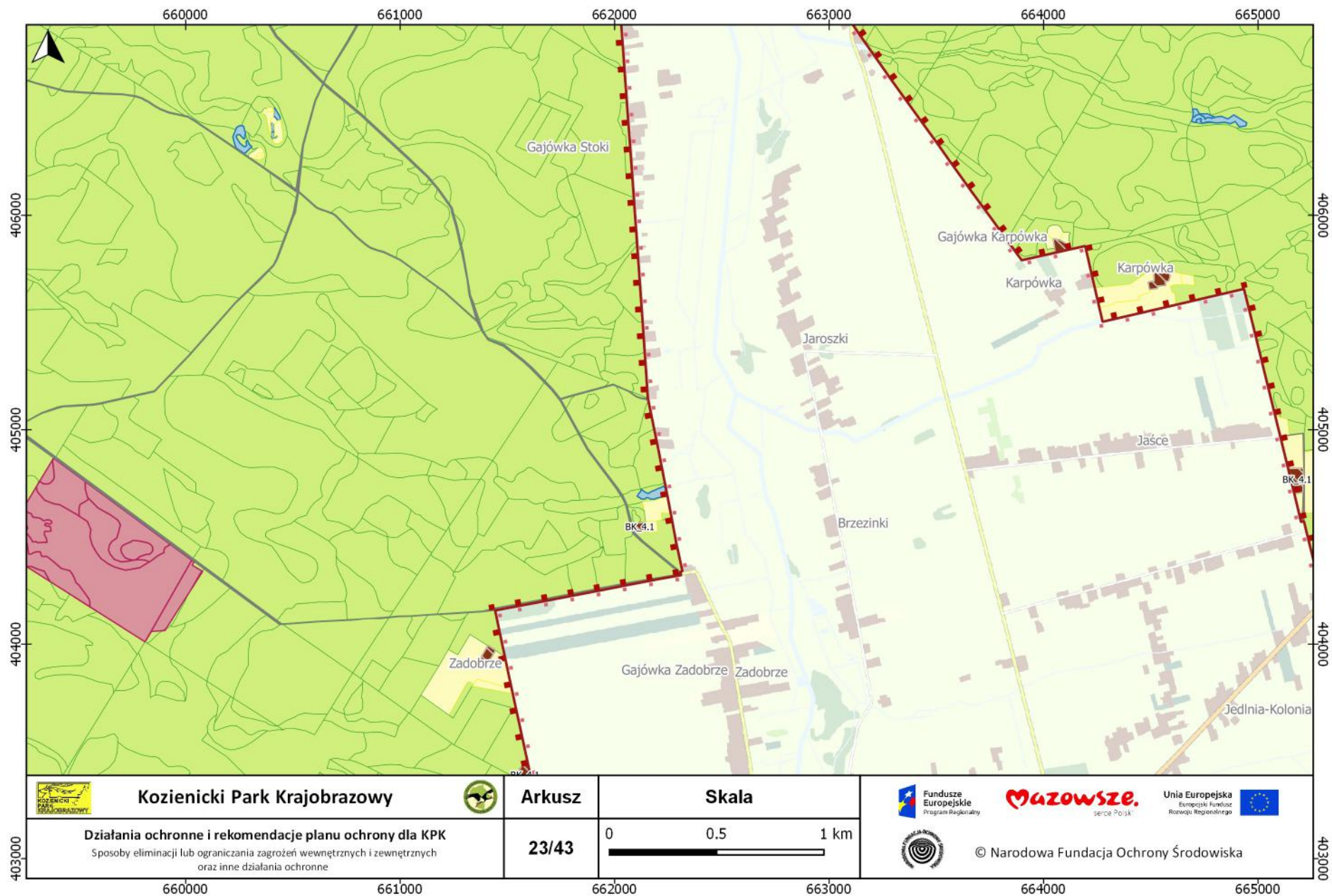
	Kozienski Park Krajobrazowy		Arkusz	Skala		
Działania ochronne i rekomendacje planu ochrony dla KPK Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz inne działania ochronne			20/43	0 0.5 1 km 	 © Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska	
684000 685000			686000 687000		688000 689000	

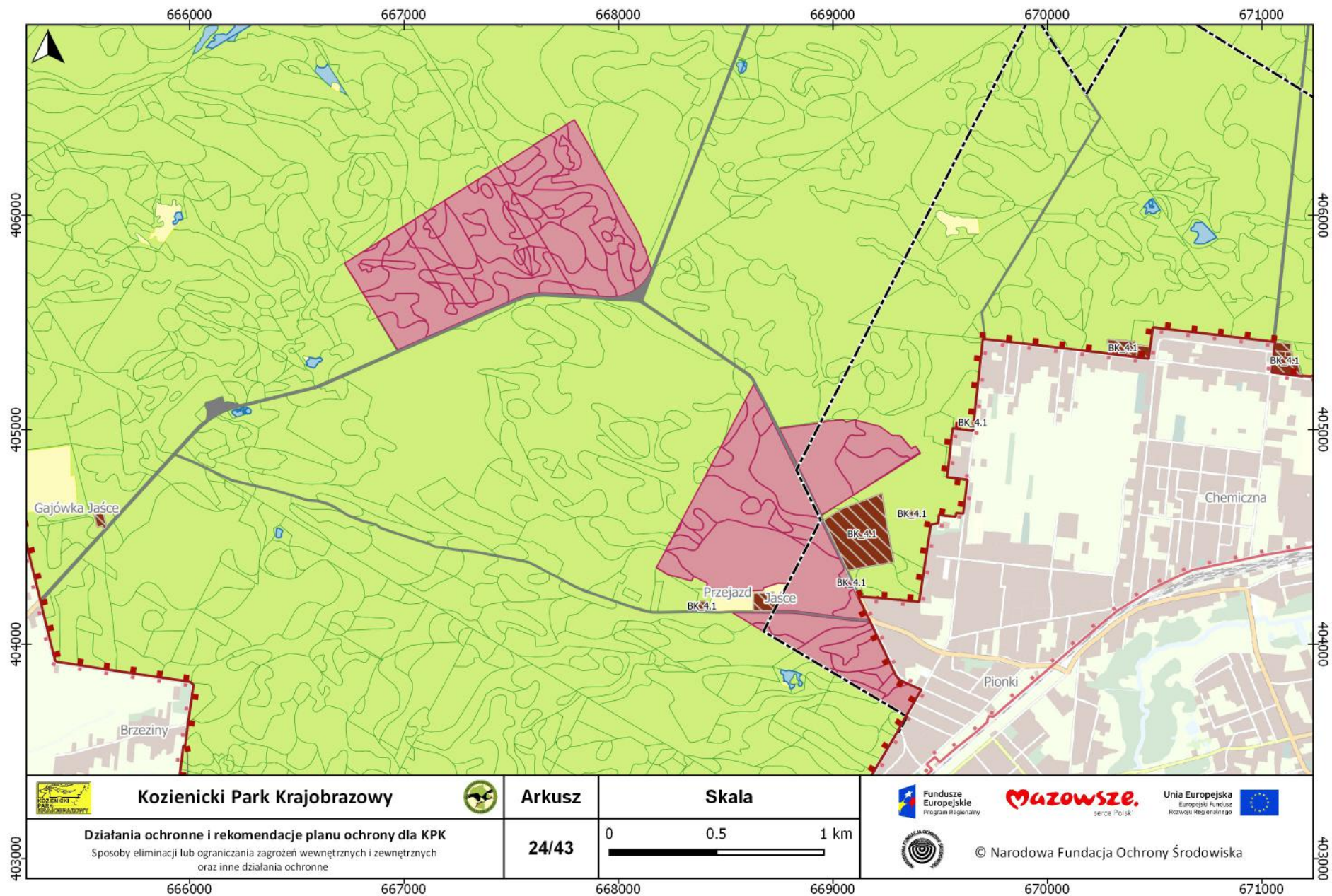

	<p>Koziński Park Krajobrazowy</p>	<p>Arkusz</p>	<p>Skala</p>			
<p>Działania ochronne i rekomendacje planu ochrony dla KPK Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz inne działania ochronne</p>		<p>23/43</p>	<p>0 0.5 1 km</p>	<p>© Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska</p>		

 Koziński Park Krajobrazowy

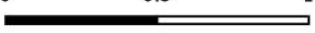
Arkusz

Skala

 Fundusze Europejskie Program Regionalny **Mazowsze** serce Polski Unia Europejska Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

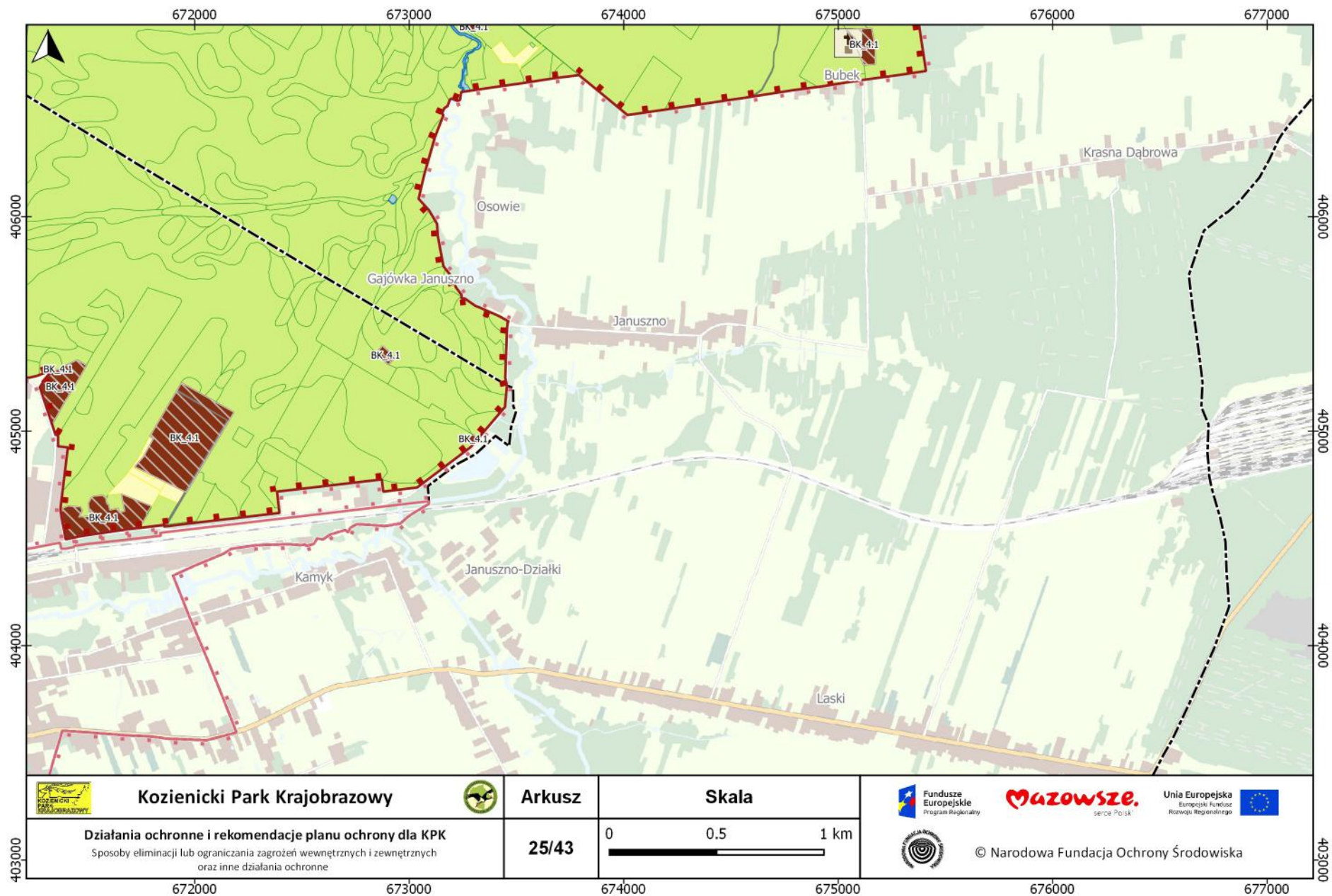
Działania ochronne i rekomendacje planu ochrony dla KPK
Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz inne działania ochronne

24/43

0 0.5 1 km

 © Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska

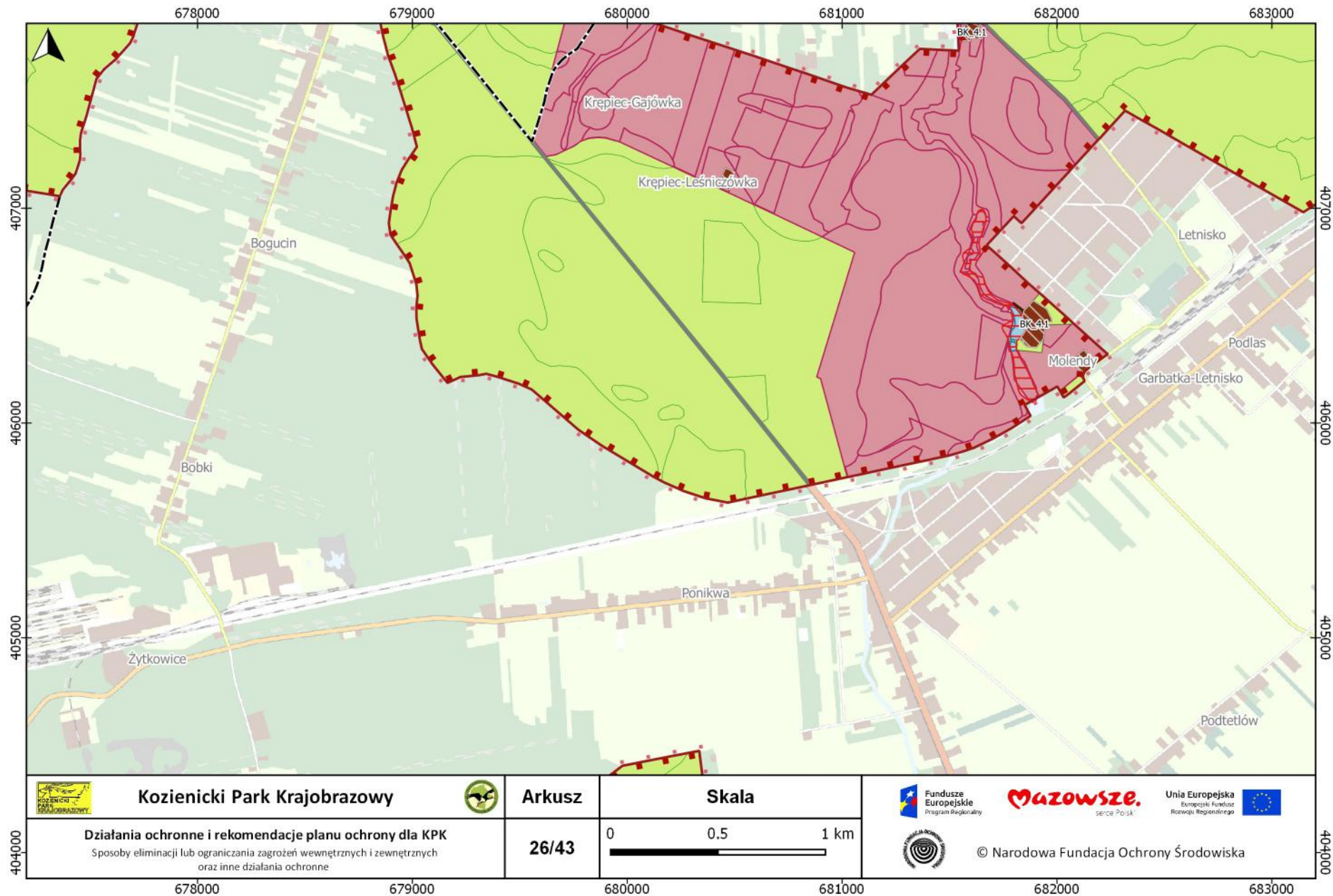

	<p>Koziński Park Krajobrazowy</p>
<p>Działania ochronne i rekomendacje planu ochrony dla KPK Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz inne działania ochronne</p>	

<p>Arkusz</p>	<p>Skala</p>
<p>25/43</p>	<p>0 0.5 1 km</p>

<p>© Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska</p>		

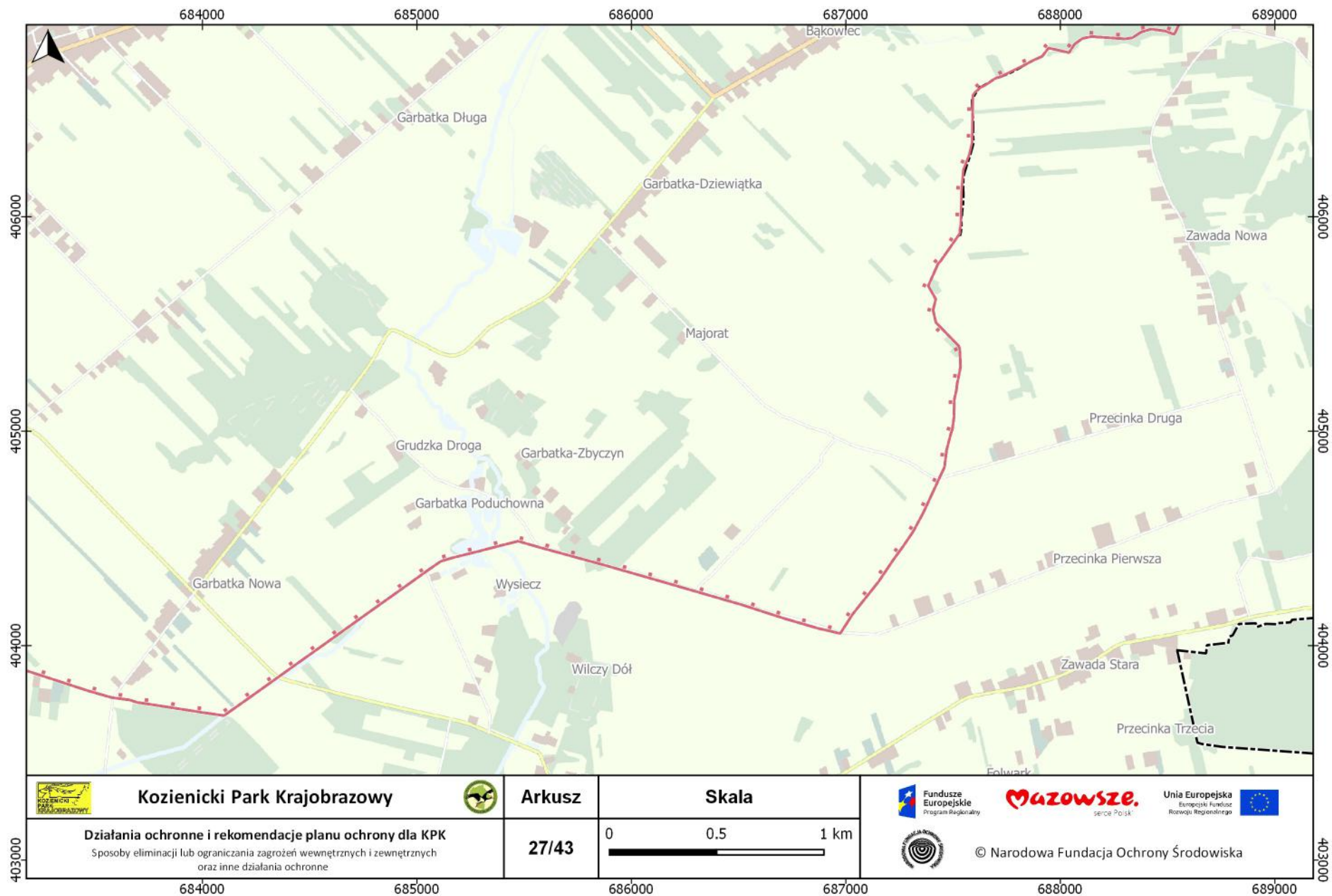

 <p>Kozienski Park Krajobrazowy</p>	 <p>Arkusz</p>	<p>Skala</p> <p>0 0.5 1 km</p>

 <p>Fundusze Europejskie Program Regionalny</p>	 <p>Mazowsze. serce Polski</p>	 <p>Unia Europejska Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego</p>
 <p>© Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska</p>		

 <p>Fundusze Europejskie Program Regionalny</p>	 <p>Mazowsze. serce Polski</p>	 <p>Unia Europejska Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego</p>
 <p>© Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska</p>		

Koziński Park Krajobrazowy

Działania ochronne i rekomendacje planu ochrony dla KPK
 Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz inne działania ochronne

Arkusz
27/43

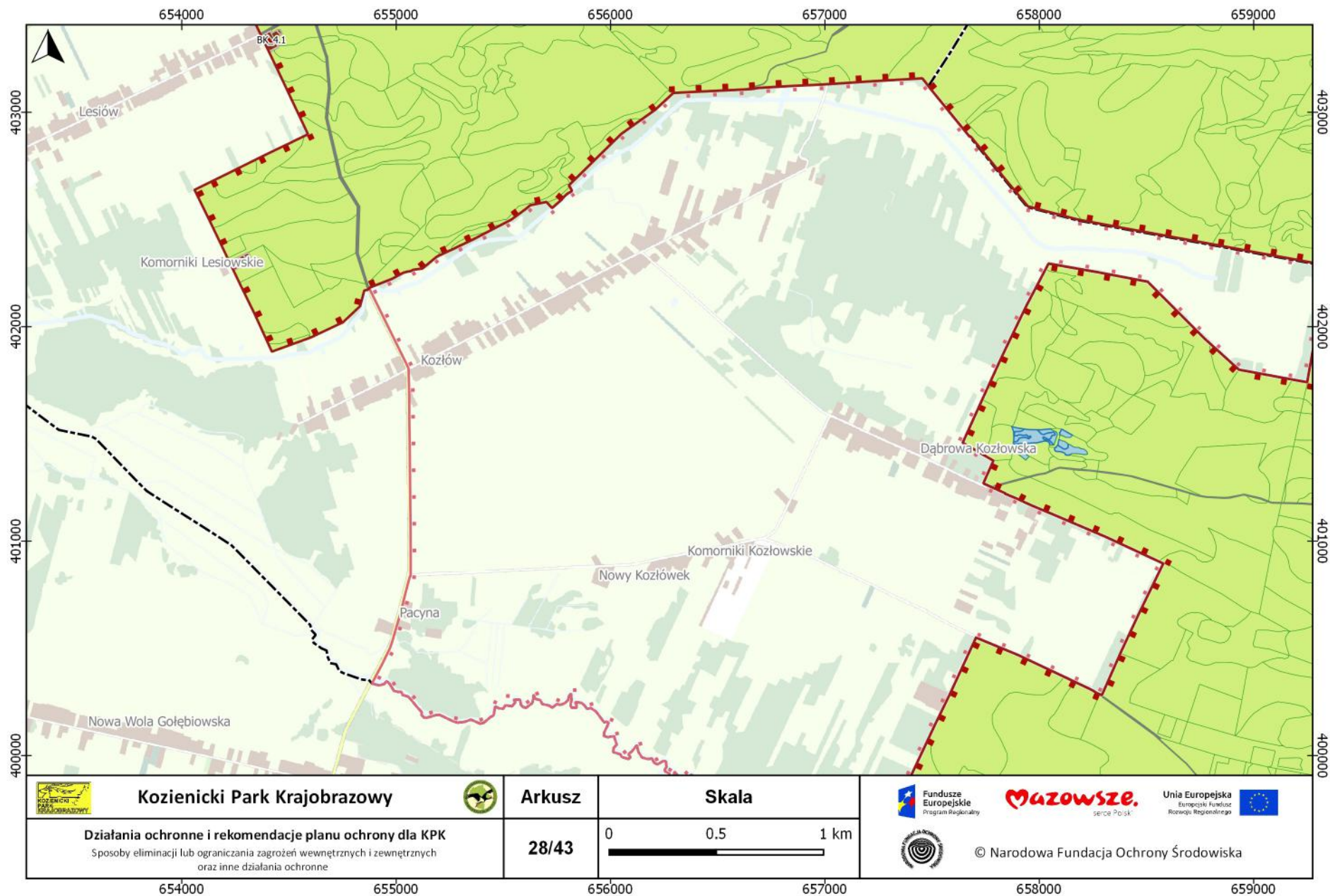
Skala
 0 0.5 1 km

Fundusze Europejskie Program Regionalny

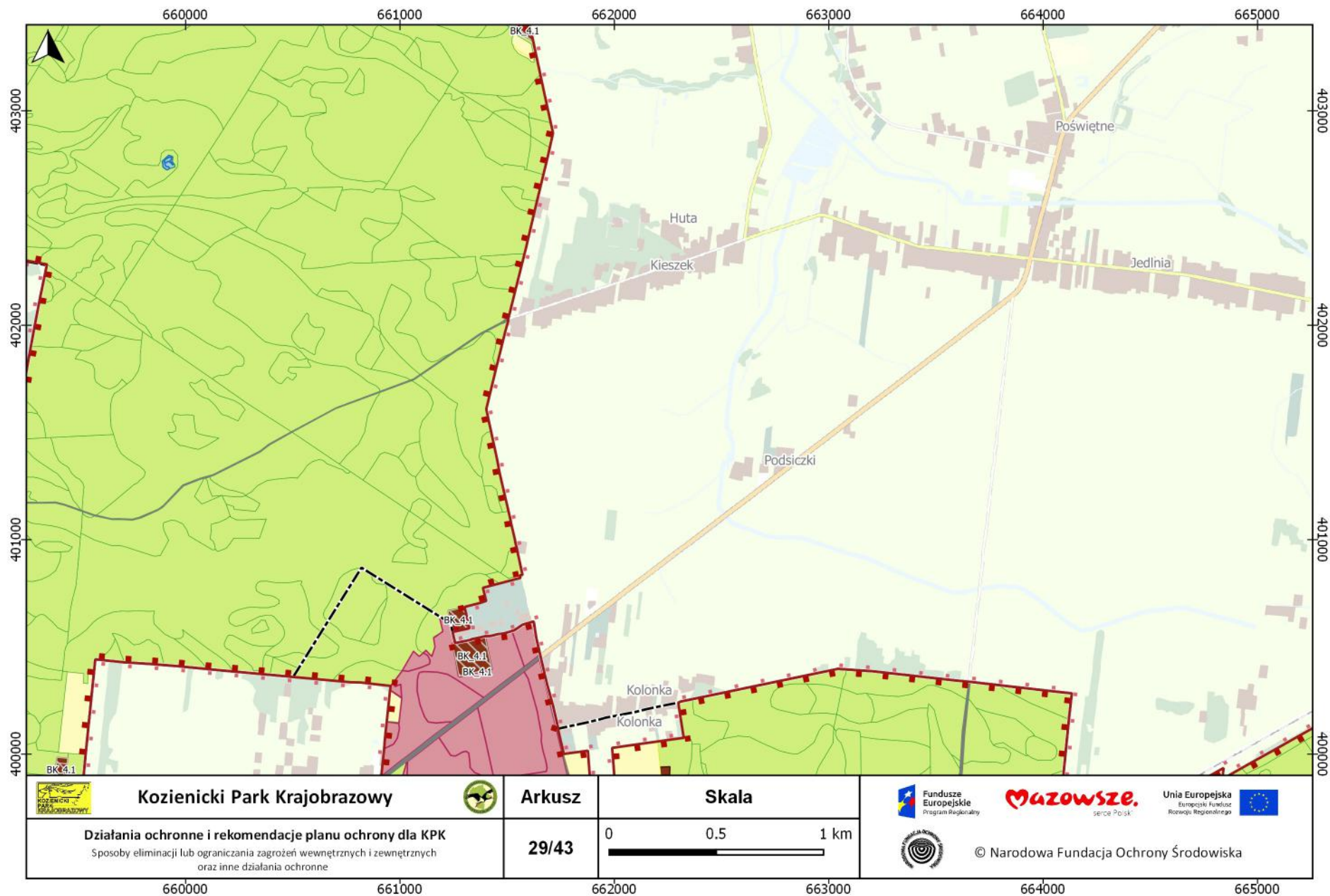
MAZOWSZE serce Polski

Unia Europejska Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

© Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska

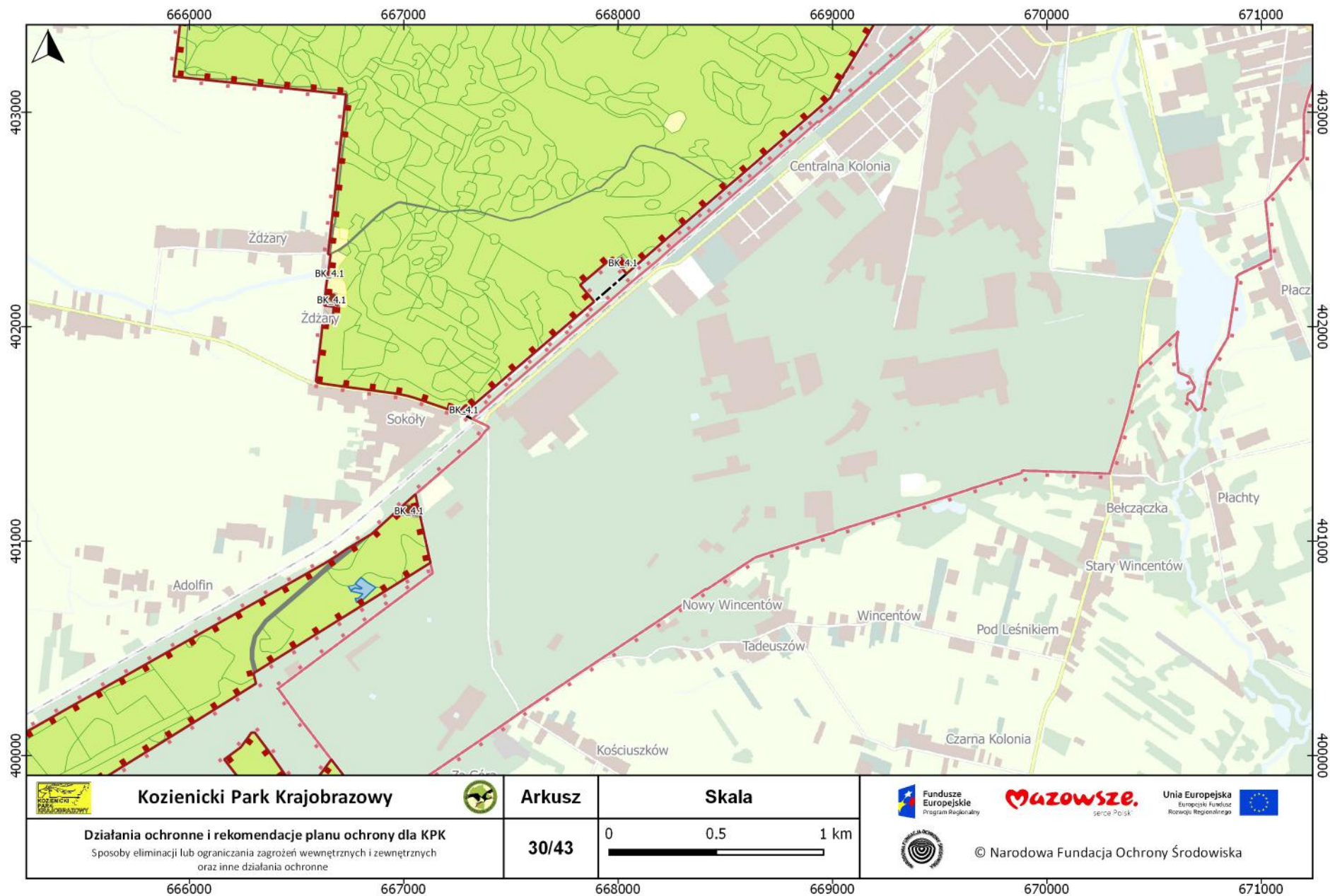

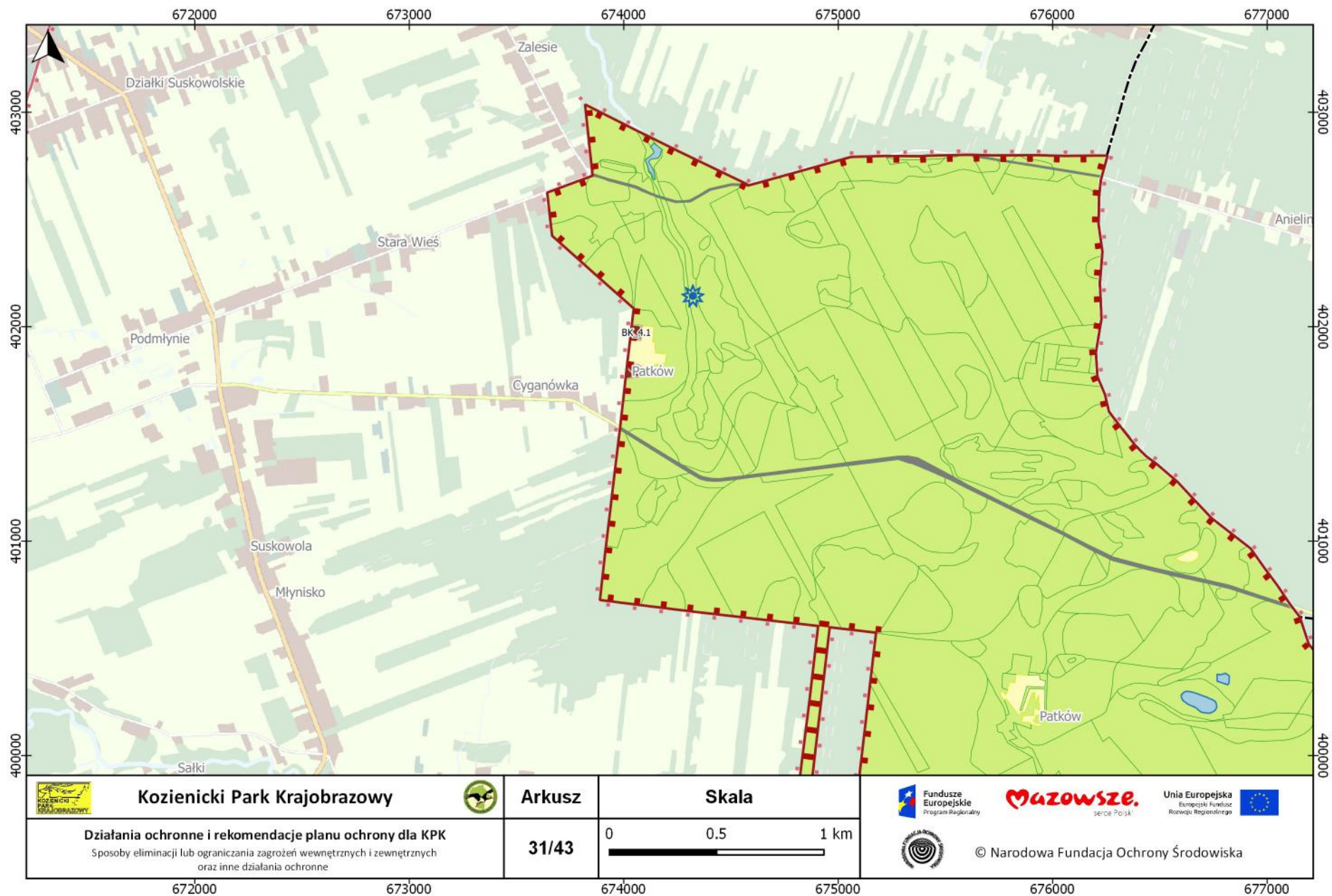

	<p>Koziński Park Krajobrazowy</p>	<p>Arkusz</p>	<p>Skala</p> <p>0 0.5 1 km</p>	
<p>Działania ochronne i rekomendacje planu ochrony dla KPK Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz inne działania ochronne</p>		<p>29/43</p>	<p>© Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska</p>	

660000   661000   662000   663000   664000   665000

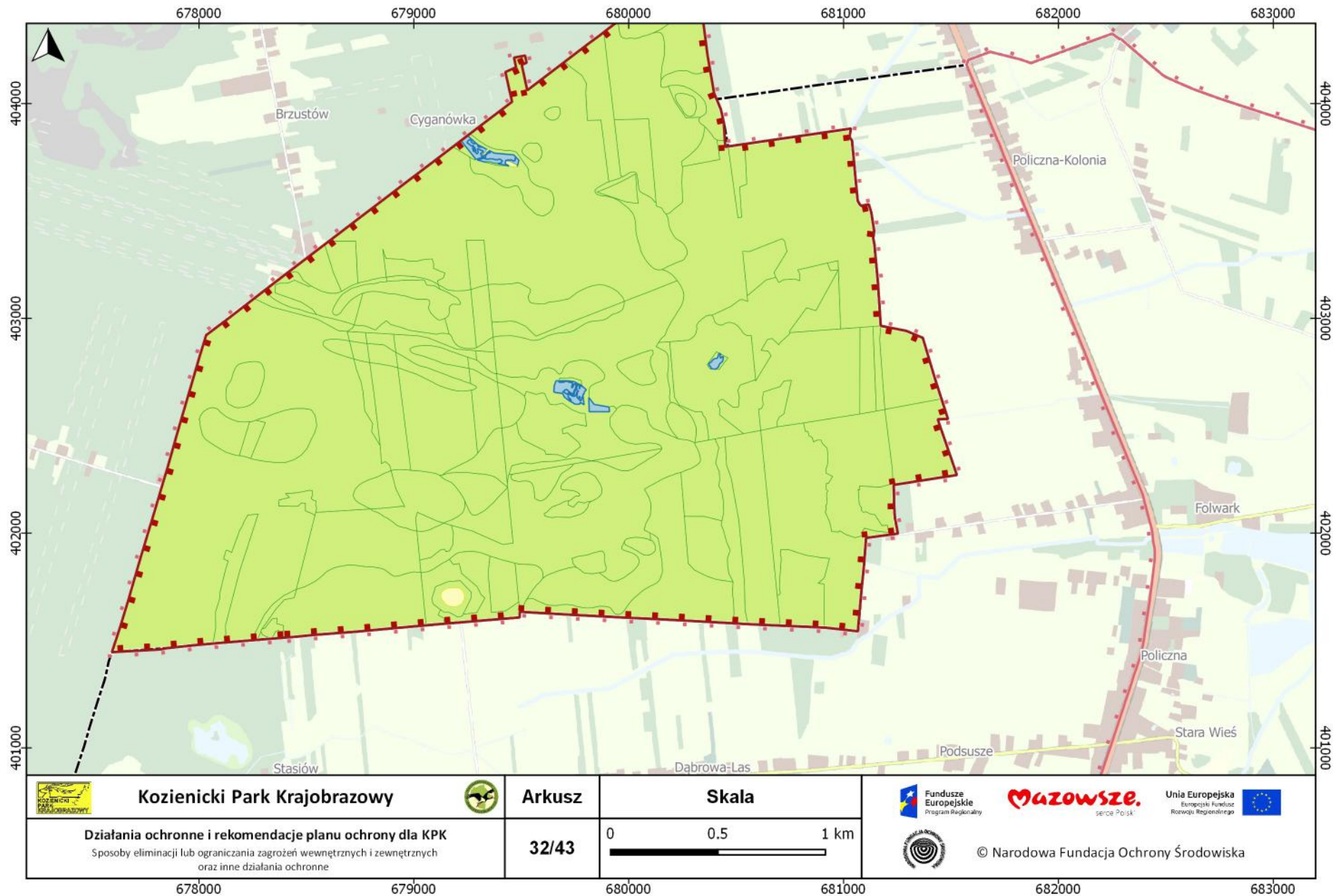

	<p>Koziński Park Krajobrazowy</p>		<p>Arkusz</p>	<p>Skala</p>		
<p>Działania ochronne i rekomendacje planu ochrony dla KPK Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz inne działania ochronne</p>		<p>31/43</p>	<p>0 0.5 1 km</p>		<p>© Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska</p>	

672000   673000   674000   675000   676000   677000

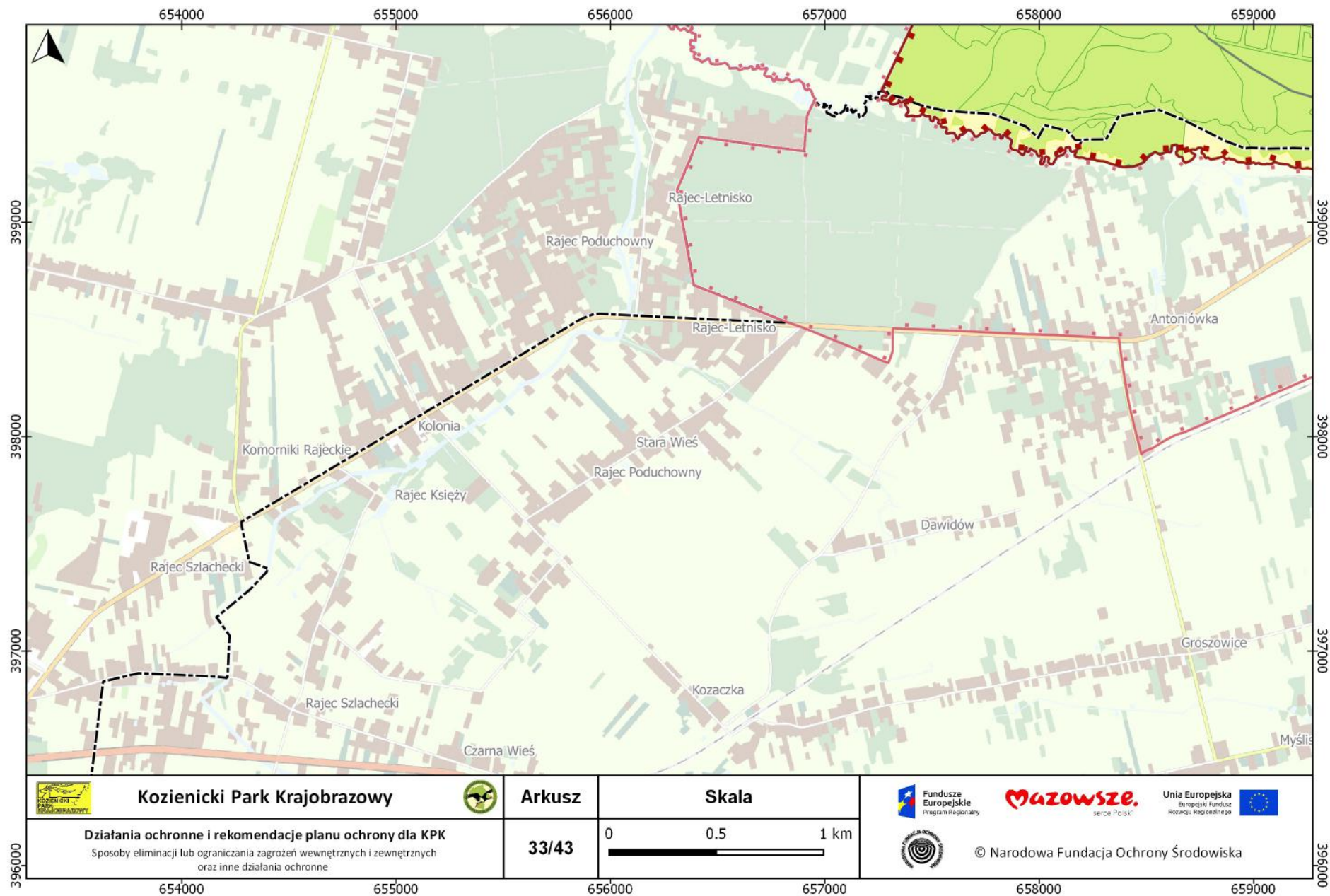

	<p>Koziński Park Krajobrazowy</p>
<p>Działania ochronne i rekomendacje planu ochrony dla KPK Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz inne działania ochronne</p>	

<p>Arkusz</p>	<p>Skala</p>
<p>32/43</p>	<p>0 0.5 1 km</p>

<p>© Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska</p>		

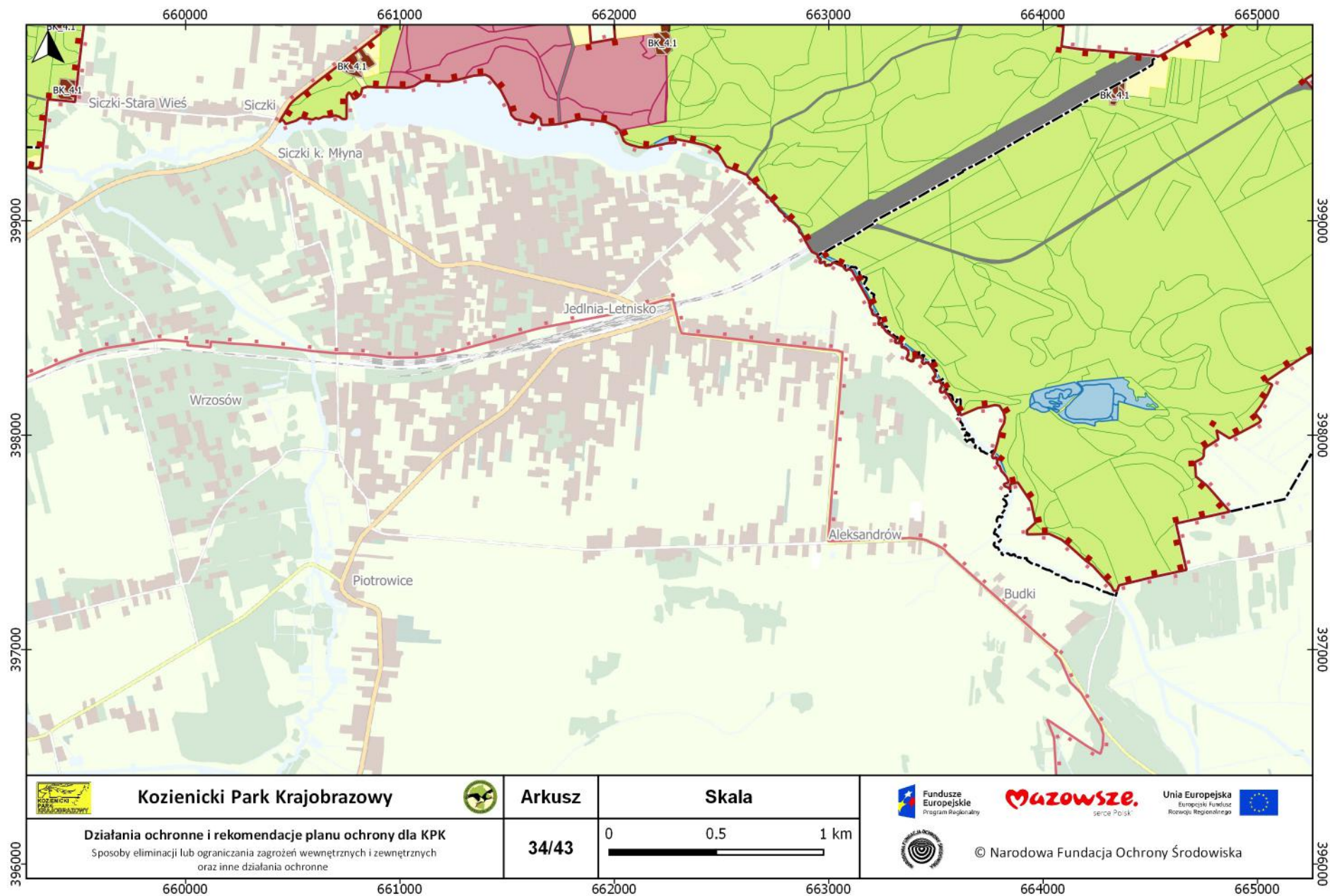

	Kozienski Park Krajobrazowy	
Działania ochronne i rekomendacje planu ochrony dla KPK		
Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz inne działania ochronne		

Arkusz	Skala
33/43	0 0.5 1 km
	

		
© Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska		

Koziński Park Krajobrazowy

Działania ochronne i rekomendacje planu ochrony dla KPK
 Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz inne działania ochronne

Arkusz

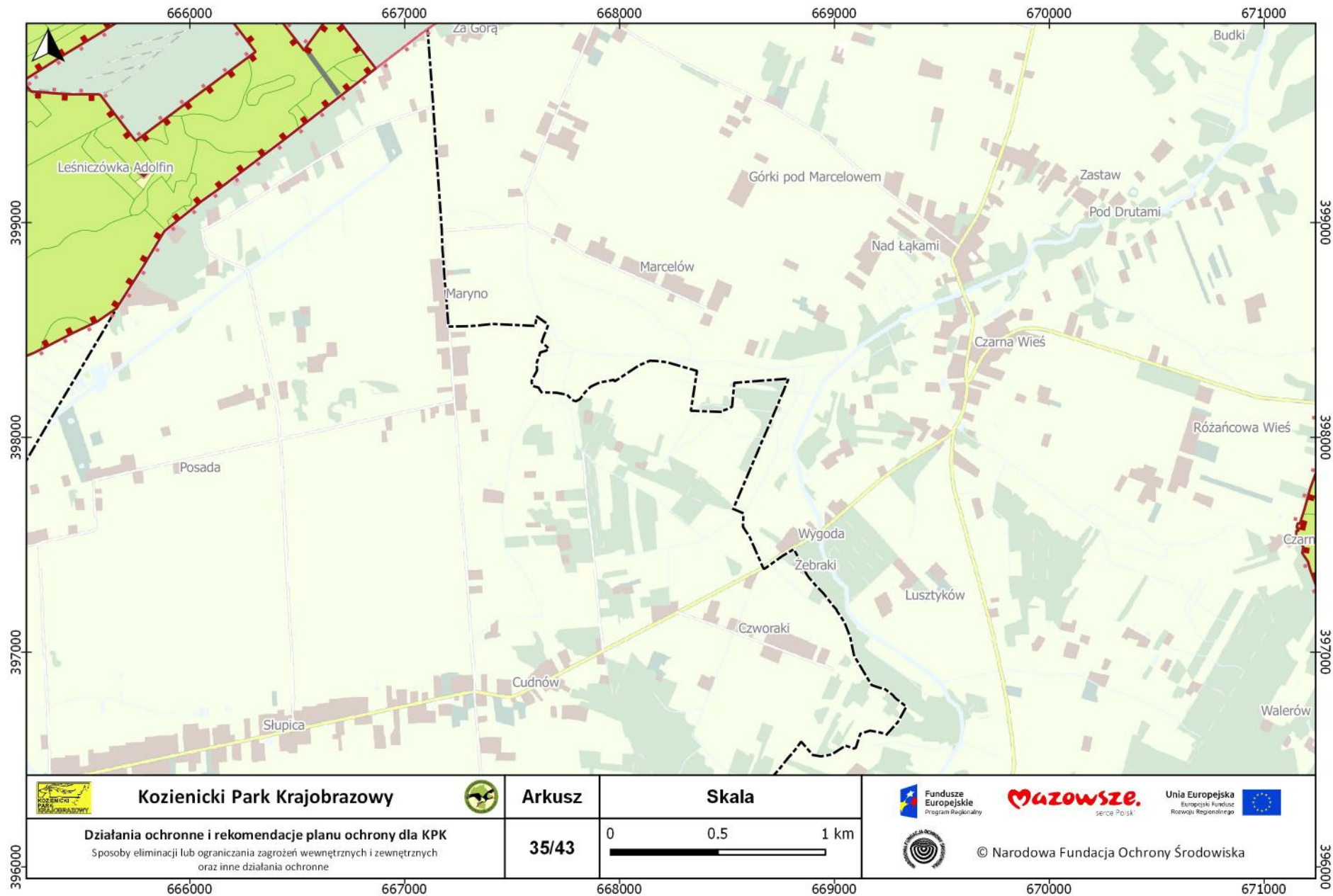
34/43

Fundusze Europejskie Program Regionalny

Mazowsze serce Polski
 Unia Europejska Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

© Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska

 Kozienski Park Krajobrazowy

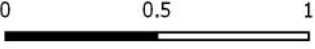
Arkusz

Skala

Działania ochronne i rekomendacje planu ochrony dla KPK
Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz inne działania ochronne

35/43

0 0.5 1 km

 © Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska

396000

666000

667000

668000

669000

670000

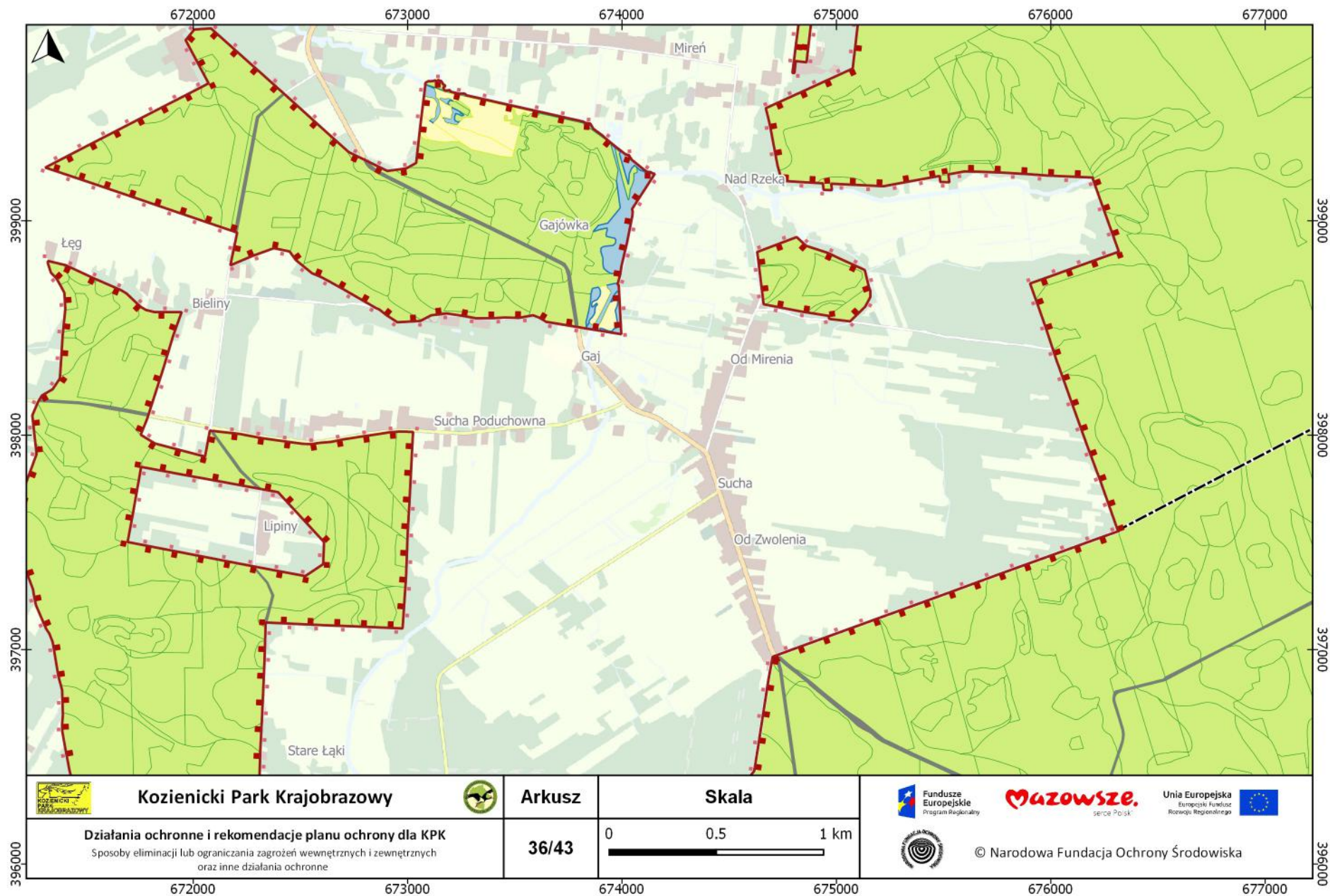
671000

396000

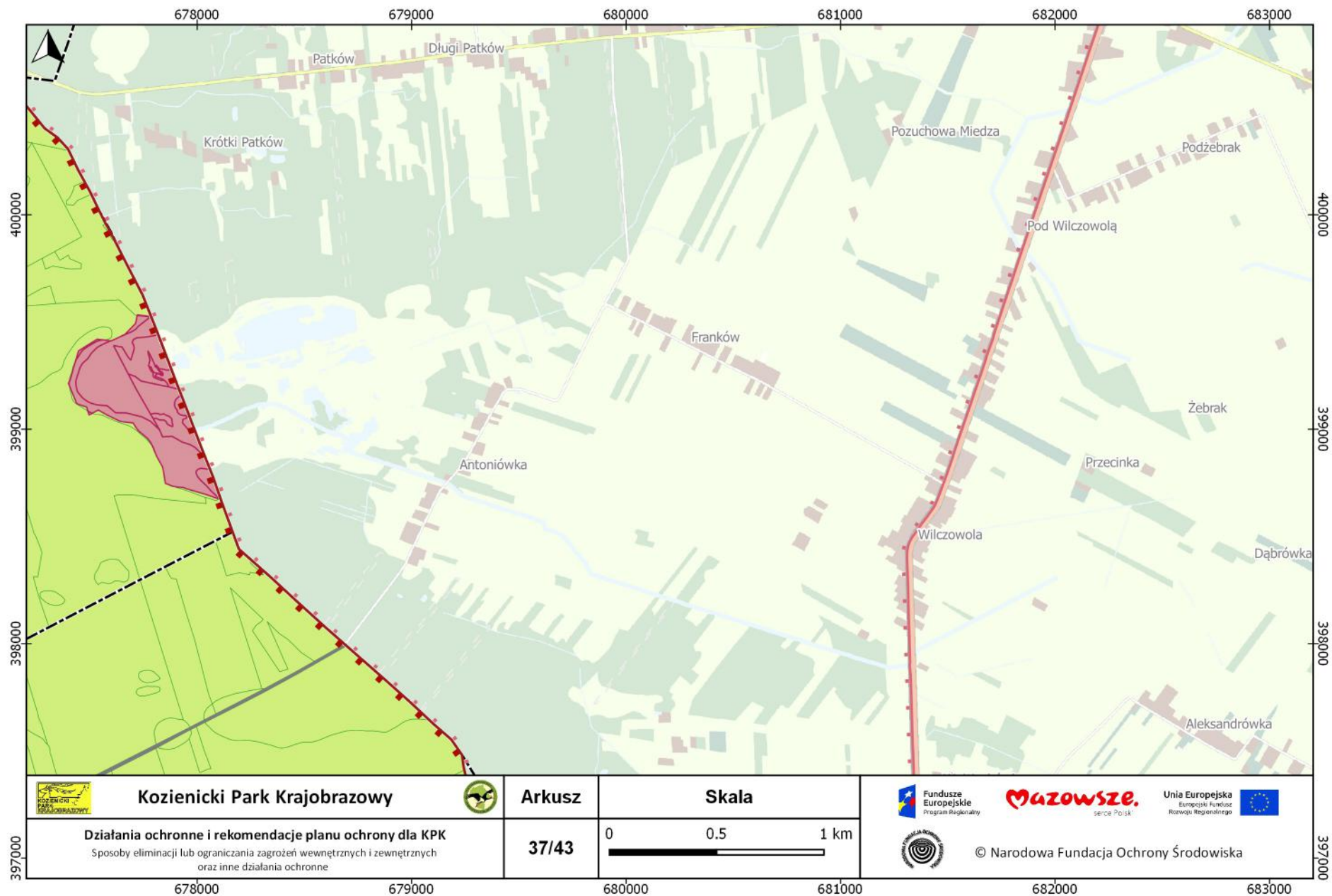
398000

397000

399000

Kozienski Park Krajobrazowy

Działania ochronne i rekomendacje planu ochrony dla KPK
 Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz inne działania ochronne

Arkusz

37/43

Skala

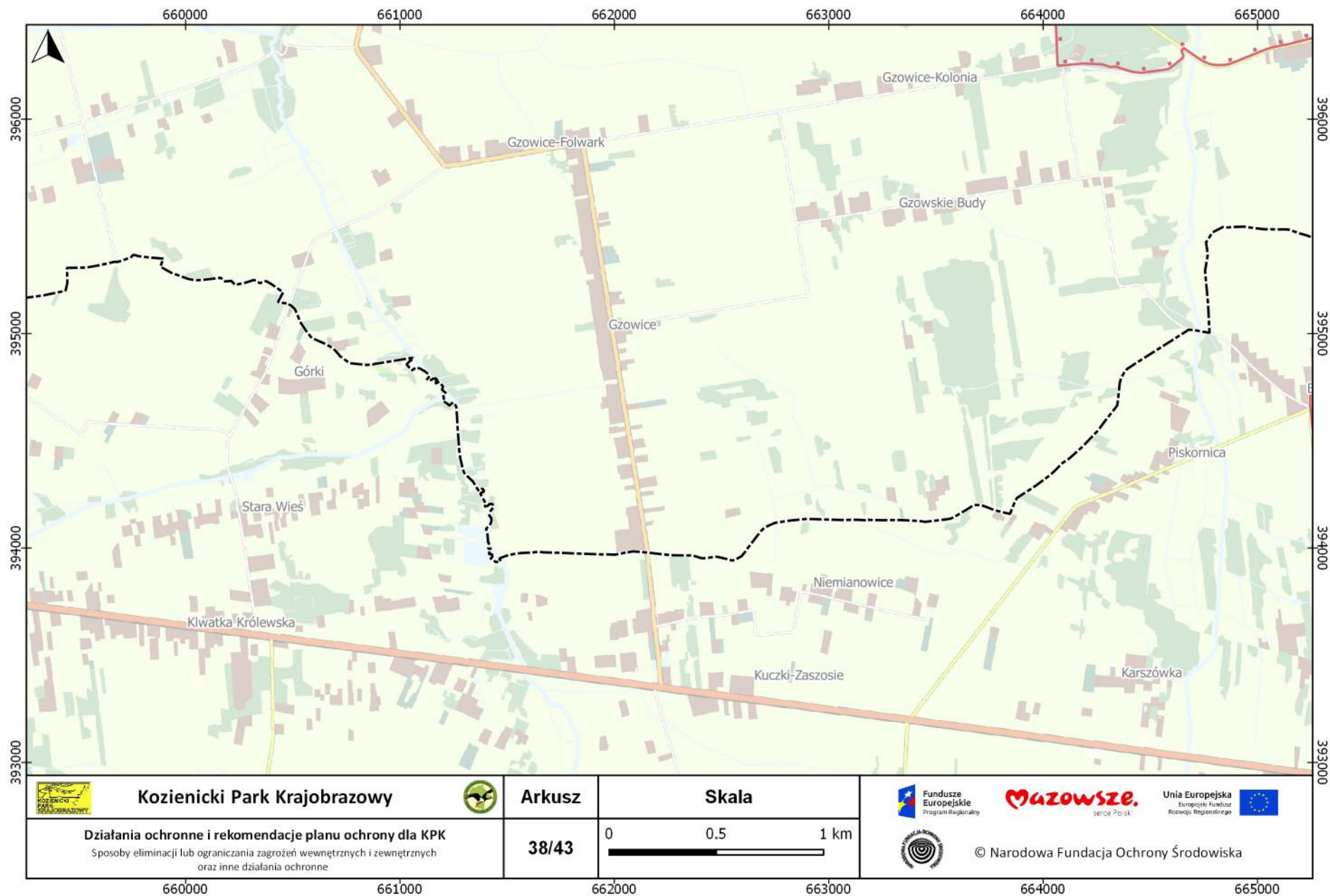
0 0.5 1 km

Fundusze Europejskie Program Regionalny

MAZOWSZE serce Polski

Unia Europejska Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

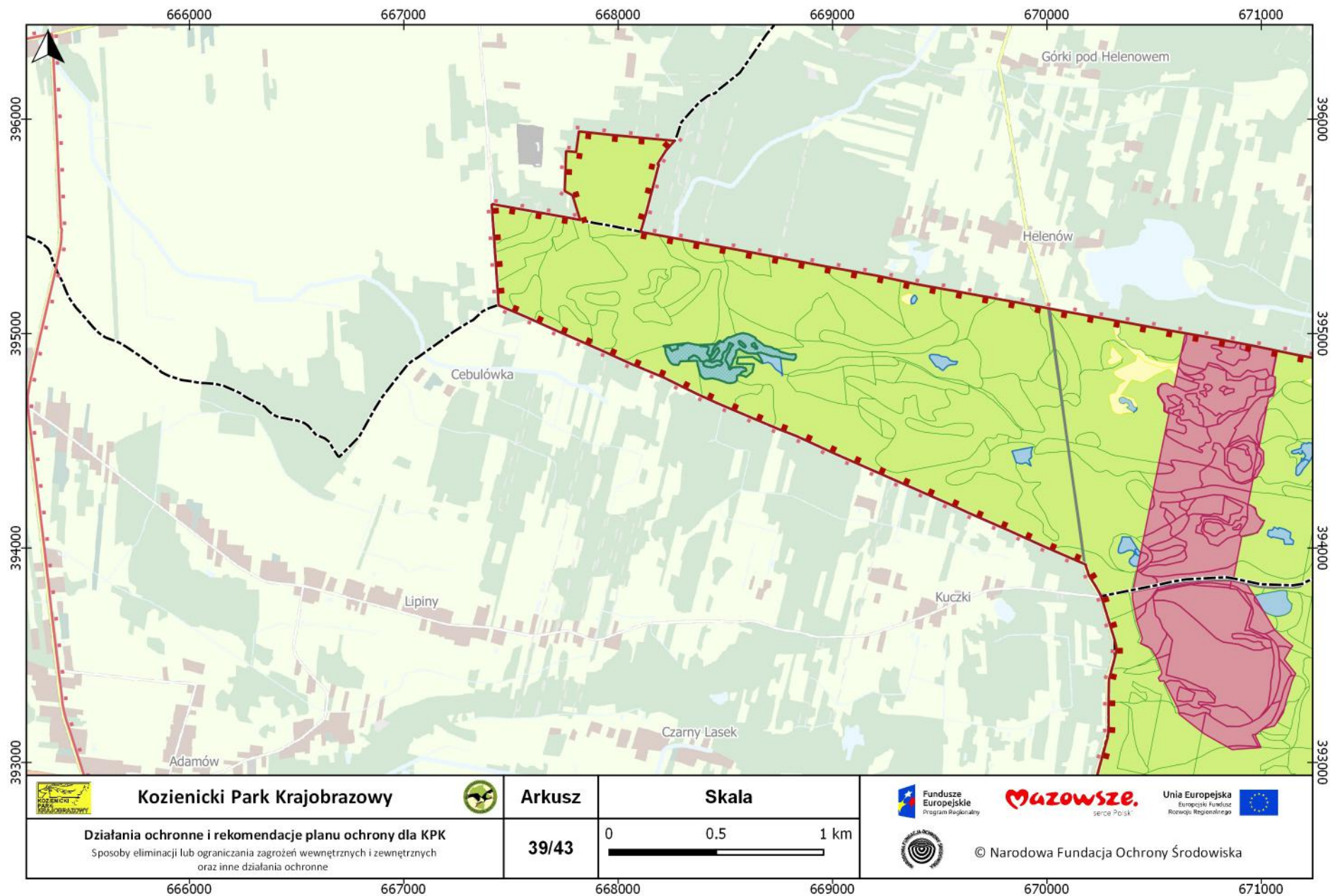
© Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska

	<p>Koziński Park Krajobrazowy</p>		<p>Arkusz</p>			
<p>Działania ochronne i rekomendacje planu ochrony dla KPK Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz inne działania ochronne</p>		<p>38/43</p>	<p>Skala</p> <p>0 0.5 1 km</p>	<p>© Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska</p>		

660000   661000   662000   663000   664000   665000

Koziński Park Krajobrazowy

Działania ochronne i rekomendacje planu ochrony dla KPK
 Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz inne działania ochronne

Arkusz

39/43

Skala

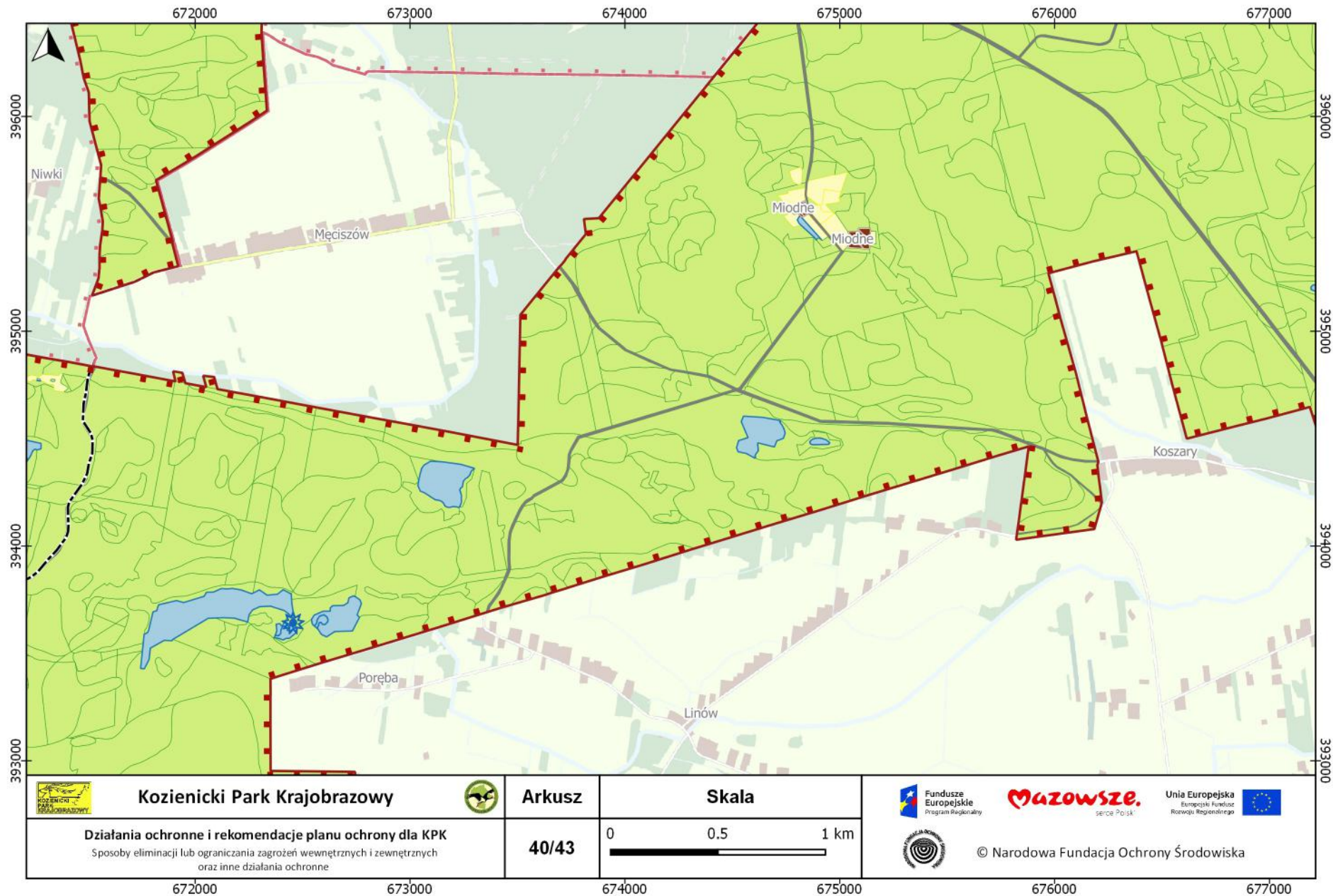
0 0.5 1 km

Fundusze Europejskie Program Regionalny

MAZOWSZE serce Polski

Unia Europejska Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

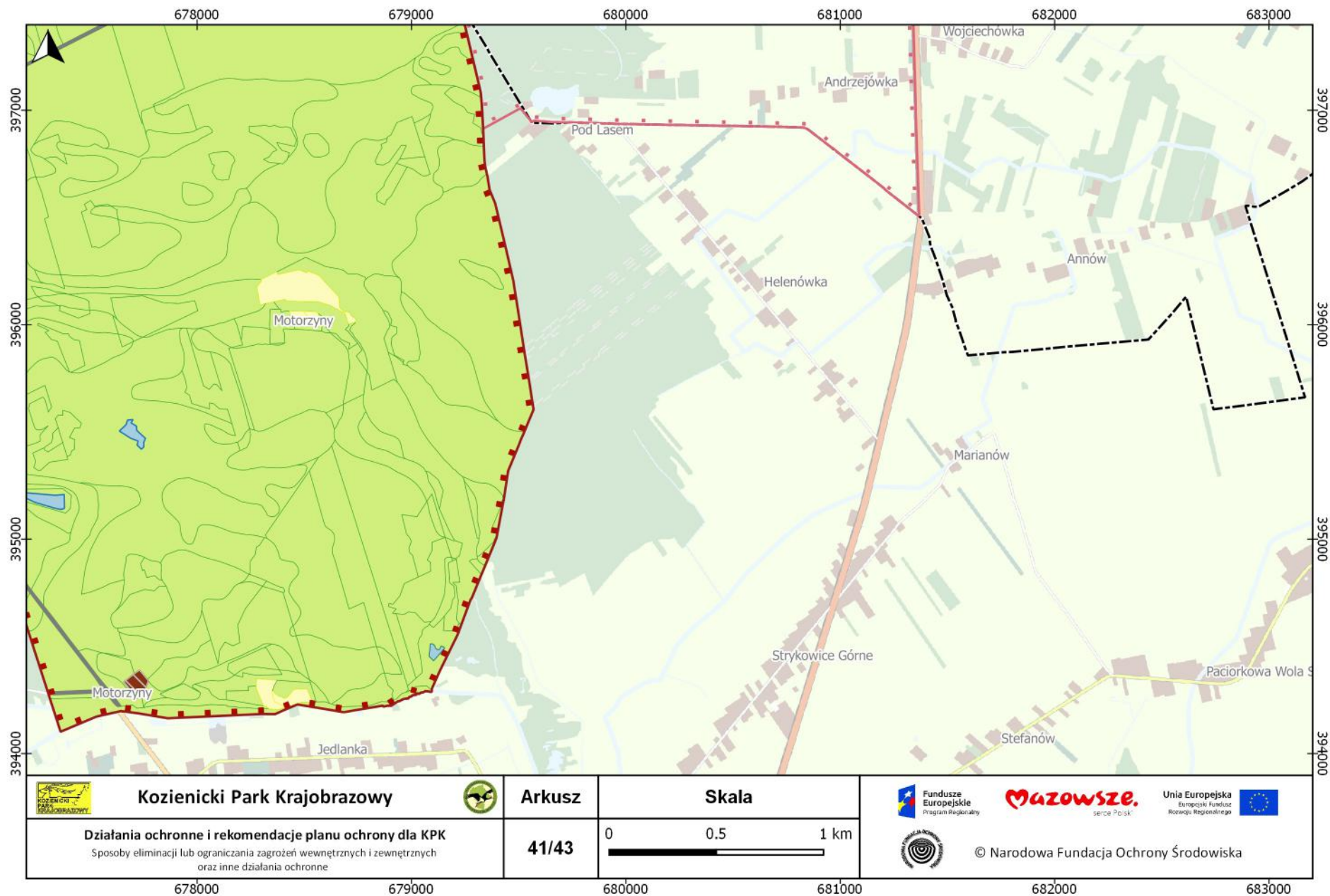
© Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska

	<p>Koziński Park Krajobrazowy</p>	<p>Arkusz</p>	<p>Skala</p> <p>0 0.5 1 km</p>	<p>Fundusze Europejskie Program Regionalny</p> <p>Mazowsze serce Polski</p> <p>Unia Europejska Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego</p>
<p>Działania ochronne i rekomendacje planu ochrony dla KPK Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz inne działania ochronne</p>		<p>40/43</p>	<p>© Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska</p>	

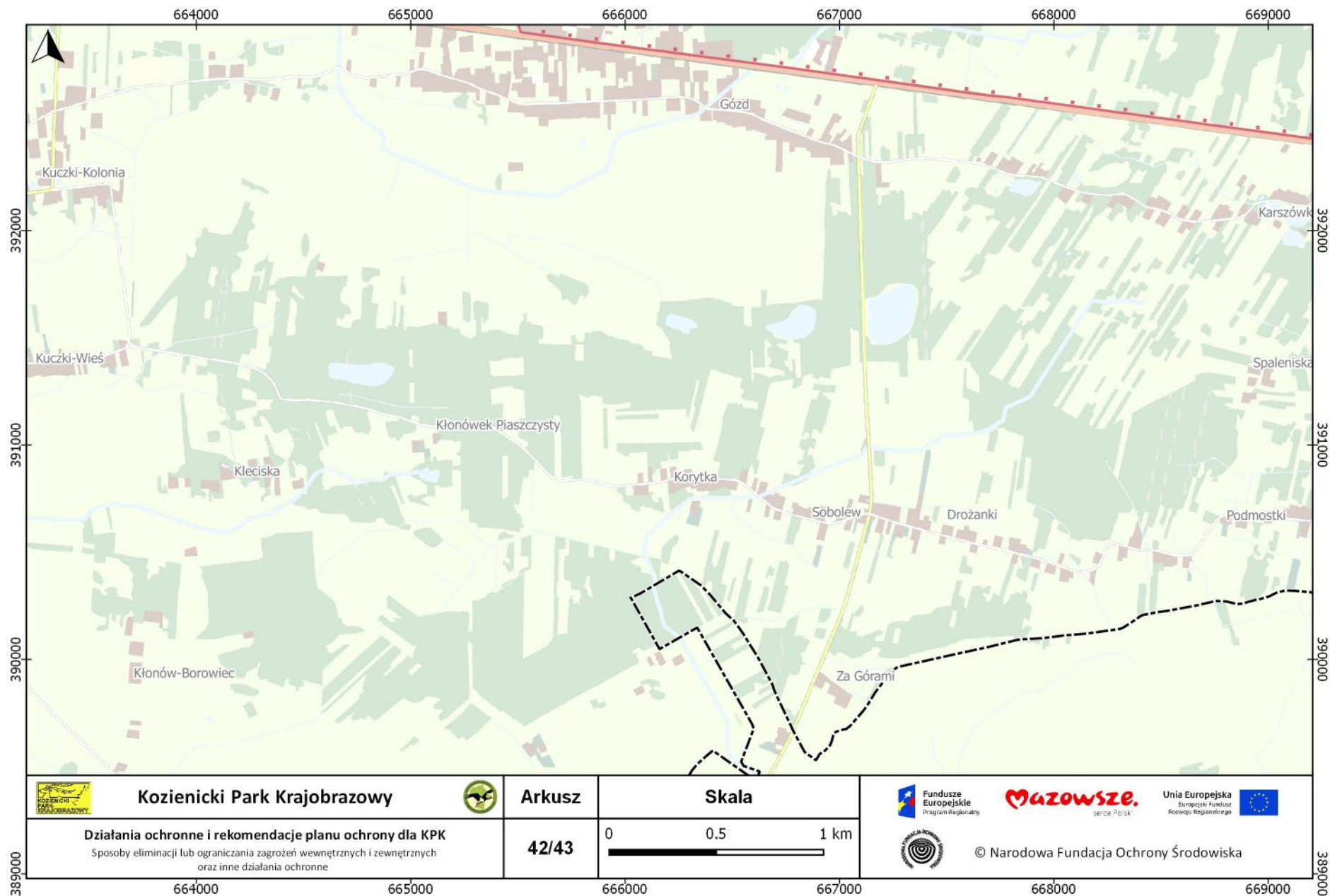
672000   673000   674000   675000   676000   677000

	<p>Kozienski Park Krajobrazowy</p>		<p>Arkusz</p>			
<p>Działania ochronne i rekomendacje planu ochrony dla KPK Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz inne działania ochronne</p>		<p>41/43</p>	<p>Skala</p> <p>0 0.5 1 km</p>	<p>© Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska</p>		

678000   679000   680000   681000   682000   683000

 Koziński Park Krajobrazowy

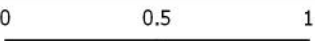
Arkusz

Skala

 Fundusze Europejskie Program Regionalny **Mazowsze** serce Polski Unia Europejska Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Działania ochronne i rekomendacje planu ochrony dla KPK
Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz inne działania ochronne

42/43

0 0.5 1 km

 © Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska

389000 664000 665000 666000 667000 668000 669000 389000

